

**Instytut
Doradztwa
Innowacyjnego**

Sp. z o. o.

*Załącznik nr 1 do
Uchwały Rady Gminy Trynka
nr XXXII/332/2018
z dnia 16 stycznia 2018 roku*

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Trynka

Program przygotowano przy wsparciu finansowym Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz Budżetu Państwa.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

PODKARPACKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Lynn

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Podstawy opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji	5
3. Szczegółowa diagnoza obszaru zdegradowanego	9
4. Obszar rewitalizacji objęty Gminnym Programem Rewitalizacji	11
Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	14
5. Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy	21
6. Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi powiatu.....	25
7. Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi województwa i kraju	26
8. Analiza problemów	30
9. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	33
10. Cele Rewitalizacji.....	34
11. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	35
12. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	58
13. Szacunkowe ramy finansowe GPR	65
14. Źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych	67
15. Opis struktury zarządzania realizacją GPR wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu	76
16. System monitorowania i oceny GPR.....	79
17. Ścieżki aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	86
18. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach dotyczących lokali komunalnych	86
19. Określenie niezbędnych zmian w uchwale dotyczącej Komitetu Rewitalizacji	87
20. Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji	87
21. Wskazanie sposobu realizacji GPR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	87
20 a Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza a zmiany funkcjonalno-przestrzenne dla przedsięwzięć inwestycyjnych	91
22. Ocena oddziaływania na środowisko Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza	94
23. Konsultacje Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza	96
Spisy tabel, wykresów, map i ilustracji	106

1. Wstęp

Podstawą prawną do sporządzenia *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza na lata 2017-2023* jest Ustawa z dnia 9 października o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1023, 1529, 1566.).¹

Zgodnie z powyższym, rewitalizacja stanowi kompleksowy proces, którego celem jest wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez działania całościowe, integrujące interwencje na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Przez działania całościowe rozumie się wzajemnie powiązane przedsięwzięcia, które obejmują kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe. Poprzez prowadzone działania zakłada się optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów. Proces ten stanowi wieloletni okres, prowadzony przez interesariuszy wraz we współpracy ze społecznością lokalną.

Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- uwzględnienie rewitalizacji, jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;
- pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów; diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub środowiskowe;
- ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;
- koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
- realizacja wynikającej z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnego zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Obszar zdegradowany stanowi obszar, na którym zidentyfikowany został stan kryzysowy (tj. stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych). Może być on podzielony na podobszary, w tym podobszary, które nie posiadają wspólnych granic (warunek – występowanie sytuacji kryzysowej na każdym podobszarze). Obszar rewitalizacji jest to całość lub część obszaru zdegradowanego, na którym zamierza się prowadzić rewitalizację. Cechuje go koncentracja negatywnych zjawisk oraz znaczenie dla rozwoju lokalnego. Zgodnie z wymaganiami nie może on przekraczać 20% powierzchni gminy oraz 30% liczby ludności.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie analizy danych zastanych (ilościowych) i aktywnego udziału różnych grup interesariuszy.

¹ Dz.U. 2015 poz. 1777 USTAWA z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji z późn.zm. – tekst jednolity; Dz. U. z 2017 r. poz. 1023, 1529, 1566. Źródło: prawo.sejm.gov.pl

2. Podstawy opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji

W kształtowaniu rozwoju lokalnego istotne znaczenie ma osiągnięcie optymalnych proporcji pomiędzy następującymi elementami: potrzeby, preferencje i uznane systemy wartości mieszkańców określonego regionu; funkcje (rodzaje działalności); zagospodarowanie przestrzeni; międzyregionalne zróżnicowania konkurencyjności; środowisko przyrodnicze i kulturowe (zasoby i walory). Rozwój lokalny i regionalny wiąże się de facto z występowaniem wspólnot mieszkańców, które w różnym wymiarze identyfikują się z obszarem i wybraną władzą samorządową.²

Gmina Tryńcza posiada zestaw dokumentów o charakterze strategicznym:

- Strategię Rozwoju Gminy Tryńcza na lata 2016-2020 (załącznik do Uchwały nr XIV/150/2016 Rady Gminy Tryńcza z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Tryńcza na lata 2016-2020),

- Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tryńcza na lata 2016–2020 (załącznik do uchwały nr XII/132/2015 z dnia 17.12.2015 r.),

- Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tryńcza przyjęte Uchwałą Nr XVIII/169/2000 Rady Gminy Tryńcza z dnia 17 października 2000r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tryńcza wraz ze zmianami wprowadzonymi zmianą Studium (Uchwałą Nr LI/389/2014 Rady Gminy Tryńcza z dnia 4 listopada 2014 r.).

- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Tryńcza na lata 2012 – 2032 (załącznik do Uchwały nr XX/156/2012) Rady Gminy w Tryńczy z dnia 14 września 2012 r.

- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Tryńcza (załącznik do Uchwały Nr XVII/176/2016 Rady Gminy Tryńcza z dnia 6 września 2016 roku z późn. zm. Uchwała Nr XXVI/256/2017 z dnia 31.05.2017r.)

- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego:

1. MPZP "Usługi - Budownictwo Mieszkaniowe w Tryńczy" przyjęty uchwałą Rady Gminy Tryńcza nr XXX/271/98 z dnia 18 czerwca 1998 roku z późn. zm.

2. MPZP "Usługi-handel w Gniewczynie Łańcuckiej" przyjęty Uchwałą Rady Gminy Tryńcza nr XXII/208/97 z 10 października 1997,

3. MPZP "Zalesienia w Gminie Tryńcza" przyjęty Uchwałą Rady Gminy Tryńcza nr XV/116/04 z dnia 28 czerwca 2004.

U podstaw przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza kierowano się problemami społecznymi zidentyfikowanymi zarówno w Strategii Rozwoju Gminy Tryńcza na lata 2016-2020 jak również Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tryńcza na lata 2016–2020.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zidentyfikowano następujące główne obszary problemowe: bezrobocie (występujące w 57,1% ogółu rodzin otrzymujących pomoc w 2014r. Liczba rodzin dotknięta problemem bezrobocia wynosiła w 2014r. 180 i w porównaniu do 2012r. była wyższa o 12,5%), ubóstwo (w 2014r. z powodu ubóstwa wsparcie otrzymywało 51,7% rodzin), potrzeba

² Rzeszutko-Piotrowska Małgorzata [dr]: Strategiczne planowanie rozwoju gospodarczego w polskich gminach, Zakład Prawa i Administracji Politechnika Warszawska

ochrony macierzyństwa (problem dotknął 38,7% rodzin potrzebujących wsparcia ze strony GOPS) oraz niepełnosprawność (34% wszystkich rodzin otrzymujących) lub długotrwała choroba (8,6%).

Tabela 1 Problemy zdiagnozowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM	OPIS
bezrobocie	Skutki bezrobocia możemy podzielić na trzy kategorie: 1) Psychospołeczne, do których zalicza się m.in. rozgoryczenie wywołane długim czasem pozostawania bez pracy, poczucie nieprzydatności społecznej, uczucie frustracji wywołanej niemocą, która może przerodzić się w agresję bądź apatię i stany depresyjne, zwiększone ryzyko wystąpienia patologii społecznych, takich jak stosowanie przemocy czy działalność przestępcza. Długotrwałe bycie bezrobotnym często popycha ludzi do sięgnięcia po łatwiejsze metody zarobienia pieniędzy, np. kradzieże, nielegalny handel. Z drugiej strony rodzi również patologie społeczne, m.in. akty agresji – długotrwałe pozbawiony pracy żywiciel rodziny może zacząć rozładowywać własną frustrację poprzez stosowanie przemocy domowej. 2) Ekonomiczne, w tym m.in. obniżenie materialnego poziomu życia bądź nawet pozbawienie środków materialnych do życia, niemożność osiągnięcia minimum egzystencjalnego (popadnięcie w ubóstwo), tzw. drenaż mózgów, czyli zjawisko opuszczania ojczystego kraju przez ludzi dobrze wykształconych, którzy nie są w stanie zdobyć godnego i odpowiadającego ich kwalifikacjom oraz ambicjom zatrudnienia, zwiększenie nakładów finansowych państwa na zwalczanie zjawiska bezrobocia, m.in. na zasiłki, świadczenia socjalne, urzędy pracy, szkolenia itd., niewykorzystanie potencjału pracowniczego, obniżenie się poziomu wzrostu gospodarczego, spowolnienie tempa rozwoju ekonomicznego. 3) Polityczne – jako że osoby bezrobotne narażone są na większy dyskomfort psychiczny i brak możliwości zaspokojenia minimalnych potrzeb, skłonne są one do bardziej krytycznego podejścia do władz państwowych, zbytnie nagromadzenie frustracji może zaowocować skrajnymi formami działania, takimi jak strajki uliczne, rozruchy, demonstracje, które destabilizują sytuację polityczną.
ubóstwo	Ubóstwo powoduje doniosłe ujemne skutki społeczne. Zmniejsza ono popyt na towary, a przez to chłonność rynku, co działa hamująco na rozwój gospodarczy. Uniemożliwia lub znacznie utrudnia korzystanie ludzi ubogich z istniejących szans zdobycia wykształcenia i zachowania dobrego stanu zdrowia. Przyczynia się do wzrostu przestępczości (przede wszystkim przestępstw przeciwko mieniu). Sprzyja rozwojowi patologii społecznych, takich jak narkomania i bezdomność.
Uzależnienia	Z powodu uzależnienia od alkoholu w Gminie w 2014 r. z pomocy społecznej skorzystało 6 rodzin (17 osób w rodzinach), w 2013 r. – 4 rodziny, zaś w 2012 r. – 5 rodzin. W Gminie Tryńcza w 2014 r. nie występowały rodziny otrzymujące pomoc z tytułu narkomanii, jednak DLZS wykazała, iż 5% badanych mieszkańców uznało problem narkomanii za bardzo poważny, a 6% za poważny. Liczba badanych, która próbowała narkotyków jest nieco niższa od wyników analiz ogólnopolskich. 5,7% respondentów przyznało się, że zażywało narkotyki,
Przemoc w rodzinie	W latach 2013–2014 w Gminie Tryńcza z tytułu przemocy w rodzinie pomoc uzyskiwało 8 rodzin, w 2014 r. pomocą objęto 35 osób w rodzinach. W 2013 r. wśród 76 interwencji dokonywanych przez policję, 22 dotyczyły przemocy w rodzinie. Dotknęła ona 33 osoby, w tym 30 kobiet oraz 3 mężczyzn. Sprawcami przemocy w rodzinie było 26 osób, w tym 4 kobiety oraz 22 mężczyzn. 20 z nich znajdowało się pod wpływem alkoholu (3 kobiety i 17 mężczyzn). Podczas interwencji obecnych było 25 dzieci. W 2012 r. miały miejsce 32 interwencje, w tym 14 dotyczyło przemocy w rodzinie. Przemoc dotknęła 23 osoby, w tym 17 kobiet i 4 mężczyzn. Sprawcami przemocy w rodzinie było 14 mężczyzn, z czego 11 sprawców znajdowało się pod wpływem alkoholu. Podczas interwencji obecnych było 16 dzieci. W związku z procedurą „Niebieskie Karty” w 2013 r. w Gminie Tryńcza sporządzono 31 wniosków, w tym 7 skierowano do Ośrodka Pomocy Społecznej, 15 – do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a 9 – do sądów i prokuratury. W 2012 r. ogólna liczba sporządzonych wniosków wynosiła 16
Niepełnosprawność	W 2014 r. GOPS w Tryńczy udzielił pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności 107 rodzinom – 15 rodzinom więcej niż w 2013 r. oraz 24 rodzinom więcej niż w 2012 r.

długotrwała lub ciężka choroba	W Gminie Tryńcza pomoc społeczną z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2014 r. uzyskało 27 rodzin (86 osób w rodzinach). Długotrwała lub ciężka choroba często dezorganizuje życie rodziny i potrzebne jest jej wtedy wsparcie socjalne i psychologiczne. W sytuacji, gdy osoba chora nie może liczyć na pomoc ze strony rodziny niezbędne jest organizowanie opieki przez pomoc społeczną. Najlepszą, najefektywniejszą i stosunkowo tanią formą wsparcia jest organizowanie usług opiekuńczych w domu chorego. Istnieją jednak sytuacje, gdy osoba chora wymaga całodobowej opieki – wówczas organizowana jest pomoc instytucjonalna, np. w domu pomocy, w tym również w rodzinnym domu pomocy.
potrzeba ochrony macierzyństwa (wielodzietność)	W Gminie Tryńcza w tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa w 2014 r. udzielono pomocy 122 rodzinom (675 osobom w rodzinach). W porównaniu do 2013 r. liczba rodzin była wyższa o 5, zaś w porównaniu do 2012 r. – o 31.
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	W 2014 r. GOPS w Tryńczy udzielił pomocy z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa 25 rodzinom (111 osobom w rodzinach). W analizowanym okresie najmniejsza liczba rodzin otrzymujących pomoc z tego tytułu wystąpiła w 2012 r.
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	W 2014 r. w Gminie Tryńcza z pomocy społecznej z tytułu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego skorzystało 7 rodzin (11 osób).

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tryńcza na lata 2016–2020 (załącznik do uchwały nr XII/132/2015 z dnia 17.12.2015 r.)

Ponadto w Strategii Rozwoju Gminy Tryńcza na lata 2016-2020 (załącznik do Uchwały nr XIV/150/2016 Rady Gminy Tryńcza z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Tryńcza na lata 2016-2020), zdiagnozowano następujące główne problemy o charakterze społeczno-gospodarczo-przestrzennym:

Tabela 2 Główne problemy o charakterze społeczno-gospodarczo-przestrzennym zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Tryńcza na lata 2016-2020

obszar Gospodarka, rynek pracy, rolnictwo:
Największy zakład – Fabryka Wagonów Gniewczyna znajduje się w upadłości likwidacyjnej. Brak dużego zakładu wokół którego funkcjonują mniejsi kooperanci i dostawcy. Gmina nie funkcjonuje w obrębie lokalnej marki gospodarczej. Brak Centrum Obsługi Inwestora. Brak kompleksowej oferty gospodarczej. Mała dynamika działań promocyjnych w sferze gospodarczej. Brak systematycznej współpracy środowiska lokalnego biznesu z Gminą. Brak analizy potencjału rozwojowego poszczególnych branż funkcjonujących na terenie Gminy i w najbliższej okolicy. Niski poziom współpracy lokalnych przedsiębiorców. Niski poziom innowacyjności lokalnych firm. Wysoka stopa bezrobocia (powyżej średniej wojewódzkiej). Duży odsetek długotrwale bezrobotnych. Obecne postawy bierności mieszkańców Gminy. Migracja zarobkowa mieszkańców. Rozdrobnienie gospodarstw rolnych, dominacja gospodarstw niskoarealowych. Niski poziom konkurencyjności lokalnych gospodarstw rolnych. Niewystarczający poziom wiedzy o możliwościach w zakresie produkcji wyrobów lokalnych. Brak wypromowanych lokalnych produktów spożywczych
Obszar wsparcie społeczne:
Niski wskaźnik dzietności. Ujemne saldo migracji. Słabość lokalnego rynku pracy determinująca niektóre procesy demograficzne. Zjawisko „eurosierot”. Faktyczna liczba mieszkańców jest niższa niż deklarowana w statystykach publicznych. Zjawisko wykluczenia społecznego i bezradności. Problemy rodzinne na tle wyjazdów zarobkowych za granicę. Brak świetlic środowiskowych. Brak dziennych domów opieki lub całodobowego zakładu opieki.

Zbyt mało pracowników socjalnych w GOPS.
Ograniczony dostęp do usług rehabilitacyjnych.
Brak miejsc w pobliskich ZOL.
Brak specjalistycznej opieki zdrowotnej w Gminie.

Obszar Aktywność społeczna, edukacja i kultura:

Niski potencjał organizacyjny podmiotów NGO funkcjonujących na terenie Gminy.
Niektóre obszary działań społecznych nie są objęte zainteresowaniem organizacji pozarządowych.
Brak stabilnych podstaw finansowania działalności wielu NGO.
Brak podmiotu wspierającego działalność organizacji pozarządowych.
Brak wypracowanych standardów współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi.
Niewielka aktywność obywateli na niwie publicznej.
Brak gminnych konkursów na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.
Brak działającego w Gminie klubu seniora.
Dużo jest postaw bierności i roszczeniowości wśród mieszkańców Gminy.
Słaby dostęp do kultury wysokiej.
Brak lokalnego muzeum.
Brak stałej współpracy z placówkami muzealnymi z terenów innych gmin.
Brak sklepiu z lokalnym rękodziełem artystycznym.
Nie jest prowadzona systematyczna promocja Gminy w oparciu o posiadany potencjał i zasoby w dziedzinie kultury.
Malejąca liczba uczniów szkół gminnych.
Część uczniów kończących szkoły podstawowe wybiera gimnazja spoza terenu Gminy.
Brak opieki świetlicowej w szkołach.
Brak opieki stołówek szkolnych w większości szkół.
Brak opieki pedagogów szkolnych i logopedów.

Obszar Infrastruktura techniczna i zarządzanie:

Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla całości terenu Gminy.
Brak wyznaczonych terenów przemysłowych na podstawie istniejącego studium zagospodarowania przestrzennego.
Dekoncentracja budownictwa mieszkaniowego.
Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych.
Braki kadrowe w jednostkach gminnych. Obszar: "Ochrona środowiska, turystyka i rekreacja"
Brak informatyzacji znacznej części usług publicznych w Gminie.
Ograniczony dostęp do internetu szerokopasmowego i e-usług.

Obszar Ochrona środowiska, turystyka i rekreacja:

Oczyszczalnia ścieków staje się niewydolna w stosunku do potrzeb Gminy.
Duża liczba kotłowni węglowych w gospodarstwach domowych.
Gmina nie jest wyłącznym właścicielem oświetlenia zewnętrznego.
Obecność dzikich wysypisk śmieci.
Niezadowalający poziom recyklingu odpadów w niektórych kategoriach.
Nie w pełni wykorzystany potencjał infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
Niewystarczające zaplecze w postaci bazy noclegowej.
Zbyt mała liczba miejsc atrakcyjnych turystycznie.
Brak kompleksowej oferty turystyczno-rekreacyjnej.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Tryńcza na lata 2016-2020 (załącznik do Uchwały nr XIV/150/2016 Rady Gminy Tryńcza z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Tryńcza na lata 2016-2020)

Ponadto w dziedzinie ochrony środowiska Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Tryńcza (załącznik do Uchwały Nr XVII/176/2016 Rady Gminy Tryńcza z dnia 6 września 2016 roku z późn. zm. Uchwała Nr XXVI/256/2017 z dnia 31.05.2017r.) diagnozuje następujące problemy:

- duży udział gospodarstw domowych ogrzewających domy węglem,
- niski udział kotłów grzewczych posiadających filtry,
- niska świadomość mieszkańców na temat „niskiej emisji” oraz wartości zanieczyszczeń powietrza pochodzących ze spalania węgla i odpadów (np. opakowań plastikowych, gazet kolorowych, przedmiotów gumowych itp.),
- mały udział podróży komunikacją zbiorową w podróżach ogółem,
- duże odległości codzienne pokonywane samochodami osobowymi,
- słabo rozwinięta sieć komunikacji zbiorowej,

- niski udział wspólnego wykorzystania samochodu przez kilka gospodarstw domowych (tzw. car pooling).
- niska efektywność energetyczna gospodarstw domowych,
- wysokie średnie rachunki miesięczne za energię elektryczną
- niska świadomość ekonomiczna gospodarstw domowych na temat możliwych oszczędności wydatków w przypadku zastosowania energooszczędnych urządzeń i rozwiązań (np. czasowe wyłączniki prądu, wyłączanie nieużywanych urządzeń z gniazdka – a nie pozostawianie ich w trybie uśpienia; zmiana taryf energetycznych),
- bardzo mały odsetek gospodarstw domowych wykorzystujących odnawialne źródła energii,
- brak systemu monitoringu odnawialnych źródeł energii - instalowanie systemów słonecznych najczęściej nie wymaga pozwolenia na budowę, przez co istnieją tylko szacunki na temat liczby i powierzchni instalacji,
- Instalacje fotowoltaiczne ze względu na brak wsparcia, wysoki koszt inwestycji nie rozwijają się w województwie w sposób adekwatny do potencjału technicznego. Obecnie na terenie województwa podkarpackiego nie ma dużej farmy fotowoltaicznej (powyżej 1 MW mocy zainstalowanej).

W procesie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza pogłębiono diagnozę zawartą w ww. dokumentach strategicznych, zgodnie z kryteriami delimitacji obszarów zdegradowanych i rewitalizowanych.

Pełna diagnoza obszaru Gminy oraz obszaru rewitalizacji stanowi załącznik do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza.

3. Szczegółowa diagnoza obszaru zdegradowanego

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany, w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych polegała na szerokim przeanalizowaniu sytuacji społeczno-gospodarczej w oparciu o możliwe i dostępne dane źródłowe. Istotnym elementem

diagnozy było obiektywne stwierdzenie czy za pomocą dostępnych danych można uznać, czy dane zjawisko ma charakter zjawiska problemowego (stanu kryzysowego).

Szczegółowa diagnoza obszaru zdegradowanego stanowi załącznik do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza. Poniżej przedstawiono najważniejsze cechy obszaru.

Mapa 1 Miejscowości spełniające kryteria obszaru zdegradowanego

Z przedstawionych w Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 kategorii:

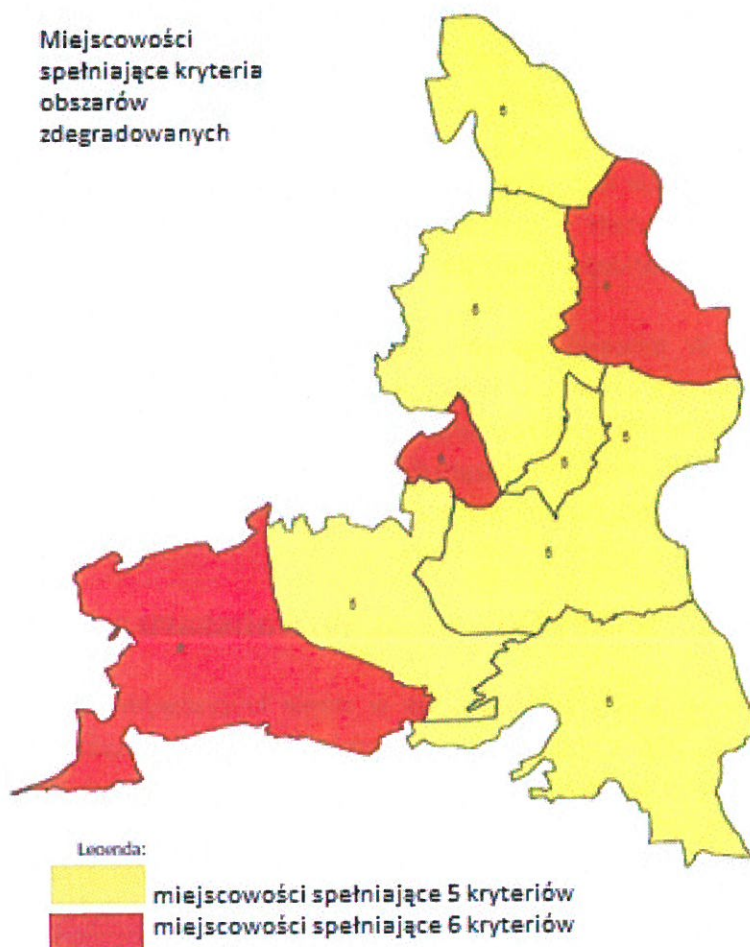
- a) Demografia,
- b) Rynek pracy
- c) Pomoc społeczna
- d) Edukacja
- e) Podmioty gospodarcze
- f) Bezpieczeństwo publiczne
- g) Uwarunkowania przestrzenne
- h) Integracja społeczna, i
- i) Ochrona środowiska

nie poddano szczegółowej analizie następujących kategorii: edukacja (wyższy poziom wskaźników niż dane referencyjne), bezpieczeństwo publiczne (niższy udział przestępstw niż wymagane dane referencyjne) i

uwarunkowania przestrzenne (brak danych).

Tym samym poszczególne miejscowości gminy

Tryńcza spełniają wymagane kryteria w 5 lub 6 kategoriach.

Źródło: Opracowanie własne

Tym samym cały obszar gminy Tryńcza, zgodnie z wymaganiami *Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020* może zostać uznany za obszar zdegradowany – z pominięciem obszarów niezamieszkałych.

4. Obszar rewitalizacji objęty Gminnym Programem Rewitalizacji

Obszar rewitalizacji

Zgodnie z zapisami Rozdziału 3. Wytycznych Ministra, obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejne, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Gmina wyznacza obszar rewitalizacji w oparciu o rozstrzygnięcia dokumentów strategicznych lub planistycznych, albo indywidualne kryteria wraz z odniesieniem ich do wartości referencyjnych dla danej gminy i przy uwzględnieniu wartości referencyjnych wskazanych przez IZ RPO (jako kwalifikujących obszar rewitalizacji do wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020). Wartości referencyjne są dodatkowym kryterium ustalonym przez IZ, które ma wskazać obszar rewitalizacji (ustalony przez gminę) możliwy do wsparcia w ramach projektów przeznaczonych do dofinansowania w RPO WP 2014-2020. Ma to ukierunkować wsparcie RPO WP 2014-2020 na najbardziej dotknięte problemami obszary województwa podkarpackiego.

Uwzględniając wyniki analiz wartości wskaźników referencyjnych, o których mowa w wytycznych, cele i uwarunkowania zawarte w dokumentach strategicznych (zapisy Strategii Rozwoju Gminy Tryńcza, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych), planistycznych (Studium Uwarunkowań i Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego) a także wnioski ze spotkania konsultacyjnego przeprowadzonego w dniu 13 stycznia 2017 roku, obszar rewitalizacji Gminy Tryńcza obejmuje cztery podobszary:

1. Podobszar Głogowiec (powierzchnia 29,4 ha – ludność 114 osób)
2. Podobszar Tryńcza – Wólka Małkowa (110, 46 ha – ludność 180 osób)
3. Podobszar Gniewczyna Łańcucka (346,02 ha – ludność 520 osób)
4. Podobszar Jagiełła (98,9 ha – ludność 522 osoby).

Należy zaznaczyć, że obszar poszczególnych podobszarów został pomniejszony w stosunku do powierzchni miejscowości, które poddawano analizie wg wskaźników referencyjnych, o których mowa w wytycznych, o tereny niezamieszkałe, pola, łąki i obszary zalesione.

Obszary te charakteryzują się negatywną koncentracją zjawisk społecznych, a według dokumentów planistycznych (obszary te zawierają w sobie przestrzenie publiczne, strefy rewitalizacji, strefy rozwoju przedsiębiorczości, strefy przemysłowe), strategicznych (koncentracja lokalizacji projektów strategicznych wskazanych w Strategii Rozwoju Gminy Tryńcza) interwencja na tych

podobszarach charakteryzuje się wysokim potencjałem wpływu przedsięwzięć rewitalizacyjnych na przezwyciężenie kryzysów, jakimi charakteryzują się te obszary.

Tabela 3 Wskaźniki problemowe a potencjał obszaru:

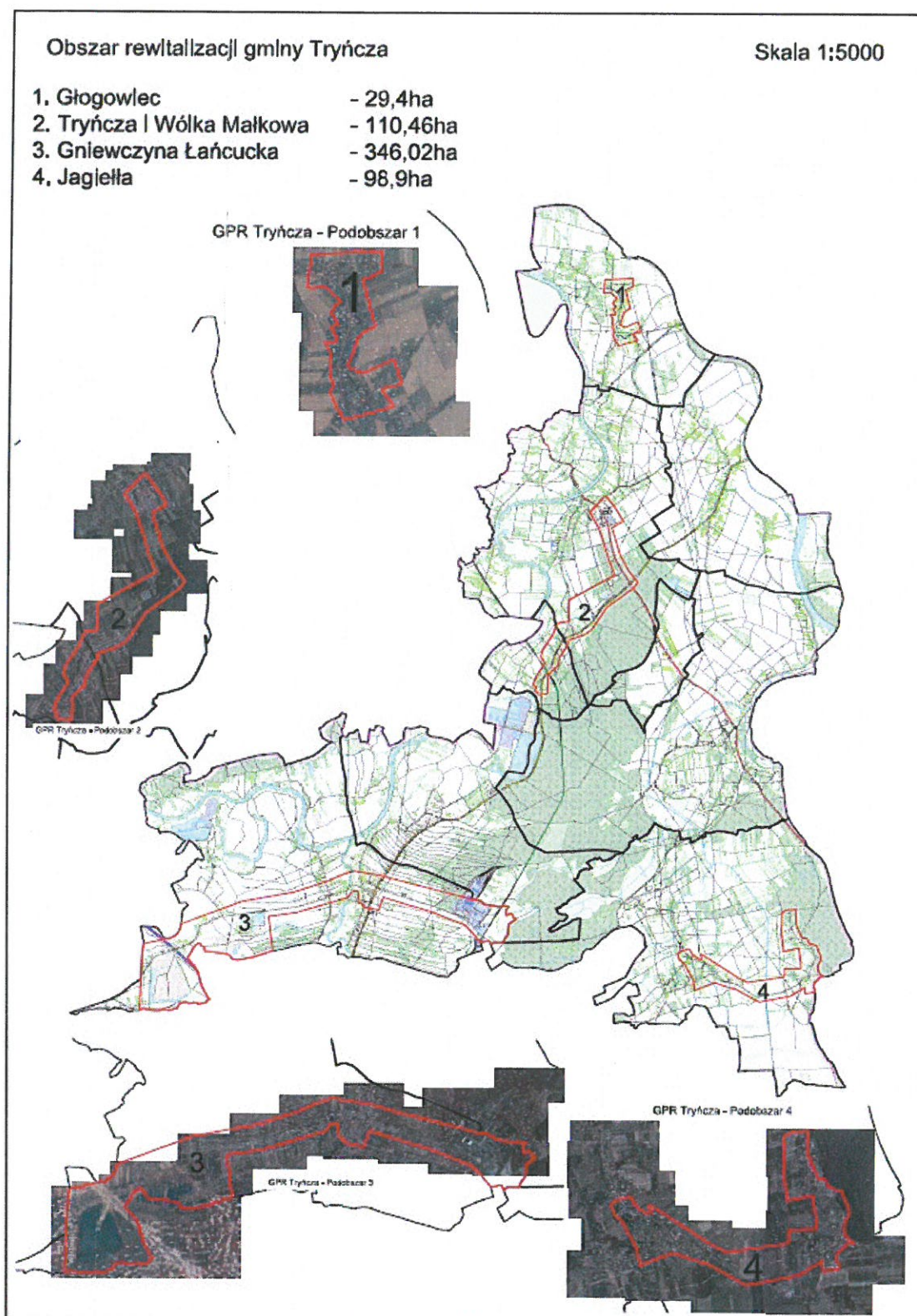
Problem, który potwierdzają wskaźniki, o których mowa w wytycznych IZ	Potencjały obszaru rewitalizacji
Starzenie się społeczeństwa (wskaźnik referencyjny: mediana wieku – wyższy niż wskaźnik referencyjny dla województwa)	Na obszarze zlokalizowana jest infrastruktura społeczna (byłe szkoły) możliwa do wykorzystania na cele wsparcia seniorów – ośrodki aktywności senioralnej, dzienne domy opieki itp.
Wysokie bezrobocie (wskaźnik referencyjny: udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania – wyższy niż wskaźnik referencyjny dla województwa)	Wybierając podobszary delimitacji kierowano się dostępnością terenów wskazanych w Studium Uwarunkowań..., Miejskowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego jako obszary przeznaczone pod rozwój przedsiębiorczości – dzięki której rozwojowi możliwy będzie wzrost samozatrudnienia (osoby prowadzące działalność gospodarczą) lub zatrudnienia w rozwijających się przedsiębiorstwach (głównie usługowych świadczących usługi na rzecz lokalnej społeczności).
Ubóstwo dużej części mieszkańców gminy (wskaźnik referencyjny: Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania – wyższy niż wskaźnik referencyjny dla województwa)	W obszarze mieszka najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej, do których pomoc w ramach wsparcia projektów finansowanych ze środków własnych i Europejskiego Funduszu Społecznego będzie mogła zostać skierowana w sposób zintegrowany i skumulowany terytorialnie.
Mała liczba przedsiębiorstw – niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców (wskaźnik referencyjny: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - ogółem – niższy niż wskaźnik referencyjny dla województwa)	Wybierając podobszary delimitacji kierowano się dostępnością terenów wskazanych w Studium Uwarunkowań..., Miejskowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego jako obszary przeznaczone pod rozwój przedsiębiorczości.
Niski poziom integracji społecznej i uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej (wskaźnik referencyjny: Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania – niższy niż wskaźnik referencyjny dla województwa)	Wybierając podobszary delimitacji kierowano się dostępnością terenów wskazanych w Studium Uwarunkowań..., Miejskowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego jako przestrzenie publiczne, w których mogą być organizowane przez organizacje pozarządowe aktywności, oraz dostępność instytucji publicznych, które mogłyby udostępniać swoje pomieszczenia na działalność organizacji pozarządowej.
Wysoki poziom pyłów pochodzących z niskiej emisji oraz spalin	W związku z tym, że przekroczenia dotyczą obszaru całej gminy – ten problem stanowi podstawę do realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Trynca.

Źródło: Opracowanie własne

Gmina

Tym samym wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje 584.78 ha (8,35% powierzchni ogółem) oraz 1336 mieszkańców (15,94% ludności ogółem – wg danych za 2015 rok).

Mapa 2 Obszar rewitalizacji gminy Tryńcza

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Warunki delimitacji, o których mowa w Ustawie o rewitalizacji i Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Zgodnie z art. 9 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1023, 1529, 1566.) „Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Zgodnie z przedstawioną analizą obszaru gminy Tryńcza (na podstawie danych statystycznych) oraz pogłębioną analizą według kryteriów i wskaźników *Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020* w podziale na miejscowości gminne (dane Urzędu Gminy Tryńcza, GOPS, PUP w Przeworsku) jako negatywne zjawiska społeczne uznano bezrobocie i ubóstwo a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Wymienione problemy społeczne według analizowanych wskaźników spełniają warunki Instrukcji dla następujących kategorii: **a) Demografia, b) Rynek pracy, c) Pomoc społeczna, d) podmioty gospodarcze, e) integracja społeczna oraz f) ochrona środowiska.**

Tabela 4 Wskaźniki świadczące o sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Tryńcza

kategoria	wskaźnik - numeracja zgodna z wytycznymi	wartość wskaźnika referencyjnego	Wartość dla obszaru rewitalizacji
demografia	3. Mediana wieku	38	38,4675
rynek pracy	6. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	10,20%	13,72%
pomoc społeczna	8. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	6,1	15,93
podmioty gospodarcze	11. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - ogółem.	7,6	3,74
integracja społeczna	19. Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania	0,33	0,32
ochrona środowiska	21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej	72,50%	mniej niż 72,5%

Źródło: Opracowanie własne – dane dla obszaru rewitalizacji wyliczono jako średnią dla poszczególnych miejscowości – przyjmując założenie, że zdelimitowane fragmenty obszarów danych miejscowości wyznaczone jako podobszary rewitalizacji charakteryzują przynajmniej tak złe wskaźniki jak średnia dla całej miejscowości.

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji obszar kryzysowy poza problemami społecznymi boryka się również z negatywnymi zjawiskami gospodarczymi – w gminie Tryńcza jest to głównie niskie nasycenie przedsiębiorczością, silne rozdrobnienie przedsiębiorstw, brak średnich i dużych przedsiębiorstw, a także upadek fabryki wagonów i pustka rynkowa rozumiana zarówno przestrzennie jak też w sferze osób na rynku pracy – ponad 600 osób na przełomie 2014/2015 roku straciło pracę (zgodnie z Instrukcją jest to kryterium **Podmioty gospodarcze**) oraz przestrzenno-funkcjonalnymi dotyczącymi niewystarczającej infrastruktury społecznej (zwłaszcza z myślą o seniorach, osobach niepełnosprawnych i przewlekle chorych). Ponadto zgodnie z Instrukcją obszar kryzysowy wyznaczony na terenie gminy Tryńcza spełnia również piąte kryterium - **Integracja społeczna**.

Zgodnie z artykułem 10 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji „Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych, o których mowa w ust. 1.” Poniżej przedstawiono opis poszczególnych podobszarów rewitalizacji na terenie Gminy Tryńcza.

Podobszar Głogowiec

Obszar spełnia wymagania art. 9 ust. 1 o rewitalizacji i minimum cztery kryteria Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Kryterium delimitacji	Nazwa wskaźnika i jego wartość
Powierzchnia obszaru	29,4 ha
Mieszkańcy obszaru	114 osób
Negatywne zjawiska społeczne - bezrobocie	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania – 12,43% ogółem, 10,83% mężczyźni, 14,37% kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 6 kategorii Rynek pracy za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo – 10,20% bezrobotnych ogółem, powiat przeworski – 11,39% bezrobotnych ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - ubóstwo	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 13,56 ogółem, 14,88 mężczyźni, 12,24 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 8 kategorii Pomoc społeczna za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 6,1, powiat przeworski - 12,25 ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - Niekorzystne trendy demograficzne	Mediana wieku – 41,28 ogółem w tym 45,26 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 3 kategorii Demografia za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 38) Przyrost naturalny: -1,65 ogółem, w tym -1,92 mężczyźni i -1,38 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 4 kategorii Demografia za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 0,07)
Negatywne zjawiska gospodarcze	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – ogółem – 5,46 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 11 kategorii Podmioty gospodarcze za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 7,6)
Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	niewystarczającej infrastruktury społecznej (zwłaszcza z myślą o seniorach, osobach niepełnosprawnych i przewlekle chorych – na terenie Gminy nie ma Domów Pomocy Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Świetlic Socjoterapeutycznych, mieszkań chronionych lub wytchnieniach. Gmina dysponuje ciekawymi obszarami - koryta i brzegi rzek, zbiorniki wodne, ścieżki - do wykorzystania w celach rekreacyjnych, turystycznych i integrujących społeczność lokalną Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej – ogółem 50,92% za 2014 rok (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, w ramach kategorii Ochrona Środowiska przyjęto następujące dane referencyjne: województwa 72,5% wszystkich gospodarstw)
Negatywne zjawiska środowiskowe	Wysoki udział CO2 pochodzącego ze spalania w paleniskach domowych – więcej opisano w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Tryńcza. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej – ogółem 50,92% za 2014 rok (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, w ramach kategorii Ochrona Środowiska przyjęto następujące dane referencyjne: województwa 72,5% wszystkich gospodarstw)
Niewystarczający udział partycypacji społecznej – niskie zaangażowanie mieszkańców w sprawy gminne	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 0,68 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 19 kategorii Integracja Społeczna za 2013 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 0,33)

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Tryńcza – Wólka Małkowa

Obszar spełnia wymagania art. 9 ust. 1 o rewitalizacji i minimum cztery kryteria Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Kryterium delimitacji	Nazwa wskaźnika i jego wartość
Powierzchnia obszaru	110,46 ha
Mieszkańcy obszaru	180 osób
Negatywne zjawiska społeczne - bezrobocie	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania – 13,82% ogółem, 11,55% mężczyźni, 16,58% kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 6 kategorii Rynek pracy za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo – 10,20% bezrobotnych ogółem, powiat przeworski – 11,39% bezrobotnych ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - ubóstwo	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 12,26 ogółem, 12,43 mężczyźni, 12,08 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 8 kategorii Pomoc społeczna za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 6,1, powiat przeworski - 12,25 ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - Niekorzystne trendy demograficzne	Mediana wieku – 38,26 ogółem w tym 38,52 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 3 kategorii Demografia za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 38)
Negatywne zjawiska gospodarcze	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – ogółem – 3,52 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 11 kategorii Podmioty gospodarcze za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 7,6)
Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	niewystarczającej infrastruktury społecznej (zwłaszcza z myślą o seniorach, osobach niepełnosprawnych i przewlekle chorych – na terenie Gminy nie ma Domów Pomocy Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Świetlic Socjoterapeutycznych, mieszkań chronionych lub wytchnieniach. Gmina dysponuje ciekawymi obszarami - koryta i brzegi rzek, zbiorniki wodne, ścieżki - do wykorzystania w celach rekreacyjnych, turystycznych i integrujących społeczność lokalną Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej – ogółem 50,92% za 2014 rok (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, w ramach kategorii Ochrona Środowiska przyjęto następujące dane referencyjne: województwa 72,5% wszystkich gospodarstw)
Negatywne zjawiska środowiskowe	Wysoki udział CO2 pochodzącego ze spalania w paleniskach domowych – więcej opisano w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Tryńcza. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej – ogółem 50,92% za 2014 rok (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, w ramach kategorii Ochrona Środowiska przyjęto następujące dane referencyjne: województwa 72,5% wszystkich gospodarstw)
Niewystarczający udział partycypacji społecznej – niskie zaangażowanie mieszkańców w sprawy gminne	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 0,31 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 19 kategorii Integracja Społeczna za 2013 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 0,33)

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Gniewczyzna Łańcucka

Obszar spełnia wymagania art. 9 ust. 1 o rewitalizacji i minimum cztery kryteria Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Kryterium delimitacji	Nazwa wskaźnika i jego wartość
Powierzchnia obszaru	346,02 ha
Mieszkańcy obszaru	520 osób
Negatywne zjawiska społeczne - bezrobocie	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania – 12,97% ogółem, 12,72% mężczyźni, 13,28% kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 6 kategorii Rynek pracy za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo – 10,20% bezrobotnych ogółem, powiat przeworski – 11,39% bezrobotnych ogółem) Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem 66,08%, w tym kobiet 79,75% (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 5 kategorii Rynek pracy za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo – 6,50% bezrobotnych ogółem, dla porównania powiat przeworski – 42,53% bezrobotnych ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - ubóstwo	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 14,8 ogółem, 14,53 mężczyźni, 15,08 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 8 kategorii Pomoc społeczna za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 6,1, powiat przeworski - 12,25 ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - Niekorzystne trendy demograficzne	Mediana wieku – 38,09 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 3 kategorii Demografia za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 38)
Negatywne zjawiska gospodarcze	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – ogółem – 4,05 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 11 kategorii Podmioty gospodarcze za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 7,6)
Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	niewystarczającej infrastruktury społecznej (zwłaszcza z myślą o seniorach, osobach niepełnosprawnych i przewlekle chorych – na terenie Gminy nie ma Domów Pomocy Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Świetlic Socjoterapeutycznych, mieszkań chronionych lub wytchnieniach. Gmina dysponuje ciekawymi obszarami - koryta i brzegi rzek, zbiorniki wodne, ścieżki - do wykorzystania w celach rekreacyjnych, turystycznych i integrujących społeczność lokalną Na terenie podobszaru zlokalizowane są tereny poprzemysłowe po byłej fabryce wagonów. W 2015 roku w związku z upadłością fabryki prace straciło około 600 osób. W przypadku uruchomienia działalności przemysłowej na tym terenie przez nowopowstałą spółkę zwiększy się potencjał zatrudnieniowy w gminie. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej – ogółem 50,92% za 2014 rok (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, w ramach kategorii Ochrona Środowiska przyjęto następujące dane referencyjne: województwa 72,5% wszystkich gospodarstw)
Negatywne zjawiska środowiskowe	Wysoki udział CO2 pochodzącego ze spalania w paleniskach domowych – więcej opisano w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Tryńcza. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej – ogółem 50,92% za 2014 rok (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, w ramach kategorii Ochrona Środowiska przyjęto następujące dane referencyjne: województwa 72,5% wszystkich gospodarstw)

Niewystarczający udział partycypacji społecznej – niskie zaangażowanie mieszkańców w sprawy gminne	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 0,14 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 19 kategorii Integracja Społeczna za 2013 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 0,33)
--	--

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Jagiełła

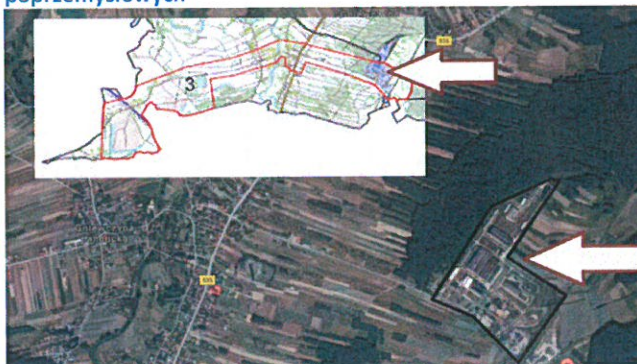
Obszar spełnia wymagania art. 9 ust. 1 o rewitalizacji i minimum cztery kryteria Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Kryterium delimitacji	Nazwa wskaźnika i jego wartość
Powierzchnia obszaru	98,9 ha
Mieszkańcy obszaru	522 osoby
Negatywne zjawiska społeczne - bezrobocie	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania – 15,647% ogółem, 15,54% mężczyźni, 15,76% kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 6 kategorii Rynek pracy za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo – 10,20% bezrobotnych ogółem, powiat przeworski – 11,39% bezrobotnych ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - ubóstwo	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 23,1 ogółem, 24,2 mężczyźni, 22 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 8 kategorii Pomoc społeczna za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 6,1, powiat przeworski - 12,25 ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - Niekorzystne trendy demograficzne	
Negatywne zjawiska gospodarcze	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – ogółem – 1,96 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 11 kategorii Podmioty gospodarcze za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 7,6)
Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	niewystarczającej infrastruktury społecznej (zwłaszcza z myślą o seniorach, osobach niepełnosprawnych i przewlekle chorych – na terenie Gminy nie ma Domów Pomocy Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Świetlic Socjoterapeutycznych, mieszkań chronionych lub wychnieniach. Gmina dysponuje ciekawymi obszarami - koryta i brzegi rzek, zbiorniki wodne, ścieżki - do wykorzystania w celach rekreacyjnych, turystycznych i integrujących społeczność lokalną
Negatywne zjawiska środowiskowe	Wysoki udział CO ₂ pochodzącego ze spalania w paleniskach domowych – więcej opisano w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Trynka. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej – ogółem 50,92% za 2014 rok (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, w ramach kategorii Ochrona Środowiska przyjęto następujące dane referencyjne: województwa 72,5% wszystkich gospodarstw
Niewystarczający udział partycypacji społecznej – niskie zaangażowanie	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 0,16 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 19 kategorii Integracja Społeczna za 2013 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 0,33)

Uzasadnienie dla objęcia obszarem rewitalizacji obszarów przemysłowych

Zgodnie z art. 10 ust. 3 Ustawy o rewitalizacji „Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym poportowe i powydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1–4, mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1”

Mapa 3 Lokalizacja terenów przemysłowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie map lotniczych map google

Fabryka przez wiele lat była wiodącym na rynku podmiotem zajmującym się produkcją i modernizacją taboru towarowego i jednym z największych pracodawców w powiecie przeworskim zatrudniającym ponad tysiąc pracowników. Niestety, w październiku 2014 r. spółka Fabryka Wagonów Gniewczyna SA. ogłosiła niewypłacalność i została postawiona w stan upadłości likwidacyjnej z powodu skomplikowanej sytuacji własnościowej, organizacyjnej, jak i finansowej.

Decyzją Sądu Rejonowego z dnia 15 stycznia 2015 r., Fabryka została postawiona w stan upadłości likwidacyjnej tym samym pracę straciło około 600 pracowników. We wrześniu 2015 r., nowo utworzona Spółka Fabryka Wagonów Gniewczyna Sp. z o.o. podpisała ze słowacką firmą Forespo (właścicielem nieruchomości) umowę dzierżawy części majątku. Wciąż nie podjęto decyzji o dalszym losie byłej fabryki wagonów.

Gmina, nie będąc właścicielem nieruchomości, nie planuje prowadzić na terenie byłej fabryki działań rewitalizacyjnych. Jednakowoż jest zaangażowana w rozmowy z potencjalnymi inwestorami i w przypadku rozpoczęcia przez potencjalnego przedsiębiorcę, przedsiębiorców prac na terenie przemysłowym zamierza aktywnie wspierać przedsiębiorcę i przy współpracy GOPSu z Powiatowym Urzędem Pracy w Przeworsku prowadzić programy aktywizacji zawodowej mieszkańców gminy Tryńcza zapewniając tym samym wykwalifikowaną kadrę potencjalnym inwestorom.

5. Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy

Tabela 5 Zgodność Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy Tryncza

Nazwa dokumentu	Komplementarność
Strategia Rozwoju Gminy Tryncza na lata 2016-2020 (załącznik do Uchwały nr XIV/150/2016 Rady Gminy Tryncza z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Tryncza na lata 2016-2020) (źródło: http://bip.trynacza.eu)	Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Tryncza jest zgodny z następującymi celami Strategii Rozwoju Gminy Tryncza na lata 2016-2020: - Cel strategiczny 1.1.: Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego, Cel 1.1.c: Wspieranie działań na rzecz podnoszenia jakości funkcjonowania przedsiębiorstw z terenu Gminy w partnerstwie z Instytucjami Otoczenia Biznesu - Cel strategiczny 2.1.: Pomoc rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi: Cel 2.1.a: Wsparcie dla rodzin, w których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych; Cel 2.1.b: Pomoc niepełnosprawnym i długotrwale chorym oraz ich rodzinom. - Cel strategiczny 2.2.: Wspieranie osób bezrobotnych: Cel 2.2.a: Wsparcie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej; Cel 2.2.b: Współdziałanie z instytucjami rynku pracy w zakresie wspierania osób bezrobotnych. - Cel strategiczny 2.3: Zapewnienie pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym: Cel 2.3.a: Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym pomocy; Cel 2.3.b: Zapewnienie wsparcia potrzebującym w miejscu zamieszkania; Cel 2.3.c: Wsparcie w zakresie dostępu do usług rehabilitacyjnych; Cel 2.3.d: Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej. - Cel strategiczny 2.4.: Utworzenie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami: Cel 2.4.a: Zapobieganie powstawaniu uzależnień; Cel 2.4.b: Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej.; Cel 2.4.c: Wzrost kompetencji pracowników socjalnych w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów społecznych. - Cel strategiczny 3.1: Aktywizacja społeczna mieszkańców Gminy Tryncza: Cel 3.1.a: Rozwijanie współpracy z środowiskiem

	organizacji pozarządowych; Cel 3.1.b: Tworzenie infrastruktury wsparcia dla sektora organizacji pozarządowych; Cel 3.1.c: Wpieranie inicjatyw lokalnych przez władze Gminy; Cel 3.1.d: Wspieranie aktywności osób starszych na terenie Gminy; Cel 3.1.e: Rozwijanie aktywności dzieci i młodzieży na terenie Gminy. - Cel strategiczny 3.2: Zwiększenie kompetencji kulturowych mieszkańców gminy: Cel 3.2.a: Promowanie lokalnej twórczości artystycznej; Cel 3.2.b: Rozwijanie ciekawych metod animacji kulturalnej; Cel 3.2.c: Upowszechnianie kultury wśród mieszkańców Gminy. oraz celem strategicznym 5.3: Wsparcie rozwoju turystyki i rekreacji w Gminie, celem szczegółowym: 5.3.a: Budowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej na terenie Gminy.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tryńcza na lata 2016–2020 (załącznik do uchwały nr XII/132/2015 z dnia 17.12.2015 r.) źródło: http://bip.tryncza.eu)	Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza jest zgodny ze wszystkimi celami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, koncentrując wdrażaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na zdelimitowanym obszarze rewitalizacji w Gminie Tryńcza (4 podobszary). Są to następujące cele: Cel strategiczny 1. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży Cel strategiczny 2. Aktywizacja osób bezrobotnych i mających trudności z odnalezieniem się na rynku pracy Cel strategiczny 3. Współpraca międzysektorowa na rzecz rozwiązywania problemów społecznych Cel strategiczny 4. Zapobieganie i ograniczanie występowania różnego rodzaju uzależnień i patologii Cel strategiczny 5. Integracja i aktywizacja społeczeństwa oraz środowisk lokalnych
Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tryńcza Uchwałą Nr XVIII/169/2000 Rady Gminy Tryńcza z dnia 17 października 2000r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tryńcza wraz ze zmianami wprowadzonymi zmianą Studium (Uchwałą Nr LI/389/2014 Rady Gminy Tryńcza z dnia 4 listopada 2014 r.).	Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji nie wpływa na zmianę przeznaczenia charakteru przestrzeni przeznaczonych na funkcje społeczne i kulturalne. Domy opieki dla osób starszych (dzienne domy opieki) wykorzystują już istniejącą infrastrukturę (inwestycyjne przedsięwzięcia rewitalizacyjne dot. domów opieki zakładają remonty i dostosowanie istniejących obiektów do nowych funkcji) i funkcje terenów, na których zlokalizowane są te obiekty są zgodne z przyjętym Studium

	Uwarunkowań. Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne dotyczą głównie projektów nieinwestycyjnych (ewentualnie z małymi komponentami inwestycyjnymi). Jedynie zmiany/doszczegółowienia dokumentów planistycznych dotyczą przedsięwzięcia nr 3.1 Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika wodnego w Gniewczynie łańcuckiej na cele rekreacyjne oraz rozwoju przedsiębiorczości. Zbiornik wodny został utworzony w wyniku eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „Gniewczyna łańcucka SW” na terenie wskazanym w dotychczasowym Studium na cele zabudowy mieszkaniowej, jednorodzinnej, zagrodowej z towarzyszeniem usług, sytuowanej wzdłuż dróg gminnych oraz na cele upraw rolnych. Przez ten teren zostały przeprowadzone sieci napowietrzne 15 kV i droga gminna. W sporządzanym projekcie zmiany Studium, w kierunkach zagospodarowania terenu, przewiduje się wskazanie zbiornika wodnego na cele rekreacji (alternatywnie z hodowlą ryb), przeprowadzenie wokół zbiornika drogi gminnej ze ścieżką rowerową, rozbudowę istniejącej drogi gminnej, zmianę przebiegu sieci infrastruktury technicznej, w szczególności elektroenergetycznej wraz z rozbudową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W sporządzanej zmianie Studium i w projekcie MPZP wskazuje się utworzony zbiornik i zagospodarowanie nadbrzeży zbiornika na cele rekreacji (plaże, pomosty, obiekty zaplecza sanitarnego i związane z utrzymaniem przystani wodnej), ścieżki spacerowe, a na terenie sąsiadującym z terenem zbiornika i wskazanym w dotychczasowym studium na cele ww. zabudowy mieszkaniowej, uzupełnienie funkcji o lokalizację usług związanych z obsługą turystyczną
Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Tryńcza na lata 2012 – 2032 (załącznik do Uchwały nr XX/156/2012) Rady Gminy w Tryńczy z dnia 14 września 2012 r. źródło: http://bip.tryncza.eu)	Jednym z celów programu jest wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy spowodowanych azbestem oraz wyeliminowanie negatywnego oddziaływania azbestu na środowisko. Cele Programu są zgodne z Gminnym Programem Rewitalizacji – celem: „wspieranie i zapewnienie możliwości aktywnego starzenia się w zdrowiu oraz możliwości prowadzenia w dalszym ciągu samodzielnego, niezależnego i satysfakcjonującego życia mieszkańcom gminy Tryńcza”

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Tryńcza (załącznik do Uchwały Nr XVII/176/2016 Rady Gminy Tryńcza z dnia 6 września 2016 roku z późn. zm. Uchwała Nr XXVI/256/2017 z dnia 31.05.2017 r. źródło: http://bip.tryncza.eu)	Głównym celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej jest redukcja emisji CO₂, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz redukcja zużycia energii finalnej. Jednym z celów pośrednich są <i>wyraźne oszczędności w budżecie dzięki ograniczeniu i optymalizacji zużycia energii elektrycznej a także innych mediów</i>. Cel ten dotyczy również budżetów gospodarstw domowych. Tym samym Plan Gospodarki Niskoemisyjnej pozostaje w zgodności z Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Tryńcza w przypadku celu 1: wspieranie i zapewnienie możliwości aktywnego starzenia się w zdrowiu oraz możliwości prowadzenia w dalszym ciągu samodzielnego, niezależnego i satysfakcjonującego życia mieszkańcom gminy Tryńcza (redukcja emisji CO₂ wpłynie na poprawę środowiska życia mieszkańców korzystnie wpływając na ich stan zdrowia) oraz rozwój rynku pracy (inwestycje w Odnawialne Źródła Energii mogą oddziaływać na rynek pracy – powstanie zapotrzebowanie na nowe usługi – w tym montaż oraz serwis takich urządzeń. Ponadto oszczędności wynikające ze zmniejszenia zużycia energii elektrycznej będą mogły zostać zainwestowane lub trafią na lokalny rynek jako zapłata za usługi konsumpcyjne).
Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowana przez Społeczność „Stowarzyszenia Kraina Sanu” – Lokalna Grupa Działania, przyjęta uchwałą Nr 1/11/2016 Walnego zebrania Stowarzyszenia z dnia 14 listopada 2016 r. Źródło: http://www.krainasanu.pl/lokalna-strategia-rozwoju/	Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza jest zgodny ze Strategią LGD Krainy Sanu, a zwłaszcza z celami: 1 Różnicowanie działalności, zakładanie i rozwój małych przedsiębiorstw i tworzenie nowych miejsc pracy. 2 Zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej i społecznej na obszarach wiejskich. 3 Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatycznych, ochrona powietrza i rozwój gospodarki niskoemisyjnej na obszarze działania LGD. 4 Budowanie społeczeństwa obywatelskiego oraz tożsamości lokalnej. 5 Rozwój i promocja turystyki oraz dziedzictwa kulturowego obszaru LGD.

6. Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi powiatu

Tabela 6 Zgodność Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na szczeblu Powiatu Przeworskiego

Nazwa dokumentu	Komplementarność
Strategia Rozwoju Powiatu Przeworskiego na lata 2014 – 2020	Wizja Strategii Rozwoju przedstawia Powiat Przeworski, jako atrakcyjne miejsce zamieszkania, wypoczynków, pracy oraz prowadzenia działalności gospodarczej w warunkach rozwijającej się gospodarki, przy efektywnym korzystaniu z posiadanych zasobów. Cel strategiczny 1.1.: Tworzenie warunków dla lokalizacji inwestycji i tworzenia nowych miejsc pracy; Cel strategiczny 1.2.: Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości; Cel strategiczny 3.1.: Rozwój sieci szlaków turystycznych i turystyczno-sportowych; Cel strategiczny 3.2.: Ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego; Cel strategiczny 3.3.: Kształtowanie przestrzeni miejskiej i wiejskiej, umożliwiającej rozwój turystyki, w tym agroturystyki; Cel strategiczny 3.5.: Promocja oferty turystycznej powiatu; Cel strategiczny 4.1.: Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy; Cel strategiczny 4.3.: Rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej; Cel strategiczny 4.5.: Poprawa dostępu mieszkańców do usług społecznych; Cel strategiczny 4.6.: Wsparcie i promocja organizacji pożytku publicznego.

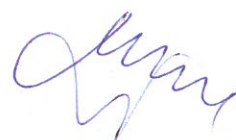
Źródło: Opracowanie własne

7. Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi województwa i kraju

Tabela 7 Komplementarność i powiązania GPR Gminy Trynka z dokumentami poziomu krajowego

Nazwa dokumentu	Komplementarność
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki: Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna; Cel 3 – Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Kapitał Ludzki; Cel 6 – Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny; Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny; Cel 11 – Wzrost społecznego kapitału rozwoju
Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) – Strategia Rozwoju Kraju 2020	Cel główny: Wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Cele rozwojowe: - wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb aktywności obywatela; - rozwój kapitału ludzkiego; - wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.) (M.P. z dnia 15 marca 2017 r. poz. 260).	Cele SOR: Reindustrializacja (wzrost produkcji przemysłowej większy od wzrostu PKB) Rozwój innowacyjnych firm (będzie działało ponad 22 000 dużych i średnich firm, udział wydatków na B+R wzrośnie z 0,8% do 2% PKB) Kapitał dla rozwoju (inwestycje wyniosą ponad 25% PKB) Ekspansja zagraniczna (polskie Bezpośrednie Inwestycje Zagraniczne wzrosną o 70%)

	Rozwój społeczny i terytorialny (wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym spadnie poniżej 15,5%, PKB per capita osiągnie 79% średniej UE)
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Cel 2: Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”)
Krajowy Program Rozwoju Turystyki do 2020 roku	Cel główny: Wzmocnienie rozwoju konkurencyjnej i innowacyjnej turystyki poprzez wspieranie przedsiębiorstw, organizacji i instytucji oraz inicjatyw sektora turystyki, z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Cel operacyjny 4: Zagospodarowanie i modernizacja przestrzeni dla rozwoju turystyki i infrastruktury turystycznej, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i przepisów ochrony środowiska
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia (Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju 2014)	Myślą przewodnią Narodowego Planu Rewitalizacji ma być zapewnienie mu możliwie powszechnego charakteru tak, aby jak najszersze grono obywateli i podmiotów mogło się utożsamić z ideą naprawy środowiska miejskiego i włączać się lub podejmować z własnej inicjatywy działania w tym zakresie. Z tej perspektywy plan odnieść się ma zarówno do zagadnienia przywracania świetności dzielnicom śródmiejskim, uzdrawiania relacji społecznych i rozwiązywania problemów infrastrukturalno-technicznych w zaniedbanych dzielnicach „miasta XIX wiecznego” i blokowiskach, ponownego zagospodarowania terenów przemysłowych, powojennych, powojennych i poportowych, jak i innych sytuacji, w których władze samorządowe lub mieszkańcy dochodzą do wniosku, że miasto powinno być na danym obszarze „uzdrowione”. Równocześnie, obok dążenia do powszechności, drugim, niemniej ważnym filarem NPR, będzie przejście do pełniejszego, całościowego rozumienia rewitalizacji – nie jedynie jako modernizacji w wymiarze infrastrukturalnym (i to dotychczas często punktowej i nieco przypadkowej), ale jako zespołu działań prowadzonych kompleksowo,

	wielowymiarowo, skoordynowanych i skoncentrowanych tematycznie i terytorialnie w celu osiągnięcia założonych przemian w obszarach kryzysowych. Narodowy Plan Rewitalizacji promuje podejście kompleksowe (a w przypadku ubiegania się o środki publiczne wręcz go wymaga), zakładające skoncentrowane wysiłki wielu podmiotów na rzecz wyprowadzenia ze stanu kryzysowego danego obszaru, obejmującego interwencję w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz kulturowej. Niezbędne jest przy tym, aby rewitalizacja obszarów zdegradowanych była elementem całościowej wizji rozwoju.
--	---

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8 Komplementarność i powiązania GPR Gminy Tryńcza z dokumentami poziomu regionalnego

Nazwa dokumentu	Komplementarność
Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020	Cel 1.3.: Budowa konkurencyjnej, atrakcyjnej oferty rynkowej opartej na znacznym potencjale turystycznym regionu: Cel 1.3.1.: Rozwój atrakcji turystycznych oraz infrastruktury turystycznej. Cel 2.1.: Dostosowanie systemu edukacji do aktualnych potrzeb i wyzwań przyszłości: Cel 2.1.1.: Poprawa jakości i dostępności usług edukacyjnych; Cel 2.1.3.: Kształtowanie i promocja postaw związanych z uczeniem się przez całe życie. Cel 2.2.: Rozwinięty i efektywnie wykorzystany potencjał kulturowy regionu: Cel 2.2.1.: Tworzenie warunków dla zapewnienia możliwie równego i powszechnego dostępu do oferty kulturalnej, w tym do kultury wysokiej; Cel 2.2.3.: Ochrona, promocja i zarządzanie dziedzictwem kulturowym regionu. Cel 2.3.: Wzmocnienie podmiotowości obywateli, rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie ich wpływu na życie publiczne: Cel 2.3.1.: Wzrost aktywności obywatelskiej i wzmocnienie trzeciego sektora; Cel 2.3.2.: Zwiększenie udziału obywateli i trzeciego sektora w życiu publicznym. Cel 2.4.: Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie: Cel 2.4.1.: Zmniejszenie poziomu biedy i wykluczenia społecznego w województwie.

Źródło: Opracowanie własne

8. Analiza problemów

Tabela 9 Syntetyczna analiza wskaźników problemowych

kategoria	wskaźnik	wartość wskaźnika referencyjnego	Wartość dla obszaru rewitalizacji	wartość obszar 1	wartość obszar 2	wartość obszar 3	wartość obszar 4
demografia	1. Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	-0,11	0,76	1,7	0,175	0,045	1,135
	2. Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania	27,90%	27,75%	37%	24,50%	27%	22,50%
	3. Mediana wieku	38	38,47	41,28	38,26	37,46	36,87
	4. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	0,07	-0,20	-1,65	0,5275	0,13	0,185
rynek pracy	5. Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem	61,50%	62,26%	69,57%	54,30%	66,08%	59,09%
	6. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	10,20%	13,72%	12,43%	13,82%	12,97%	15,64%
	7. Stopa bezrobocia rejestrowanego	14,60%	bd	bd	bd	bd	bd
pomoc społeczna	8. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	6,1	15,93	13,56	12,255	14,8	23,1
	9. Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania		bd	bd	bd	bd	bd
edukacja	10. Wyniki egzaminów 6-klasisty	67,70%	bd	bd	bd	bd	bd
podmioty gospodarcze	11. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego	7,6	3,74	5,43	3,515	4,05	1,96

	miejsca zamieszkania - ogółem.						
	12. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – obszar wiejski [jak wskaźnik 11]	jw.	3,74	5,43	3,515	4,05	1,96
	13. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – obszar miejski		nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	14. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – ogółem	0,7	0,52	0,52	0,52	0,52	0,52
	15. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - obszar wiejski	0,6	0,52	0,52	0,52	0,52	0,52
	16. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – obszar miejski		nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
bezpieczeństwo publiczne	17. Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	1,32	0,51	0,34	0,79	0,38	0,54
uwarunkowania przestrzenne	18. Liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych zamieszkałych	76,36%	bd	bd	bd	bd	bd
integracja społeczna	19. Liczba organizacji pozarządowych na 100	0,33	0,32	0,68	0,305	0,14	0,16

	osób wg miejsca zamieszkania						
	20. Frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura)	43,85%	14,31	64,75%	55,495	54,73%	53,98%
ochrona środowiska	21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej	72,50%	mniej niż 72,5%	mniej niż 72,5%	mniej niż 72,5%	mniej niż 72,5%	mniej niż 72,5%
	22. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej		bd	bd	bd	bd	bd
	23. Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej		bd	bd	bd	bd	bd

Źródło: Opracowanie własne. W tabeli kolorem szarym oznaczono po jednym wskaźniku do monitorowania GPR Gminy Tryńcza w 6 z 10 obszarów, o których mowa w wytycznych IŻ RPO WP 2014-2020 dot. Delimitacji obszaru rewitalizacji

Jak wynika z analizy, głównymi problemami wyznaczonych obszarów są:

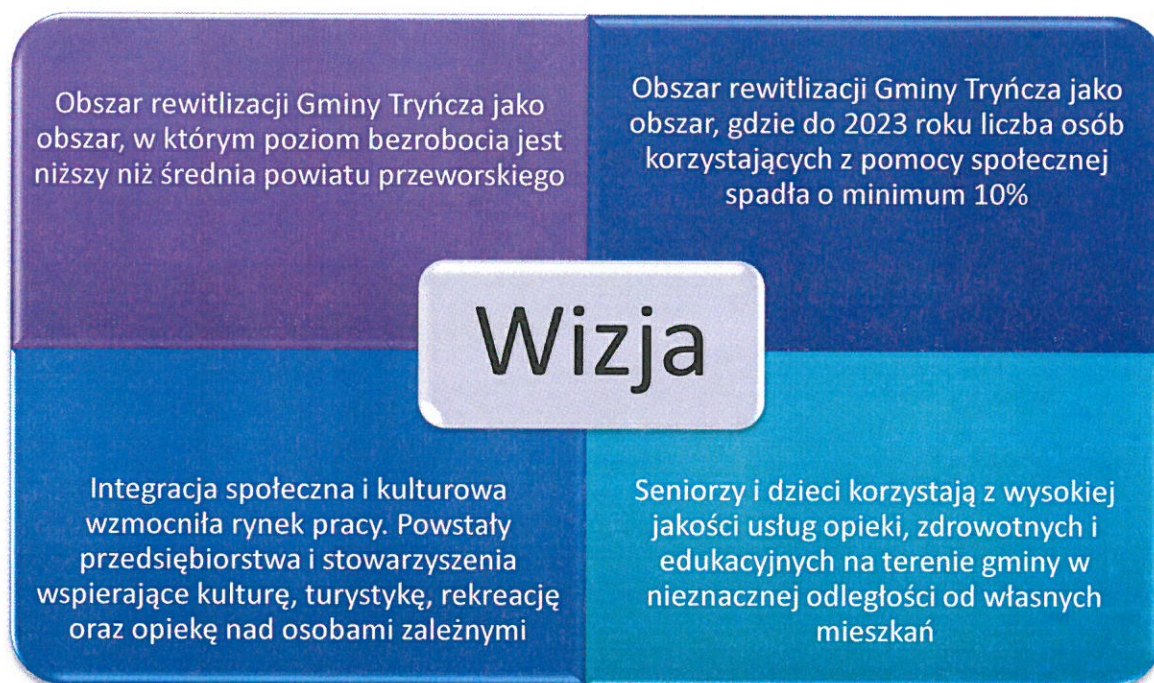
- wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym, ujemny przyrost naturalny oraz wysoka mediana wieku (problem starzejącego się społeczeństwa), zwłaszcza w podobszarach: Głogowiec oraz Tryńcza-Wólka Małkowa
- wysoki udział osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych (problem bezrobocia) zwłaszcza w podobszarach: Głogowiec, Gniewczyna Łańcucka oraz Tryńcza-Wólka Małkowa
- bardzo wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej (problem ubóstwa) – na terenie całej gminy, a szczególnie w podobszarze Jagiełta
- niskie nasycenie przedsiębiorczością na terenie południowych miejscowości, zwłaszcza w podobszarach Gniewczyna Łańcucka i Jagiełta
- niskie nasycenie liczbą organizacji pozarządowych (kryzys społeczeństwa obywatelskiego) zwłaszcza w podobszarach Gniewczyna Łańcucka i Jagiełta.

9. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych została wskazana poprzez opis ich planowanych i pożądaných efektów (rezultatów). Głównym efektem działań rewitalizacyjnych przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji gminy Tryńcza na lata 2017–2023 będzie ograniczenie negatywnych zjawisk kryzysowych w różnych sferach, społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz wzmocnienie potencjału wewnętrznego obszaru rewitalizacji w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju całego obszaru zdegradowanego (obszar całej gminy Tryńcza). W rezultacie przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych w podobszarach, w których zaplanowano interwencję, zapewnione zostaną dogodne warunki życia dla mieszkańców oraz prowadzenia działalności gospodarczej, jak również poszerzona zostanie oferta dla seniorów.

W związku z powyższym wykorzystując przeprowadzoną analizę wewnętrznych potencjałów Obszarów, zewnętrznych uwarunkowań oraz wyzwań i potrzeb rozwojowych zidentyfikowanych na podstawie diagnozy sytuacji w gminie, na obszarze zdegradowanym i w obszarach rewitalizacji sformułowano wizję obszaru rewitalizacji Gminy Tryńcza, obejmującą następujące elementy wskazujące efekty procesu rewitalizacji:

Rysunek 1 Wizja procesu rewitalizacji na obszarze rewitalizacji gminy Tryńcza

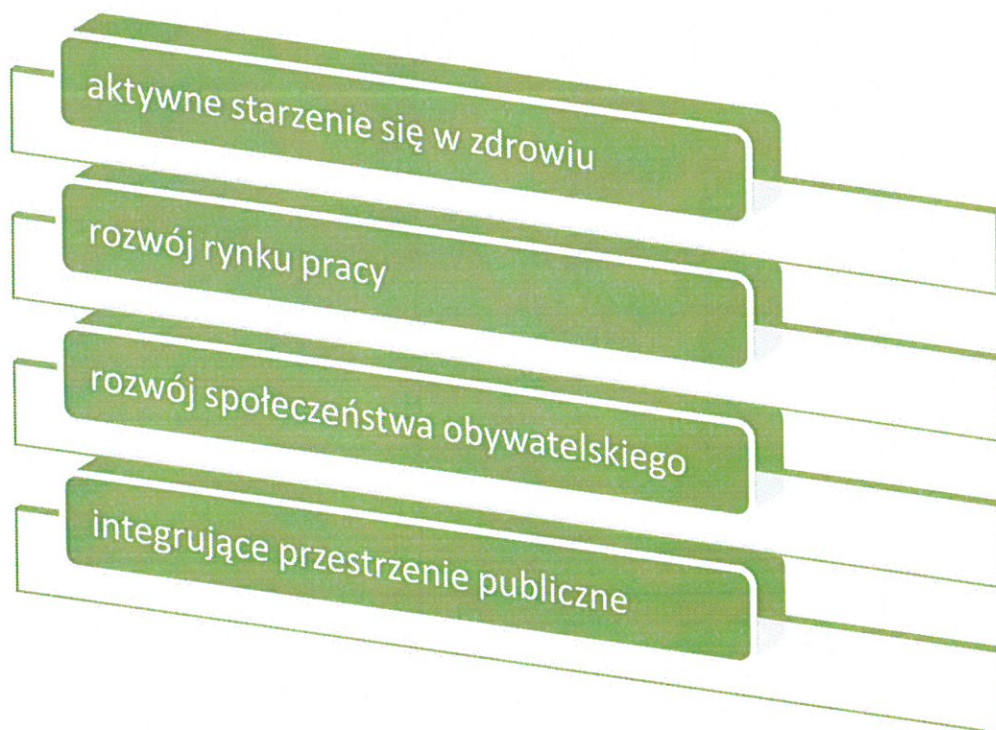
Źródło: Opracowanie własne na podstawie analiz i wniosków z konsultacji społecznych

10. Cele Rewitalizacji

Aby przezwyciężyć zjawiska kryzysowe zaproponowano następujące cele Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza:

- wspieranie i zapewnienie możliwości aktywnego starzenia się w zdrowiu oraz możliwości prowadzenia w dalszym ciągu samodzielnego, niezależnego i satysfakcjonującego życia mieszkańcom gminy Tryńcza (zwłaszcza w podobszarach:- Głogowiec oraz Tryńcza-Wólka Małkowa),
- rozwój rynku pracy (tworzenie nowych miejsc pracy, tworzenie warunków do samozatrudnienia oraz wsparcie osób bezrobotnych (przekwalifikowania, doradztwo) (wszystkie obszary),
- rozwój społeczeństwa obywatelskiego, integracji społecznej oraz samopomocy, zwłaszcza w obszarze polityki społecznej (rozwój instytucji wsparcia rodziny, wsparcie osób niepełnosprawnych itp.) zwłaszcza w podobszarach Gniewczyzna Łańcucka i Jagiełła,
- zagospodarowanie przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne (integrujące, wspierające przedsiębiorczość, możliwe do wykorzystania w celach rekreacyjnych) (wszystkie obszary).

Rysunek 2 Cele gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analiz i wniosków z konsultacji społecznych

11. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Na liście przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujęto przedsięwzięcia finansowane lub współfinansowane z różnych źródeł publicznych i prywatnych, w tym w szczególności z:

- ✓ Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- ✓ Europejskiego Funduszu Społecznego,
- ✓ Budżetu realizacji Strategii Lokalnej Grupy Działania Kraina Sanu
- ✓ Budżetu gminy Tryńcza,

Program zawiera indykatywne ramy finansowe dla wszystkich przedsięwzięć z listy przedsięwzięć podstawowych, w tym kwoty finansowania dla każdego z nich.

Tabela 10 Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych w odniesieniu do celów GPR Gminy Tryńcza

Cel 1 - wspieranie i zapewnienie możliwości aktywnego starzenia się w zdrowiu oraz możliwości prowadzenia w dalszym ciągu samodzielnego, niezależnego i satysfakcjonującego życia mieszkańcom gminy Tryńcza (zwłaszcza w podobszarach:- Głogowiec oraz Tryńcza-Wólka Małkowa),		
Nazwa przedsięwzięcia	Kwota	Podobszar
Wsparcie funkcjonowania Dziennych Domów Opieki Seniora oraz ośrodków wsparcia mieszkańców gminy Tryńcza w wieku emerytalnym	1 000 000,00 zł	Głogowiec (1)
		Tryńcza – Wólka Małkowa (2)
Działalność Klubów Seniora w Głogowcu, Tryńczy i w Wólce Małkowej, Gniewczynie Łańcuckiej oraz Jagielle	600 000,00 zł	Głogowiec (1)
		Tryńcza – Wólka Małkowa (2)
		Gniewczyna Łańcucka (3)
		Jagiełka (4)
RAZEM		1 600 000,00 zł
Cel 2 - rozwój rynku pracy (tworzenie nowych miejsc pracy, tworzenie warunków do samozatrudnienia oraz wsparcie osób bezrobotnych (przekwalifikowania, doradztwo) (wszystkie obszary),		
Nazwa przedsięwzięcia	Kwota	Podobszar
Umożliwienie rodzicom powrotu na rynek pracy – wsparcie działalności przedszkola	400 000,00 zł	Wsparcie kierowane głównie do mieszkańców obszaru rewitalizacji - kryterium premiujące
Kreowanie podstaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży – wyrównywanie szans, kształtowanie kompetencji kluczowych	400 000,00 zł	Wsparcie kierowane głównie do mieszkańców obszaru rewitalizacji - kryterium premiujące
Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia	80 000,00 zł	Wsparcie kierowane głównie do mieszkańców obszaru rewitalizacji - kryterium premiujące
RAZEM		880 000,00 zł

Cel 3 - rozwój społeczeństwa obywatelskiego, integracji społecznej oraz samopomocy, zwłaszcza w obszarze polityki społecznej (rozwój instytucji wsparcia rodziny, wsparcie osób niepełnosprawnych itp.) zwłaszcza w podobszarach Gniewczyna Łańcucka i Jagiełła,		
Nazwa przedsięwzięcia	Kwota	Podobszar
Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w miejscowości Gniewczyna Łańcucka i Jagiełła	200 000,00 zł	Gniewczyna Łańcucka (3)
		Jagiełła (4)
Działalność integracyjna, społeczna i kulturowa Trynieckiego Centrum Kultury, Kół gospodyń wiejskich, klubów sportowych i zespołów na terenie miejscowości Gniewczyna Łańcucka, Głogowiec, Tryńcza, Wólka Małkowa i w Jagiellie	240 000,00 zł	Głogowiec (1)
		Tryńcza i Wólka Małkowa (2)
		Gniewczyna Łańcucka (3)
		Jagiełła (4)
RAZEM		440 000,00 zł
Cel 4 - zagospodarowanie przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne (integrujące, wspierające przedsiębiorczość, możliwe do wykorzystania w celach rekreacyjnych) (wszystkie obszary).		
Nazwa przedsięwzięcia	Kwota (zł)	Podobszar
Organizacja przestrzeni publicznych integrujących mieszkańców w Głogowcu	100 000,00 zł	Głogowiec (1)
Organizacja przestrzeni publicznych integrujących mieszkańców w Tryńczy i Wólce Małkowej	100 000,00 zł	Tryńcza – Wólka Małkowa (2)
Organizacja przestrzeni publicznych integrujących mieszkańców w Gniewczynie Łańcuckiej	100 000,00 zł	Gniewczyna Łańcucka (3)
Organizacja przestrzeni publicznych integrujących mieszkańców w Jagiellie	100 000,00 zł	Jagiełła (4)
Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika wodnego w Gniewczynie Łańcuckiej na cele rekreacyjne oraz rozwoju przedsiębiorczości	3 000 000,00 zł	Gniewczyna Łańcucka (3)
RAZEM		3 400 000,00 zł
ŁĄCZNIE – CELE 1-4		6 320 000,00 zł

Tabela 11 Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

1.1

Cel rewitalizacji		- wspieranie i zapewnienie możliwości aktywnego starzenia się w zdrowiu oraz możliwości prowadzenia w dalszym ciągu samodzielnego, niezależnego i satysfakcjonującego życia mieszkańcom gminy Tryńcza (zwłaszcza w podobszarach:- Głogowiec oraz Tryńcza-Wólka Małkowa)
Nazwa/tytuł przedsięwzięcia		Wsparcie funkcjonowania Dziennych Domów Opieki Seniora oraz ośrodków wsparcia mieszkańców gminy Tryńcza w wieku emerytalnym wraz ze wsparciem działalności Klubów Seniora w Głogowcu, Tryńczy i w Wólce Małkowej, Gniewczynie Łańcuckiej oraz Jagielle
Cele przedsięwzięcia		— integracja społeczna i partycypacja w życiu społecznym, — indywidualizacja, czyli dostosowanie udzielanych świadczeń do rzeczywistych potrzeb jednostki, — podniesienie standardu życia osób starszych przez system świadczeń materialnych i usługowych, — zapewnienie im podmiotowości i samodzielności stosownej do ich poziomu sprawności życiowej, — sprzyjanie integracji między- i wewnątrzgeneracyjnej
Charakterystyka przedsięwzięcia	Podmiot/-y realizujące przedsięwzięcie	Gmina Tryńcza / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	Lokalizacja	Głogowiec, Tryńcza, Wólka Małkowa
	Zakres realizowanych zadań	- remont budynku użyteczności publicznej w Głogowcu, nadanie nowych funkcji społecznych placówce poprzez utworzenie Dziennego Domu Wsparcia Seniorów - zagospodarowanie przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem - wsparcie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w tym ośrodków wsparcia np.: dziennych domów pomocy, klubów samopomocy, - wykorzystanie dziennych opiekunów, asystentów osób niesamodzielnych, wolontariatu opiekuńczego, pomocy sąsiedzkiej i innych form samopomocowych, - inne usługi zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo osób niesamodzielnych (np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, sfinansowanie wypożyczenia sprzętu niezbędnego do opieki lub sprzętu zwiększającego samodzielność osób starszych, dowożenie posiłków); - wykorzystanie nowoczesnych technologii w usługach opiekuńczych, np. teleopieki i innych form niebezpośrednich usług opiekuńczych wykorzystujących nowe technologie, aktywizacja środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych (sąsiedzkich) metod samopomocy przy wykorzystaniu nowych technologii. - Działania wspierające opiekunów nieformalnych w opiece domowej, m.in. poprzez:

- a) tworzenie krótkookresowych miejsc opieki w zastępstwie za opiekunów nieformalnych (wyłącznie w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności) albo sfinansowanie usługi opiekuńczej,
- b) poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne do sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych,
- c) uruchomienie usług wypożyczenia sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i wspomagającego w celu aktywizacji społeczne

- remont budynku użyteczności publicznej w Wólce Małkowej, nadanie nowych funkcji społecznych placówce poprzez utworzenie Dziennego Domu Wsparcia Seniorów

- zagospodarowanie przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem

a) budowa, przebudowa, rozbudowa infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność do rewitalizowanych obiektów i terenów – w wysokości nie przekraczającej 30 % kosztów kwalifikowalnych projektu,

b) budowa, przebudowa, rozbudowa, podstawowej infrastruktury komunalnej tj. przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych i teletechnicznych na obszarze objętym projektem, w celu zapewnienia dostępu wszystkich obiektów i terenów rewitalizowanych do podstawowych usług komunalnych

- wsparcie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w tym ośrodków wsparcia np.: dziennych domów pomocy, klubów samopomocy,

- wykorzystanie dziennych opiekunów, asystentów osób niesamodzielnych, wolontariatu opiekuńczego, pomocy sąsiedzkiej i innych form samopomocowych,

- inne usługi zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo osób niesamodzielnych (np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, sfinansowanie wypożyczenia sprzętu niezbędnego do opieki lub sprzętu zwiększającego samodzielność osób starszych, dowożenie posiłków);

- wykorzystanie nowoczesnych technologii w usługach opiekuńczych, np. teleopieki i innych form niebezpośrednich usług opiekuńczych wykorzystujących nowe technologie, aktywizacja środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych (sąsiedzkich) metod samopomocy przy wykorzystaniu nowych technologii.

- Działania wspierające opiekunów nieformalnych w opiece domowej, m.in. poprzez:

a) tworzenie krótkookresowych miejsc opieki w zastępstwie za opiekunów nieformalnych (wyłącznie w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności) albo sfinansowanie usługi opiekuńczej,

b) poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne do sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych,

c) uruchomienie usług wypożyczenia sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i wspomagającego w celu aktywizacji społeczne

Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	1 690 000,00 zł
Termin realizacji	Czerwiec 2018-Grudzień 2020
źródła finansowania	
Projekt z EFRR planowany do finansowania w ramach działania 6.2, poddziałanie 6.2.2. Tytuł projektu: Remont budynków użyteczności publicznej z przeznaczeniem na utworzenie dwóch Dziennych Domu Wsparcia Seniorów w miejscowościach Głogowiec i Wólka Małkowa Miejsce realizacji: Głogowiec (budynek po starej szkole), Wólka Małkowa (budynek po starej szkole). Typ projektu: Budowa, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont i/lub wyposażenie istniejącej infrastruktury dla podmiotów świadczących usługi pomocy społecznej, bezpośrednio wykorzystywanej przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Szacowana wartość projektu: 1 000 000 zł	Projekt planowany do finansowania z EFS w ramach działania 8.3 Tytuł projektu: Rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy poprzez utworzenie dwóch Dziennych Domów Opieki dla Seniorów oraz wsparcie działalności Klubów Seniora w Głogowcu, w Tryńcy i w Wólce Małkowej, w Gniewczynie Łańcuckiej oraz w Jagielle Miejsce realizacji: Głogowiec (budynek po starej szkole), Wólka Małkowa (budynek po starej szkole), Tryńcza, Gniewczyna Łańcucka i Jagiełka (budynki GOK). Szacowana wartość projektu: 690 000 zł
W przypadku niepowodzenia pozyskania środków finansowych w zakładanych w programie źródła, Gmina w swoim budżecie zabezpieczy środki finansowe na realizację projektów z alternatywnych źródeł finansowania.	
Planowane rezultaty i sposób ich monitorowania	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu [szt.]- 6 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie [os.] – 100 osób (każdy z domów opieki do 30 miejsc, kluby seniora do 10 miejsc) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie [os.] – 100 Monitorowani będą beneficjenci oraz dane o nich: tzn. dane o osobie fizycznej, o których mowa w załączniku nr 1 i 2 do rozporządzenia EFS, tj. m.in. płeć, status na rynku pracy, wiek, wykształcenie. Równocześnie beneficjent będzie zobowiązany do przekazania informacji na temat sytuacji po opuszczeniu programu w trakcie trwałości projektu. Monitoring w systemie miesięcznym - sprawozdania w systemie kwartalnym.
Wpływ projektu na ograniczenie negatywnych	W związku z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa polskiego oraz narastającymi problemami najstarszej generacji konieczne jest budowanie nowej polityki społecznej, w tym polityki społecznej wobec osób

zjawisk społecznych	starszych. Wraz ze wzrostem odsetka osób najstarszych będzie wzrastała rola opieki długoterminowej. Działania w projekcie umożliwią jak najdłuższe zachowanie samodzielności, kontaktów ze środowiskiem oraz pozostawania w dotychczasowym miejscu zamieszkania przez seniora. Pomoc instytucjonalna będzie rozwiązaniem ostatecznym. Dodatkowo projekt złagodzi zmiany strukturalno-funkcjonalne zachodzące w rodzinie, gdzie funkcjonowanie rodziny nie będzie obciążone opieką nad osobami starszymi.
---------------------	---

2.1

Cel rewitalizacji		rozwój rynku pracy (tworzenie nowych miejsc pracy, tworzenie warunków do samozatrudnienia oraz wsparcie osób bezrobotnych (przekwalifikowania, doradztwo) (wszystkie obszary),
Nazwa/tytuł przedsięwzięcia		Umożliwienie rodzicom powrotu na rynek pracy – wsparcie działalności przedszkola
Cele przedsięwzięcia		- zapewnienie opieki dzieciom w wieku przedszkolnym - rozwój kompetencji kluczowych dzieci - umożliwienie rodzicom powrót na rynek pracy
Charakterystyka przedsięwzięcia	Podmiot/-y realizujące przedsięwzięcie	Gmina Tryncza
	Lokalizacja	Gmina Tryncza – przedszkole i punkty przedszkolne w szkołach
	Zakres realizowanych zadań	- dostosowanie pomieszczeń do wymogów rozporządzeń dot. Opieki przedszkolnej - realizacja zadań statutowych placówek - organizacja zajęć dodatkowych kształtujących kompetencje kluczowe
	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	400 000, 00 zł
	Termin realizacji	2018-2021
	Źródła finansowania	Budżet gminy Oś priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie Działanie 9.1 rozwój edukacji przedszkolnej
	Planowane rezultaty i sposób ich monitorowania	Liczba dzieci korzystających z opieki przedszkolnej – minimum 40 Liczba dzieci korzystających z zajęć dodatkowych – minimum 40 Liczba osób dorosłych, które powróciły na rynek pracy – minimum 5
	Wpływ projektu na ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych	Wraz ze zmianami, jakie zachodzą na obszarach wiejskich priorytetowa stała się potrzeba powstawania przedszkoli. Zgłaszają ją m.in. napływowi mieszkańcy, którzy nadal pracują w miastach i nie zawsze mają co zrobić z dziećmi.

	Profesjonalna opieka dla maluchów bardzo przydałaby się również - a może przede wszystkim - rdzennym mieszkańcom wsi. Problem dostrzegają władze kraju. W zaktualizowanym w zeszłym roku Programie Działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na lata 2015-2019 podkreślono wagę edukacji przedszkolnej: "celem jest zasadnicza zmiana w tym obszarze. W większości wiejskich gmin mniej niż połowa dzieci w wieku przedszkolnym, uczęszcza do przedszkola (...) baza materialna przedszkoli na wsi jest stosunkowo uboga. To bariera dla upowszechniania tam wychowania przedszkolnego (...) Należy dążyć do wprowadzenia alternatywnych form edukacji przedszkolnej, które pozwolą na zmniejszenie zbędnych obciążeń organizacyjnych i finansowych oraz do zapewnienia dobrej jakościowo edukacji. Dużą rolę należy szczególnie przypisać uspołecznieniu edukacji przedszkolnej i stworzeniu warunków finansowania takich działań w społecznościach lokalnych"³
--	--

2.2

Cel rewitalizacji		rozwój rynku pracy (tworzenie nowych miejsc pracy, tworzenie warunków do samozatrudnienia oraz wsparcie osób bezrobotnych (przekwalifikowania, doradztwo) (wszystkie obszary),
Nazwa/tytuł przedsięwzięcia		Kreowanie podstaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży – wyrównywanie szans, kształtowanie kompetencji kluczowych
Cele przedsięwzięcia		- doskonalenie umiejętności i kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej) - kształtowanie i rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych - Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu - Wsparcie na rzecz zwiększenia wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie nauczania oraz rozwijania kompetencji informatycznych
Charakterystyka przedsięwzięcia	Podmiot/-y realizujące przedsięwzięcie	Gmina Tryńcza
	Lokalizacja	Gmina Tryńcza – szkoły
	Zakres realizowanych zadań	- dostosowanie pomieszczeń do wymogów rozporządzeń dot. oświaty - organizacja zajęć dodatkowych kształtujących kompetencje kluczowe - doskonalenie umiejętności i kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych

³ Materiał źródłowy: <http://www.agropolska.pl/aktualnosci/polska/na-wsiach-brakuje-przedszkoli-ministerstwo-dostrzega-problem,3175.html>

	niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej) - kształtowanie i rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych - Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu - Wsparcie na rzecz zwiększenia wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie nauczania oraz rozwijania kompetencji informatycznych
Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	400 000, 00 zł
Termin realizacji	2017-2021
źródła finansowania	Budżet gminy Oś priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie Działanie 9.2 poprawa jakości kształcenia ogólnego
Planowane rezultaty i sposób ich monitorowania	Liczba uczniów – minimum 140 Liczba dzieci korzystających z zajęć dodatkowych – minimum 70
Wpływ projektu na ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych	Istotnym czynnikiem wpływającym na postępujący proces marginalizacji niektórych grup społecznych jest niewystarczający poziom wykształcenia. Problem edukacji zalicza się do podstawowych kwestii życia społecznego, co jest efektem kontaktu niemal wszystkich obywateli z tym rodzajem usług oraz jej bezpośredniego wpływu na zdolności rozwojowe danego terenu. Podmioty gospodarcze zgłaszają popyt na ludność o odpowiednim poziomie wykształcenia, określonych umiejętnościach i doświadczeniu, dlatego samorządy lokalne dążąc do inkluzji społecznej powinny tworzyć odpowiednie programy zmierzające do zdobycia przez osoby zmarginalizowane nowych umiejętności i dokształcania się, wykorzystując dostępne finansowanie w ramach programów zarówno krajowych, jak i europejskich. Rynek pracy promuje osoby o wysokim poziomie kwalifikacji. Również podmioty gospodarcze zyskują na zatrudnianiu osób z odpowiednimi umiejętnościami, dzięki czemu same mogą się rozwijać, wdrażać postęp naukowo-techniczny, a w efekcie zwiększać efektywność. Stworzone szanse osobom wykluczonym w dłuższej perspektywie mogą być traktowane jako inwestycja o określonej stopie zwrotu. Mimo że w ostatnich latach nastąpił istotny postęp edukacyjny, nadal proces ten jest niewystarczający w stosunku do wyzwań cywilizacyjnych. Zachodzi ciągła potrzeba większego i bardziej elastycznego dostosowywania oferty kształceniowej do zmieniających się potrzeb rynkowych. Kolejnym aspektem jest zjawisko wczesnego kończenia nauki, które jest poważnym wyzwaniem w wielu krajach, a przeciwdziałanie temu problemowi stało się obecnie priorytetem w polityce edukacyjnej Unii Europejskiej. Negatywne efekty tego zjawiska obserwuje się zarówno na poziomie społeczno-gospodarczym, jak i indywidualnym. Uczniowie niekontynuujący nauki mają mniejsze szanse na rynku pracy, a tym samym narażeni są w większym stopniu na bezrobocie, ubóstwo i wykluczenie społeczne. Zjawisko porzucania nauki przez młodych ludzi wywiera długofalowy wpływ na zmiany społeczne i wzrost gospodarczy.

2.3

Cel rewitalizacji		rozwój rynku pracy (tworzenie nowych miejsc pracy, tworzenie warunków do samozatrudnienia oraz wsparcie osób bezrobotnych (przekwalifikowania, doradztwo) (wszystkie obszary),
Nazwa/tytuł przedsięwzięcia		Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia
Cele przedsięwzięcia		- wzrost liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy Tryncza - spadek bezrobocia
Charakterystyka przedsięwzięcia	Podmiot/-y realizujące przedsięwzięcie	Gmina Tryncza
	Lokalizacja	Obszar całej Gminy
	Zakres realizowanych zadań	- dotacje dla przedsiębiorstw
	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	80 000,00 zł
	Termin realizacji	2018-2020
	źródła finansowania	PROW 2014-2020 poddziałanie 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” środki w ramach LGD Środki własne
	Planowane rezultaty i sposób ich monitorowania	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie – 2
Wpływ projektu na ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych		Wśród możliwych działań, znajdujących się w zasięgu małych i średnich przedsiębiorstw wymieniane są najczęściej: - działania adresowane do pracowników, obejmujące m. in. poprawę warunków pracy, zwiększenie satysfakcji zawodowej, równe traktowanie, szkolenia i rozwój zawodowy, włączenie pracowników w proces podejmowania decyzji w firmie, sprawiedliwe wynagrodzenie czy pomoc finansowa dla pracowników; - działania skierowane do społeczeństwa, które uwzględniają problem integracji społecznej z rynkiem pracy na poziomie społeczności, poprawę lokalnej infrastruktury, wsparcie finansowe lub materialne lokalnych instytucji użyteczności publicznej; ☑ działania skierowane na rynek, adresowane najczęściej do klientów, tj. poprawa jakości i bezpieczeństwa produktów, świadczenie usług wolontariatu, sprawiedliwa polityka cenowa, i czasami do dostawców czy

	partnerów biznesowych, tj. terminowe regulowanie zobowiązań, współpraca z lokalnymi partnerami; 2 działania na rzecz środowiska naturalnego i zrównoważonego rozwoju obejmujące projektowanie przyjaznych dla środowiska produktów i procesów produkcyjnych, efektywne wykorzystanie zasobów, ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów i zanieczyszczeń, stosowanie „ekologicznej oceny” dostawców w kontekście ich standardów środowiskowych.
--	---

3.1

Cel rewitalizacji		- <u>rozwój społeczeństwa obywatelskiego, integracji społecznej oraz samopomocy, zwłaszcza w obszarze polityki społecznej (rozwój instytucji wsparcia rodziny, wsparcie osób niepełnosprawnych itp.) zwłaszcza w podobszarach Gniewczyzna Łańcucka i Jagiełła.</u>
Nazwa/tytuł przedsięwzięcia		Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w miejscowości Jagiełła
Charakterystyka przedsięwzięcia	Podmiot/-y realizujące przedsięwzięcie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	Lokalizacja	Jagiełła
	Zakres realizowanych zadań	1. Zintegrowane oraz zindywidualizowane programy realizowane w oparciu o ścieżkę reintegracji, obejmujące usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym, zdrowotnym, zawodowym zawierające instrumenty odpowiadające na indywidualne potrzeby m.in.: a) pracy socjalnej, b) poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społecznozawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową, c) poradnictwa specjalistycznego, w tym: poradnictwo prawne w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów; poradnictwo rodzinne, obejmujące wsparcie rodziny naturalnej i zastępczej, opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną; poradnictwo psychologiczne, będą świadczone, jako jeden z elementów szerszego, kompleksowego wsparcia zdefiniowanego na podstawie indywidualnej diagnozy uczestników projektów, d) uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej lub Klubie Integracji Społecznej, e) zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych kompetencji i umiejętności zawodowych, umożliwiających aktywizację zawodową, f) działań diagnostycznych i terapeutycznych dla dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z zaburzeniami komunikacyjnymi dysleksją i dyskalkulią dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym 2. Włączanie osób z niepełnosprawnościami w zajęcia na rzecz aktywizacji zawodowej, realizowane w warsztatach terapii zajęciowej poprzez finansowanie zajęć związanych z uczestnictwem w WTZ (w zakresie nie

	finansowanym przez PFRON)249 oraz działań na rzecz aktywnej integracji dotychczas nie oferowanych przez WTZ (np. zajęcia aktywizacyjne), stanowiących poszerzenie oferty WTZ. 3. Wsparcie działalności w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej w szczególności prowadzonej przez takie podmioty jak Zakłady Aktywności Zawodowej, Kluby oraz Centra Integracji Społecznej, w tym rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego
Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	200 000,00 zł
Termin realizacji	Wrzesień 2018 – grudzień 2021
źródła finansowania	☐ Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego <u>Działanie 8.1 aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</u>
Planowane rezultaty i sposób ich monitorowania	- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu min. 20 [os.]. - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie min. 20 [os.]. - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie min. 20 [os.].
Wpływ projektu na ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych	osobom potrzebującym wsparcia towarzyszy często wzrost poczucia zagrożenia społecznego i ostryzm społeczny. Do osobistych skutków wykluczenia społecznego możemy zaliczyć zjawisko izolacji społecznej, wynikającej z utraty dotychczasowych kontaktów interpersonalnych, czy też obniżenie poczucia podmiotowości, związane z utratą szacunku do siebie. Ponadto zalicza się do nich spadek możliwości zatrudnienia, wynikający z przynależności do grupy wykluczonej społecznie, a także towarzyszący mu wzrost postaw agresywnych, bądź biernych (pasywnych, bezradnych). W realizacji działań, skierowanych do osób wykluczonych społecznie nacisk przesuwany jest z indywidualnych działań w kierunku współpracy wielu partnerów, skupionej na rozwiązywaniu problemów społecznych. Odbyna się ona między innymi poprzez realizację różnego typu wspólnych projektów i inicjatyw. Poprzez tworzenie lokalnych partnerstw, wzajemną współpracę społeczności lokalnej, administracji publicznej (szczególnie samorządowej) oraz lokalnych pracodawców następuje również większa koordynacja działań na rzecz osób wykluczonych społecznie. Wspólne działania zwiększają także odpowiedzialność za realizowane przedsięwzięcia, co wpływa na ich skuteczność i efektywność, a także wzmacnia potencjał realizatorów usług. Obok jakościowych zmian w ramach aktywnej polityki rynku pracy i integracji społecznej konieczne staje się również zwiększanie dostępności usług, skierowanych do osób wykluczonych społecznie, gdyż interwencja na rynku pracy dotyczy coraz bardziej złożonych problemów społecznych. Często trudność sprawia nawet samo zachęcenie do udziału w projekcie osób doświadczających różnego typu problemów społecznych. Również w tym obszarze należy więc dokonać postępu, przygotowując wsparcie lepsze jakościowo, mniej schematyczne i bardziej atrakcyjne

3.2

Cel rewitalizacji		rozwój społeczeństwa obywatelskiego, integracji społecznej oraz samopomocy, zwłaszcza w obszarze polityki społecznej (rozwój instytucji wsparcia rodziny, wsparcie osób niepełnosprawnych itp.) zwłaszcza w podobozarach Gniewczyna Łańcucka i Jagiełła,
Nazwa/tytuł przedsięwzięcia		Działalność integracyjna, społeczna i kulturowa Trynieckiego Centrum Kultury, Kół gospodyń wiejskich, klubów sportowych i zespołów na terenie miejscowości Głogowiec
Cele przedsięwzięcia		- rozwój społeczeństwa obywatelskiego, - aktywizacja mieszkańców - integracja mieszkańców - zapobieganie wykluczeniu społecznemu - dbałość o tradycję i kształtowanie tożsamości lokalnej
Charakterystyka przedsięwzięcia	Podmiot/-y realizujące przedsięwzięcie	Gmina Tryńcza
	Lokalizacja	Głogowiec, Tryńcza i Wólka Małkowa, Gniewczyna Łańcucka, Jagiełła
	Zakres realizowanych zadań	- statutowa działalność gminnych instytucji kultury (TCK, Biblioteki) - wsparcie Kół Gospodyń Wiejskich - wsparcie zespołów i klubów sportowych - zacieśnienie współpracy z lokalnymi stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi
	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	240 000 zł
	Termin realizacji	2018-2022
	Źródła finansowania	Środki własne, dotacja z Ministerstwa Kultury, FIO, ASOS
	Planowane rezultaty i sposób ich monitorowania	- liczba osób uczestniczących w spotkaniach i inicjatywach – 80 osób - liczba wspartych organizacji – min. 4 - liczba spotkań i wydarzeń – min. 12 rocznie
	Wpływ projektu na ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych	Kultura rozwija ludzkie kompetencje, Kultura tworzy lokalne więzi, Kultura buduje podmiotową tożsamość, Kultura umacnia spójność społeczną. Dobra polityka kulturalna jest obszarem, w którym gmina może planować wpływ sprawczy na motywacyjną część kapitału ludzkiego swych mieszkańców, może pomagać im w budowaniu poczucia sensowności własnego życia. Kapitał społeczny odnosi się do relacji społecznych w danej grupie i oznacza gęstość sieci relacji zaufania, lojalności i solidarności. Ekonomia stwierdza też, że wysoki kapitał społeczny obniża też koszty transakcyjne (koszty

		poszukiwania informacji, zarządzania i zawierania kontraktów oraz koszty sprawowania kontroli), więc inwestowanie w kapitał społeczny powinno być traktowane jako inwestycja w atrakcyjność gospodarczą. Warunkuje ją właśnie poziom zaufania (przekonania, że „ty mnie nie oszukasz”), lojalności (postawy: „ja ciebie nie oszukam”) i solidarności (gotowości do współdziałania we wspólnym interesie).⁴ Zdaniem wielu socjologów i ekonomistów istnieje generalna korelacja między kapitałem społecznym a ogólnym poziomem dobrobytu: im wyższy kapitał społeczny, tym większa szansa na dobrobyt.
--	--	--

4.1

Cel rewitalizacji		<u>zagospodarowanie przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne (integrujące, wspierające przedsiębiorczość, możliwe do wykorzystania w celach rekreacyjnych)</u>
Nazwa/tytuł przedsięwzięcia		Organizacja przestrzeni publicznych integrujących mieszkańców w Głogowcu
Cele przedsięwzięcia		- organizacja integrujących przestrzeni publicznych, - organizacja przestrzeni publicznych umożliwiających działania kulturalne, historyczne, sportowo-rekreacyjne, - organizacja miejsc spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, - wzrost bezpieczeństwa dzieci i młodzieży poprzez organizację bezpiecznych przestrzeni publicznych
Charakterystyka przedsięwzięcia	Podmiot/-y realizujące przedsięwzięcie	Gmina Tryncza
	Lokalizacja	Głogowiec
	Zakres realizowanych zadań	- organizacja placów zabaw dla dzieci, - zagospodarowanie przestrzeni publicznych – ławki, kosze na śmiecie, - nasadzenia zieleni - oświetlenie
	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	100 000,00 zł
	Termin realizacji	2018-2020
	źródła finansowania	PROW 2014-2020 poddziałanie 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Środki własne

⁴ Na podstawie opracowania Kultura jako czynnik rozwoju społecznego:
http://www.mazowieckieobserwatorium.pl/media/_mik/files/4474/klosowski-kultura-jako-czynnik-rozwoju-spoecznego.pdf

Planowane rezultaty i sposób ich monitorowania	Liczba zorganizowanych, otwartych i przyjaznych przestrzeni publicznych – 2
Wpływ projektu na ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych	Dobra przestrzeń przynosi niezliczone korzyści dla miejscowości, mieszkańców, władz gminy, a nawet biznesu i przemysłu, który chce lokować się w danej miejscowości (gminie). Przestrzeń publiczna odgrywa niebanalną rolę w życiu mieszkańców i w procesie tworzenia społeczeństwa. Przestrzeń publiczna musi spełniać szereg funkcji. Najważniejsza to funkcja społeczna: przestrzeń publiczna musi dawać ludziom powód i motywację do tego, aby w niej przebywać, np.: parki, zieleń, sklepy, usługi, miejsca do odpoczynku i zabawy. Kolejna funkcja to mobilność. Przestrzeń publiczna powinna umożliwiać sprawne przemieszczanie się ludzi, którzy muszą się w niej poruszać. Ruch (przemieszczanie się) nie powinien zakłócać realizowania innych funkcji. Kolejną funkcją jest funkcja estetyczna. Przestrzeń publiczna powinna być ozdobą miejscowości, przyciągającą turystów i eksponującą walory miejscowości: zabytki, miejsca historyczne. Różne rodzaje przestrzeni publicznej mogą mieć jeszcze inne, specyficzne funkcje np.: handlowa czy rozrywkowa. Dobrze zaprojektowana przestrzeń publiczna przyciąga ludzi, stymuluje inicjatywy i handel, wzmacnia poczucie odpowiedzialności za przestrzeń i poprawia bezpieczeństwo mieszkańców. Tereny zielone są dla większości ludzi naturalnym miejscem rekreacji. Tereny zielone o dużej powierzchni stają się bardzo często miejscem integracji różnych grup społecznych, wystarczy pomyśleć o festynach, koncertach i innych tego typu wydarzeniach, zazwyczaj organizowanych na przysiółkowej „trawce”. Zieleń pełni niebanalną rolę w kształtowaniu warunków panujących w przestrzeni publicznej. Szpaler drzew jest bardzo skutecznym ekranem dźwiękochłonnym. Na terenach zielonych nie ma problemów z retencją wody, panująca tam wilgotność jest naturalna dla człowieka.

4.2

Cel rewitalizacji	<u>zagospodarowanie przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne (integrujące, wspierające przedsiębiorczość, możliwe do wykorzystania w celach rekreacyjnych)</u>
Nazwa/tytuł przedsięwzięcia	Organizacja przestrzeni publicznych integrujących mieszkańców w Tryńczy i Wólce Małkowej
Cele przedsięwzięcia	- organizacja integrujących przestrzeni publicznych, - organizacja przestrzeni publicznych umożliwiających działania kulturalne, historyczne, sportowo-rekreacyjne, - organizacja miejsc spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, - wzrost bezpieczeństwa dzieci i młodzieży poprzez organizację bezpiecznych przestrzeni publicznych

Charakterystyka przedsięwzięcia	Podmiot/-y realizujące przedsięwzięcie	Gmina Tryńcza
	Lokalizacja	1. Tryńcza (teren zielony przy Urzędzie Gminy) 2. Wólka Małkowa (tereny przy budynku dawnej szkoły – oddziału zamiejscowego ZS w Tryńczy)
	Zakres realizowanych zadań	- organizacja placów zabaw dla dzieci, - zagospodarowanie przestrzeni publicznych – ławki, kosze na śmiecie, - nasadzenia zieleni - oświetlenie
	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	100 000,00 zł
	Termin realizacji	2018-2020
	Źródła finansowania	PROW 2014-2020 poddziałanie 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” W przypadku niepowodzenia pozyskania środków finansowych w zakładanych w programie źródłach, Gmina w swoim budżecie zabezpieczy środki finansowe na realizację projektów z alternatywnych źródeł finansowania.
	Planowane rezultaty i sposób ich monitorowania	Liczba zorganizowanych, otwartych i przyjaznych przestrzeni publicznych – 2
	Wpływ projektu na ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych	Dobra przestrzeń przynosi niezliczone korzyści dla miejscowości, mieszkańców, władz gminy, a nawet biznesu i przemysłu, który chce lokować się w danej miejscowości (gminie). Przestrzeń publiczna odgrywa niebanalną rolę w życiu mieszkańców i w procesie tworzenia społeczeństwa. Przestrzeń publiczna musi spełniać szereg funkcji. Najważniejsza to funkcja społeczna: przestrzeń publiczna musi dawać ludziom powód i motywację do tego, aby w niej przebywać, np.: parki, zieleń, sklepy, usługi, miejsca do odpoczynku i zabawy. Kolejna funkcja to mobilność. Przestrzeń publiczna powinna umożliwiać sprawne przemieszczanie się ludzi, którzy muszą się w niej poruszać. Ruch (przemieszczanie się) nie powinien zakłócać realizowania innych funkcji. Kolejną funkcją jest funkcja estetyczna. Przestrzeń publiczna powinna być ozdobą miejscowości, przyciągającą turystów i eksponującą walory miejscowości: zabytki, miejsca historyczne. Różne rodzaje przestrzeni publicznej mogą mieć jeszcze inne, specyficzne funkcje np.: handlowa czy rozrywkowa. Dobrze zaprojektowana przestrzeń publiczna przyciąga ludzi, stymuluje inicjatywy i handel, wzmacnia poczucie odpowiedzialności za przestrzeń i poprawia bezpieczeństwo mieszkańców. Tereny zielone są dla większości ludzi naturalnym miejscem rekreacji. Tereny zielone o dużej powierzchni stają się bardzo często miejscem integracji różnych grup społecznych, wystarczy pomyśleć o festynach, koncertach i innych tego typu wydarzeniach, zazwyczaj organizowanych na przysiółkowej

		„trawce”. Zieleń pełni niebanalną rolę w kształtowaniu warunków panujących w przestrzeni publicznej. Szpaler drzew jest bardzo skutecznym ekranem dźwiękochłonnym. Na terenach zielonych nie ma problemów z retencją wody, panująca tam wilgotność jest naturalna dla człowieka.
--	--	---

4.3

Cel rewitalizacji		<u>zagospodarowanie przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne (integrujące, wspierające przedsiębiorczość, możliwe do wykorzystania w celach rekreacyjnych)</u>
Nazwa/tytuł przedsięwzięcia		Organizacja przestrzeni publicznych integrujących mieszkańców w Gniewczynie Łańcuckiej
Cele przedsięwzięcia		- organizacja integrujących przestrzeni publicznych, - organizacja przestrzeni publicznych umożliwiających działania kulturalne, historyczne, sportowo-rekreacyjne, - organizacja miejsc spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, - wzrost bezpieczeństwa dzieci i młodzieży poprzez organizację bezpiecznych przestrzeni publicznych
Charakterystyka przedsięwzięcia	Podmiot/-y realizujące przedsięwzięcie	Gmina Tryńcza
	Lokalizacja	Gniewczyna Łańcucka (teren przy szkole i WDK)
	Zakres realizowanych zadań	- organizacja placów zabaw dla dzieci, - zagospodarowanie przestrzeni publicznych – ławki, kosze na śmiecie, - nasadzenia zieleni - oświetlenie
	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	100 000,00 zł
	Termin realizacji	2018-2020
	Źródła finansowania	PROW 2014-2020 poddziałanie 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w Ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Środki własne
	Planowane rezultaty i sposób ich monitorowania	Liczba zorganizowanych, otwartych i przyjaznych przestrzeni publicznych – 2
	Wpływ projektu na ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych	Dobra przestrzeń przynosi niezliczone korzyści dla miejscowości, mieszkańców, władz gminy, a nawet biznesu i przemysłu, który chce lokować się w danej miejscowości (gminie). Przestrzeń publiczna odgrywa niebanalną rolę w życiu mieszkańców i w procesie tworzenia społeczeństwa.

		Przestrzeń publiczna musi spełniać szereg funkcji. Najważniejsza to funkcja społeczna: przestrzeń publiczna musi dawać ludziom powód i motywację do tego, aby w niej przebywać, np.: parki, zieleń, sklepy, usługi, miejsca do odpoczynku i zabawy. Kolejna funkcja to mobilność. Przestrzeń publiczna powinna umożliwiać sprawne przemieszczanie się ludzi, którzy muszą się w niej poruszać. Ruch (przemieszczanie się) nie powinien zakłócać realizowania innych funkcji. Kolejną funkcją jest funkcja estetyczna. Przestrzeń publiczna powinna być ozdobą miejscowości, przyciągającą turystów i eksponującą walory miejscowości: zabytki, miejsca historyczne. Różne rodzaje przestrzeni publicznej mogą mieć jeszcze inne, specyficzne funkcje np.: handlowa czy rozrywkowa. Dobrze zaprojektowana przestrzeń publiczna przyciąga ludzi, stymuluje inicjatywy i handel, wzmacnia poczucie odpowiedzialności za przestrzeń i poprawia bezpieczeństwo mieszkańców. Tereny zielone są dla większości ludzi naturalnym miejscem rekreacji. Tereny zielone o dużej powierzchni stają się bardzo często miejscem integracji różnych grup społecznych, wystarczy pomyśleć o festynach, koncertach i innych tego typu wydarzeniach, zazwyczaj organizowanych na przysiółkowej „trawce”. Zieleń pełni niebanalną rolę w kształtowaniu warunków panujących w przestrzeni publicznej. Szpaler drzew jest bardzo skutecznym ekranem dźwiękochłonnym. Na terenach zielonych nie ma problemów z retencją wody, panująca tam wilgotność jest naturalna dla człowieka.
--	--	---

4.4

Cel rewitalizacji		<u>zagospodarowanie przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne (integrujące, wspierające przedsiębiorczość, możliwe do wykorzystania w celach rekreacyjnych)</u>
Nazwa/tytuł przedsięwzięcia		Organizacja przestrzeni publicznych integrujących mieszkańców w Jagiell
Cele przedsięwzięcia		- organizacja integrujących przestrzeni publicznych, - organizacja przestrzeni publicznych umożliwiających działania kulturalne, historyczne, sportowo-rekreacyjne, - organizacja miejsc spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, - wzrost bezpieczeństwa dzieci i młodzieży poprzez organizację bezpiecznych przestrzeni publicznych
Charakterystyka przedsięwzięcia	Podmiot/-y realizujące przedsięwzięcie	Gmina Tryńcza
	Lokalizacja	Jagiella (tereny przy szkole i WDK)
	Zakres realizowanych zadań	- organizacja placów zabaw dla dzieci, - zagospodarowanie przestrzeni publicznych – ławki, kosze na śmiecie, - nasadzenia zieleni - oświetlenie

Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	100 000,00 zł
Termin realizacji	2018-2020
źródła finansowania	PROW 2014-2020 poddziałanie 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Środki własne
Planowane rezultaty i sposób ich monitorowania	Liczba zorganizowanych, otwartych i przyjaznych przestrzeni publicznych – 2
Wpływ projektu na ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych	Dobra przestrzeń przynosi niezliczone korzyści dla miejscowości, mieszkańców, władz gminy, a nawet biznesu i przemysłu, który chce lokować się w danej miejscowości (gminie). Przestrzeń publiczna odgrywa niebanalną rolę w życiu mieszkańców i w procesie tworzenia społeczeństwa. Przestrzeń publiczna musi spełniać szereg funkcji. Najważniejsza to funkcja społeczna: przestrzeń publiczna musi dawać ludziom powód i motywację do tego, aby w niej przebywać, np.: parki, zieleń, sklepy, usługi, miejsca do odpoczynku i zabawy. Kolejna funkcja to mobilność. Przestrzeń publiczna powinna umożliwiać sprawne przemieszczanie się ludzi, którzy muszą się w niej poruszać. Ruch (przemieszczanie się) nie powinien zakłócać realizowania innych funkcji. Kolejną funkcją jest funkcja estetyczna. Przestrzeń publiczna powinna być ozdobą miejscowości, przyciągającą turystów i eksponującą walory miejscowości: zabytki, miejsca historyczne. Różne rodzaje przestrzeni publicznej mogą mieć jeszcze inne, specyficzne funkcje np.: handlowa czy rozrywkowa. Dobrze zaprojektowana przestrzeń publiczna przyciąga ludzi, stymuluje inicjatywy i handel, wzmacnia poczucie odpowiedzialności za przestrzeń i poprawia bezpieczeństwo mieszkańców. Tereny zielone są dla większości ludzi naturalnym miejscem rekreacji. Tereny zielone o dużej powierzchni stają się bardzo często miejscem integracji różnych grup społecznych, wystarczy pomyśleć o festynach, koncertach i innych tego typu wydarzeniach, zazwyczaj organizowanych na przysiółkowej „trawce”. Zieleń pełni niebanalną rolę w kształtowaniu warunków panujących w przestrzeni publicznej. Szpaler drzew jest bardzo skutecznym ekranem dźwiękochłonnym. Na terenach zielonych nie ma problemów z retencją wody, panująca tam wilgotność jest naturalna dla człowieka.

4.5

Cel rewitalizacji		zagospodarowanie przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne (integrujące, wspierające przedsiębiorczość, możliwe do wykorzystania w celach rekreacyjnych)
Nazwa/tytuł przedsięwzięcia		Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika wodnego w Gniewczynie łańcuckiej na cele rekreacyjne oraz rozwoju przedsiębiorczości
Cele przedsięwzięcia		Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie dostępności usług społecznych, szczególnie dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Planuje się organizację nowych i wsparcie istniejących spółdzielni socjalnych oraz NGO, które zajmą się rozwojem usług turystycznych, organizacją stałych imprez i wydarzeń w obrębie zbiornika wodnego w Gniewczynie łańcuckiej oraz zagospodarowanie zbiornika w niezbędną infrastrukturę umożliwiającą realizację działań nieinwestycyjnych, w tym: - zagospodarowanie brzegów zbiornika wodnego na plażę oraz przestrzeń wspólną służącą rekreacji - zagospodarowanie terenu przy zbiorniku na cele rozwoju przedsiębiorczości – usług związanych z rekreacją i spędzaniem wolnego czasu (gastronomia, wypożyczalnia sprzętu itp.) - nasadzenia pasa zieleni jako naturalnego ekranu dźwiękowego pochłaniającego hałas pochodzący z ruchu samochodowego na autostradzie - zagospodarowanie przestrzeni na cele integrujące społeczeństwo
Charakterystyka przedsięwzięcia	Podmiot/-y realizujące przedsięwzięcie	Gmina Tryńcza
	Lokalizacja	Zbiornik wodny i okolice w Gniewczynie łańcuckiej
	Zakres realizowanych zadań	Zakres zadań przewidzianych do sfinansowania w ramach działania 6.3 RPO WP 2014-2020 - zagospodarowanie brzegów zbiornika wodnego na plażę oraz przestrzeń wspólną służącą rekreacji (ścieżki spacerowe, ścieżka rowerowa) a także miejsca dla wędkarzy - zagospodarowanie terenu przy zbiorniku na cele rozwoju przedsiębiorczości – usług związanych z rekreacją i spędzaniem wolnego czasu (gastronomia, wypożyczalnia sprzętu rekreacyjnego (piłki, leżaki, figury do szachów, rowery, kajaki itp.), park linowy i/lub ścianka wspinaczkowa, w dalszej perspektywie czasowej podesty mariny i wypożyczalnia łódek, desek kitesurfingowych itp.) - nasadzenia pasa zieleni jako naturalnego ekranu dźwiękowego pochłaniającego hałas pochodzący z ruchu samochodowego na autostradzie - zagospodarowanie przestrzeni na cele integrujące społeczeństwo, w tym: – stworzenie jak najbardziej naturalnego amfiteatru, sceny widowiskowej oraz miejsc do siedzenia, na której będą organizowane koncerty zespołów gminnych, festyny, dożynki, dzień dziecka z przeglądem młodych talentów, koncerty regionalnych i krajowych zespołów muzycznych, kabaretów, teatrów, itp. - montaż zewnętrznego systemu wystawienniczego, na których sezonowo prezentowane będą – plansze edukacyjne dot. jakości środowiska lokalnego oraz jego zasobów, zabytków i atrakcji turystycznych w gminie, prace

lokalnych artystów, wystawy zdjęć, obrazów mieszkańców gminy, prace pokonkursowe dzieci, młodzieży oraz seniorów, sylwetki znanych mieszkańców gminy Tryńcza, ekspozycje dotyczące historii gminy, prezentacje gmin partnerskich itp.

- stworzenie placu zabaw dla dzieci,
- stworzenie naturalnego boiska do siatkówki,
- montaż stołów kamiennych do gry w szachy,
- stworzenie „infrastruktury piknikowej” – ławy, stoły, miejsca na ognisko, grill, drewniane zadaszenia/parasole chroniące przed słońcem lub deszczem,
- zapewnienie miejsc parkingowych, sanitariatów, stanowiska dla ratowników,
- instalacja darmowego wi-fi
- montaż ścianki odgradzającej część „piknikową” od wody, udostępnionej mieszkańcom na cele graffiti z jednej strony, oraz pokrytej specjalną czarną farbą tablicową, umożliwiającą pisanie, rysowanie czy malowanie po ścianie kredą.
- montaż kamer monitoringowych zapewniających bezpieczeństwo mieszkańcom oraz aktom wandalizmu,
- montaż oświetlenia LED oraz OZE

Zakres zadań przewidzianych do sfinansowania w ramach działania 8.5 RPO WP Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej na terenie GPR **[Nowa jakość ekonomii społecznej w Gminie Tryńcza]:**

- Świadczenie usług animacyjnych, inkubacyjnych i biznesowych dla wsparcia rozwoju ekonomii społecznej takich jak, między innymi:

- a) usługi umożliwiające uzyskanie/podniesienie wiedzy i rozwijanie umiejętności potrzebnych do założenia i/lub pracy w przedsiębiorstwach społecznych i jego rozwijania
- b) usługi polegające na dostarczaniu i rozwijaniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym,
- c) wsparcie finansowe (dotacje) na tworzenie miejsc pracy
- d) udzielanie wsparcia pomostowego w formie finansowej oraz w formie zindywidualizowanych usług
- e) usługi polegające na podnoszeniu kwalifikacji pracowników podmiotów ekonomii społecznej.

Zakres zadań przewidzianych do realizacji w ramach działania 9.5 RPO WP lub 1.2.1 PO WER Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych

Urząd Gminy Tryńcza we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej rekrutuje osoby (mieszkańców gminy Tryńcza) o niskich kwalifikacjach (również osoby starsze) i w ramach projektu sfinansuje dla tych osób kursy zawodowe (asystent osoby starszej, niepełnosprawnej, trener personalny, instruktor fitness, ratownik wodny, kucharz, itp.). W ramach projektu zostanie zatrudniony doradca zawodowy oraz coach z zakresu prowadzenia własnej działalności gospodarczej. W ramach rekrutacji największą wagę punktową otrzymają osoby z pomysłem na własną działalność gospodarczą powiązaną z wykorzystaniem zbiornika oraz okolic (np. w branży turystyka i rekreacja, mała gastronomia, rękodzieło itp.).

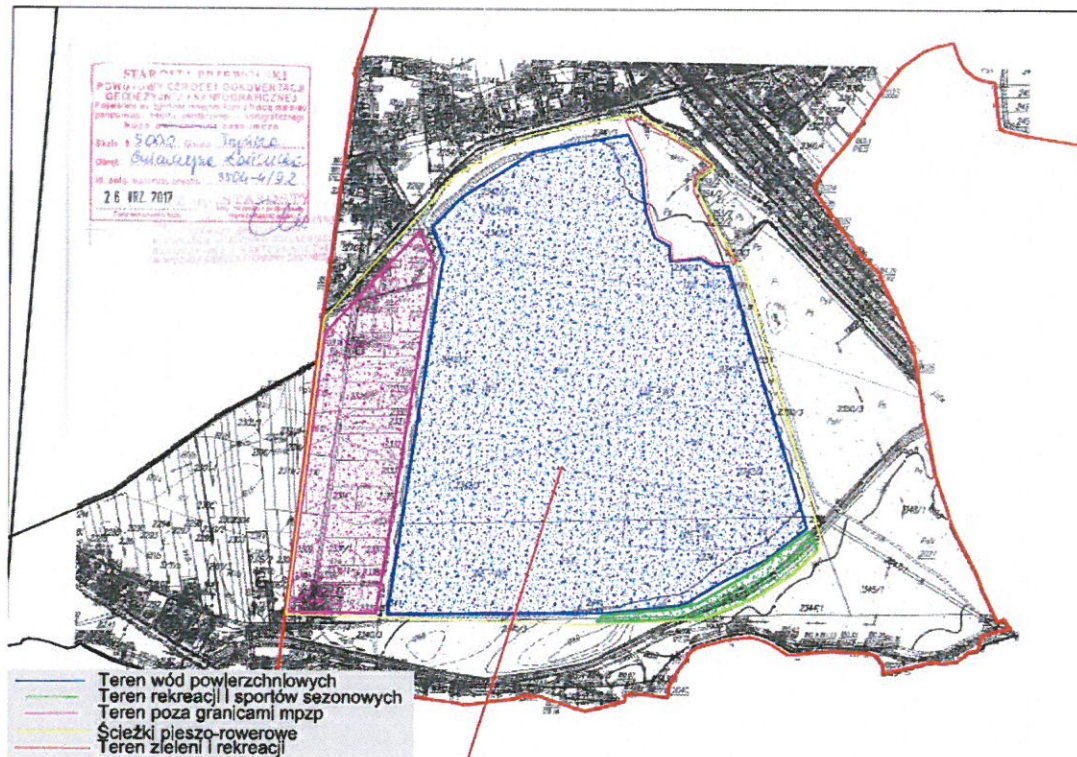
Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	3 000 000,00 zł
Termin realizacji	2018-2021
źródła finansowania	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego PI 9b Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej RPO WP 2014-2020 Tytuł projektu: Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika wodnego w Gniewczynie Łańcuckiej na cele rekreacyjne oraz rozwoju przedsiębiorczości Miejsce realizacji projektu – Gniewczyna Łańcucka
Planowane rezultaty i sposób ich monitorowania	- powierzchnia zrealizowanych terenów - Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach - liczba osób korzystających ze zrealizowanych terenów
Komplementarność	<u>Komplementarność projektów do celów przestrzennych</u> Obszar objęty rewitalizacją skupia podstawowe projekty wskazane w GPR, które wzajemnie się uzupełniają i dopełniają w wymiarze terytorialnym. Ich realizacja przyczyni się do poprawy warunków życia nie tylko na obszarze rewitalizowanym, ale również w całej gminie, gdyż planowane działania dotyczą jego centralnej części, skupiającej obiekty historyczne, turystyczne i kulturalne. Działania rewitalizacyjne spowodują, że zdiagnozowane problemy nie tylko nie będą przenosić się na inne obszary, ale również, dzięki ich realizacji, na zdegradowanym obszarze ograniczone zostanie występowanie takich problemów społecznych jak bezrobocie, czy ubóstwo. Dodatkowo, inwestycje, przeprowadzane w ogólnodostępnej przestrzeni publicznej umożliwią wspólne korzystanie z dostępnych dóbr i atrakcji, a także uczestnictwo w licznie organizowanych imprezach kulturalnych i rozrywkowych, sprzyjając tym samym wzmacnianiu więzi społecznych między mieszkańcami całej gminy oraz przeciwdziałając wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizacji. <u>Komplementarność projektów do celów społecznych</u> Zaplanowane w GPR projekty rewitalizacyjne uzupełniają się wzajemnie poprzez organizowanie na rewitalizowanych terenach działań o charakterze społecznym (integracyjnym, turystycznym, kulturalnym, rekreacyjnym itp.). Odnowa obiektów zabytkowych oraz zagospodarowanie terenów, objętych rewitalizacją, będą miały odniesienie nie tylko do aspektów infrastrukturalnych, ale również gospodarczych (wzrost potencjału inwestycyjnego obszaru, co wesprze rozwój lokalnej przedsiębiorczości), środowiskowych (promocja bogatych zasobów przyrodniczych), oraz przestrzennych (uporządkowanie obszaru pod kątem funkcjonalnym i estetycznym). Dla każdego projektu wskazane zostaną, jakie będą rezultaty jego realizacji. Realizacja projektów infrastrukturalnych w szczególności związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego obszaru rewitalizacji, będzie mieć niekwestionowany wpływ nie tylko na rozwój społeczno- gospodarczy obszaru rewitalizacji, ale także integrację społeczną. Odrestaurowane obiekty i tereny zabytkowe, ale także nowo powstała infrastruktura rekreacyjna dzięki przeprowadzaniu projektów społecznych

	będzie służyć jako miejsce spędzania wolnego czasu, spotkań członków lokalnej społeczności. GPR jest powiązany w zakresie terytorialnym z przywołanymi inwestycjami, wymienione powyżej przedsięwzięcia są ponadto komplementarne pod względem celów społeczno-gospodarczych, stanowią bowiem kolejny etap w kierunku dalszej modernizacji nie tylko infrastruktury na terenie analizowanej gminy, ale także poprawy sytuacji osób najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne (bezrobotnych, starszych, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej), a tym samym zwiększenia jej atrakcyjności inwestycyjnej. Projekty komplementarne: Przedsiębiorczy Tryńczanin – szkolenia zawodowe dla osób o niskich kwalifikacjach, którzy mogą znaleźć zatrudnienie/samozatrudnienie w przedsiębiorstwach działających na terenie rewitalizowanej przestrzeni publicznej oraz w najbliższej okolicy/ źródło finansowania: DZIAŁANIE 9.5 RPO WP lub 1.2.1 PO WER Nowa jakość ekonomii społecznej w Gminie Tryńcza, Działanie 8.5 RPO WP Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej na obszarze rewitalizacji <u>Pozostałe projekty powiązane:</u> Działalność integracyjna, społeczna i kulturowa Trynieckiego Centrum Kultury, Kół gospodyń wiejskich, klubów sportowych i zespołów / źródło finansowania: środki własne Zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym poprzez rozbudowę sieci klubów dla osób starszych/ źródło finansowania: Senior + (program rządowy) Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz- i międzypokoleniową oraz Partycypacja społeczna osób starszych/ ASOS/ Beneficjent: Stowarzyszenie Kraina Sanu
Wpływ projektu na ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych	Tereny zielone i zbiorniki wodne są dla większości ludzi naturalnym miejscem rekreacji. Tereny zielone o dużej powierzchni stają się bardzo często miejscem integracji różnych grup społecznych, wystarczy pomyśleć o festynach, koncertach i innych tego typu wydarzeniach, zazwyczaj organizowanych na przysiółkowej „trawce”. Zieleń pełni niebanalną rolę w kształtowaniu warunków panujących w przestrzeni publicznej. Szpaler drzew jest bardzo skutecznym ekranem dźwiękochłonnym. Na terenach zielonych nie ma problemów z retencją wody, panująca tam wilgotność jest naturalna dla człowieka. Zieleń pozwala się odprężyć, odpocząć oczom, produkuje tlen pochłaniając dwutlenek węgla, stanowi naturalną barierę dźwiękową i termiczną. Tym samym w ramach projektu zostaną osiągnięte następujące cele szczegółowe:

- Stworzenie przestrzeni dla działań kulturalnych, artystycznych i społecznych.
- Stworzenie przestrzeni do wypoczynku i rekreacji.
- Aktywizacja gospodarcza.
- Przyciągnięcie inwestorów.
- Budowa i/lub poprawa stanu ścieżek rowerowych.
- Włączenie społeczne osób starszych.
- Włączenie społeczne osób niepełnosprawnych.

Realizacja projektu, poprzez zorganizowane zagospodarowanie zbiornika, przyczyni się do wzrostu zatrudnienia i wzmocnienia rozwoju gospodarczego na terenie gminy Tryńcza oraz w odniesieniu do całego regionu. Przyrodniczy i krajobrazowy potencjał zbiornika wodnego powstałego na skutek wydobywania kruszywa zostanie wykorzystany dla poprawy oferty rekreacyjno-turystycznej, skierowanej zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających gminę turystów.

Rysunek 3 Schemat planu zagospodarowania zbiornika

Źródło: dane Gminy Tryńcza

[Handwritten signature]

12. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Rewitalizacja ta powinna być rozumiana jako komplementarny system działań zarówno na rzecz poprawy przestrzeni, jak i przede wszystkim warunków życia lokalnego społeczeństwa. Dopiero tak zaplanowany i realizowany razem ze społeczeństwem system zintegrowanych działań pozwala na osiągnięcie rzeczywistych i trwałych dla społeczeństwa efektów. Łączenie działań przestrzenno-infrastrukturalnych z elementem społecznym, takim, który jest przede wszystkim zgodny z oczekiwaniem mieszkańców, przyczynia się również do kształtowania postaw obywatelskich i poczucia przynależności do miejsca, co stanowi istotny element w procesie rewitalizacji.

Zakładane projekty rewitalizacyjne muszą mieć na uwadze m.in. zaspokojenie potrzeby kulturowej, dotyczącej tożsamości, przynależności do wspólnoty, potrzeb związanych z czasem wolnym, stwarzaniem warunków do rozwoju działalności gospodarczej, zapewnieniem odpowiednich usług w zakresie edukacji, ochrony zdrowia, terenów do uprawiania sportu, czy też zapewnieniem bezpieczeństwa i pomysłu na to, by danym obszarem interesowali się inni: turyści, przedsiębiorcy. Rewitalizacja powinna integrować wskazane kluczowe aktywności oraz obejmować intensywną i równoległą pracę we wszystkich poniższych obszarach:

- ✓ Aktywizacja grup wykluczonych
- ✓ Rozwijania inicjatyw ekonomii/przedsiębiorczości społecznej (np. spółdzielnie socjalne)
- ✓ Działań o charakterze partycypacji społecznej/publicznej/obywatelskiej (np. konsultacje programów rewitalizacji społecznej i infrastrukturalnej, informacja obywatelska)
- ✓ Działań artystyczno-kulturalnych

Istotną słabością dotychczasowych działań rewitalizacyjnych był brak współdziałania pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w ich realizację oraz ich niski poziom uspołecznienia. Zaobserwować można było brak systemu koordynacji i integrowania działań infrastrukturalnych z działaniami społecznymi. Działania takie bardzo często realizowane były osobno, często także w różnych, nawet kilkuletnich odstępach czasowych. W ten sposób jedynie punktowo zaspokajały potrzeby społeczeństwa. Dodatkowo brak szerokich konsultacji społecznych powodował, że społeczność lokalna nie zawsze identyfikowała się z prowadzonymi działaniami lub nie była i nie jest w stanie odpowiednio korzystać z wytworzonej infrastruktury. Prowadzony w ten sposób proces może nie przynosić oczekiwanego, spójnego i długofalowego efektu. Najwłaściwszym podejściem powinno być zatem rozpoczęcie od „uspołeczniania” procesu tworzenia projektów, którego efektem będzie wskazanie, ile i jakie działania społeczne należy podjąć oraz jakie działania przestrzenne i infrastrukturalne powinny im towarzyszyć.⁵

Zaprojektowanie zmiany tylko na poziomie przestrzeni nie wieńczy procesu rewitalizacji. Zmiany równocześnie i obligatoryjnie muszą zostać zaimplementowane w ludziach, którzy

⁵ Anna Czerwińska-Rojek, Wpływ działań rewitalizacyjnych na rozwój społeczności lokalnej, Rewitalizacja społeczna - od aktywizacji do rozwoju lokalnego, s. 200 i s. 205

z rewitalizowanej przestrzeni korzystają lub będą korzystać. Procesy te skupiają się zatem przede wszystkim na poprawie jakości życia a nie tylko miejsca.⁶

Realizowane zadania rewitalizacyjne powinny skupiać się na wzmacnianiu i odbudowywaniu kapitału społecznego, który jest podstawą rozwijającej się społeczności. Jest on istotnym czynnikiem prowadzącym do społecznej i indywidualnej aktywizacji. Dlatego kluczowym zadaniem stają się działania na rzecz budowania tegoż kapitału, wzmacniania mieszkańców – ich zasobów umiejętności, wiedzy, kompetencji, jak również zdrowia i dobrego samopoczucia. By rozwijać kapitał ludzki swojej społeczności, trzeba z jednej strony stwarzać przestrzeń do zdobywania i poszerzania wiedzy i umiejętności, z drugiej tworzyć możliwości zastosowania własnych zasobów jednostek.

Cele rewitalizacji, związane z rozwojem kapitału ludzkiego, powinny obejmować:

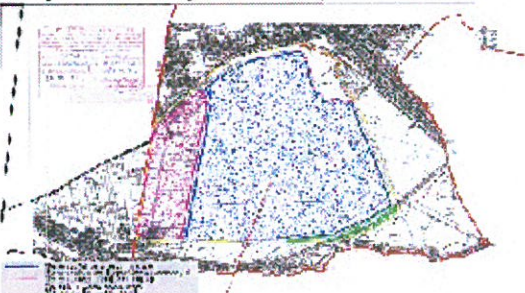
- Spójność społeczną, czyli wyrównanie dysproporcji w jakości życia, poprzez: eliminację ubóstwa, ograniczanie nierówności społecznych, zatrudnienie oraz integrację społeczną
- Podnoszenie poziomu wykształcenia, a przez to zwiększanie kreatywności mieszkańców, ich zdolności do innowacji, a w konsekwencji podnoszenie konkurencyjności. Celem powinno być podnoszenie poziomu wykształcenia szczególnie ludności należącej do grup marginalizowanych, w tym zamieszkującej obszary zdegradowane
- Rozwój zdolności adaptacyjnych w kontaktach społecznych i gospodarczych, poprzez odpowiedni system opiekuńczy i edukacyjny. Istotną rolę w tych procesach odegrać powinno powiązanie odpowiednich polityk publicznych, wspieranych przez władze publiczne z polityką rynku pracy, zorientowaną na mobilizację i aktywizację ludności obszarów zdegradowanych⁷

W świetle powyższego jedynie wdrażanie działań kompleksowych oraz komplementarnych pozwala na połączenie rewitalizacji twardej z miękką. Kompleksowość w tym przypadku polega na tym, że za pomocą jednego projektu podejmuje się próbę rozwiązania problemów wynikających z braku odpowiedniej infrastruktury, zaniedbania przestrzeni, jak i udostępnienie części tej przestrzeni na potrzeby społeczne: warsztaty, spotkania integracyjne, zajęcia edukacyjne, festyny itp. Istotnym mechanizmem w tym zakresie, w celu realizacji projektu kompleksowego będzie potrzeba budowania partnerstwa z podmiotami publicznymi działającymi w sferze społecznej bądź z organizacjami społeczno-kulturalnymi. Przewidywane zatem rodzaje interwencji infrastrukturalnych już na etapie ich projektowania powinny zakładać maksymalizację efektów społecznych oraz integrować w tym celu rozmaite podmioty i dopiero jako takie, tj. z wyraźnie określonymi działaniami i efektami społecznymi winny być przedstawione do realizacji.

⁶ Aleksandra Czapla-Oslislo, Rewitalizacja poprzez kulturę – design impulsem do zmiany, Rewitalizacja społeczna - od aktywizacji do rozwoju lokalnego, s. 148

⁷ Anna Czerwińska-Rojek, Wpływ działań rewitalizacyjnych na rozwój społeczności lokalnej, Rewitalizacja społeczna - od aktywizacji do rozwoju lokalnego, s. 201

Tabela 12 Komplementarność projektów przewidzianych do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

Projekt z EFRR planowany do finansowania w ramach działania 6.3 RPO WP 2014-2020	Projekty planowane do finansowania z EFS
Tytuł projektu: Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika wodnego w Gniewczynie Łańcuckiej na cele rekreacyjne oraz rozwoju przedsiębiorczości Miejsce realizacji: Gniewczyna Łańcucka Zadania projektu: - zagospodarowanie brzegów zbiornika wodnego na plażę oraz przestrzeń wspólną służącą rekreacji (ścieżki spacerowe, ścieżka rowerowa) a także miejsca dla wędkarzy - zagospodarowanie terenu przy zbiorniku na cele rozwoju przedsiębiorczości – usług związanych z rekreacją i spędzaniem wolnego czasu (gastronomia, wypożyczalnia sprzętu rekreacyjnego (piłki, leżaki, figury do szachów, rowery, kajaki itp.), park linowy i/lub ścianka wspinaczkowa, w dalszej perspektywie czasowej podesty mariny i wypożyczalnia łódek, desek kitesurfingowych itp.) - nasadzenia pasa zieleni jako naturalnego ekranu dźwiękowego pochłaniającego hałas pochodzący z ruchu samochodowego na autostradzie - zagospodarowanie przestrzeni na cele integrujące społeczeństwo, w tym: – stworzenie jak najbardziej naturalnego amfiteatru, sceny widowiskowej oraz miejsc do siedzenia, na której będą organizowane koncerty zespołów gminnych, festyny, dożynki, dzień dziecka z przeglądem młodych talentów, koncerty regionalnych i krajowych zespołów muzycznych, kabaretów, teatrów, itp. - montaż zewnętrznego systemu wystawienniczego, na których sezonowo prezentowane będą – plansze edukacyjne dot. jakości środowiska lokalnego oraz jego zasobów, zabytków i atrakcji turystycznych w gminie, prace lokalnych artystów, wystawy	Nowa jakość ekonomii społecznej w Gminie Tryńcza, Działanie 8.5 RPO WP Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej na terenie LPR: Świadczenie usług animacyjnych, inkubacyjnych i biznesowych dla wsparcia rozwoju ekonomii społecznej takich jak, między innymi: a) usługi umożliwiające uzyskanie/podniesienie wiedzy i rozwijanie umiejętności potrzebnych do założenia i/lub pracy w przedsiębiorstwach społecznych i jego rozwijania b) usługi polegające na dostarczaniu i rozwijaniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym, c) wsparcie finansowe (dotacje) na tworzenie miejsc pracy d) udzielanie wsparcia pomostowego w formie finansowej oraz w formie zindywidualizowanych usług e) usługi polegające na podnoszeniu kwalifikacji pracowników podmiotów ekonomii społecznej. Celem projektu jest zwiększenie dostępności usług społecznych, szczególnie usług środowiskowych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Planuje się organizację nowych i wsparcie istniejących spółdzielni socjalnych oraz NGO, które zajmą się rozwojem usług turystycznych, organizacją stałych imprez i wydarzeń w obrębie zbiornika wodnego w Gniewczynie Łańcuckiej. Przedsiębiorczy Tryńczanin – szkolenia zawodowe dla osób o niskich kwalifikacjach, którzy mogą znaleźć zatrudnienie/samozatrudnienie w przedsiębiorstwach działających na terenie rewitalizowanej przestrzeni publicznej oraz w najbliższej okolicy/ źródło finansowania: DZIAŁANIE 9.5 RPO WP lub 1.2.1 PO WER Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych

zdjęć, obrazów mieszkańców gminy, prace pokonkursowe dzieci, młodzieży oraz seniorów, sylwetki znanych mieszkańców gminy Tryńcza, ekspozycje dotyczące historii gminy, prezentacje gmin partnerskich itp. - stworzenie placu zabaw dla dzieci, - stworzenie naturalnego boiska do siatkówki, - montaż stołów kamiennych do gry w szachy, - stworzenie „infrastruktury piknikowej” – ławy, stoły, miejsca na ognisko, grill, drewniane zadaszenia/parasole chroniące przed słońcem lub deszczem, - zapewnienie miejsc parkingowych, sanitariatów, stanowiska dla ratowników, - instalacja darmowego wi-fi - montaż ścianki odgradzającej część „piknikową” od wody, udostępnionej mieszkańcom na cele graffiti z jednej strony, oraz pokrytej specjalną czarną farbą tablicową, umożliwiającą pisanie, rysowanie czy malowanie po ścianie kredą. - montaż kamer monitoringowych zapewniających bezpieczeństwo mieszkańcom oraz aktom wandalizmu, - montaż oświetlenia LED oraz OZE	Krótki opis – Urząd Gminy Tryńcza we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej rekrutuje osoby (mieszkańców gminy Tryńcza) o niskich kwalifikacjach (również osoby starsze) i w ramach projektu sfinansuje dla tych osób kursy zawodowe (asystent osoby starszej, niepełnosprawnej, trener personalny, instruktor fitness, ratownik wodny, kucharz, itp.). W ramach projektu zostanie zatrudniony doradca zawodowy oraz coach z zakresu prowadzenia własnej działalności gospodarczej. W ramach rekrutacji największą wagę punktową otrzymają osoby z pomysłem na własną działalność gospodarczą powiązaną z wykorzystaniem zbiornika oraz okolic (np. w branży turystyka i rekreacja, mała gastronomia, rękodzieło itp.).
--	--

Opis wpływu projektu na zdiagnozowaną sytuację kryzysową w szczególności w sferze społecznej:

Dobra przestrzeń przynosi niezliczone korzyści dla miejscowości, mieszkańców, władz gminy, a nawet biznesu i przemysłu, który chce lokować się w danej miejscowości (gminie). Przestrzeń publiczna odgrywa niebanalną rolę w życiu mieszkańców i w procesie tworzenia społeczeństwa. Przestrzeń publiczna musi spełniać szereg funkcji. Najważniejsza to funkcja społeczna: przestrzeń publiczna musi dawać ludziom powód i motywację do tego, aby w niej przebywać, np.: parki, zieleń, sklepy, usługi, miejsca do odpoczynku i zabawy. Kolejna funkcja to mobilność. Przestrzeń publiczna powinna umożliwiać sprawne przemieszczanie się ludzi, którzy muszą się w niej poruszać. Ruch (przemieszczanie się) nie powinien zakłócać realizowania innych funkcji. Kolejną funkcją jest funkcja estetyczna. Przestrzeń publiczna powinna być ozdobą miejscowości, przyciągającą turystów i eksponującą walory miejscowości: zabytki, miejsca historyczne.

Różne rodzaje przestrzeni publicznej mogą mieć jeszcze inne, specyficzne funkcje np.: handlowa czy rozrywkowa. Dobrze zaprojektowana przestrzeń publiczna przyciąga ludzi, stymuluje inicjatywy i handel, wzmacnia poczucie odpowiedzialności za przestrzeń i poprawia bezpieczeństwo mieszkańców.

Tereny zielone są dla większości ludzi naturalnym miejscem rekreacji. Tereny zielone o dużej powierzchni stają się bardzo często miejscem integracji różnych grup społecznych, wystarczy pomyśleć o festynach, koncertach i innych tego typu wydarzeniach, zazwyczaj organizowanych na przysiółkowej „trawce”.

Zieleń pełni niebanalną rolę w kształtowaniu warunków panujących w przestrzeni publicznej. Szpaler drzew jest bardzo skutecznym ekranem dźwiękochłonnym. Na terenach zielonych nie ma problemów z retencją wody, panująca tam wilgotność jest naturalna dla człowieka.

W odniesieniu do ogółu mieszkańców - kapitał społeczny odnosi się do relacji społecznych w danej grupie i oznacza gęstość sieci relacji zaufania, lojalności i solidarności. Ekonomia stwierdza też, że wysoki kapitał społeczny obniża też koszty transakcyjne (koszty poszukiwania informacji, zarządzania i zawierania kontraktów oraz koszty sprawowania kontroli), więc inwestowanie w kapitał społeczny powinno być traktowane jako inwestycja w atrakcyjność gospodarczą. Warunkuje ją właśnie poziom zaufania (przekonania, że „ty mnie nie oszukasz”), lojalności (postawy: „ja ciebie nie oszukam”) i solidarności

(gotowości do współdziałania we wspólnym interesie).⁸ Zdaniem wielu socjologów i ekonomistów istnieje generalna korelacja między kapitałem społecznym a ogólnym poziomem dobrobytu: im wyższy kapitał społeczny, tym większa szansa na dobrobyt.

W związku z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa polskiego oraz narastającymi problemami najstarszej generacji konieczne jest budowanie nowej polityki społecznej, w tym polityki społecznej wobec osób starszych. Wraz ze wzrostem odsetka osób najstarszych będzie wzrastała rola opieki długoterminowej. Działania w projekcie umożliwią jak najdłuższe zachowanie samodzielności, kontaktów ze środowiskiem oraz pozostawania w dotychczasowym miejscu zamieszkania przez seniora. Pomoc instytucjonalna będzie rozwiązaniem ostatecznym. Dodatkowo projekt złagodzi zmiany strukturalno-funkcjonalne zachodzące w rodzinie, gdzie funkcjonowanie rodziny nie będzie obciążone opieką nad osobami starszymi.

Realizacja projektu, poprzez zorganizowane zagospodarowanie zbiornika, przyczyni się do wzrostu zatrudnienia i wzmocnienia rozwoju gospodarczego na terenie gminy Tryńcza oraz w odniesieniu do całego regionu. Przyrodniczy i krajobrazowy potencjał zbiornika wodnego powstałego na skutek wydobywania kruszywa zostanie wykorzystany dla poprawy oferty rekreacyjno-turystycznej, skierowanej zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających gminę turystów.

Uzasadnienie niezbędności projektów dla realizacji założonych celów programu rewitalizacji

Zaplanowane w GPR projekty rewitalizacyjne zapewnią realizację celów programu poprzez:

Komplementarność projektów do celów przestrzennych

Obszar objęty rewitalizacją skupia podstawowe projekty wskazane w GPR, które wzajemnie się uzupełniają i dopełniają w wymiarze terytorialnym. Ich realizacja przyczyni się do poprawy warunków życia nie tylko na obszarze rewitalizowanym, ale również w całej gminie, gdyż planowane działania dotyczą jego centralnej części, skupiającej obiekty historyczne, turystyczne i kulturalne. Działania rewitalizacyjne spowodują, że zdiagnozowane problemy nie tylko nie będą przenosić się na inne obszary, ale również, dzięki ich realizacji, na zdegradowanym obszarze ograniczone zostanie występowanie takich problemów społecznych jak bezrobocie, czy ubóstwo. Dodatkowo, inwestycje, przeprowadzane w ogólnodostępnej przestrzeni publicznej umożliwią wspólne korzystanie z dostępnych dóbr i atrakcji, a także uczestnictwo w licznie organizowanych imprezach kulturalnych i rozrywkowych, sprzyjając tym samym wzmacnianiu więzi społecznych między mieszkańcami całej gminy oraz przeciwdziałając wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Komplementarność projektów do celów społecznych

Zaplanowane w GPR projekty rewitalizacyjne uzupełniają się wzajemnie poprzez organizowanie na rewitalizowanych terenach działań o charakterze społecznym (integracyjnym, turystycznym, kulturalnym, rekreacyjnym itp.). Odnowa obiektów zabytkowych oraz zagospodarowanie terenów, objętych rewitalizacją, będą miały odniesienie nie tylko do aspektów infrastrukturalnych, ale również gospodarczych (wzrost potencjału inwestycyjnego obszaru, co wesprze rozwój lokalnej przedsiębiorczości), środowiskowych (promocja bogatych zasobów przyrodniczych), oraz przestrzennych (uporządkowanie obszaru pod kątem funkcjonalnym i estetycznym). Dla każdego projektu wskazane zostaną, jakie będą rezultaty jego realizacji. Realizacja projektów infrastrukturalnych w szczególności związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego obszaru rewitalizacji, będzie mieć niekwestionowany wpływ nie tylko na rozwój społeczno-gospodarczy obszaru rewitalizacji, ale także integrację społeczną. Odrestaurowane obiekty i tereny zabytkowe, ale także nowo powstała

⁸ Na podstawie opracowania Kultura jako czynnik rozwoju społecznego:

http://www.mazowieckieobserwatorium.pl/media/_mik/files/4474/klosowski-kultura-jako-czynnik-rozwoju-spoecznego.pdf

infrastruktura rekreacyjna dzięki przeprowadzaniu projektów społecznych będzie służyć jako miejsce spędzania wolnego czasu, spotkań członków lokalnej społeczności.

GPR jest powiązany w zakresie terytorialnym z przywołanymi inwestycjami, wymienione powyżej przedsięwzięcia są ponadto komplementarne pod względem celów społeczno-gospodarczych, stanowią bowiem kolejny etap w kierunku dalszej modernizacji nie tylko infrastruktury na terenie analizowanej gminy, ale także poprawy sytuacji osób najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne (bezrobotnych, starszych, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej), a tym samym zwiększenia jej atrakcyjności inwestycyjnej.

Opis komplementarności projektów

Projekty, uwzględnione w GPR, będą wspierane finansowo głównie ze środków EFRR, EFS, bez ryzyka podwójnego dofinansowania. Umiejętne łączenie oraz wykorzystanie wszystkich źródeł finansowania pozwoli na uzyskanie wymiernych i korzystnych efektów działań rewitalizacyjnych, a także zapewni wysoki poziom komplementarności procesu rewitalizacji. Odnowione obiekty i przestrzenie wspomagać będą tworzenie się kapitału społecznego gminy, służąc jako miejsce spędzania wolnego czasu, spotkań członków lokalnej społeczności. Nie tylko podczas formalnych działań, które mogą zostać podjęte na odnowionych obszarach przez np. władze gminy, ale już przez sam fakt zapewniania przestrzeni do owych spotkań, służenia różnym grupom bez względu na wiek, czy status społeczny. Obszar zrewitalizowany stanie się naturalną przestrzenią do wspólnego świętowania, uczestnictwa w tradycyjnych wydarzeniach kulturalnych i innych formach spotkań gromadzących społeczność lokalną, budując przy tym poczucie wspólnoty. Z kolei dzięki realizacji projektów o charakterze społecznym stworzone zostaną mocne podstawy do walki ze zjawiskiem wykluczenia społecznego, w szczególności wśród osób bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej. Wyeksponowanie walorów przyrodniczych i turystycznych, za sprawą m.in. odrestaurowania obiektów i przestrzeni zabytkowej, a także stworzenia nowej infrastruktury rekreacyjnej stanie się bazą dla rozwijania podstaw przedsiębiorczości wśród społeczności lokalnej. Dodatkowo realizacja przedsięwzięć wskazanych w LPR będzie stanowiła nie tylko doskonałą okazję do promocji potencjału kulturowego i przyrodniczego gminy, ale przede wszystkim do aktywizacji obywatelskiej miejscowej społeczności na bazie posiadanego potencjału.

Agroturystyka może być rozwijana na terenie gminy z uwagi na jej niepowtarzalne walory środowiskowe i bogate dziedzictwo kulturowe. Konieczne jest jednak właściwe wyeksponowanie jej walorów i niezwykłości rejonu. Dla gminy dużą szansą może stać się tzw. efekt mnożnikowy tej formy przedsiębiorczości, oznaczający zwielokrotnienie korzyści dla środowiska lokalnego przez rozwój usług komplementarnych. Wśród korzyści płynących dla mieszkańców gminy z agroturystyki wymienić należy m.in.:

1. **dotatkowe źródło dochodu dla gospodarstw rolniczych prowadzących agroturystykę;**
2. **utrzymanie i tworzenie miejsc pracy w usługach towarzyszących (np. transport, lecznictwo, handel, warsztaty naprawcze, usługi inne);**
3. **poprawa szeroko pojętej infrastruktury;**
4. **rozwój inicjatyw lokalnych.**

Finansowanie alternatywne:

Fundusze dla organizacji pozarządowych lub środki własne.

Planowane rezultaty i sposób ich monitorowania

Rezultaty realizacji projektów rewitalizacyjnych rozpatrywać należy w aspektach ekonomicznym i społecznym. Ich określenie daje z jednej strony obraz konkretnych zrealizowanych działań, z drugiej służyć może jako miernik osiągnięcia założonych celów. W wyniku realizacji zarówno projektów infrastrukturalnych współfinansowanych ze środków EFRR, jak i projektów o charakterze społecznym, dofinansowanych ze źródeł EFS osiągnięte zostaną m.in. następujące rezultaty:

- 1) Poprawa wizerunku przestrzeni publicznej, a tym samym atrakcyjności gminy jako ośrodka turystycznego i miejsca zamieszkania.
- 2) Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy.
- 3) Wzrost liczby przedsiębiorstw ulokowanych na obszarach zrewitalizowanych.
- 4) Wzrost liczby nowych miejsc pracy.
- 5) Zwiększenie aktywności obywateli działających na rzecz lokalnego rozwoju.
- 6) Nabycie nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 7) Zwiększenie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież i dorosłych.
- 8) Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i turystów.

13. Szacunkowe ramy finansowe GPR

Tabela 13 Ramy finansowe realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza

Nazwa przedsięwzięcia	Kwota	wkład gminy Tryńcza	Pozostały wkład publiczny)
Wsparcie funkcjonowania Dziennych Domów Opieki Seniora oraz ośrodków wsparcia mieszkańców gminy Tryńcza w wieku emerytalnym wraz ze wsparciem działalności Klubów Seniora w Głogowcu, Tryńczy i w Wólce Małkowej, Gniewczynie Łańcuckiej oraz Jagielle	1 690 000,00 zł	253 500,00 zł	1 436 500,00 zł
Umożliwienie rodzicom powrotu na rynek pracy – wsparcie działalności przedszkola	400 000,00 zł	60 000,00 zł	340 000,00 zł
Kreowanie podstaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży – wyrównywanie szans, kształtowanie kompetencji kluczowych	400 000,00 zł	60 000,00 zł	340 000,00 zł
Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia	80 000,00 zł	40 000,00 zł	40 000,00 zł
Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w miejscowości Gniewczyna Łańcucka i Jagiełła	200 000,00 zł	30 000,00 zł	170 000,00 zł
Działalność integracyjna, społeczna i kulturowa Trynieckiego Centrum Kultury, Kół gospodyń wiejskich, klubów sportowych i zespołów na terenie miejscowości Gniewczyna Łańcucka, Głogowiec, Tryńcza, Wólka Małkowa i w Jagielle	240 000,00 zł	240 000,00 zł	0,00 zł
Organizacja przestrzeni publicznych integrujących mieszkańców w Głogowcu	100 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł
Organizacja przestrzeni publicznych integrujących mieszkańców w Tryńczy i Wólce Małkowej	100 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł
Organizacja przestrzeni publicznych integrujących mieszkańców w Gniewczynie Łańcuckiej	100 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł
Organizacja przestrzeni publicznych integrujących mieszkańców w Jagielle	100 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł
Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika wodnego w Gniewczynie Łańcuckiej na cele rekreacyjne oraz rozwoju przedsiębiorczości	3 000 000,00 zł	450 000,00 zł	2 550 000,00 zł
RAZEM	6 410 000,00 zł	1 533 500,00 zł	4 876 500,00 zł

Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji zostały zaplanowane na cały siedmioletni okres 2017 – 2023. Przedstawiają się one następująco:

1. Całkowita wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych Programu wyniesie 6 410 000,00 zł.
2. W tej kwocie wkład budżetu gminy Tryńcza wyniesie 1 533 500 zł.

3. Pozostały bezpośredni wkład (publiczny i prywatny razem) w przedsięwzięcia rewitalizacyjne wyniesie w tym czasie 4 876 500 zł.

4. W ramach wkładu pozostałego, o którym mowa w p. 3, szacuje się, że wkład środków prywatnych wyniesie około 30 000 zł (0,5%).

5. Wobec tego całkowity strumień wydatków na GPR ze środków publicznych szacuje się na kwotę 6 380 000 zł.

6. Wydatki programu rewitalizacji powinny wpłynąć pośrednio na uruchomienie równoległego strumienia wydatków prywatnych (prywatnych inwestycji remontowo-budowlanych i gospodarczych realizowanych pod wpływem ogólnego ożywienia obszaru i wzrostu koniunktury). Strumień wydatków prywatnych uruchomionych pośrednio przez Program szacuje się na co najmniej 200 000,00 zł w okresie 3-letnim.

7. Nie ma obecnie podstaw do precyzyjnego oszacowania kosztów zarządzania programem. Według wstępnego oszacowania powinny one mieścić się w granicach 2,5% całkowitych kosztów programu, a więc ok 185 tys. zł w całym okresie.

14. Źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą finansowane lub współfinansowane ze środków własnych gminy. W przypadku niepowodzenia w pozyskaniu dofinansowania ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020 Gmina Tryńcza będzie poszukiwała środków krajowych, nie wykluczając instrumentów Partnerstwa Publiczno-Prywatnego. W przypadku znacznych kosztów przedsięwzięć, wykraczających poza możliwości finansowe Gminy oraz braku możliwości pozyskania zewnętrznych środków na te przedsięwzięcia, wójt gminy wystąpi do rady o aktualizację GPR

W konkursach w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 beneficjenci będą wnioskować o dofinansowanie ze środków zewnętrznych (funduszy strukturalnych), między innymi z działań wymienionych poniżej.

Tabela 14 Zewnętrzne źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych: Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

GŁÓWNE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	
działanie	typy projektów (wybrane)
PI 9b Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej	Budowę*, przebudowę, rozbudowę, nadbudowę, remont, w celu przywrócenia i/lub nadania nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych, turystycznych lub rekreacyjnych:
	a) budynków użyteczności publicznej, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem, zdegradowanych budynków (w tym poprzemysłowych, powojennych, popegeerowskich, pokolejowych) wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia b) obszaru przestrzeni publicznej,
	c) części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem - jako element szerszego projektu.
	2. Roboty restauratorskie i konserwatorskie budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z budynkiem – tylko, jako element 1 typu projektu.
ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROJEKTÓW KOMPLEMENTARNYCH/UZUPEŁNIAJĄCYCH - PROJEKTY INWESTYCYJNE	
działanie	typy projektów (wybrane)
	OP I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
PI 3a Działanie 1.3 Promowanie przedsiębiorczości	1. Strefy aktywności gospodarczej.
	OP III Czysta energia

PI 4c Działanie 3.2 Modernizacja energetyczna budynków	Głęboka modernizacja energetyczna: a) budynków użyteczności publicznej, b) wielorodzinnych budynków mieszkalnych
PI 4e Poddziałanie 3.3.1 Realizacja planów niskoemisyjnych	1. Budowa, rozbudowa, przebudowa: · sieci, przyłączy ciepłowniczych, · węzłów cieplnych ⁴³ . 2. Budowa, rozbudowa, przebudowa przyłączy ciepłowniczych do budynków, węzłów cieplnych oraz instalacji odbiorczych (wewnętrznych instalacji CO i CWU).
OP IV Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	
PI 6b Poddziałanie 4.3.1 Gospodarka ściekowa	1. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury oczyszczalni ścieków - projekty w obrębie aglomeracji z przedziału 2-10 tys. RLM. 2. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury kanalizacji ściekowej - projekty w obrębie aglomeracji z przedziału 2 - 10 tys. RLM. 3. Zakup urządzeń i aparatury pomiarowej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (np. mobilne laboratoria, instalacje kontrolno-pomiarowe) – jako element projektu dotyczącego gospodarki ściekowej.
PI 6b Poddziałanie 4.3.2 Zaopatrzenie w wodę	1. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie sieci wodociągowych ⁸⁰ , ujęć, stacji uzdatniania wody. 2. Zakup urządzeń i aparatury pomiarowej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (np. mobilne laboratoria, instalacje kontrolno-pomiarowe) – jako element projektu dotyczącego zaopatrzenia w wodę.
OP VI Spójność przestrzenna i społeczna	
PI 9a Poddziałanie 6.2.1 Infrastruktura ochrony zdrowia	1. Przebudowa, rozbudowa, nadbudowa i remonty istniejącej infrastruktury podmiotów ochrony zdrowia. 2. Zakup sprzętu medycznego oraz wyposażenia niezbędnego do świadczenia usług medycznych. 3. Rozwiązania w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt) – wyłącznie, jako element szerszego projektu wymienionego w punkcie 1 i 2.
PI 9a Poddziałanie 6.2.2 Infrastruktura pomocy społecznej	1. Budowa*, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont i/lub wyposażenie istniejącej infrastruktury dla podmiotów świadczących usługi pomocy społecznej, bezpośrednio wykorzystywanej przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. 2. Budowa*, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont i/lub wyposażenie istniejącej bazy lokalowej dla jednostek systemu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. 3. Budowa*, przebudowa, odbudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania wspomagane, chronione i socjalne, realizowane w oparciu o istniejącą infrastrukturę i/lub wyposażenia – powiązane z procesem integracji społecznej i aktywizacji społeczno – zawodowej. Dopuszczalne będzie wsparcie wykraczające poza części wspólne budynków mieszkalnych.

	4. Budowa*, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont istniejących budynków wraz z zakupem wyposażenia niezbędnego do świadczenia usług w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3
ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROJEKTÓW KOMPLEMENTARNYCH/UZUPEŁNIAJĄCYCH - PROJEKTY NIEINWESTYCYJNE	
działanie	typy projektów (wybrane)
Oś priorytetowa VII. Regionalny rynek pracy	
Działanie 7.1 – poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy –projekty konkursowe	Programy aktywizacji zawodowej
Działanie 7.3 – wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	Bezwzględne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej
Działanie 7.4 - rozwój opieki żłobkowej w regionie	1. Tworzenie nowych podmiotów opieki nad dziećmi do lat 3 (m.in. żłobki, żłobki przyzakładowe, kluby dziecięce)210. 2. Tworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w formie dziennego opiekuna211. 3. Tworzenie nowych miejsc opieki w istniejących instytucjach opieki nad dziećmi (m.in. żłobkach, żłobkach przyzakładowych, klubach dziecięcych)212. 4. Zwiększenie dostępności usług opieki nad dziećmi (w tym poprzez pokrycie kosztów opieki) dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji, dla których obowiązek opieki nad dziećmi stanowi barierę w dostępie do rynku pracy.
Działanie 7.5 - rozwój kompetencji pracowników sektora MŚP	1. Dofinansowanie usług rozwojowych, w tym podnoszenie kwalifikacji pracowników, wynikających z diagnozy potrzeb rozwojowych przedsiębiorstwa.
Działanie 7.6 – programy profilaktyczne i zdrowotne w regionie	1. Szkolenia przekwalifikowujące pracowników długotrwale pracujących w warunkach szkodliwych, przygotowujące do kontynuowania pracy na stanowiskach o mniejszym obciążeniu dla zdrowia – projekty realizowane we współpracy z pracodawcami.
	2. Wdrażanie programów zdrowotnych służących wspieraniu aktywności zawodowej, dotyczące w szczególności profilaktyki (pierwotnej i wtórnej) chorób układu krążenia układu ruchu, chorób onkologicznych zwłaszcza w zakresie m.in. nowotworów jelita grubego, piersi, szyjki macicy223. 3. Wdrażanie programów zdrowotnych dot. chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu – w szczególności nowotwór płuc. 4. Wypracowanie i wdrażanie we współpracy z pracodawcami programów profilaktycznych 5. Współfinansowanie rehabilitacji leczniczej/medycznej
Oś priorytetowa VIII. Integracja społeczna	

Działanie 8.1 aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub Wykluczeniem społecznym	1. Zintegrowane oraz zindywidualizowane programy realizowane w oparciu o ścieżkę reintegracji, obejmujące usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym, zdrowotnym, zawodowym 2. Włączanie osób z niepełnosprawnościami w zajęcia na rzecz aktywizacji zawodowej, realizowane w warsztatach terapii zajęciowej poprzez finansowanie zajęć związanych z uczestnictwem w WTZ 3. Wsparcie działalności w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej
Działanie 8.2 aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej/powiatowe centra pomocy rodzinie	1. Zintegrowane oraz zindywidualizowane programy realizowane w oparciu o ścieżkę reintegracji
Działanie 8.3 zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych	Usługi społeczne w szczególności usługi środowiskowe, opiekuńcze Działania wspierające opiekunów nieformalnych w opiece domowej Tworzenie miejsc opieki dla osób niesamodzielnych w nowo tworzonych lub istniejących ośrodkach zapewniających opiekę dzienną lub całodobową. Wsparcie dla usług mieszkalnictwa o charakterze wspomaganym Programy wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami i zagrożonych niepełnosprawnością. Finansowanie usług ochrony zdrowia psychicznego Szkolenia z zakresu opieki i rehabilitacji osób sprawujących opiekę nad osobami niesamodzielnymi, zależnymi Zapewnienie dostępu do opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi (w tym instytucjonalnej, jeśli jest to uwarunkowane stanem zdrowia), w tym np. świadczeń geriatrycznych, ambulatoryjnych i stacjonarnych placówek geriatrycznych, rozwój opieki długoterminowej. Tworzenie i/lub funkcjonowanie wyposażalni sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i wspomagającego
Działanie 8.4 poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej	1. Wspieranie rodziny w postaci działań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego tj.: a) pracy z rodziną prowadzonej w szczególności w formie: · asystentury rodzinnej, poprzez zatrudnienie nowych asystentów rodziny prowadzące od zwiększenia liczby asystentów, · konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, · terapii i mediacji, · specjalistycznego wsparcia np. w formie, profilaktyki uzależnień, profilaktyki prozdrowotnej, treningów ekonomicznych, zdobywania umiejętności społecznych itp., b) pomocy w opiece i wychowaniu dzieci w placówkach wsparcia dziennego poprzez tworzenie nowych placówek wsparcia

	dziennego jak również wspieranie istniejących placówek Wspieranie pieczy zastępczej	
Działanie 8.5 wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie	1. Świadczenie usług animacyjnych, inkubacyjnych i biznesowych dla wsparcia rozwoju ekonomii społecznej zgodnie z podziałem przyjętym w ramach Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej	
Działanie 9.1 rozwój edukacji przedszkolnej	Oś priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie	
Działanie 9.2 poprawa jakości kształcenia ogólnego	Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych w ośrodkach wychowania przedszkolnego	
Działanie 9.3 podnoszenie kompetencji osób dorosłych w obszarze tik i języków obcych	1. Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej), 2. Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu, 3. Wsparcie na rzecz zwiększenia wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie nauczania oraz rozwijania kompetencji informatycznych, 4. Kompleksowe programy wspomagające szkołę lub placówkę oświaty w procesie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi i w pracy z uczniem młodszym	
Działanie 9.4 poprawa jakości kształcenia zawodowego	1. Szkolenia lub inne formy uzyskiwania kwalifikacji lub zdobywania i poprawy kompetencji cyfrowych i uzyskiwanie kwalifikacji językowych, skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji cyfrowych i językowych.. 2. Programywalidacji i certyfikacji kompetencji uzyskanych poza projektem w zakresie TIK i języków obcych.. 1. Dostosowanie form, metod i warunków prowadzenia kształcenia i szkolenia zawodowego do wymagań gospodarki i rynku pracy	
Działanie 9.5 podnoszenie kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych	1. Podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczestników pozaszkolnych form kształcenia zawodowego i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia poprzez: a) kwalifikacyjne kursy zawodowe, b) kursy umiejętności zawodowych, c) inne kursy niż ww., umożliwiające uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych.	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 262/5208/17 Zarząd Województwa Podkarpackiego z dnia 17 stycznia 2017 r.

Tabela 15 Zewnętrzne źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych – programy ministerialne

Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych	Przedsięwzięcia mogą być dofinansowane przez Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2025 . Program ASOS za cel przyjął poprawę jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną. U podstaw programu leży natomiast różnicowanie populacji osób starszych i ich potrzeb.
---	---

	Promowane są zatem działania mające na celu podtrzymanie aktywności osób starszych i zapewnienie ich udziału w życiu społecznym oraz działania ukierunkowane na osoby o ograniczonej samodzielności. W programie wyznaczone zostały 4 Priorytety: - Priorytet 1. Edukacja osób starszych. Celem Priorytetu jest zwiększenie różnorodności oraz poprawa jakości oferty edukacyjnej dla osób starszych. W ramach priorytetu wspierane są działania obejmujące np. tworzenie ofert zajęć edukacyjnych i warsztatów o aktywnym starzeniu się, kształcenie opiekunów. - Priorytet 2. Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz i międzypokoleniową. Celem priorytetu jest tworzenie odpowiednich warunków dla integracji wewnątrzpokoleniowej, a także międzypokoleniowej osób starszych w oparciu o istniejącą infrastrukturę społeczną. W ramach priorytetu wspierane są projekty dotyczące m.in. aktywności społecznej oraz fizycznej i turystyczno-rekreacyjnej osób starszych, działania angażujące różne pokolenia, przeciwdziałania e-wykluczeniu. - Priorytet 3. Partycypacja społeczna osób starszych. Celem priorytetu jest rozwój różnicowanych form aktywności społecznej osób starszych, w tym zwłaszcza ich partycypacji w życiu społecznym, procesach decyzyjnych i kształtowaniu polityk publicznych. W ramach tego priorytetu wspierane są projekty dotyczące m.in. form aktywności osób starszych wobec społeczności lokalnych, aktywności wspierających uczestnictwo i integrację w życiu społecznym i publicznym, pomocy obywatelskiej. - Priorytet 4. Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne). Celem priorytetu jest zwiększenie stopnia dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych dla osób starszych, a także wspieranie różnych działań na rzecz samoorganizacji i samopomocy. W ramach tego priorytetu wspierane są projekty obejmujące m.in. szkolenia dla wolontariuszy i opiekunów (z zakresu pomocy osobom starszym), wspieranie różnych form samopomocy, poprawę dostępności osób starszych do różnorodnych usług (m.in. opiekuńczych, kulturalnych, edukacyjnych, doradczych, sportowych i turystycznych). Podmiotami, które mogą składać wnioski na realizację projektów są: organizacje pozarządowe, osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, przepisów o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, spółdzielnie społeczne, spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego.
Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Przedsięwzięcia mogą być dofinansowane ramach Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Źródłem finansowania zadań zaproponowanych w niniejszym dokumencie mogą być w szczególności następujące programy: - Program Rozwój infrastruktury kultury (zasadniczym celem programu jest wsparcie infrastruktury oraz poprawa funkcjonowania podmiotów prowadzących działalność kulturalną, domów kultury, jak również szkół i uczelni artystycznych). Projekty zaproponowane z ramach Gminnego Programu Rewitalizacji mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach priorytetów:

	o Priorytet 1. Infrastruktura kultury (głównym celem priorytetu jest stworzenie optymalnych warunków dla prowadzenia działalności kulturalnej, poprzez rozbudowę oraz modernizację infrastruktury instytucji kultury, a także innych podmiotów prowadzących działalność w tym obszarze). W ramach Priorytetu 1. możliwe jest dofinansowanie projektów dotyczących m.in. budowy, przebudowy i remontu infrastruktury oraz zakup wyposażenia na potrzeby działalności kulturalnej. O dofinansowanie mogą się ubiegać m.in. samorządowe instytucje kultury (z wyjątkiem domów i ośrodków kultury oraz centrów kultury i sztuki, a także bibliotek, w skład których wchodzi powyższe instytucje), jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, jak również kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne. o Priorytet 3. Infrastruktura domów kultury (zasadniczym celem priorytetu jest zapewnienie optymalnych warunków dla działalności domów i ośrodków kultury oraz centrów kultury i sztuki w zakresie edukacji kulturalnej i animacji kultury poprzez modernizację i rozbudowę ich infrastruktury). Zadania możliwe do realizacji w ramach tego priorytetu to: prace budowlane, opracowywanie dokumentacji technicznej czy zakup wyposażenia niezbędnego dla realizacji celów statutowych. O wsparcie finansowe w ramach priorytetu mogą się ubiegać: domy i ośrodki kultury oraz centra kultury i sztuki posiadające status samorządowej instytucji kultury, biblioteki posiadające status samorządowej instytucji kultury w skład których wchodzi domy i ośrodki kultury bądź centra kultury i sztuki, a także jednostki samorządu terytorialnego (włącznie jako organy prowadzące dla wyżej wskazanych podmiotów). - Program Edukacja. Zasadniczym celem Programu jest rozwijanie ekspresji twórczej i kreatywności, podnoszenie kompetencji artystycznych i medialnych. Projekty mogą być finansowane z następujących priorytetów: o Priorytet 1. Edukacja kulturalna. Celem tego priorytetu jest wspieranie zadań z zakresu edukacji kulturalnej, ważnych dla rozwoju kapitału społecznego. Wsparcie finansowe kierowane będzie do dwóch rodzajów projektów: działań edukacyjno-animacyjnych, stymulujących kreatywność i aktywizujących twórczo uczestników reprezentujących wszystkie grupy wiekowe i społeczne oraz przedsięwzięć artystycznych dla dzieci i młodzieży, kształtujących potrzebę stałego uczestniczenia w życiu kulturalnym. W ramach priorytetu można ubiegać się o dofinansowanie wydarzeń artystycznych dla dzieci i młodzieży do 18 r. ż. (festiwali, koncertów, spektakli teatralnych) oraz zadań edukacyjno-kulturalnych (projektów rozwijających kreatywność i umiejętności twórcze uczestników, zadań integracji międzypokoleniowej i społecznej). O dofinansowanie w ramach priorytetu mogą ubiegać się samorządowe instytucje kultury (z wyjątkiem instytucji współprowadzonych przez ministra i jednostki samorządu terytorialnego), organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne; podmioty prowadzące działalność gospodarczą. - Program Promocja literatury i czytelnictwa: - Priorytet 4. Partnerstwo publiczno-społeczne. Celem Priorytetu 4. jest aktywizowanie lokalnych społeczności wokół bibliotek publicznych, jako ważnych instytucji kultury w gminach, a także wzmacnianie roli bibliotek publicznych jako miejsc integracji życia lokalnych społeczności. W ramach priorytetu można ubiegać się o dofinansowanie na rzecz organizowania i prowadzenie wolontariatu na rzecz biblioteki, organizację i prowadzenie działań aktywizujących lokalną
--	---

	społeczność wokół biblioteki. O dofinansowanie w ramach priorytetu mogą ubiegać się organizacje pozarządowe, będące podmiotami prawa polskiego, które nawiążą współpracę z biblioteką publiczną, poświadczoną umową określającą warunki współpracy umożliwiające realizację zadania.
Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020	Działania społeczne, które ukierunkowane są na rozwój społeczeństwa obywatelskiego, włączanie mieszkańców we współdecydowanie i zaangażowanie ich w sprawy lokalne, które przewidziane są do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji mogą być wspierane finansowo poprzez Program Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014 – 2020. Program FIO jest programem rządowym, wspieranym ze środków budżetu państwa i adresowany jest do podmiotów sektora pozarządowego (tzw. III sektora). Celem głównym programu jest zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. W ramach Programu realizowane są cztery główne priorytety: - Priorytet 1. Małe inicjatywy. Celem Priorytetu jest zwiększenie możliwości obywateli w realizacji inicjatyw oddolnych. Priorytet wspiera m.in. inicjatywy nieformalne, samopomocowe czy wsparcie młodych organizacji pozarządowych. - Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo. Celem priorytetu jest zwiększenie liczby obywateli angażujących się w inicjatywy lokalne oraz działania realizowane przez organizacje pozarządowe. W ramach tego priorytetu wspierane są działania skierowane m.in. na: aktywizację obywateli w sprawach wspólnotowych, rozwijanie wolontariatu, aktywizację współpracy wspólnot lokalnych i organizacji publicznych, wspieranie aktywnych form integracji społecznej, a także rozwój przedsiębiorczości społecznej. - Priorytet 3. Aktywni obywatele. Celem priorytetu jest wzrost poziomu partycypacji obywateli w sprawach publicznych. W ramach priorytetu wspierane są przedsięwzięcia dotyczące m.in. zwiększania wpływu obywateli na polityki publiczne, rozwijanie edukacji obywatelskiej i kompetencji społecznych, a także wspierania tworzenia partnerstw i innych form współpracy służących aktywizacji obywateli i przekazywaniu im realizacji zadań publicznych. - Priorytet 4. Silne organizacje pozarządowe. Celem priorytetu jest wzmocnienie potencjału sektora pozarządowego, w szczególności wzmocnienie potencjału organizacji federacyjnych. W ramach tego Priorytetu dofinansowane są działania dotyczące wspierania działań o charakterze systemowym oraz wspomaganie zwiększania kompetencji organizacji społecznych. Działania dotyczące ochrony środowiska przyrodniczego oraz zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego, przewidziane do realizacji w ramach niniejszego dokumentu, mogą zostać dofinansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W kontekście zadań zaproponowanych w
Programy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.	

niniejszej Strategii szczególnie istotnymi źródłami finansowania wydaje się być program Edukacja ekologiczna. Głównym celem programu Edukacja ekologiczna jest „podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa poprzez promowanie zasad zrównoważonego rozwoju”. W ramach tego programu wspierane są przedsięwzięcia edukacyjne dotyczące m.in.: kształtowania postaw społeczeństwa z wykorzystaniem tradycyjnych mediów i Internetu, aktywizacji społeczeństwa dla zrównoważonego rozwoju, wsparcia systemu edukacji w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, a także budowy, rozbudowy, remontu i wyposażenia obiektów infrastruktury służących edukacji ekologicznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie [programów poszczególnych ministerstw](#)

15. Opis struktury zarządzania realizacją GPR wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu

Wójt Gminy powołuje w trybie określonym przepisami prawa **Pełnomocnika ds. Rewitalizacji Gminy Tryńcza** spośród osób zajmujących stanowiska kierownicze w Urzędzie Gminy Tryńcza.

Pełnomocnik ds. **Rewitalizacji Gminy Tryńcza** jest upoważniony do:

1. podejmowania działań, związanych z przygotowaniem, wdrożeniem, monitoringiem i ewaluacją Gminnego Programu Rewitalizacji,
2. przedstawiania Wójtowi sprawozdań dotyczących realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji i wszelkich potrzeb związanych z ewaluacją, w tym przedstawienie propozycji zmian dokumentu,
3. realizacji zadań informacyjnych i promocyjnych dotyczących realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji,
4. upowszechniania w Urzędzie i gminie świadomości dotyczącej rewitalizacji.

Pełnomocnik jest uprawniony do kontaktów z klientami i innymi stronami zainteresowanymi w sprawach dotyczących Gminnego Programu Rewitalizacji. Pełnomocnik jest upoważniony do wydawania pracownikom Urzędu poleceń służbowych dotyczących zadań związanych z wdrożeniem i monitorowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji oraz projektów przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Pełnomocnik nadzoruje i kieruje pracą Zespołu zadaniowego do spraw wdrożenia i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Pełnomocnik ds. Rewitalizacji pełni również nadzór merytoryczny nad instytucjami i spółkami gminnymi w zakresie odpowiadającym powierzonym im do realizacji przedsięwzięciom rewitalizacyjnym.

Struktura Zespołu zadaniowego do spraw wdrożenia i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji musi zapewniać możliwość skutecznego koordynowania i monitorowania GPR w celu zapewnienia uzyskania właściwego poziomu poszczególnych wskaźników oraz zachowania wysokiego stopnia partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji. Struktura Zespołu zadaniowego do spraw wdrożenia i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji może ulegać zmianom wynikającym ze stopnia zaawansowania realizacji Programu.

W drodze zarządzenia, Wójt powołuje Komitet Rewitalizacji, który stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, przeprowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą w sprawach dotyczących opracowania i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza na lata 2018-2023 (zwanego dalej Gminnym Programem Rewitalizacji) oraz oceny przebiegu procesu rewitalizacji. Komitet reprezentuje lokalne środowiska gospodarcze, naukowe, mieszkańców gminy, organizacje pozarządowe oraz inne grupy zainteresowane procesem rewitalizacji.

Okres realizacji procesu rewitalizacji objętego niniejszym GPR wynosi 7 lat (lata 2017 – 2023). Przewiduje się podział tego okresu na trzy podokresy dwuletnie pełnej funkcjonalności GPR poprzedzone rocznym okresem uruchamiania Programu.

Tabela 16 Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

2017-2018	2019-2020	2021-2022	2023
Programowanie GPR: - Diagnostyka i wyznaczenie obszaru rewitalizacji - Opracowanie i przyjęcie GPR - Powołanie struktury zarządzania GPR - Opracowanie szczegółowego harmonogramu na rok 2018 Od IV 2017 roku przygotowanie zakresów przedsięwzięć rewitalizacyjnych finansowanych z własnych środków, rozpoczęcie prac nad wnioskami aplikacyjnymi oraz dokumentacją techniczną na projekty w ramach RPO WP 2014-2020	Pierwszy okres pełnej funkcjonalności GPR: - Ewaluacja realizacji GPR w roku 2017-2018, wnioski i poprawki - Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2019 - 2020 W 2020 – opracowanie harmonogramu na lata 2021 – 2022.	Drugi okres pełnej funkcjonalności GPR: - Ewaluacja realizacji GPR w latach 2019-2020, wnioski i poprawki - Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2021 - 2022 W 2022– opracowanie harmonogramu na rok 2023	Trzeci okres pełnej funkcjonalności GPR: - Ewaluacja realizacji GPR w latach 2021-2022, wnioski i poprawki - Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na rok - 2023 W 2023– przystąpienie do opracowania rekomendacji oraz GPRu na kolejne 10 lat.

Integrowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych objętych niniejszym programem zostanie zrealizowane poprzez wpisanie w system realizacyjny Programu stałej dbałości o:

- Komplementarność problemową,
- Komplementarność przestrzenną,
- Kompleksowość,
- Komplementarność źródeł finansowania,
- Komplementarność proceduralno-instytucjonalną,
- Realizację zasady partnerstwa i partycypacji.

Założenia dotyczące integracji działań rewitalizacyjnych:

- Wykorzystanie szansy na rozwój poprzez rewitalizację (wykreowanie w obszarze rewitalizacji nowych ofert i warunków rozwoju dla sektora prywatnego, a także dla obecnych mieszkańców i właścicieli nieruchomości).
- Zwiększanie nacisku na organizację finansowania dla działań rewitalizacyjnych z uwzględnieniem celów bieżących i perspektywicznych poprzez ujęcie potrzeb rewitalizacyjnych w Wieloletniej Prognozie Finansowej, zapewnienie odpowiednich wkładów własnych z budżetu gminy dla projektów z zewnętrznym finansowaniem,

- Planowanie działań rewitalizacyjnych przez pryzmat celów długookresowych. Zakłada się planowanie działań rewitalizacyjnych nie ograniczone wyłącznie do programów pomocowych perspektywy unijnej 2014 – 2020.
- Podporządkowanie celów sektorowych celom procesu rewitalizacji. Proces rewitalizacji w takiej skali, w jakiej występuje w gminie powinien stanowić cel nadrzędny względem pozostałych celów sektorowych, w szczególności w zakresie polityki społecznej, komunikacyjnej i mieszkaniowej, zarówno na etapie planowania jak i wdrażania.
- Umacnianie aktywnego sąsiedztwa poprzez kreowanie sąsiedztwa w rozumieniu fizycznym i funkcjonalnym oraz odbudowywanie relacji społecznych.
- Zapewnienie właściwego rozumienia procesu rewitalizacji i jego potrzeb przez wszystkie jednostki i podmioty zaangażowane w ten proces.
- Zaangażowanie/współpraca z potencjalnymi inwestorami na etapie przygotowania terenu poprzez: (1) konsultacje programów rozwojowych z potencjalnymi inwestorami, promocja wśród inwestorów, dopasowanie rozmiarów działań do potencjalnego popytu, (2) uwzględnienie kwestii społecznego władania przestrzenią oraz (3) uwzględnienie potrzeb społeczności lokalnych oraz zespołów sąsiadujących z obszarem rewitalizacji.
- Wzmacnianie oraz integracja działań rewitalizacyjnych w obszarach: społecznym, ekonomicznym, przestrzennym, kulturowym.
- Systemowe przygotowywanie terenów inwestycyjnych, jako element aktywnej gospodarki zasobami, celem wzmocnienia aspektu ekonomicznego i społecznego rewitalizacji, w tym analiza popytu, tworzenie katalogu nieruchomości, kreowanie oferty atrakcyjnej dla inwestowania.
- Zaangażowanie prywatnych właścicieli nieruchomości w procesy rewitalizacyjne poprzez wdrożenie konkretnych modeli współpracy oraz stworzenie instrumentów wspierających ich indywidualne działania.
- Inicjowanie przez władze gminy działań rewitalizacyjnych skutkujących wytworzeniem silnego punkтового impulsu rozwojowego wywołującego efekt reakcji łańcuchowej, aktywizującej podmioty prywatne. W długim okresie skutkuje to pozytywnym oddziaływaniem na rozległy obszar oraz działa zachęcająco dla pozostałych właścicieli nieruchomości. Jednym z istotnych narzędzi, jakie władze gminy posiadają jest możliwość inwestycji infrastrukturalnych i włączanie w ten proces właścicieli nieruchomości oraz udostępnianie na cele inwestycyjne poszczególnych terenów oraz polepszanie wizerunku istniejących obiektów.
- Wykorzystanie różnorodnych form współfinansowania – zarówno bezzwrotnych (EFRR, EFS) jak i zwrotnych i PPP. Należy jednak zadbać, aby całość działań rewitalizacyjnych nie była podporządkowana jedynie celom programów pomocowych.
- Stworzenie oferty i wsparcia dla działań z zakresu ekonomii społecznej i umacniania roli III sektora w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego i skutecznego systemu wspierania mieszkańców.

Niniejszy Program realizuje zasadę partnerstwa i partycypacji poprzez angażowanie interesariuszy na każdym etapie jego realizacji. Ważnym narzędziem partycypacji interesariuszy we wdrażaniu rewitalizacji jest Komitet Rewitalizacji, powołany zarządzeniem Wójta Gminy Tryńcza.

16. System monitorowania i oceny GPR

Monitoring procesu wdrażania programu rewitalizacji i jego efektów jest odpowiedzialnym i ważnym zadaniem, warunkującym skuteczne zarządzanie procesem wdrażania programu.

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji programu rewitalizacji są:

- cele główne wytyczone w programie,
- Kierunki działań i poszczególne przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne.

Proces monitorowania polegał będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych celów wytyczonych w programie.

Zaleca się, aby monitoring prowadzony był jednocześnie na kilku płaszczyznach. Powinien dostarczać informacji na temat postępów w osiągnięciu przyjętych celów oraz umożliwić kwantyfikację efektów zrealizowanych projektów.

Monitoring programu będzie odbywał się w dwóch etapach:

- Roczne sprawozdania z realizacji celów, zawierające podstawowe informacje na temat podejmowanych działań, stopnia realizacji projektów, ewentualnych efektów końcowych tych projektów.
- Analiza wskaźnikowa, służąca odpowiedzi na pytanie o zbieżność podejmowanych działań z osiąganymi wynikami społeczno-gospodarczymi gminy wg wskaźników rezultatu.

Tabela 17 Podstawowe wskaźniki monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji

Kryterium delimitacji	Nazwa wskaźnika i jego wartość w roku 2014/2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Powierzchnia obszaru	584,78 ha (8,35% powierzchni ogółem)	584,78 ha	584,78 ha	584,78 ha	584,78 ha	584,78 ha	584,78 ha	584,78 ha	584,78 ha
Mieszkańcy obszaru	1336 mieszkańców (15,94% ludności ogółem – wg danych za 2015 rok).	1336	1336	1330	1325	1320	1315	1310	1305
Negatywne zjawiska społeczne	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania – 13,73% ogółem, 12,4% mężczyźni, 15,31% kobiety	13,73%	13,73%	13%	12,5%	12%	11,5%	11%	11%
bezrobocie									

Tabela 18 Wskaźniki monitorowania projektów rewitalizacyjnych i komplementarnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

GŁÓWNE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH			
wskaźnik produktu		wskaźnik rezultatu	
PI 9b Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej	• Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]. • Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich [m2]	• Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach [szt.].	
ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROJEKTÓW KOMPLEMENTARNYCH/UZUPEŁNIAJĄCYCH - PROJEKTY INWESTYCYJNE			
wskaźnik produktu		wskaźnik rezultatu	
PI 3a Działanie 1.3 Promowanie przedsiębiorczości	OP I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka		
	• Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych [ha]. • Powierzchnia dostępna w wspartych inkubatorach przedsiębiorczości/akademickich [m2]. • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [szt.]. • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje [szt.]. • Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) [zł]. • Liczba nowych i zaawansowanych usług świadczonych przez IOB [szt.]. • Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze krajowym [szt.]. • Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym [szt.].	• Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych [szt.]. • Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w wspartych inkubatorach przedsiębiorczości/akademickich [szt.]. • Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu [szt.]. • Liczba przedsiębiorstw objętych zakresem przedsięwzięcia informacyjno-promocyjnego o charakterze międzynarodowym [szt.].	
	OP III Czysta energia		
PI 4c Działanie 3.2 Modernizacja energetyczna budynków	• Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii [szt.] (CI 31). • Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.]. • Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji [m2].	• Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok]. • Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok] (CI 32). • Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok]. • Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok]. • Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony ekwiwalentu CO2/rok] (CI 34).	
PI 4e Poddziałanie 3.3.1 Realizacja planów niskoemisyjnych	• Liczba zainstalowanych lub zmodernizowanych źródeł ciepła [szt.]. • Długość wybudowanej sieci ciepłowniczej [km]. • Długość zmodernizowanej sieci ciepłowniczej [km]. • Powierzchnia lokali objętych wymianą źródeł ciepła [m2]. • Liczba zmodernizowanych punktów świetlnych [szt.]. • Liczba wybudowanych budynków z uwzględnieniem standardów	• Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok]. • Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok]. • Szacowany roczny spadek emisji PM10 [kg/rok]. • Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony ekwiwalentu CO2/rok] (CI 34).	

	budownictwa pasywnego [szt.]. · Liczba przebudowanych budynków z uwzględnieniem standardów budownictwa pasywnego [szt.]. OP IV Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	
PI 6b Poddziałanie 4.3.1 Gospodarka ściekowa	· Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych [szt.]. · Liczba przebudowanych / rozbudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych [szt.]. · Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej [km]. · Długość przebudowanej / rozbudowanej kanalizacji sanitarnej [km]. · Długość wybudowanej sieci wodociągowej [km]. · Długość przebudowanej / rozbudowanej sieci wodociągowej [km]. OP VI Spójność przestrzenna i społeczna	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszania ścieków [RLM]. · Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszania zaopatrzenia w wodę [osoby].
PI 6b Poddziałanie 4.3.2 Zaopatrzenie w wodę		
PI 9a Poddziałanie 6.2.1 Infrastruktura ochrony zdrowia	· Liczba wspartych podmiotów leczniczych [szt.].	· Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi [osoby] CI 36.
PI 9a Poddziałanie 6.2.2 Infrastruktura pomocy społecznej	· Liczba wybudowanych / przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej [szt.]. · Liczba miejsc w objętej wspieraniem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej [osoby]. · Liczba utworzonych obiektów opieki nad dziećmi do 3 roku życia [szt.]. · Liczba powstałych miejsc w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej [szt.].	· Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa) [EPC].
ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROJEKTÓW KOMPLEMENTARNYCH/UZUPEŁNIAJĄCYCH - PROJEKTY NIEINWESTYCYJNE		
działanie	wskaźnik produktu	wskaźnik rezultatu
Oś priorytetowa VII. Regionalny rynek pracy		
Działanie 7.1 – poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy –projekty konkursowe	· Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie [os.]. · Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie [os.]. · Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie [os.]. · Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [os.]. · Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie [os.]. · Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie [os.]. · Liczba osób odchodzących z rolnictwa objętych wsparciem w programie [os.].	· Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzonymi działalnością na własny rachunek, po opuszczeniu programu [os.]. · Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [os.]. · Liczba osób odchodzących z rolnictwa pracujących po opuszczeniu programu [os.].

Działanie 7.3 – wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	- Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie [os.]. - Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie [os.].	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej [szt.].
Działanie 7.4 - rozwój opieki żłobkowej w regionie	- Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 [szt.]. - Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie [os.].	- Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu [os.]. - Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu [os.].
Działanie 7.5 - rozwój kompetencji pracowników sektora MŚP	- Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie [szt.]. - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie [os.]. - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie [os.]. - Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie [os.].	- Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie [szt.]. - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [os.].
Działanie 7.6 – programy profilaktyczne i zdrowotne w regionie	- Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS [os.]. - Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców [szt.].	- Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne [os.]. - Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie [os.].
Oś priorytetowa VIII. Integracja społeczna		
Działanie 8.1 aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub Wykluczeniem społecznym	- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [os.]. - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [os.].	- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [os.]. - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu [os.]. - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [os.].
Działanie 8.2 aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej/powiatowe centra pomocy rodzinie	- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [os.]. - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [os.].	- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [os.]. - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu [os.]. - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [os.].
Działanie 8.3 zwiększenie dostępu do	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu [szt.].

usług społecznych i zdrowotnych	programie [os.]. · Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie [os.].	· Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu [szt.]. · Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu [os.]. · Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu [szt.]. · Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu [os.].
Działanie 8.4 poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej	· Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie [os.].	
Działanie 8.5 wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie	· Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem [szt.] · Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [os.]	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych [szt.] · Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [os.].
Oś priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie		
Działanie 9.1 rozwój edukacji przedszkolnej	· Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej [os.]. · Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie [szt.]. · Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [os.]. · Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [os.]. · Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie [os.]. · Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie [os.]. · Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.]. · Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie [szt.].	· Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [os.]. · Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [os.]. · Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu [os.]. · Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.]. · Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.].
Działanie 9.2 poprawa jakości kształcenia ogólnego	· Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.]. · Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie [szt.].	· Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [os.]. · Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie [os.]. · Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie [os.].
Działanie 9.3 podnoszenie kompetencji osób dorosłych w obszarze tik i języków obcych	· Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie [os.]. · Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego [szt.].	· Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących wyposażenie zakupione dzięki EFS [szt.]. · Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [os.].

	• Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy [os.]. • Liczba uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe objętych wsparciem w programie [os.]. • Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u przedsiębiorcy nie będącego pracodawcą (S) [os.]. • Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które nawiązały trwałą współpracę z otoczeniem społeczno – gospodarczym (S) [szt.]. • Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które podniosły jakość procesu dydaktycznego i/lub funkcjonowania szkoły/ placówki (S) [szt.].	
Działanie 9.5 podnoszenie kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych	Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie [os.].	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia [os.].

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 262/5208/17 Zarząd Województwa Podkarpackiego z dnia 17 stycznia 2017

W szerokim aspekcie ewaluacja dotyczy realizacji programu rewitalizacji oraz jego wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu program rozwiązuje realne problemy gminy i jej społeczności.

W wąskim aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji poszczególnych elementów programu, przy czym kryteriami oceny zapisów są:

- wskaźniki realizacji celów,
- rozwiązywanie problemów,
- realizacja wizji rozwoju (wg przyjętych składników wizji).

Ewaluacja będzie opierać się na trzech rodzajach ocen:

- ocena przed realizacją działań - czy i w jaki sposób program, a w szczególności poszczególne działania i przedsięwzięcia rewitalizacyjne wpłyną na grupy docelowe, przyczynią się do poprawy sytuacji na terenie gminy,
- ocena w trakcie realizacji działań – odpowiada na pytanie, czy przyjęte cele i podjęte w następstwie działania zmierzają w dobrym kierunku,
- ocena po realizacji działań –ocena długoterminowego wpływu programu rewitalizacji na grupy docelowe, czy efekty wynikłe z zastosowania strategii są trwałe.

17. Ścieżki aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji podlegać będzie ocenie aktualności i stopnia realizacji dokonywanej przez wójta co najmniej raz na dwa lata. Przedmiotowa ocena podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji.

W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, wójt występuje do rady gminy z prośbą o jego zmianę. Do wniosku załączona zostaje w/w opinia. Zmiana gminnego programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim on jest uchwalany, tj.:

- Przeprowadzenie konsultacji społecznych proponowanych zmian w Gminnym Programie Rewitalizacji;
- Złożenie przez Wójta wniosku do Rady Gminy o zmiany w GPR z opisem zmian, i uzasadnieniem;
- Podjęcie uchwały Rady Gminy o przystąpieniu do sporządzenia aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji;
- Dokonanie aktualizacji dokumentu;
- Konsultacje społeczne projektu zaktualizowanego Gminnego Programu Rewitalizacji;
- Wniosek wójta o zaopiniowanie projektu zaktualizowanego gminnego programu rewitalizacji do organów i instytucji wymienionych w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (z późn. zm.);
- Zmiana GPR nie wymaga uzyskania opinii, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (z późn. zm.), ani przeprowadzenia konsultacji społecznych, jeżeli:
 - nie dotyczy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w art. 15 ust 1 pkt 5 lit a ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (z późn. zm.)
 - nie wymaga zmiany uchwały, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (z późn. zm.).
- Wprowadzenie zmian w aktualizacji gminnego programu rewitalizacji pochodzących z konsultacji społecznych i uzyskanych opinii;
- Przedłożenie radzie gminy przez wójta projektu zaktualizowanego gminnego programu rewitalizacji.

18. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach dotyczących lokali komunalnych

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza nie wymusza zmian w uchwałach dotyczących lokali komunalnych. Gmina Tryńcza obecnie nie posiada takich lokali.

19. Określenie niezbędnych zmian w uchwale dotyczącej Komitetu Rewitalizacji

Komitet ds. Rewitalizacji, to ciało doradczo-opiniotwórcze, przewidziane w Ustawie z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, jako podmiot wspierający Wójta w podejmowaniu decyzji i wydawaniu opinii o działaniach rewitalizacyjnych.

Komitet Rewitalizacji został powołany zarządzeniem nr 8/2017 Wójta Gminy Tryńcza z dnia 19 stycznia 2017 roku. Komitet Rewitalizacji brał czynny udział w procesie konsultacji i opiniowania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji.

Komitet nie ma żadnych kompetencji władczych. Może jednak wydawać opinie i doradzać w sprawach związanych z procesem rewitalizacji. W skład Komitetu powinni wchodzić przedstawiciele różnych grup interesariuszy, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji i pozostałych mieszkańców gminy – dlatego też po przyjęciu w formie uchwały Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza przez Radę Gminy nie były i nie są potrzebne zmiany uchwały rady gminy w regulaminie Komitetu Rewitalizacji ani zarządzenia w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji.

20. Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Tryńcza na lata 2017 – 2023 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

21. Wskazanie sposobu realizacji GPR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

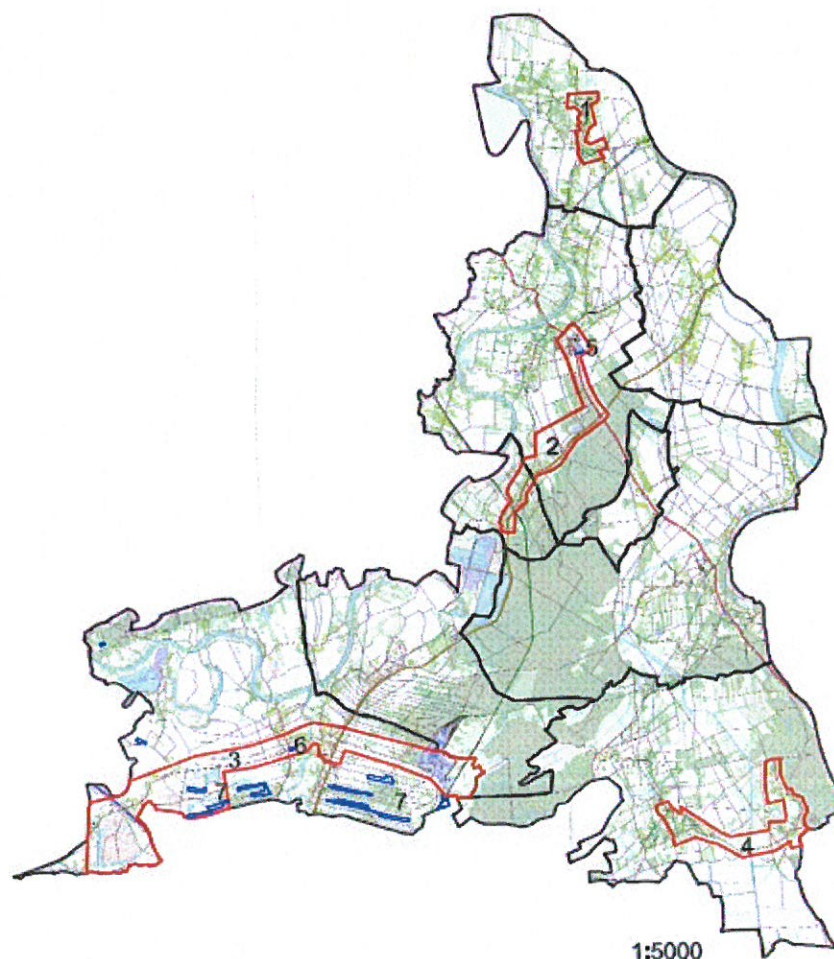
Kierunki zagospodarowania przestrzennego w Gminie Tryńcza zostały przyjęte Uchwałą Nr XVIII/169/2000 Rady Gminy Tryńcza z dnia 17 października 2000r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tryńcza wraz ze zmianami wprowadzonymi zmianą Studium (Uchwałą Nr LI/389/2014 Rady Gminy Tryńcza z dnia 4 listopada 2014r.).

Obecnie obowiązują 3 Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego na terenie Gminy Tryńcza:

1. MPZP "Usługi - Budownictwo Mieszkaniowe w Tryńczy" przyjęty uchwałą Rady Gminy Tryńcza nr XXX/271/98 z dnia 18 czerwca 1998 roku z późn. zm.
2. MPZP "Usługi-handel w Gniewczynie Łańcuckiej" przyjęty Uchwałą Rady Gminy Tryńcza nr XXII/208/97 z 10 października 1997,

3. MPZP "Zalesienia w Gminie Tryńcza" przyjęty Uchwałą Rady Gminy Tryńcza nr XV/116/04 z dnia 28 czerwca 2004.

Mapa 4 Obszary Rewitalizacji a obszary dla których obowiązują Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego w gminie Tryńcza.

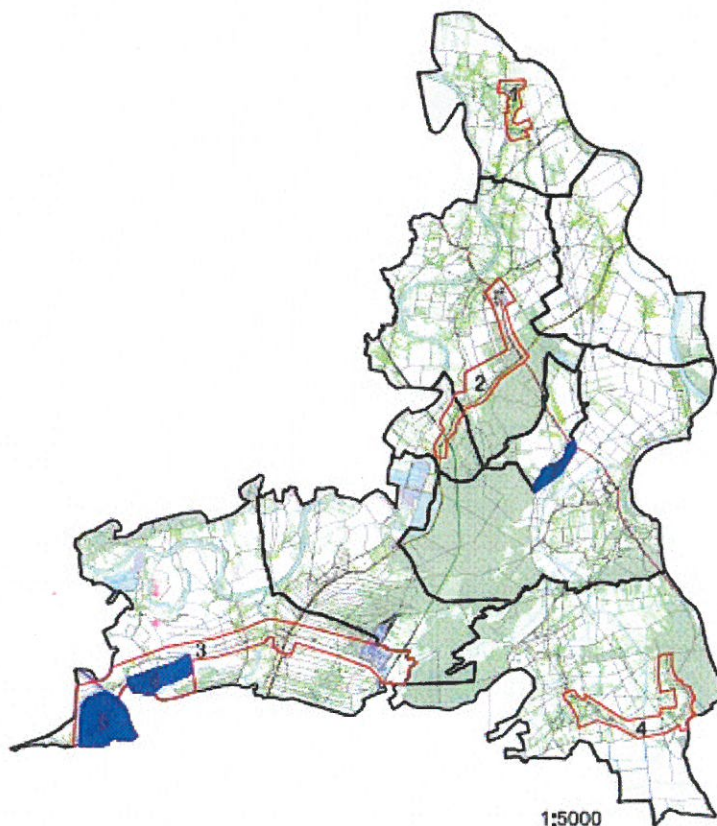
1. - 4. - Podobszary rewitalizacji
5. MPZP "Usługi - Budownictwo Mieszkaniowe w Tryńczy" Uchwała Rady Gminy Tryńcza nr XXX/271/98 z dnia 18 czerwca 1998 roku z późn. zm.
6. MPZP "Usługi-handel w Gniewczynie Łańcuckiej" Uchwała Rady Gminy Tryńcza nr XXII/208/97 z 10 października 1997
7. MPZP "Zalesienia w Gminie Tryńcza" Uchwała Rady Gminy Tryńcza nr XV/116/04 z dnia 28 czerwca 2004

Źródło: Opracowanie własne na podstawie MPZP

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza jest zgodny z obowiązującymi planami.

Kolejne dwa Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego dla obszarów: Gniewczyna Łańcucka-ZAKRĘCIE Obszar nr I (zgodnie z uchwałą nr IX/83/2015), Gniewczyna Łańcucka-ZAKRĘCIE, Obszar nr II (zgodnie z uchwałą nr IX/83/2015) oraz Wólka Ogryzkowa (zgodnie z uchwałą VIII/70/2015) są obecnie w opracowaniu i planowane są do wyłożenia na przełomie 2017/2018 roku.

Mapa 5 Obszary Rewitalizacji a obszary wyznaczone do opracowania Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego w gminie Tryńcza.

Legenda:

1-4 wyznaczone obszary rewitalizacji,

5 MPZP 32/2015 w opracowaniu Gniewczyzna Łańcucka-ZAKRĘCIE Obszar nr I, zgodnie z uchwałą Rady Gminy Tryńcza nr IX/83/2015,

6. MPZP 32/2015 w opracowaniu Gniewczyzna Łańcucka-ZAKRĘCIE, Obszar nr II, zgodnie z uchwałą Rady Gminy Tryńcza nr IX/83/2015

7. MPZP 33/2015 w opracowaniu Wólka Ogryzkowa, zgodnie z uchwałą Rady Gminy Tryńcza nr VIII/70/2015

W chwili obecnej nie planuje się zmiany przeznaczenia charakteru przestrzeni przeznaczonych na funkcje społeczne i kulturalne. Domy opieki dla osób starszych (dzienne domy opieki) wykorzystują już istniejącą infrastrukturę (inwestycyjne przedsięwzięcia rewitalizacyjne dot. domów opieki zakładają remonty i dostosowanie istniejących obiektów do nowych funkcji) i funkcje terenów, na których zlokalizowane są te obiekty są zgodne z przyjętym Studium Uwarunkowań. Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne dotyczą głównie projektów nieinwestycyjnych (ewentualnie z małymi komponentami inwestycyjnymi).

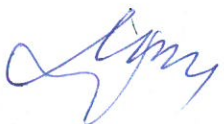
Jedynie zmiany/doszczegółowienia dokumentów planistycznych dotyczą przedsięwzięcia nr **3.1 Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika wodnego w Gniewczynie Łańcuckiej na cele rekreacyjne oraz rozwoju przedsiębiorczości**. Zbiornik wodny został utworzony w wyniku eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „Gniewczyzna Łańcucka SW” na terenie wskazanym w dotychczasowym Studium na cele zabudowy mieszkaniowej, jednorodzinnej, zagrodowej z towarzyszeniem usług, sytuowanej wzdłuż dróg gminnych oraz na cele upraw rolnych. Przez ten teren zostały przeprowadzone sieci napowietrzne 15 kV i droga gminna. W sporządzanym projekcie zmiany Studium, w kierunkach

zagospodarowania terenu, przewiduje się wskazanie zbiornika wodnego na cele rekreacji (alternatywnie z hodowlą ryb), przeprowadzenie wokół zbiornika drogi gminnej ze ścieżką rowerową, rozbudowę istniejącej drogi gminnej, zmianę przebiegu sieci infrastruktury technicznej, w szczególności elektroenergetycznej wraz z rozbudową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

W sporządzanej zmianie Studium i w projekcie MPZP wskazuje się utworzony zbiornik i zagospodarowanie nadbrzeży zbiornika na cele rekreacji (plaże, pomosty, obiekty zaplecza sanitarnego i związane z utrzymaniem przystani wodnej), ścieżki spacerowe, a na terenie sąsiadującym z terenem zbiornika i wskazanym w dotychczasowym studium na cele ww. zabudowy mieszkaniowej, uzupełnienie funkcji o lokalizację usług związanych z obsługą turystyczną (camping, motel), gastronomia, handel i rekreacją (boiska i place do gier, zabaw). Ponadto teren wzdłuż autostrady planuje się do zagospodarowania pasem zieleni izolacyjnej. Teren wzdłuż drogi powiatowej przewidywany jest do zagospodarowania ścieżką pieszo-rowerową wraz z zabezpieczeniem nadbrzeża zbiornika.

Projekt zmian Studium jest w trakcie opracowania i planowane jest jego wyłożenie do publicznego wglądu w październiku 2017r. Projekt MPZP dla obszaru Gniewczyna Łańcucka jest sporządzany równolegle i planowany do wyłożenia do publicznego wglądu w grudniu 2017r.

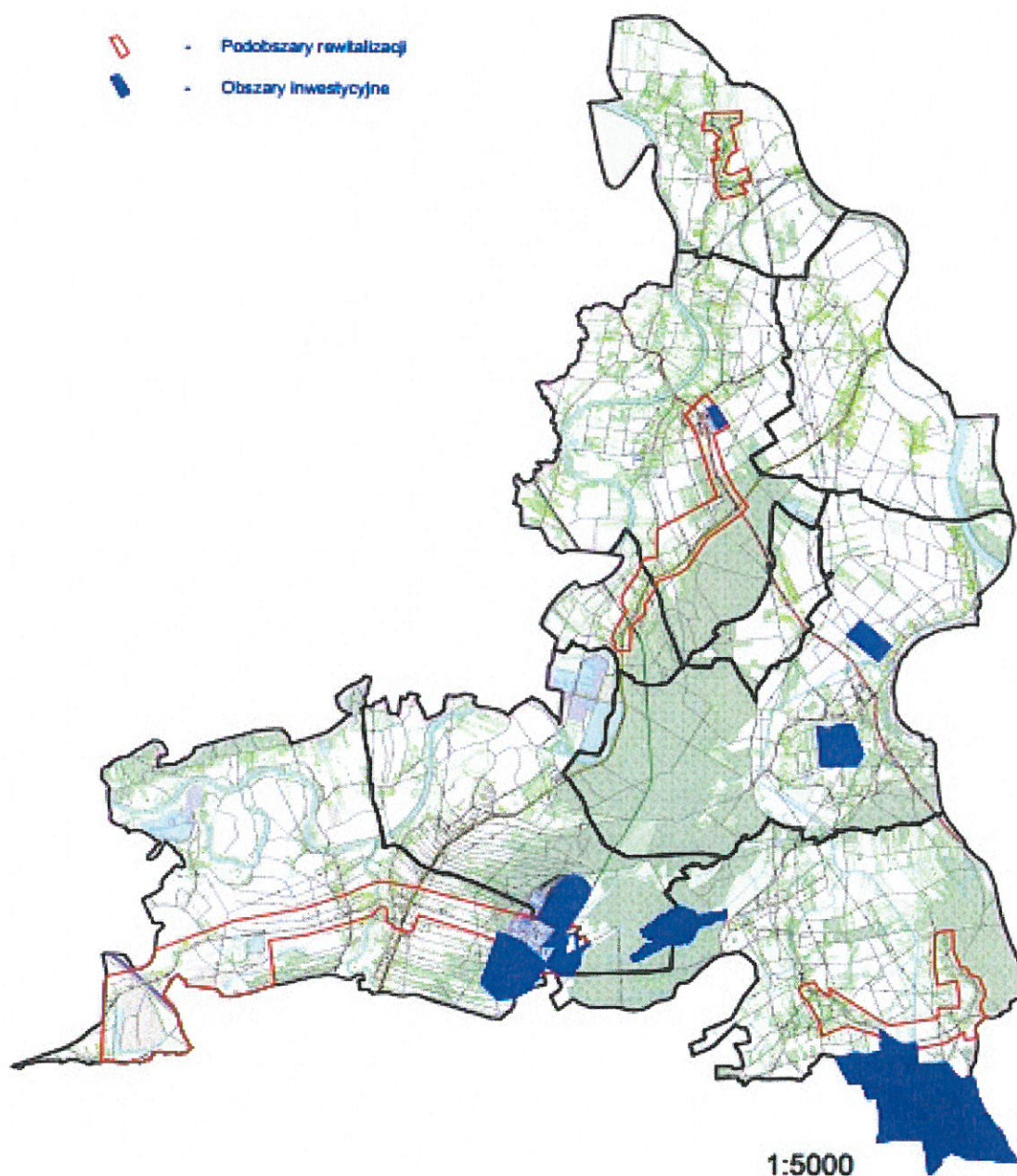
W związku z trwającymi pracami nad aktualizacją Studium oraz nowych miejscowych planów zagospodarowania, które dotyczą planowanych zmian na terenie Gniewczyny Łańcuckiej „załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne”, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 14) Ustawy o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1023) w chwili obecnej wskazuje jedynie lokalizację planowanych inwestycji. Inwestycje będą zgodne z podstawowymi kierunkami funkcjonalno-przestrzennymi, zawartymi w dokumentach planistycznych (Studium i MPZP Gniewczyna Łańcucka-ZAKRĘCIE Obszar nr I – obecnie w opracowaniu). Realizacja pozostałych przedsięwzięć Gminnego Programu Rewitalizacji nie wpłynie na zmiany funkcjonalno-przestrzenne.

20 a Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza a zmiany funkcjonalno-przestrzenne dla przedsięwzięć inwestycyjnych

Na terenie Gminy Tryńcza wyznaczono 6 obszarów terenów inwestycyjnych, zgodnie z mapą poniżej.

Mapa 6 Obszary inwestycyjne Gminy Tryńcza a podobszary rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy, ze stron: <http://www.tryncza.eu/page/podstrona/101/inwestycje/oferta-inwestycyjna.html>

Na terenie podobszarów rewitalizacji położone są:

OBSZAR NR 1 miejscowość GNIEWCZYNA ŁAŃCUCKA

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tryńcza w/w tereny przeznaczone są na cele inwestycyjne przemysłu i rzemiosła. Obszar ten podzielono na 3 warianty:

Wariant I Teren o pow. ok. 22 ha, w tym grunty stanowiące własność Gminy Tryńcza - 2.00 ha, pozostałe to grunty prywatnych właścicieli. Bonitacja gruntów przedstawia się następująco:

ok. 30% gruntów klasy IV,

ok. 60% gruntów klasy V,

ok. 10% gruntów klasy VI,

Wariant II Teren o pow. ok. 12 ha, w tym grunty stanowiące własność Gminy Tryńcza - 5,64 ha; pozostałe to grunty właścicieli prywatnych. Bonitacja gruntów przedstawia się następująco:

ok. 30% gruntów to grunty klasy IV;

ok. 50% gruntów to grunty klasy V,

ok. 20% gruntów to grunty klasy VI,

Wariant III Teren o pow. ok. 30 ha, w tym grunty stanowiące własność Gminy Tryńcza - 2.12 ha. Pozostałe grunty to grunty właścicieli prywatnych, Bonitacja przedstawia się następująco:

ok. 50% to grunty IV klasy,

ok. 50% to grunty V klasy.

OBSZAR NR 2 miejscowość TRYŃCZA

Na ten teren jest w opracowaniu Miejsowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tryńcza. W/w tereny przeznaczone są na cele przemysłu i i usług komercyjnych. Na obszarze ok. 1. 50 ha znajdują się magazyny składowe, obiekty handlu i piekarni. Pozostały teren o pow. ok. 2.00ha stanowi własność prywatnych właścicieli.

OBSZAR NR 5 miejscowość JAGIEŁŁA

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tryńcza w/w tereny przeznaczone są na cele rekreacji i wypoczynku. Teren o pow. ok. 153,00 ha , grunt stanowiące własność Gminy Tryńcza. Bonitacja gruntów przedstawia się następująco:

ok. 80 % stanowią pastwiska kl III

ok. 20 % stanowią pastwiska i grunty orne kl IV

OBSZAR NR 6 miejscowość JAGIEŁŁA

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tryńcza w/w tereny przeznaczone są na cele rekreacji i wypoczynku. Teren o pow. ok. 20.00 ha , grunt stanowiące własność Gminy Tryńcza. Bonitacja gruntów przedstawia się następująco:

ok. 85 % stanowią pastwiska kl IV,

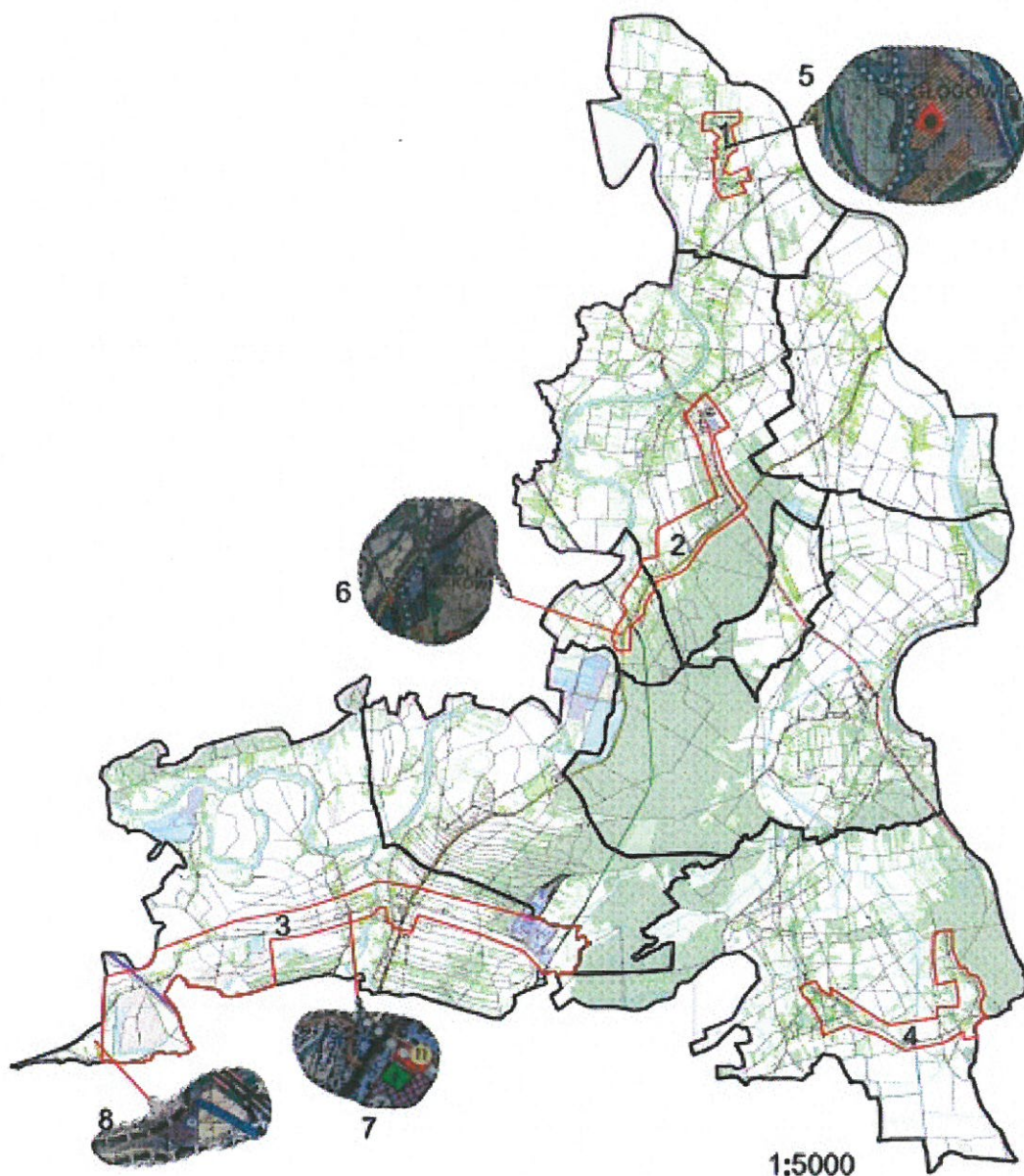
ok. 15 % stanowią pastwiska kl V.

W ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych wybranych do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji wyznaczono cztery główne przedsięwzięcia inwestycyjne:

1. *Dzienny Dom dla seniorów WESOŁE ŻYCIE w Głogowcu*
2. *Dzienny Dom Opieki w Wólce Małkowej*
3. *Działalność integracyjna, społeczna i kulturowa Trynieckiego Centrum Kultury, Kół gospodyń wiejskich, klubów sportowych i zespołów na terenie miejscowości Gniewczyna Łańcucka*
4. *Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika wodnego w Gniewczynie Łańcuckiej na cele rekreacyjne oraz rozwoju przedsiębiorczości*

Lokalizacja inwestycji, wraz z wycinkiem obowiązującego Studium Uwarunkowań przedstawia mapy poniżej.

Mapa 7 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno – przestrzennych obszaru rewitalizacji Gminy Tryńcza.

Źródło: Opracowanie na podstawie wskazań Urzędu Gminy w Tryńczy

Zagospodarowanie zbiornika w Gniewczynie Łańcuckiej będzie służyło realizacji celu publicznego biorąc pod uwagę pkt. 1 art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami - zakłada się wyznaczenie gruntu pod drogi publiczne i trasy rowerowe.

22. Ocena oddziaływania na środowisko Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza

Kwestie oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych regulowane są w następujących ustawach:

1. Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

Gminny Program Rewitalizacji na lata 2017-2023 ma na celu przede wszystkim określić warunki realizacji zadań kluczowych z punktu widzenia lokalnej społeczności i samorządu, w zidentyfikowanych podobszarach rewitalizowanych oraz stworzyć wytyczne i ramy dla osiągnięcia celów o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym. W perspektywie długofalowej GPR ma na celu poprawę warunków ekonomiczno-społecznych, przestrzennych, środowiskowych itp. Na podstawie wstępnej analizy możliwych oddziaływań przewidzianych w dokumencie zadań, stwierdzono, że w większości przypadków oddziaływania te nie będą znaczące. Ponadto niektóre z planowanych do realizacji zadań będą miały pozytywny wpływ na stan i jakość środowiska.

W myśl artykułu 46 Ustawy, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty:

- 1) koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju regionalnego;
- 2) polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 3) polityk, strategii, planów lub programów innych niż wymienione w pkt 1 i 2, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony.

W związku, z tym, że Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza nie spełnia przesłanek wymienionych w artykule 46, ust 1-3, ani nie spełnia przesłanek artykułu 47: „Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione w art. 46, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57, organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla

Powyższe stanowisko zostało potwierdzone przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, pismami z dnia 20 grudnia 2017 roku [pismo Regionalnego Dyrektora Środowiska w Rzeszowie, numer: WOOŚ.410.1.278.2017.AP.4] oraz z 13 grudnia 2017 roku [pismo Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, numer: SNZ.9020.1.269.2017.BW].

[illegible]

Powyższe zapisy nie zwalniają Gminy Trynća – inwestora z postępowania oceny oddziaływania na środowisko dla pojedynczych przedsięwzięć. Taka procedura jest obowiązkowa dla projektów związanych z modernizacją zbiornika wodnego oraz budynków gminnych przeznaczonych na cele opieki nad osobami starszymi i zależnymi.

23. Konsultacje Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza

W procesie delimitacji obszaru oraz przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji odbył się szereg konsultacji, warsztatów i spotkań, a zwłaszcza w dniach 18 listopada 2016 r. i 13 stycznia 2017 roku.

Przebieg pierwszego spotkania:

1. Przedstawiono założenia procesu przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza
 - a. Wymagane elementy Gminnego Programu Rewitalizacji:
 - ✓ Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.
 - ✓ Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy.
 - ✓ Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.
 - ✓ Cele rewitalizacji.
 - ✓ Odpowiadające celom kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.
 - ✓ Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
 - ✓ Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
 - ✓ Szacunkowe ramy finansowe GPR .
 - ✓ Opis struktury zarządzania realizacją GPR wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu.
 - ✓ System monitorowania i oceny GPR.
 - ✓ Określenie niezbędnych zmian w uchwałach dotyczących lokali komunalnych
 - ✓ Określenie niezbędnych zmian w uchwale dotyczącej Komitetu Rewitalizacji
 - ✓ Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji.
 - ✓ Wskazanie sposobu realizacji GPR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.
 - ✓ Załącznik graficzny – jego zadaniem jest przedstawienie podstawowych kierunków zmian funkcjonalno - przestrzennych obszaru rewitalizacji.
 - a) Wymagania ustawowe dotyczące wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Zgodnie z ustawą - obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:
 - 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub

- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
 - 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
 - 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.
- b) Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych, o których mowa w ust. 1.
 - c) Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.
 - d) Obszar rewitalizacji **nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy**. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.
2. Przedstawiono założenia regulaminu Komitetu Rewitalizacji
 - Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta,
 - Komitet Rewitalizacji opiniuje projekt miejscowego planu rewitalizacji oraz prognozę skutków finansowych jego uchwalenia.
 3. Zaproszono uczestników spotkania do przedstawienia uwag konsultacyjnych
 - a. Zaproponowano zmniejszenie liczby przedstawicieli Komitetu do maksymalnie 10 osób.
 4. Zgromadzeni przedstawili problemy społeczności lokalnych:
 - a) Niewystarczające wyposażenie szkół (meble, książki do biblioteki, materiały dydaktyczne, stroje i instrumenty muzyczne zespołów) i punktów przedszkolnych,
 - b) Problem z dojazdem na zajęcia dodatkowe
 - c) Spory odsetek osób korzystających ze wsparcia systemu pomocy społecznej
 - d) Brak przyjaznych przestrzeni służących wypoczynkowi, rekreacji, wydarzeniom kulturalnym w miejscowościach gminnych (poza Tryńczę), w tym placów zabaw, boisk przyszkolnych, parków i zieleńców
 - e) Zbyt małe poczucie bezpieczeństwa w ruchu w pasie ruchu drogowego (miejscami brak chodników, oświetlenia, zdarzają się potrącenia i kolizje, brakuje miejsc postojowych przy szkołach – samochody zatrzymują się w pasie drogowym)

- f) Brak atrakcji turystycznej wokół której mógłby być budowany potencjał lokalnej przedsiębiorczości,
 - g) Niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach,
 - h) Brak pedagoga, psychologa zatrudnionego na terenie gminy,
 - i) Brak infrastruktury wsparcia seniorów,
 - j) Eurosieroctwo,
 - k) Łączenie klas (w przypadku dwóch najmniejszych szkół)
 - l) Pomoc społeczna najczęściej udzielana jest z powodu bezrobocia, niepełnosprawności, wielodzietności i ubóstwa
 - m) 215 rodzin wykluczonych korzysta ze wsparcia użyczonych komputerów i dostępu do Internetu,
 - n) Organizacje pozarządowe oraz zespoły potrzebują wsparcia finansowego (koła gospodyń wiejskich, zespoły muzyczne)
 - o) W miejscowościach poza Trynczą brakuje przestrzeni na organizację imprez (potrzeba zakupu sceny mobilnej i nagłośnienia wraz z oświetleniem). Potrzebne jest też doposażenie bibliotek szkolnych, oddziałów biblioteki gminnej oraz wsparcie zespołów ludowych i kapel.
5. Przedstawiono mocne strony uwarunkowań gminnych:
- a) Wyniki egzaminów w szkołach są wyższe niż przeciętne dla powiatu i województwa,
 - b) Wysoki udział mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych
 - c) Liczne zespoły ludowe, kapele, orkiestry,
 - d) Gmina może się poszczycić produktami regionalnymi (np. kielbasa smalcówka)
 - e) Istnieje potencjał rozwoju przemysłów kreatywnych wśród twórców ludowych
 - f) Kilka z wydarzeń kulturalnych to wydarzenia o randze ponadlokalnej (np. rekonstrukcja bitwy, rajd nordic walking, Noc Świętojańska czy Dzień Dziecka), wokół których można budować potencjał turystyki
 - g) W gminie wdrożono Tryniecką Kartę Dużej Rodziny
 - h) Przygotowane są i dystrybuowane wydawnictwa, albumy, czasopismo.
6. Poproszono przedstawicieli szkół o przekazanie danych do diagnozy Gminnego Programu Rewitalizacji:
- a) Liczba uczniów w podziale na roczniki,
 - b) Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - c) Liczba uczniów niepełnosprawnych,
 - d) Liczba uczniów z dysfunkcjami rozwojowymi,
 - e) Liczba uczniów korzystających ze wsparcia systemu pomocy społecznej.

Przebieg warsztatów

1. Wstępnie zdiagnozowano miejscowości, w których występuje największe zagęszczenie projektów społecznych są to: Gniewczyna Łańcucka, Gorzyce, Tryncza, Jagiełła oraz w kolejności Ubieszyn, Gniewczyna Tryniecka, Głogowiec, Wólka Ogryzkowa i Wólka Małkowa
2. Zdiagnozowano całą listę projektów i potencjalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pogrupowano je w następujące podgrupy:
 - a. Przedsięwzięcia edukacyjne – wyrównanie szans edukacyjnych

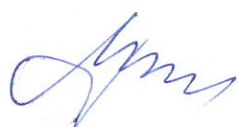
- i. Utworzenie przedszkola
 - ii. Doposażenie szkół, Przedszkoli
 - iii. Organizacja zajęć wyrównawczych w szkołach
 - iv. System stypendiów socjalnych
- b. Zapewnienie bezpieczeństwa pieszym i rowerzystom w ruchu drogowym,
 - i. Budowa chodników wzdłuż drogi powiatowej w miejscowości Głogowiec,
 - ii. Montaż oświetlenia ulicznego w miejscowości Głogowiec,
 - iii. Budowa ścieżek rowerowych, chodników i oświetlenia w Gorzycach
 - iv. Budowa ścieżek rowerowych (wzdłuż 835), chodników (przy ul. Piaski) i oświetlenia (u. Leśna, Grzybowa, Wodna) w Gniewczynie Łańcuckiej
 - v. Budowa ścieżek rowerowych, chodników i oświetlenia w Ubieszynie,
 - vi. Budowa ścieżek rowerowych, chodników i oświetlenia w Jagielle,
 - vii. Budowa obwodnicy Ubieszyna i Gniewczyny Łańcuckiej,
 - viii. Stworzenie bezpiecznego przejścia dla pieszych przy szkole w Ubieszynie
 - ix. Stworzenie bezpiecznego przejścia dla pieszych przy szkole w Jagielle
 - x. Montaż oświetlenia ulicznego w miejscowości Wólka Ogryzkowa
- c. Zagospodarowanie terenów na przestrzennie wspólne,
 - i. Stworzenie placu zabaw w Głogowcu,
 - ii. Organizacja placu zabaw w Ubieszynie,
 - iii. Zagospodarowanie terenu szkolnego (zieleni i mała infrastruktura oraz boisko sportowe)
 - iv. Zagospodarowanie placu przy WDK w Wólce Ogryzkowej
 - v. Budowa chodników wzdłuż drogi krajowej, powiatowej i przy ulicach Sieniawskiej i Królowej Jadwigi w Tryńczy,
 - vi. Utworzenie placu zabaw z mini parkiem w miejscowości Gorzyce
 - vii. Zagospodarowanie terenu przy placu zabaw w Wólce Ogryzkowej
- d. Kształtowanie tożsamości lokalnej
 - i. Rozbudowa WKD w Tryńczy
 - ii. Wsparcie kół gospodyń wiejskich
 - iii. Przebudowa WDK i Domu Strażaka
 - iv. Rozbudowa i remont WDK w Wólce Ogryzkowej
 - v. Budowa WDK w Gniewczynie Łańcuckiej
 - vi. Doposażenie zespołów ludowych (stroje, instrumenty muzyczne)
 - vii. Promocja czytelnictwa
 - viii. Promocja produktów lokalnych
 - ix. Samopomoc sąsiedzka - przekazywanie żywności lokalnej - własnych produktów rolnych rodzinom potrzebującym (jabłek, marchwi, ogórków)
 - x. Organizacja spotkań z twórcami ludowymi
 - xi. Przygotowanie wydawnictw lokalnych
- e. Włączenie społeczne
 - i. Współpraca z organizacjami pozarządowymi,
 - ii. Programy stypendialne
 - iii. Działania włączające seniorów
 - iv. Szkolenia seniorów (np. z obsługi komputera)
 - v. Wspólna uprawa gminnego pola

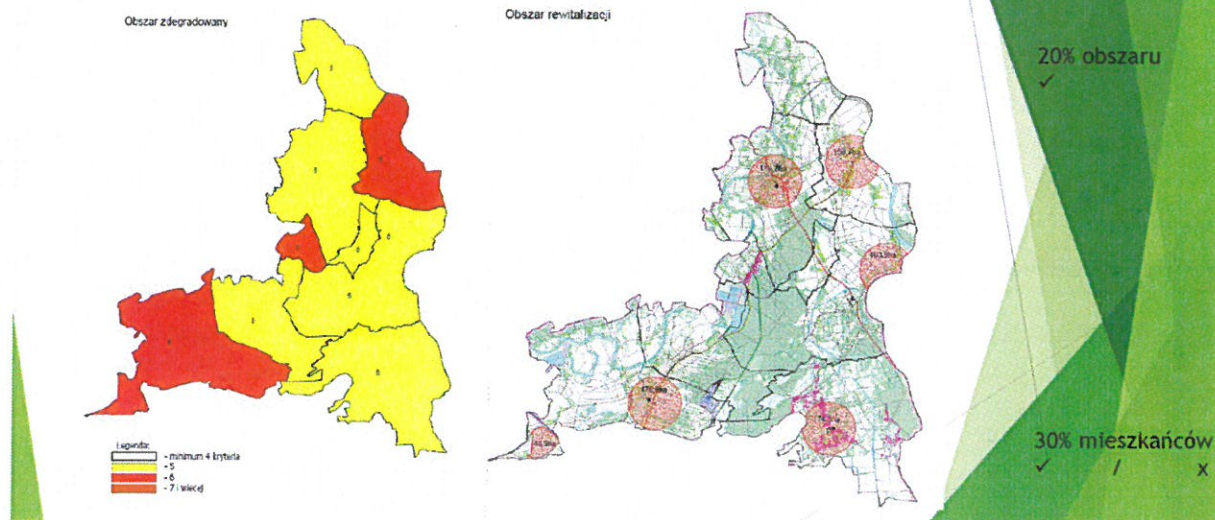
- vi. Organizacja wspólnych wigilii i śniadań wielkanocnych
- vii. Organizacja meczu charytatywnego,
- f. Profilaktyka uzależnień
 - i. Organizacja festynów
 - ii. organizacja badań profilaktycznych
 - iii. organizacja prelekcji
- g. Promocja przedsiębiorczości
 - i. promocja przemysłów kreatywnych
 - ii. organizacja kiermaszów
 - iii. udział w kiermaszach o znaczeniu ponadregionalnym
- h. Wsparcie seniorów
 - i. Utworzenie Domu Seniora w Głogowcu
 - ii. Utworzenie domu seniora w Ubieszynie
 - iii. Utworzenie Domu Seniora w Gniewczynie Łańcuckiej
 - iv. Organizacja szkoleń dla seniorów (komputerowe, rękodzielnicze)
- i. Przywrócenie funkcji lub zagospodarowanie starych obiektów gminnych na cele społeczne
 - i. Przebudowa starej szkoły, zagospodarowanie jej na dom seniora w Głogowcu
 - ii. Przebudowa starej szkoły, zagospodarowanie jej na dom seniora w Wólce Ogryzkowej
 - iii. Przebudowa Domu Kultury w Głogowcu
 - iv. Remont starego przedszkola
 - v. Odnowienie cmentarza wojennego wraz z dojazdem
 - vi. Rozbudowa szkoły w Gniewczynie Łańcuckiej
- j. Zagospodarowanie przestrzeni na cele turystyczne
 - i. zapewnienie dojazdu do rzeki użytkownikom kajaków w miejscowości Głogowiec.
 - ii. Zagospodarowanie zalewu w Zakręcie
 - iii. Organizacja rajdu nordic walking
- 3. Nabór na przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostanie ogłoszony po delimitacji obszaru rewitalizacji.

Przebieg drugiego spotkania

1. Przedstawiono wyniki analiz danych zebranych
2. Zaproponowano obszar zdegradowany oraz propozycje delimitacji podobszarów rewitalizacji

Obszar zdegradowany a Obszar rewitalizacji

3. Rekomendacje:

- ponowne wyznaczenie propozycji obszarów rewitalizacji obejmujących strefy przedsiębiorczości oraz rewitalizacji przewidziane w Studium Uwarunkowań,
- poprowadzenie obszaru z pominięciem najbardziej zaludnionych prywatnych obszarów,
- połączenie obszaru w Gniewczynie Łańcuckiej zachowanie ciągłości pomiędzy obszarem w okolicach zalewu a obszarem dawnej fabryki wagonów.
- pominięcie obszarów centrum miejscowości Ubieszyn i Gorzyce,
- rekomendacja objęcia obszarem rewitalizacji centrum miejscowości Głowowiec (obszar działalności kulturalnej, kół gospodyń wiejskich oraz rekreacja i wsparcie seniorów),
- rekomendacja rozszerzenia obszaru Tryńcza (południe miejscowości od Urzędu Gminy i placu centralnego – w dół w kierunku Wólki Małkowej, gdzie planowane jest uruchomienie Centrum Dziennego Pobytu Seniorów.

Opis konsultacji społecznych:

W marcu 2017 roku ogłoszono rozpoczęcie konsultacji społecznych. W trakcie konsultacji nie zgłoszono uwag.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 Ustawy o rewitalizacji, został zaopiniowany przez właściwe, wspomniane w Ustawie instytucje. Podczas procesu oceny Programu wpłynęły następujące uwagi:

Tabela 19 Uwagi dotyczące Programu Rewitalizacji dla Gminy Trynka

Data zgłoszenia uwagi	Instytucja zgłaszająca	Treść uwagi	Informacja dotycząca przyjęcia lub nie uwagi
23 marca 2017	Pracownicy Urzędu Marszałkowskiego – w	działanie 2.2 str. 51 w jednej tabeli pod jednym punktem 2.2	Uwaga uwzględniona - Poprawiono, nadając kolejny numer

	ramach konsultacji dokumentu	wpisane są dwa działania: innowacyjne usługi i działalność seniorów	następnemu przedsięwzięciu
23 marca 2017	Pracownicy Urzędu Marszałkowskiego – w ramach konsultacji dokumentu	brakuje opisu przedsięwzięcia: wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Uwaga uwzględniona - Uzupełniono opis przedsięwzięcia
2 czerwca 2017	Podkarpacki Urząd Wojewódzki (pismo nr I-IV.4130.5.3.2017)	Należy uzupełnić opis powiązań dokumentu z dokumentami strategicznymi gminy, w tym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	Uwaga uwzględniona - Uzupełniono opis o zgodność dokumentu ze Studium Uwarunkowań
2 czerwca 2017	Podkarpacki Urząd Wojewódzki (pismo nr I-IV.4130.5.3.2017)	Należy uzupełnić informację o miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W chwili obecnej nie wynika, czy plany obowiązują na całym terenie objętym programem, czy konieczne będą ich zmiany lub opracowanie nowych placów miejscowych	Uwaga uwzględniona - W roku 2017 aktualizowane jest Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, stąd w pierwotnej wersji umieszczono bardzo ogólną informację. Uwagę uwzględniono, obszary dla których opracowano MPZP naniesiono na mapę oraz opisano w treści GPR
2 czerwca 2017	Podkarpacki Urząd Wojewódzki (pismo nr I-IV.4130.5.3.2017)	Załącznik graficzny – obszar rewitalizacji wymaga uzupełnienia o zmiany funkcjonalno-przestrzenne	Uwaga uwzględniona - Wprowadzono korektę załącznika – zmiany funkcjonalno-przestrzenne dla podobszaru Gniewczyzna Łańcucka na mapie ewidencyjnej (brak mapy zasadniczej)
23 czerwca	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	Mapa nr 12 w GPR powinna być opisana jako załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno – przestrzennych obszaru rewitalizacji zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt.14 ustawy o rewitalizacji.	Uwaga uwzględniona – Wprowadzono korektę załącznika – zmiany funkcjonalno-przestrzenne dla podobszaru Gniewczyzna Łańcucka na mapie ewidencyjnej (brak mapy zasadniczej)
18 września 2017	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego – pismo nr RR-II.052.8.18.2016.GK	- uwagi dotyczące diagnozy – należy uzupełnić diagnozę o analizę sfery	Uwaga uwzględniona – uzupełniono diagnozę o sferę środowiskową, przestrzenno-

		środowiskowej, przestrzenno- funkcjonalnej oraz technicznej	funkcjonalną oraz techniczną
18 września 2017	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego – pismo nr RR-II.052.8.18.2016.GK	Nie można stwierdzić czy wyznaczony obszar nie przekracza 20% powierzchni gminy oraz czy liczba mieszkańców obszaru nie przekracza 30% mieszkańców obszaru	Uwaga uwzględniona – pod mapą obszaru rewitalizacji, na której wskazano powierzchnię obszaru/podobszarów rewitalizacji umieszczono dodatkowe podsumowanie dotyczącego powierzchni i mieszkańców obszaru rewitalizacji
18 września 2017	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego – pismo nr RR-II.052.8.18.2016.GK	Wnioskodawca błędnie podał wskaźniki dla podobszarów a nie dla całego obszaru rewitalizacji. Brak uzasadnienia dla wyboru wskaźników Brak okresu za jaki podawany jest wskaźnik	Uwaga uwzględniona – przedstawiono wskaźniki dla całego obszaru rewitalizacji, opisano uzasadnienie wyboru wskaźników. Wszystkie wskaźniki zostały przedstawione w okresach referencyjnych zgodnie z instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w województwie podkarpackim. Informacja za jaki okres przedstawiono dane były wymienione w tabeli. Uzupełniono okresy danych w podpisach map i wykresów.
18 września 2017	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego – pismo nr RR-II.052.8.18.2016.GK	Należy uzupełnić dokument o proces partycypacji	Uwaga uwzględniona – uzupełniono opis zaangażowania grup interesariuszy
18 września 2017	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego – pismo nr RR-II.052.8.18.2016.GK	W rozdziale dotyczącym finansów należy opisać możliwości zabezpieczenia realizacji poszczególnych projektów z alternatywnych źródeł finansowania w przypadku niepowodzenia pozyskania środków finansowych z zakładanych w programie źródeł	Uwaga uwzględniona – w rozdziale 14 uzupełniono treść o następujący zapis: W przypadku niepowodzenia w pozyskaniu dofinansowania ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014- 2020 Gmina Tryńcza będzie poszukiwała środków krajowych, nie wykluczając instrumentów Partnerstwa Publiczno- Prywatnego. W przypadku

			znaczących kosztów przedsięwzięć, wykraczających poza możliwości finansowe Gminy oraz braku możliwości pozyskania zewnętrznych środków na te przedsięwzięcia, wójt gminy wystąpi do rady o aktualizację GPR
18 września 2017	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego – pismo nr RR-II.052.8.18.2016.GK	Należy zweryfikować ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji dla roku 2017.	Uwaga uwzględniona
18 września 2017	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego – pismo nr RR-II.052.8.18.2016.GK	Należy uzupełnić wskaźniki odpowiadające zjawiskom negatywnym – błędnie podano wskaźniki dla podobszarów a nie obszaru rewitalizacji, nie zdefiniowano źródła pozyskiwania danych oraz częstotliwości procedur, Nie przedstawiono informacji czy i w jaki sposób będą wprowadzane zmiany do GPR	Uwaga uwzględniona
18 września 2017	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego – pismo nr RR-II.052.8.18.2016.GK	Należy opisać komplementarność przedsięwzięć wg wzoru zawartego w piśmie RR-II.052.8.18.2016.GK	Uwaga uwzględniona dla projektów planowanych do sfinansowania w ramach RPO WP na lata 2014-2020
18 września 2017	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego – pismo nr RR-II.052.8.18.2016.GK	Uwagi ogólne: Strategia rozwoju kraju 2020 utraciła swoją moc na rzecz Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030) Rozbieżność w nazwie dokumentu w uchwale jest Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza, sam dokument natomiast nosi nazwę Gminny	Uwaga uwzględniona częściowo Uwagi nie uwzględniono w części wskazania kosztów zarządzania, gdyż takie informacje zawierały się w dokumencie przekazanym do instytucji, tzn.: „Nie ma obecnie podstaw do precyzyjnego oszacowania kosztów zarządzania programem. Według wstępnego oszacowania powinny one mieścić się w granicach 2,5 – 6,0% całkowitych kosztów programu, a więc od 185 tys. do tys. zł w całym okresie

		Program Rewitalizacji Gminy Tryńcza Należy wprowadzić do GPR elementy, o których mowa w ustawie o rewitalizacji - brak diagnozy, - Brak opisu wizji (przedstawione informacje są niewystarczające), - Brak sprecyzowanych celów Należy sprecyzować przedsięwzięcia podstawowe i pozostałe, - Brak mechanizmów integrowania działań, - Należy wskazać koszty zarządzania	(czyli od 26 tys. do 64 tys. zł średnio rocznie” Zmodyfikowano zapisy pozostawiając kwoty minimalne na poziomie 2,5% wartości GPR.
--	--	---	--

Spisy tabel, wykresów, map i ilustracji

Spis tabel

Tabela 1 Problemy zdiagnozowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	6
Tabela 2 Główne problemy o charakterze społeczno-gospodarczo-przestrzennym zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Tryńcza na lata 2016-2020.....	7
Tabela 3 Wskaźniki problemowe a potencjał obszaru:	12
Tabela 4 Wskaźniki świadczące o sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Tryńcza	15
Tabela 5 Zgodność Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy Tryńcza	21
Tabela 6 Zgodność Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na szczeblu Powiatu Przeworskiego.....	25
Tabela 7 Komplementarność i powiązania GPR Gminy Tryńcza z dokumentami poziomu krajowego.	26
Tabela 8 Komplementarność i powiązania GPR Gminy Tryńcza z dokumentami poziomu regionalnego	29
Tabela 9 Syntetyczna analiza wskaźników problemowych	30
Tabela 10 Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych w odniesieniu do celów GPR Gminy Tryńcza.....	35
Tabela 11 Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych	37
Tabela 12 Komplementarność projektów przewidzianych do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.....	60
Tabela 13 Ramy finansowe realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza	65
Tabela 14 Zewnętrzne źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych: Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.....	67
Tabela 15 Zewnętrzne źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych – programy ministerialne	71
Tabela 16 Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji	77
Tabela 17 Podstawowe wskaźniki monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji.....	79
Tabela 18 Wskaźniki monitorowania projektów rewitalizacyjnych i komplementarnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.....	81
Tabela 19 Uwagi dotyczące Programu Rewitalizacji dla Gminy Tryńcza	101

Spis map

Mapa 1 Miejscowości spełniające kryteria obszaru zdegradowanego.....	10
Mapa 2 Obszar rewitalizacji gminy Tryńcza.....	13
Mapa 3 Lokalizacja terenów przemysłowych.....	20
Mapa 4 Obszary Rewitalizacji a obszary dla których obowiązują Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego w gminie Tryńcza.	88
Mapa 5 Obszary Rewitalizacji a obszary wyznaczone do opracowania Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego w gminie Tryńcza.....	89
Mapa 6 Obszary inwestycyjne Gminy Tryńcza a podobszary rewitalizacji.....	91
Mapa 7 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno – przestrzennych obszaru rewitalizacji Gminy Tryńcza.....	93

Spis rysunków

Rysunek 1 Wizja procesu rewitalizacji na obszarze rewitalizacji gminy Tryńcza.....	33
Rysunek 2 Cele gminnego Programu Rewitalizacji	34
Rysunek 3 Schemat planu zagospodarowania zbiornika	57

Spis skanów

Skan 1 Pisma dotyczące odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.....	95
--	----

Spis załączników

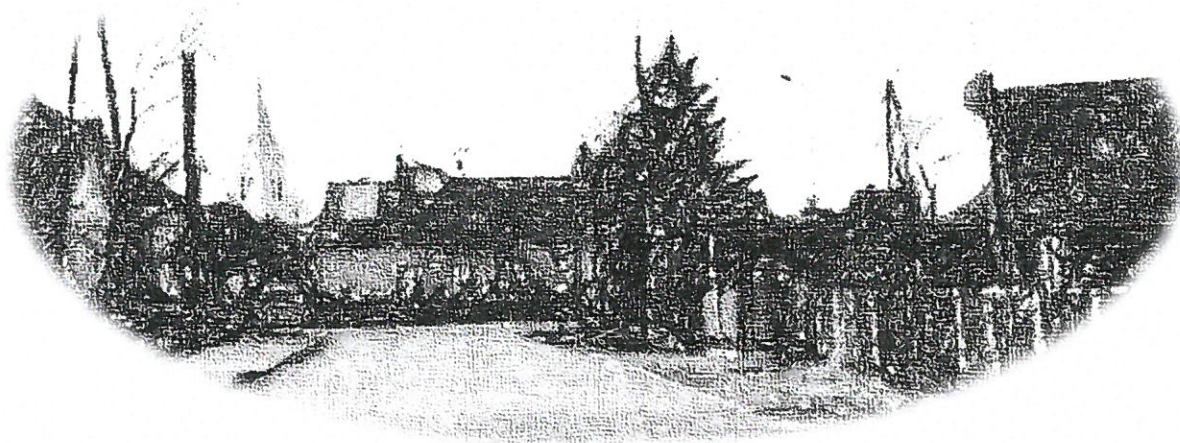
Załącznik Nr 1

Szczegółowa diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Tryńcza

Spring

**Szczegółowa diagnoza obszaru
zdegradowanego i obszaru
rewitalizacji**
Gminy Tryńcza

Signature

Spis treści

Szczegółowa diagnoza obszaru gminy Tryńcza.....	3
Położenie	3
Zasoby przyrodnicze	4
Demografia	6
Rynek pracy.....	9
Pomoc społeczna	11
Infrastruktura.....	17
Infrastruktura transportowa	17
Infrastruktura komunalna.....	17
Infrastruktura sportowa i rekreacyjna.....	20
Infrastruktura kultury	21
Infrastruktura oświaty	25
Infrastruktura pomocy społecznej.....	27
Infrastruktura opieki zdrowotnej.....	28
Infrastruktura związana z bezpieczeństwem mieszkańców	28
Infrastruktura mieszkaniowa	29
Środowisko i zasoby przyrodnicze	32
Gospodarka.....	36
Rolnictwo	36
Podmioty gospodarcze	38
Tereny inwestycyjne	40
Aktywność społeczna mieszkańców	42
Podsumowanie szczegółowej diagnozy – mocne i słabe strony.....	43
Analiza według kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji według instrukcji Samorządu Województwa Podkarpackiego.....	45
Kategoria: demografia	46
Kategoria: rynek pracy.....	50
Kategoria: pomoc społeczna.....	53
Kategoria: edukacja	54
Kategoria: podmioty gospodarcze	55
Kategoria: bezpieczeństwo publiczne.....	56
Kategoria: uwarunkowania przestrzenne.....	57
Kategoria: integracja społeczna	57

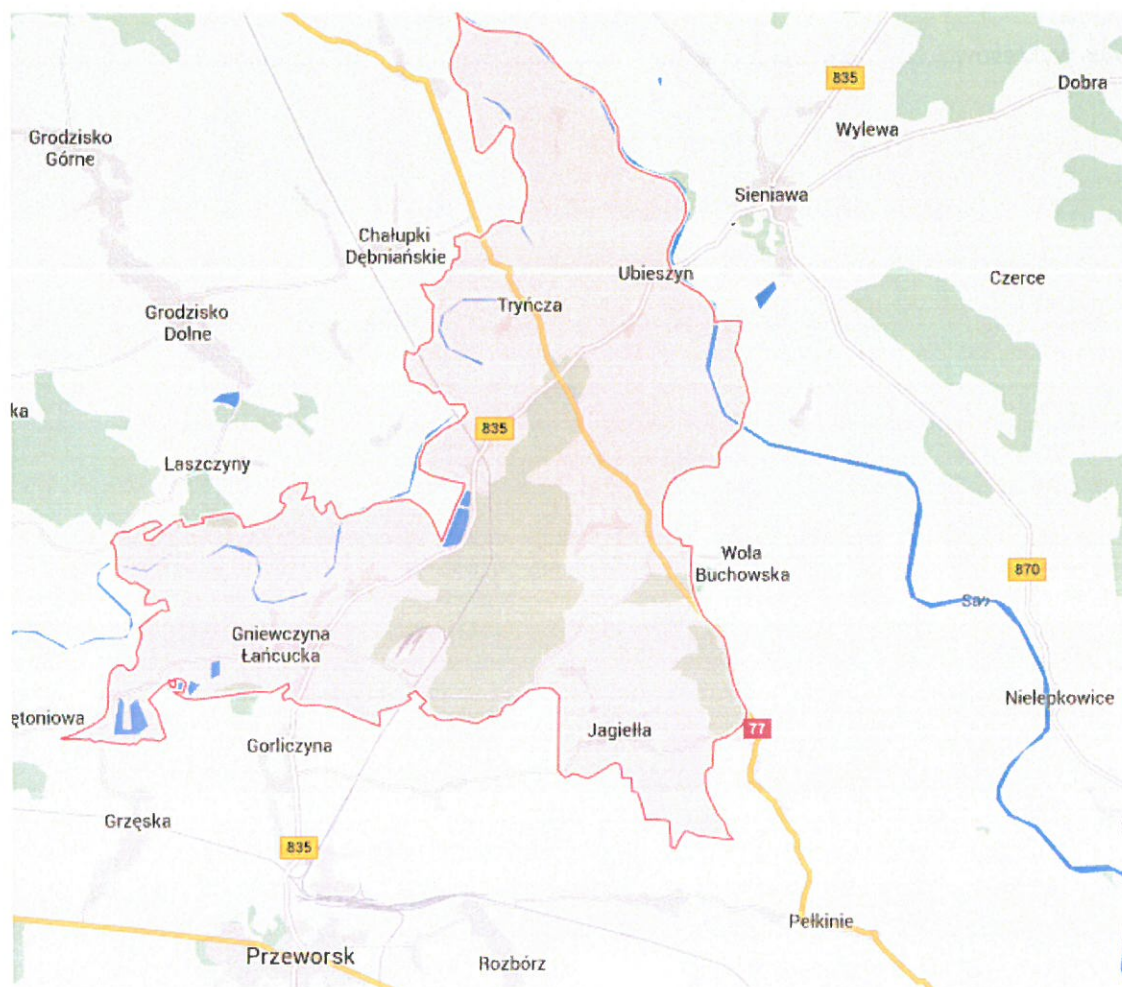
Kategoria: ochrona środowiska	59
Obszar zdegradowany - podsumowanie	60
Obszar rewitalizacji	61
Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	63
Warunki delimitacji, o których mowa w Ustawie o rewitalizacji i Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	63
Podobszar Głogowiec	65
Podobszar Tryńcza – Wólka Małkowa	66
Podobszar Gniewczyna Łańcucka	67
Podobszar Jagiełła.....	68
Uzasadnienie dla objęcia obszarem rewitalizacji obszarów przemysłowych.....	69
Spis map:.....	70
Spis tabel:.....	71
Spis wykresów.....	72

Szczegółowa diagnoza obszaru gminy Tryńcza

Położenie

Gmina Tryńcza to gmina wiejska w województwie podkarpackim, w powiecie przeworskim. Charakterystyczną cechą krajobrazu gminy i zarazem atrakcją turystyczną są tereny nadbrzeżne i szerokie koryta rzeki Wisłok i San. Brak naturalnych wyniesień terenowych nie ogranicza otwartych przestrzeni, a horyzont oznacza linia lasu. Tereny leśne tworzą zwarte kompleksy, graniczące z drogami i terenami upraw rolnych. Największe kompleksy leśne znajdują się w środkowo - wschodniej części gminy. Północna i środkowa część obszaru gminy jest położona w obrębie Sieniawskiego Obszaru Chronionego.

Mapa 1 Obszar gminy

Źródło: www.google.pl/maps

[Handwritten signature]

Gmina Tryńcza pod względem geograficznym, położona jest w Kotlinie Sandomierskiej, w obrębie dużej jednostki geologicznej zwanej Zapadliskiem Przedkarpackim. Leży nad rzeką Wisłok i San. Przez jej teren przechodzi droga wojewódzka Nr 835 relacji Przeworsk – Lublin – Grabownica Starzeńska, oraz droga krajowa Nr 77 relacji Przemyśl – Lipnik.

Gmina obejmuje obszar ponad 70 km², z czego ok. 72% jej powierzchni to użytki rolne, a pozostała część: lasy, grunty oraz pozostałe grunty i nieużytki. Obecną sieć osadniczą gminy tworzy 9 miejscowości:

- 1) Głogowiec,
- 2) Gniewczyna Łańcucka,
- 3) Gniewczyna Tryniecka,
- 4) Gorzyce,
- 5) Jagiełła,
- 6) Tryńcza - pełniąca funkcję siedziby gminy,
- 7) Ubieszyn,
- 8) Wólka Małkowa,
- 9) Wólka Ogryzkowa.

Gmina sąsiaduje z następującymi gminami: Białobrzegi, Grodzisko Dolne, Jarosław, Leżajsk, Przeworsk, Sieniawa.

Zasoby przyrodnicze

Przez teren Gminy Tryńcza przepływają rzeki: San (ok. 10 km), Wisłok (ok. 18 km) oraz Mlecza (ok. 2,5 km). Wszystkie rzeki w swoim dolnym biegu łączą się w jeden ciek wodny. Rzeka Mlecza w miejscowości Gniewczyna Tryniecka wpada do Wisłoka, natomiast Wisłok wpada do Sanu poza terenem Gminy na północ od miejscowości Głogowiec. Ponadto przez obszar Gminy przepływają 3 potoki: Przykopa, Strzyganka oraz Leszczynka. Przepływające przez teren Gminy rzeki i potoki mają charakter dolinny. Brzegi rzek są wysokie, koryta głębokie i piaszczyste.

Z występowaniem wód powierzchniowych związane są zagrożenia powodziowe. Wysokie stany wód rzecznych występujące głównie w okresie wiosennym i letnim spowodowane są głównie wiosennymi roztopami i intensywnymi opadami letnim. W okresie wysokich opadów rzeki występują z koryt i zalewają okoliczne doliny. Największemu zagrożeniu podlegają obszary przyległe do rzek miejscowości takich jak Głogowiec, Gorzyce, Ubieszyn, Gniewczyna Łańcucka Gniewczyna Tryniecka, Tryńcza i Wólka Małkowa.

Przeprowadzone w rejonie położonym na północ od wsi Jagiełła badania hydrologiczne na powierzchni około 300 ha wykazały, że zalegają tam zasoby wód podziemnych w ilościach mogących zaspokoić potrzeby Gminy Tryńcza. W systemie zarządzania gospodarką wodną, teren Gminy należy do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie. Występujące na terenie Gminy Tryńcza warunki wodne związane są z poziomem wód czwartorzędowych. Wody podziemne są podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę odbiorców, stanowią ponadto bazę dla ujęć komunalnych. Pod względem hydrograficznym teren Gminy należy do dorzecza Wisły i znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 Dębica - Stalowa Wola - Rzeszów, którego wody są dobrej jakości

i należą do I i II klasy. Nieustannym zagrożeniem dla jakości wód podziemnych w/w zbiornika jest odprowadzanie nieczyszczonych ścieków komunalnych i deszczowych do wód powierzchniowych oraz nieszczelnych szamb pełniących rolę osadników tylko dla części stałych.

Charakterystyczną cechą krajobrazu Gminy i zarazem atrakcją turystyczną są tereny nadbrzeżne i szerokie koryta rzeki Wisłok i San. Brak naturalnych wyniesień terenowych nie ogranicza otwartych przestrzeni, a horyzont oznacza linia lasu. Tereny leśne tworzą zwarte kompleksy, graniczące z drogami i terenami upraw rolnych. Największe kompleksy leśne znajdują się w środkowo-wschodniej części Gminy. Północna i środkowa część obszaru Gminy jest położona w obrębie Sieniawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Środowisko przyrodnicze Gminy jest dobrze zachowane i niezwykle bogate pod względem świata fauny i flory. Bogate w rośliny bagienne jest stare koryto Wisłoka między miejscowościami Gniewczyzna Tryniecka a Wólka Małkowa. Wydmy piaszczyste występujące w okolicy Jagiełły, Gorzyc, Wólki Ogryzkowej i Małkowej, Tryńczy i Gniewczyny Trynieckiej porośnięte są lasami sosnowymi i dębami. Nad brzegami rzek rosną głównie wierzby, olchy, osiki i topole.

Tabela 1 Powierzchnia gruntów leśnych

		2009	2010	2011	2012	2013	2014
powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	1118,3	1133,4	1151,0	1163,1	1172,10	1173,37
grunty leśne publiczne ogółem	ha	890,8	886,6	886,6	887,6	887,58	887,58
grunty leśne prywatne	ha	227,5	246,8	264,4	275,5	284,52	285,79
lesistość w %	%	15,7	16,0	16,2	16,4	16,5	16,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenie gminy Tryńcza znajduje się fragment Sieniawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który w całości zlokalizowany jest na terenie gmin: Jarosław, Wiązownica, Stary Dzików, Oleszyce, Adamówka, Sieniawa i Tryńcza oraz miasta Sieniawa. Ogólna jego powierzchnia wynosi 52 408 ha. Założony w 1987 roku (uchwała Wojewódzkiej Rady Narodowej w Przemyśle, nr XX/148/87 z dnia 25.06.1987 r., utrzymany w mocy Obwieszczeniem Wojewody Przemyskiego z dnia 11.XII.1990 r.).

Obszar ten został utworzony dla ochrony Lasów Sieniawskich, jednego z największych kompleksów leśnych w województwie, będącego częścią Puszczy Sandomierskiej.

Na terenie gminy zlokalizowane są dwa obszary zatwierdzone Decyzją Komisji Europejskiej w ramach ochrony sieci Natura 2000. Obszar Dolny San jest proponowany przez organizacje pozarządowe w ramach Shadow List w ramach Dyrektywy Siedliskowej:

Dolina Dolnego Sanu (Kod obszaru:PLH180020) objęta jest Dyrektywą Siedliskową oraz Ptasią. Występuje na terenie gminy Sieniawa i Tryńcza. Dolina Dolnego Sanu obejmuje powierzchnię 10176,6 ha w ramach Dyrektywy Siedliskowej. Obszar położony jest w Kotlinie Sandomierskiej na wysokości 140-225 m n.p.m. i obejmuje najbardziej cenne przyrodniczo fragmenty doliny dolnego Sanu na odcinku Jarosław - ujście. Dolina rzeki w stadium dojrzałym osiąga szerokość 7-15 km. Zasadniczymi

elementami jej budowy są dwa poziomy terasowe holocenijskie oraz terasa plejstocenijska. W dolinie dominuje krajobraz rolniczy. Siedliska rolnicze zajmują ponad połowę powierzchni, jedną czwartą - siedliska łąkowe i zaroślowe, prawie jedną piątą - wody Sanu. Lasy iglaste, liściaste oraz obszary zantropogenizowane stanowią około 5%. Zidentyfikowano tu 14 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Największe znaczenie mają: kompleks zbiorowisk przykorytowych (łągi wierzbowe, ziołorośla i pionierska roślinność na piaszczystych odsypach i namuliskach). Istotną rolę w dolinie odgrywają także różnego typu ekstensywnie użytkowane łąki oraz liczne starorzecza z bogatą florą wodną. Na suchych łąkach i pastwiskach oraz na krawędziach erozyjnych występują ciekawe zbiorowiska kserotermiczne. Florę i faunę cechuje znaczne bogactwo, wykazano tu 19 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Występują tu istotne regionalnie populacjomodraszka teleiusa, modraszka nausithousa, wydry i bolenia. W dolinie występują również takie gatunki roślin jak storczyk cuchnący, róża francuska, pięciornik skalny, powojnik prosty, kotewka orzech wodny oraz owad: modliszka zwyczajna. Obszar stanowi istotny korytarz ekologiczny w tym dla ichtiofauny. Wody rzeki San i jej dopływów są siedliskiem cennych gatunków ryb z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Dorzecze Sanu objęte jest krajowym programem restytucji ryb wędrownych (certy, troci wędrownej, łososia i jesiotra ostronosego). Dopływy Sanu prezentują walory potencjalnych tarlisk i siedlisk wędrownych ryb prądoculubnych o znaczeniu europejskim.

Starodub w Pełkiniach (Kod obszaru: PLH180050) obejmuje gminy Przeworsk i Tryńcza. Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000 jest specjalny obszar ochrony siedlisk o powierzchni 574,8 ha. Obszar leży na wysokości 180-185 m n.p.m. i obejmuje dobrze zachowany, zwarty kompleks bogatych florystycznie, cennych łąk (77% powierzchni obszaru) znajdujący się pomiędzy miejscowościami Pełkinie, Ujeźna, Jagiełta i Rozbórz. Najcenniejsza jest liczna populacja (ponad 1000 osobników) staroduba łąkowego występująca przede wszystkim we wschodniej części obszaru. Siedliska rolnicze zajmują 22%.

Do najważniejszych surowców mineralnych na terenie Gminy zaliczyć można złoża kruszywa naturalnego, które zajmują powierzchnię ok. 300 ha. Znajdują się one w administracyjnych granicach miejscowości Tryńcza, Gorzyce, Wólka Ogryzkowa i Ubieszyn oraz w Gniewczynie Łańcuckiej i Gniewczynie Trynieckiej (obszary górnicze). Pola w Tryńczy w Wólce Ogryzkowej i Ubieszynie położone są w granicach Sieniawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

W północno – zachodniej części obszaru Gminy występują złoża gazu ziemnego objęte Obszarem Górniczym „Żołynia – Leżajsk”, utworzonym decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy są paleniska domowe (indywidualne kotłownie), wykorzystujące jako paliwo węgiel kamienny oraz ruch komunikacyjny. W okresie wegetacji istnieje możliwość zanieczyszczenia powietrza środkami owadobójczymi i chwastobójczymi rozpylanymi na polach.¹

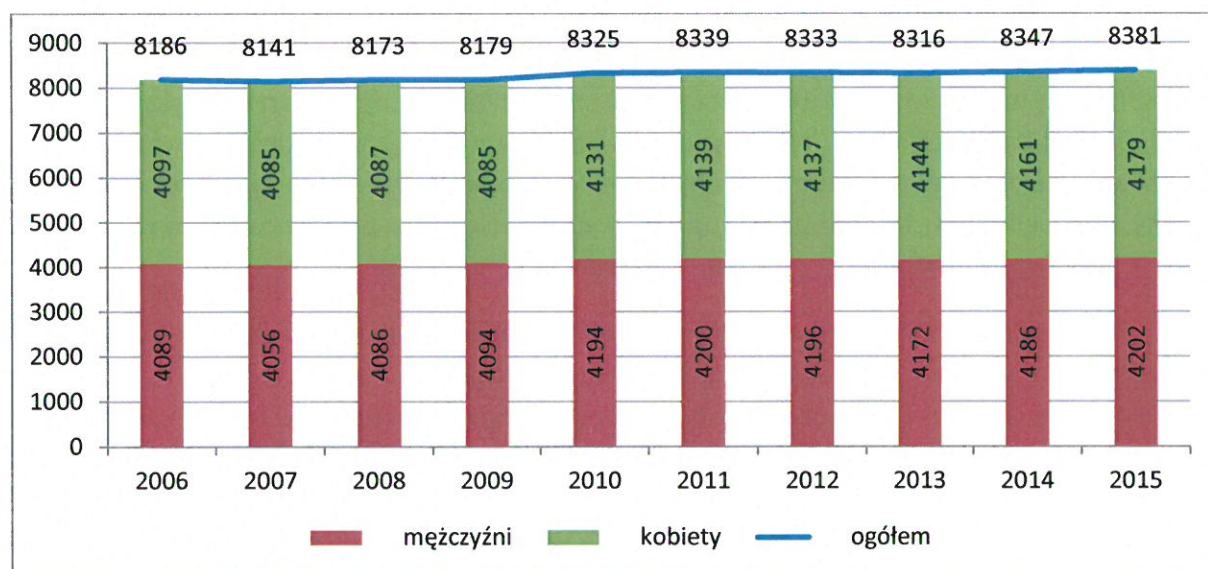
Demografia

¹ Na podstawie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej gminy Tryńcza

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r., teren gminy Tryńcza zamieszkiwało 8381 osób. W stosunku do roku 2006 (perspektywa ostatnich 10 lat), nastąpił nieznaczny ponad 2% wzrost liczby mieszkańców. W 2006 r. na terenie gminy mieszkało 8186 osób.

Na koniec 2015 roku (stan na 31.12.2015 r.) gminę zamieszkiwało 4179 kobiet (49,86% wszystkich mieszkańców). Na 1 km² powierzchni gminy przypadało 120 osoby i jest to wartość wyższa od średniej wyliczonej dla powiatu przeworskiego, która wynosi 114 osób/km². Analizując liczbę ludności zamieszkującej Gminę Tryńcza na przestrzeni lat 2006-2015, można zauważyć, iż ta wartość przyjmuje tendencję wzrostową.

Wykres 1 Liczba ludności gminy Tryńcza w latach 2006-2015

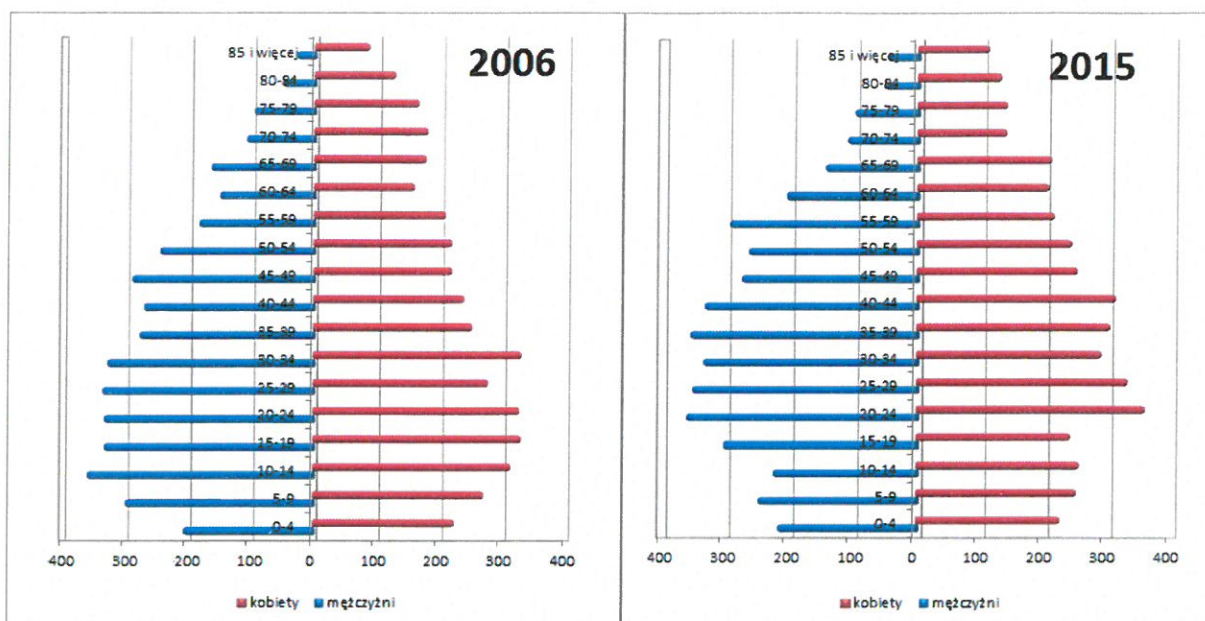

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS: bdl.stat.gov.pl

Wzrost liczby mieszkańców spowodowany jest głównie migracjami (przyrost w 2010 o 41 osób, 2011 o 22 osoby, w 2013 o 12 osób i w 2014 o 43 osoby) i skokowo przyrostem naturalnym. Urodzenia kształtują się w przedziale od 80 do 104 dzieci rocznie, zgoni mieszkańców od 71 do 95 rocznie.

Jakkolwiek bilans przyrostu naturalnego jest raczej dodatni, to w odniesieniu do piramidy wieku jest on mniejszy niż w latach wcześniejszych, co wyraźnie widać na wykresach struktury wieku w roku 2006 i 2015.

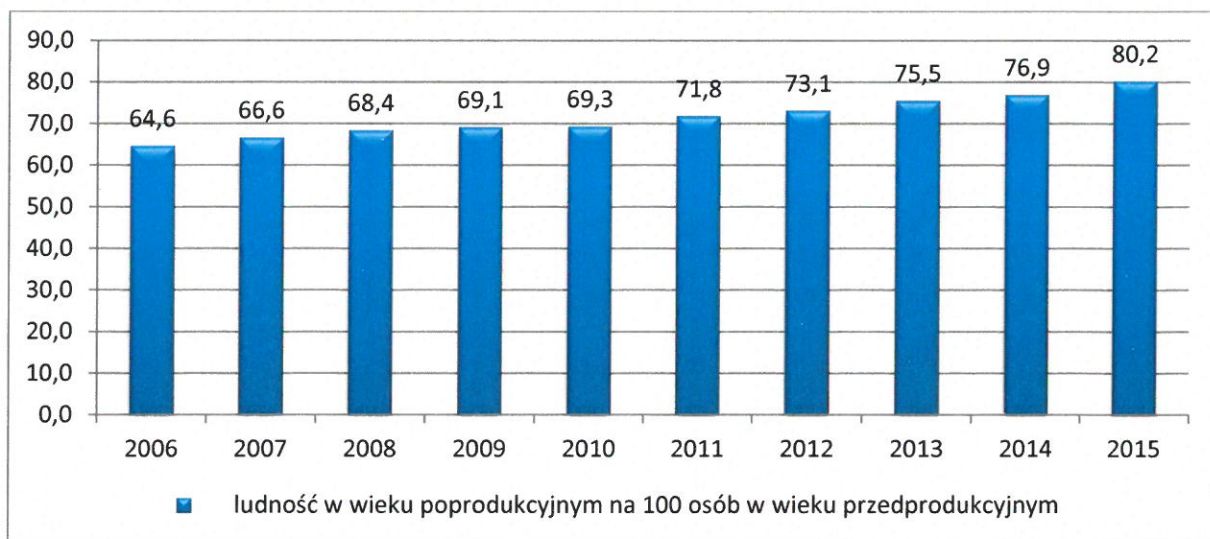
Wykres 2 Struktura wieku mieszkańców Gminy Tryńcza w 2006 i 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS: bdl.stat.gov.pl

Problem starzenia się społeczeństwa najlepiej ukazuje analiza danych statystycznych dotyczących wskaźnika obciążenia demograficznego. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w 2006 roku wynosiła 64,6 osób a w 2015 aż 80,2 osoby.

Wykres 3 Wskaźnik obciążenia demograficznego.

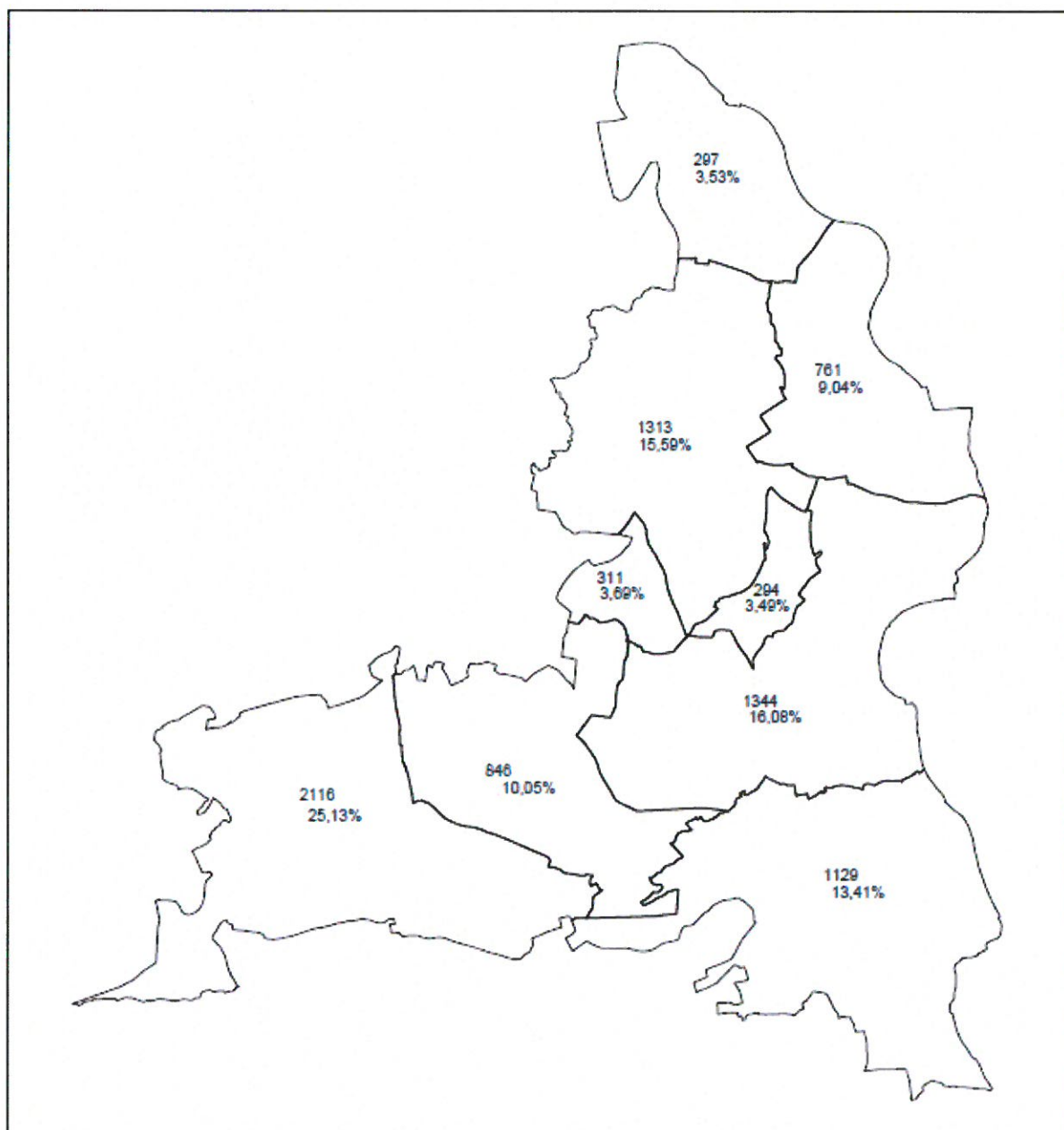

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS: bdl.stat.gov.pl

W układzie wewnątrzgminnym najbardziej zaludnioną miejscowością jest Gniewczyna łańcucka. W tej miejscowości mieszka ponad ¼ wszystkich mieszkańców gminy Tryńcza. Drugie miejsce zajmują Gorzyce (16,08% ludności) i trzecie miejsce miejscowość centralna, w której mieści się siedziba Urzędu Gminy – Tryńcza z liczbą 1313 mieszkańców (15,59%).

Najmniej zaludnioną miejscowością są: Wólka Małkowa, Wólka Ogryzkowa i Głogowiec (ok. 3,5% każda).

Mapa 2 Liczba ludności w podziale na miejscowości gminy Tryńcza za 2014 rok

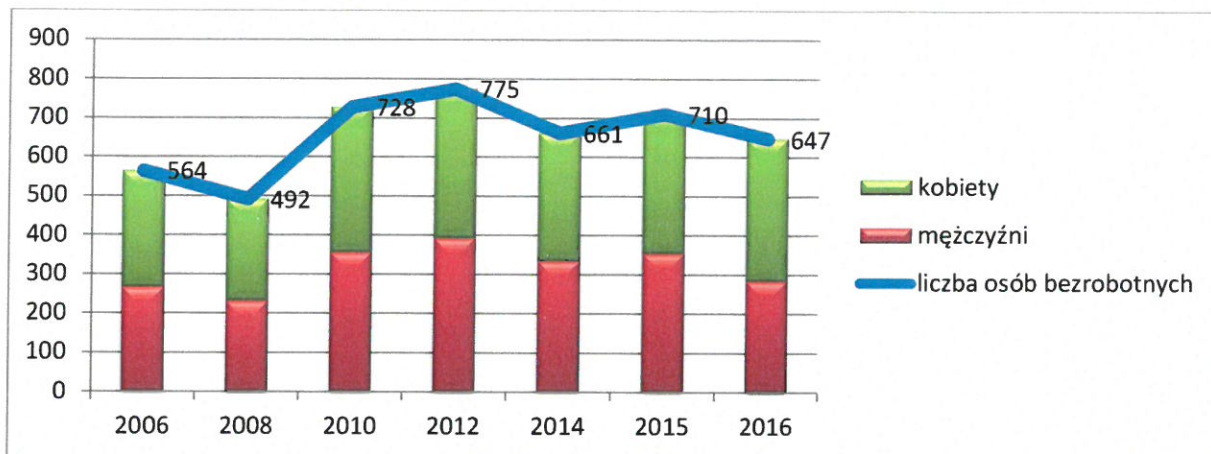

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gminy Tryńcza

Rynek pracy

Na przestrzeni ostatnich lat liczba osób bezrobotnych w Gminie Tryńcza ulegała zmianom, polegającym zarówno na występowaniu tendencji wzrostowych, jak i spadkowych.

Wykres 4 Bezrobotni zarejestrowani w latach 2006-2016

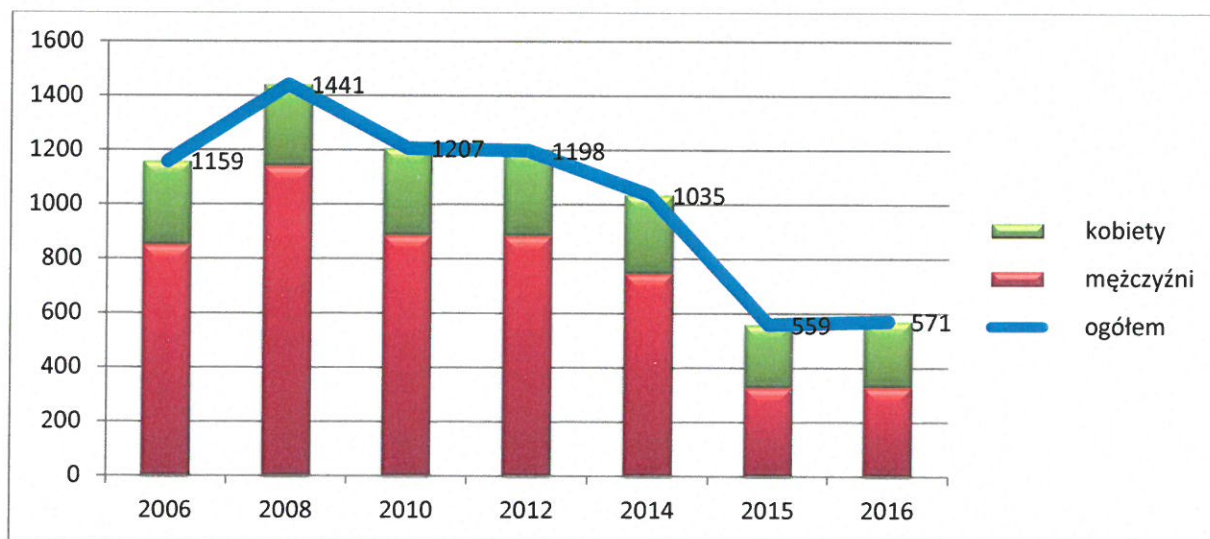

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych na podstawie danych GUS – przekroje terytorialne BDL

Zauważalna jest tendencja zwiększonej stopy bezrobocia wśród kobiet 15,1% (w 2016 roku) w stosunku do stopy bezrobocia wśród mężczyzn – 9,7% w 2016 roku.

Bardzo dużym problemem w gminie jest spadek liczby osób pracujących z ponad 1400 osób w 2008 roku do jedynie 571 osób w 2016 roku (z czego mężczyzn pracujących zarejestrowano 329 a kobiet 242). Tym samym w 2016 roku na 1000 mieszkańców pracowało jedynie 68 osób – w porównaniu do 176 w roku 2008 (prawie trzykrotny spadek).

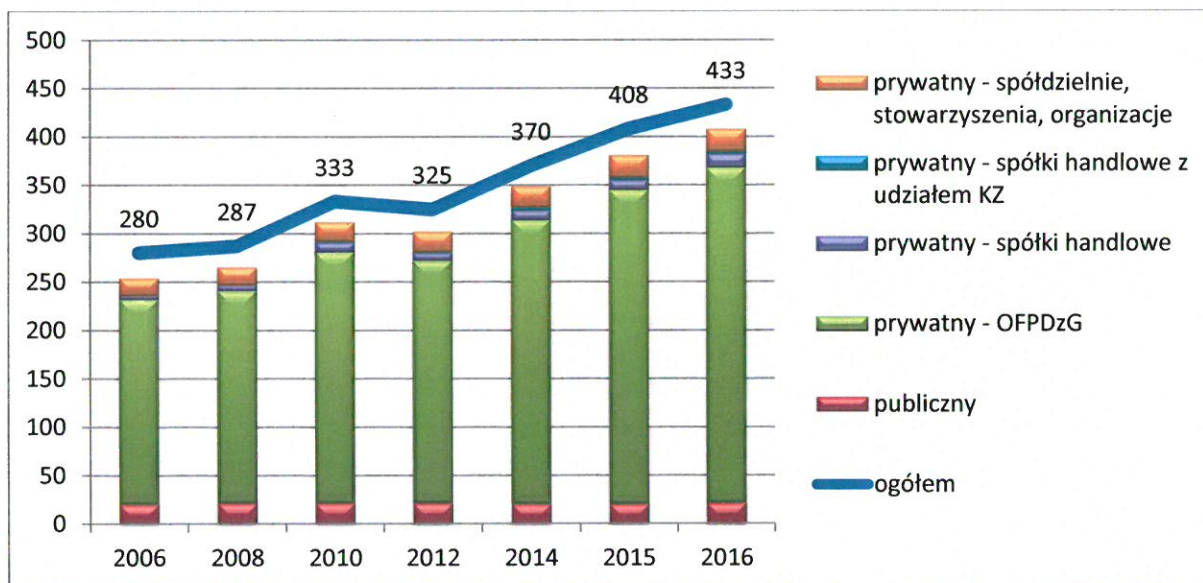
Wykres 5 Liczba osób pracujących na terenie gminy Trynća w latach 2006-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych na podstawie danych GUS – przekroje terytorialne BDL

Tendencje spadku osób pracujących na terenie gminy nie znajdują odzwierciedlenia w liczbie podmiotów gospodarki narodowej. Liczba podmiotów w ostatnich latach rośnie – z 280 w 2006 roku do 433 w 2016 roku.

Wykres 6 Liczba podmiotów gospodarki narodowej na terenie gminy Trynća w latach 2006-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych na podstawie danych GUS – przekroje terytorialne BDL

Tym samym w roku 2016 roku na terenie gminy swoją działalność prowadziło: 21 podmiotów publicznych (w tym 16 jednostek prawa budżetowego) oraz 347 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, 14 spółek prawa handlowego, 3 spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego, 2 prywatne spółdzielnie oraz 21 stowarzyszeń i organizacji społecznych.

Spadek liczby osób pracujących może tłumaczyć upadłość Fabryki Wagonów w Gniewczynie Łańcuckiej² spółki kapitału słowackiego - decyzją Sądu Rejonowego z dnia 15 stycznia 2015 r., Fabryka została postawiona w stan upadłości likwidacyjnej tym samym pracę straciło około 600 pracowników.

We wrześniu 2015 r., nowo utworzona Spółka Fabryka Wagonów Gniewczyna Sp. z o.o. podpisała ze słowacką firmą Forespo (właścicielem nieruchomości) umowę dzierżawy części majątku. Wciąż nie podjęto decyzji o dalszym losie byłej fabryki wagonów.

Pomoc społeczna

Instytucją odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trynocy. Jest on głównym inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Do zadań realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trynocy należą:

- zadania realizowane w oparciu o ustawę o pomocy społecznej (zasiłki i pomoc w naturze, zasiłki stałe, zasiłki okresowe, realizacja dożywiania dzieci w szkołach, usługi opiekuńcze, ocena zasobów pomocy społecznej od 2011 r., opiekun prawny od 2012 r., specjalistyczne usługi opiekuńcze od 2012 r.),

² Źródło: <http://www.nowiny24.pl/strefa-biznesu/wiadomosci/z-regionu/a/walka-o-przyszlosc-fabryki-wagonow-w-gniewczynie,10493284/>

- zadania realizowane w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych (zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy od 2013 r., zasiłek dla opiekuna od 2014 r.),
- zadania realizowane w oparciu o ustawę o pomocy osobo uprawnionym do alimentów (świadczenia dla osób uprawnionych do alimentów),
- zadania realizowane w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (asystent rodziny od 2012 r., placówki opiekuńczo-wychowawcze od 2012 r., rodziny zastępcze od 2012 r.),
- zadania realizowane w oparciu o ustawę o pomocy rodzinom wielodzietnym – Karta Dużej Rodziny (ogólnopolska karta dużej rodziny od 2014 r.),
- zadania realizowane w oparciu o ustawę o dodatkach mieszkaniowych (dodatki mieszkaniowe, dodatki energetyczne od 2013 r.),
- zadania realizowane w oparciu o ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (powołanie Gminnych Zespołów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz grup roboczych od 2012 r., realizacja Niebieskich Kart od 2012 r.),
- zadania realizowane w oparciu o ustawę o wychowaniu w trzeźwości (realizacja Gminnego programu przeciwdziałania alkoholizmowi oraz obsługa Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych od 2011 r.),
- zadania realizowane w oparciu o ustawę o systemie oświaty (stypendia pomoc uczniom o charakterze materialnym od 2011 r.),
- pomoc żywnościowa (produkty spożywcze z Banku Żywności w Rzeszowie za pośrednictwem stowarzyszenia Wiara od 2012 r., warzywa z własnej uprawy od 2011 r.),
- pomoc rzeczowa (obsługa kramika wzajemnej pomocy od 2012 r., wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego od 2014 r.),
- aktywizacja bezrobotnych (prowadzenie banku ofert od 2012 r., doradztwo zawodowe dla bezrobotnych w ośrodku od 2012 r., realizacja prac społecznie użytecznych oraz robót publicznych i interwencyjnych, organizacja staży dla uczestników projektu „Czas na aktywność w gminie Tryńcza” – od 2013 r.)
- obsługa Programu 500+ od 2016r..

Główne działania GOPS to minimalizowanie zjawiska marginalizacji, wykluczenia, ale też wysiłki we wspieraniu osób i rodzin w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb oraz umożliwienie im życia warunkach odpowiadających godności człowieka. System działań obejmuje rozmaite instrumenty zarówno pomocy finansowej, jak i niefinansowej z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej.

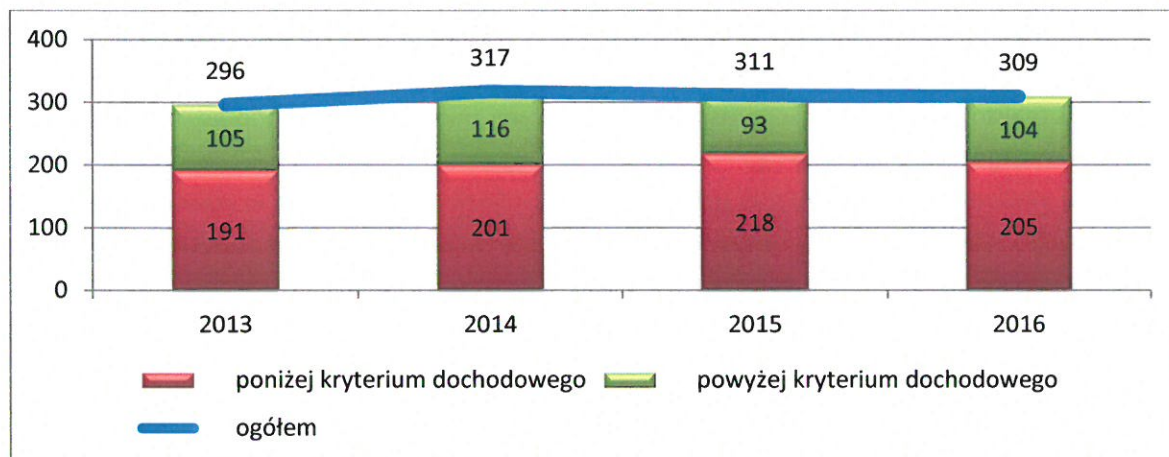
Celem działalności Ośrodka jest organizacja i wykonywanie zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Tryńcza poprzez:

- systemowe i kompleksowe udzielanie wsparcia i pomocy osobom oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, których nie są w stanie samodzielnie pokonać,

- podejmowanie zadań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenie z pomocy społecznej

W okresie referencyjnym dla diagnozy tj. 2014 r. pomocą społeczną objęto 317 rodzin.

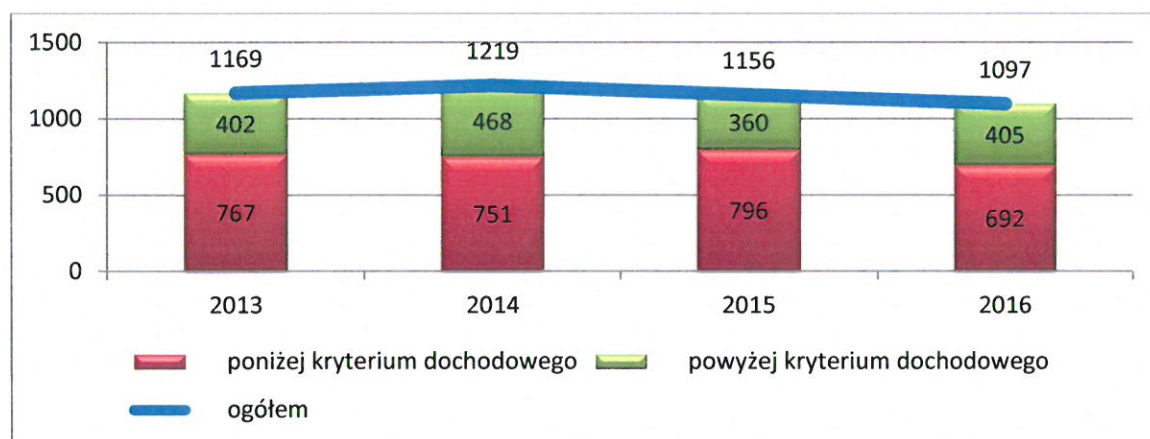
Wykres 7 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych na podstawie danych GUS – przekroje terytorialne BDL

W okresie referencyjnym dla diagnozy tj. 2014 r. pomocą społeczną objęto 1 219 osób w tych rodzinach. W stosunku do liczby mieszkańców na koniec grudnia 2014 r. stanowi to odsetek wynoszący 14,60% [dla porównania w roku 2014 odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w powiecie przeworskim wyniósł 10,40% a w województwie 10,44%).

Wykres 8 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych na podstawie danych GUS – przekroje terytorialne BDL

W 2014 r. świadczenia przyznano 603 osobom, przy czym 404 otrzymały świadczenia niepieniężne, a 203 – pieniężne. W ramach zadań własnych przyznano 601 świadczeń, dwa świadczenia zostały przyznane w ramach zadań zleconych.

[Signature]

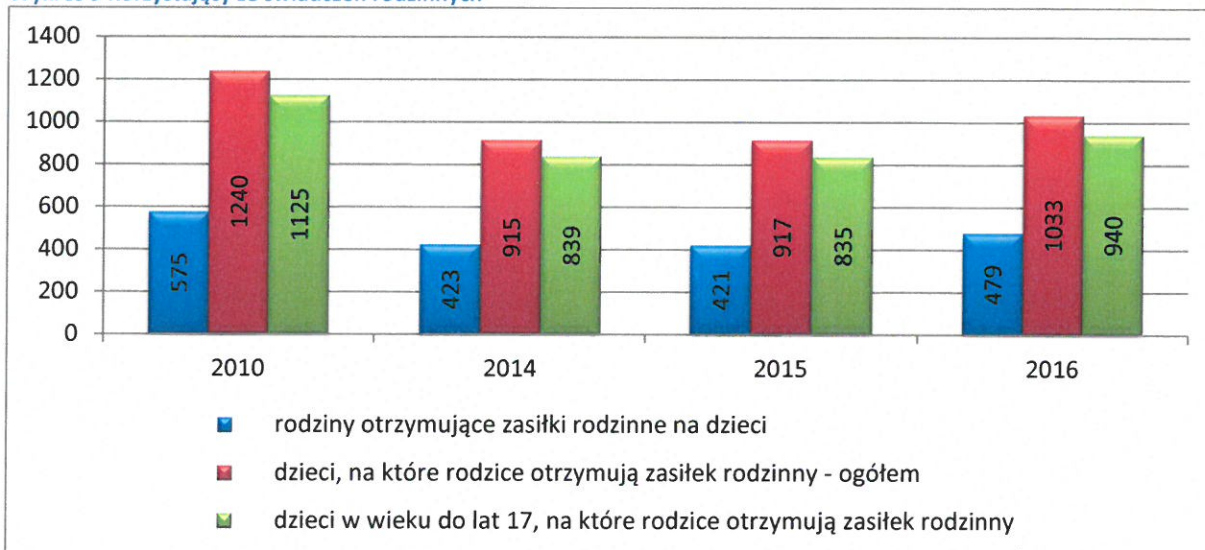
Tabela 2 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2014 r

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych ogółem, w tym:	603	315	1 227
świadczenia pieniężne	203	193	671
świadczenia niepieniężne	404	195	939
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	2	2	7
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	601	314	1 224
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem, w tym:	X	299	1 148
wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	27	107

Źródło: Sprawozdanie półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Populacja rodzin korzystających z pomocy społecznej jest różnorodna także względu na liczebność gospodarstw domowych, wiek, typy rodzin jak i problemy, jakie je dotyczą. Wśród wszystkich rodzin otrzymujących pomoc społeczną zdecydowanie dominują rodziny z dziećmi, wśród których najliczniejszą grupę stanowią rodziny z 2 dziećmi (77 rodzin). Rodzin z 3 dzieci było w okresie referencyjnym 2014 roku 49 a z 4 i więcej 36. 25 rodzin to rodziny niepełne: 10 z 1 dzieckiem, 8 z 2 dziećmi, 3 z 3 dziećmi i 2 rodziny z 4 i więcej dziećmi.

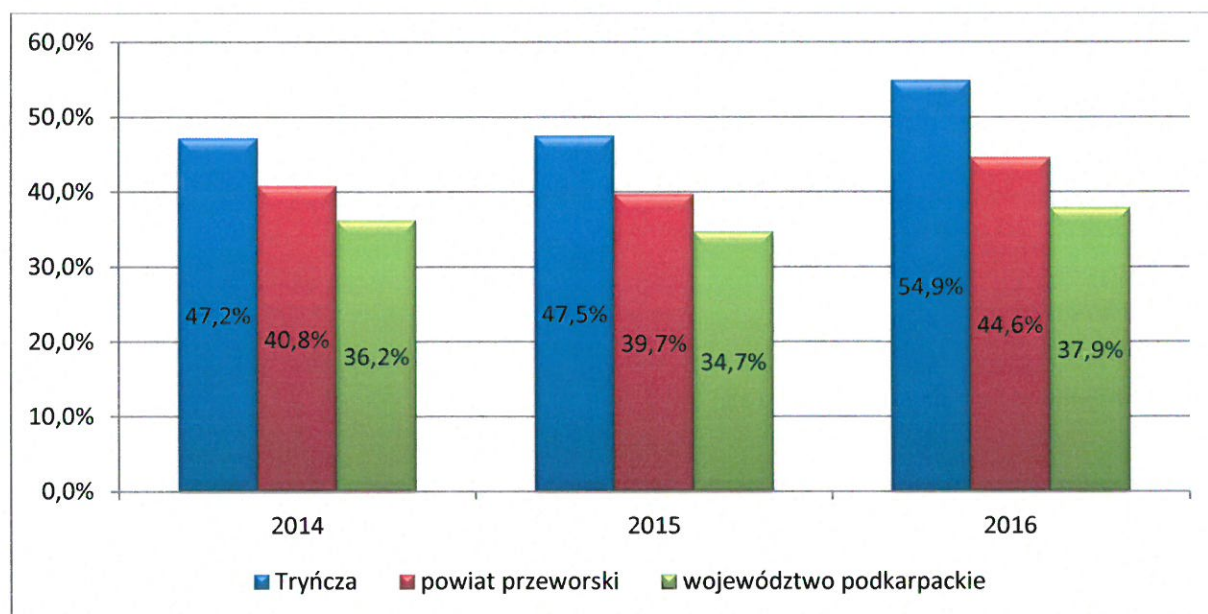
Wykres 9 Korzystający ze świadczeń rodzinnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych na podstawie danych GUS – przekroje terytorialne BDL

Jak wynika z porównania danych z poziomem powiatowym i regionalnym, udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku jest o 1,3 razy większa niż średnia dla województwa i 1,15 razy większa niż średnia dla powiatu.

Wykres 10 udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych na podstawie danych GUS – przekroje terytorialne BDL

Do najczęstszych powodów przyznania świadczeń zalicza się bezrobocie, ubóstwo, wielodzietność i niepełnosprawność.

Tabela 3 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wg kryterium przyznania pomocy

	2012	2013	2014
bezrobocie	160	166	180
ubóstwo	144	141	163
wielodzietność	91	118	122
niepełnosprawność	83	92	107
długotrwała lub ciężka choroba	28	22	27
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	20	22	25
przemoc w rodzinie	2	8	8
uzależnienia (alkoholizm)	5	4	6

Źródło: Sprawozdanie półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Z tytułu bezrobocia w 2014 roku udzielono pomocy 180 rodzinom (ok. 8% wszystkich rodzin). Z powodu ubóstwa przyznano pomoc 163 rodzinom (7%). Najmniejszy odsetek stanowią rodziny przemocowe lub w których istnieje problem alkoholowy.

Tabela 4 Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej wg kryterium przyznania pomocy

[Podpis]

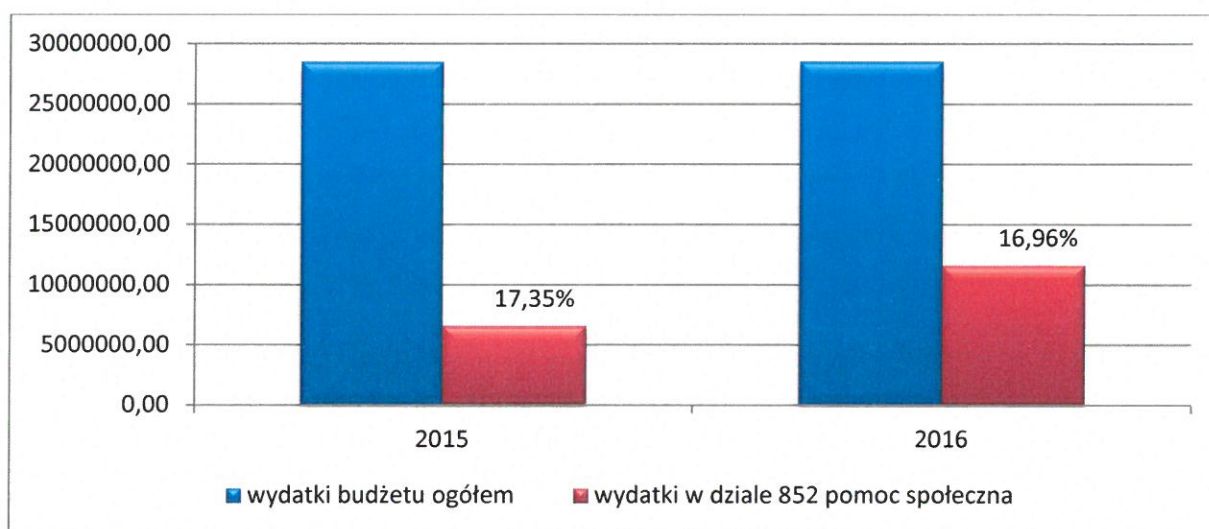
	2012	2013	2014
bezrobocie	661	703	714
wielodzietność	536	666	675
ubóstwo	530	572	637
niepełnosprawność	307	329	372
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	79	75	111
długotrwała lub ciężka choroba	95	62	86
przemoc w rodzinie	13	37	35
uzależnienia (alkoholizm)	17	11	17

Źródło: Sprawozdanie półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Licząc wszystkie osoby w rodzinie, które uzyskały świadczenia, z powodu bezrobocia wsparto 714 osób (8,5% wszystkich mieszkańców), z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa (wielodzietności) 675 osób (8%), ubóstwa 637 osób (7,6%).

Od 2012 r. wydatki Gminy na pomoc społeczną rosną. W 2014 r. wyniosły 4 726 561 zł – o 8,5% więcej niż w 2012 r. W roku referencyjnym - 2014 r. 71,4% łącznej kwoty wydatków stanowiły środki przeznaczone na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

Wykres 11 Wydatki budżetu gminy Tryńcza w dziale 852 pomoc społeczna w latach 2012-2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych na podstawie danych GUS – przekroje terytorialne BDL

W związku z nałożeniem nowych zadań na gminy i gminne ośrodki pomocy społecznej (np. karta dużej rodziny od 2014 roku, czy Program 500+ od roku 2016) widoczny jest wzrost udziału wydatków na pomoc społeczną w budżetach jednostek samorządu terytorialnego. W gminie Tryńcza przez ostatnie dwa lata udział ten wzrósł prawie dwuipółkrotnie, przy spadku wartości wydatków o około 3%. Według danych dla powiatu przeworskiego udział wydatków na pomoc społeczną również

wzrósł dwukrotnie od 2014 roku i sięgnął poziomu 34%, w województwie natomiast od 2014 roku wzrósł o 80% i ukształtował się na poziomie 29,4% wydatków budżetu województwa podkarpackiego.

Dane te potwierdzają diagnozę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tryńcza na lata 2016-2020 zgodnie z którą do największych problemów społecznych mieszkańców gminy należą bezrobocie i ubóstwo.

Infrastruktura

Szereg inwestycji jakie zostały zrealizowane w Gminie Tryńcza, w szeroko rozumianą infrastrukturę, na przestrzeni ostatnich lat sprawił, że w wielu dziedzinach nastąpiła wyraźna poprawa. Zwiększyła się długość sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, poprawił stan dróg, wybudowane zostały chodniki, lampy oświetleniowe, a także oddano do użytku liczne obiekty użyteczności publicznej, w tym infrastruktury sportowo-rekreacyjne, edukacyjnej. Poniżej znajduje się prezentacja stanu infrastruktury w ważniejszych obszarach:

Infrastruktura transportowa

Przez teren Gminy Tryńcza przebiegają ważne drogi krajowe i wojewódzkie: droga krajowa 77 oraz droga wojewódzkie 835 (Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeń), a w niedalekiej odległości znajduje się także autostrada A4. Przez Gminę biegnie także 12 dróg powiatowych o łącznej długości ponad 35 km. Długość dróg gminnych i dojazdowych do pól wynosi 362,6 km i są to w większości drogi utwardzane, w tym asfaltowe o dobrej nawierzchni bitumicznej. Przez teren Gminy przebiega także linia kolejowa Przeworsk-Lublin.

Sieć dróg gminnych na terenie Gminy wynosi 70 km 875 mb. Z punktu widzenia infrastruktury transportowej istotne jest także położenie Gminy w Przeworsko-Dynowskim Obszarze Wsparcia (PDOW).

Infrastruktura drogowa, choć generalnie znajduje się w dobrym stanie, stale wymaga nakładów – zarówno na utrzymanie, jak i remonty dróg gminnych i powiatowych. Niezbędne będą kolejne inwestycje poprawiające jakość i drożność komunikacji na terenie Gminy, w tym polegające na oświetlaniu dróg, budowie i remontach chodników, czy też miejsc parkingowych.

Położenie Gminy w osi szlaków komunikacyjnych jest z pewnością jej atutem. Gmina jest dobrze skomunikowana z ważniejszymi ośrodkami regionu, do tego w jej pobliżu przebiega trasa autostrady A4. Obecność lotniska w Jasionce koło Rzeszowa jest także elementem większego układu komunikacyjnego. W tym kontekście komunikacyjne atuty mogą być istotne dla osób pragnących osiedlić się na jej terenie, a zarazem dla potencjalnych przedsiębiorców poszukujących terenów inwestycyjnych w pobliżu dobrej infrastruktury transportowej.

Infrastruktura komunalna

Do końca sierpnia 2015 roku na terenie Gminy działał Komunalny Zakład Budżetowy (KZB), którego przedmiotem działania była gospodarka komunalna obejmująca zadania o charakterze użyteczności

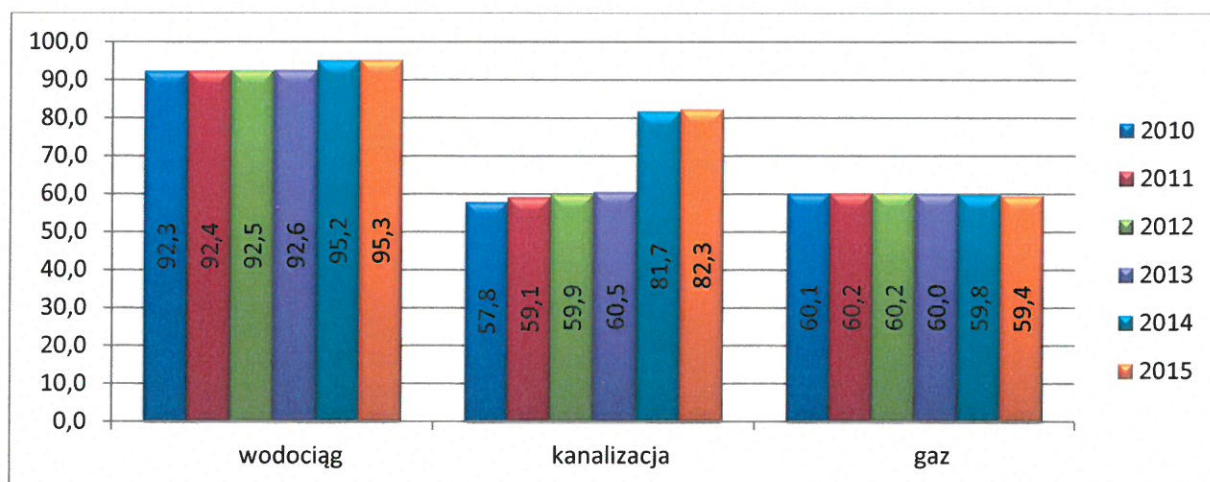
publicznej. Celem wskazanych powyżej zadań było bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczeń usług i rzeczy powszechnie dostępnych, a w szczególności:

- Zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę;
- Zbiorowe odprowadzenie ścieków;
- Zaopatrzenie w energię ciepłą budynków komunalnych i innych;
- Utrzymanie porządku i czystości na terenie Gminy;
- Utrzymanie zieleni na działkach komunalnych i przy drogach gminnych;
- Utrzymanie gminnych obiektów użyteczności publicznej i obiektów administracyjnych;
- Remonty i odśnieżanie dróg gminnych;
- Inne zadania noszące znamiona użyteczności publicznej, zaspokajające zbiorowe potrzeby ludności.

Uchwałą Rady Gminy Tryńcza nr VIII/75/2015 z 4 sierpnia 2015 roku KZB został przekształcony poprzez likwidację w spółkę komunalną działającą w formie prawnej spółki z o.o., która przejęła dotychczasowe zadania Zakładu Budżetowego. Nowy podmiot – Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o w Tryńczy zaczęła działalność od 1 stycznia 2016.

Ostatnie przyniosły znaczącą poprawę w zakresie dostępności mieszkańców Gminy do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej oraz gazowniczej. Odsetek gospodarstw domowych korzystających z instalacji komunalnych jest obecnie bardzo wysoki, co pokazuje poniższy wykres.

Wykres 12 Korzystający z instalacji w procencie ogółu ludności gminy Tryńcza w latach 2010-2015

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Pod względem odsetka gospodarstw domowych podłączonych do sieci wodociągowej sytuacja gminy bardzo się poprawiła, co ilustruje tabela powyżej. Gmina zainwestowała także w nowoczesną infrastrukturę dzięki modernizacji Stacji Uzdatniania Wody o wydajności $Q_{h_{max}} = 60 \text{ m}^3/\text{h}$ zlokalizowanej w miejscowości Jagiełła, która zaopatruje w wodę całą Gminę. Automatyczna kontenerowa stacja uzdatniania wody (AKSUW) została wybudowana w roku 1993 i zmodernizowana w 2015.

Całkowita długość linii wodociągowej w Gminie wynosi obecnie 101,6 km, z czego magistrala stanowi 8,4 km. Długość przyłączy wynosi 74,1 km, a ich łączna liczba to 2.254.

Tabela 5 Długość linii wodociągowej w Gminie Tryńcza. Stan na 31.08.2015 (oprac. wł. na podstawie danych UG)

L.p.	Sołectwo/wieś	Długość linii (km)	Długość przyłączy (km)	Ilość przyłączy (szt.)
1.	Głogowiec	7,9	3,5	96
2.	Gniewczyna Łańcucka	23,00	16,3	568
3.	Gniewczyna Tryniecka	11,6 (magistrala 3,5)	7,6	220
4.	Gorzyce	14,9	11,1	313
5.	Jagiełła	13,7	9,7	303
6.	Tryńcza	15,6 (magistrala 4,9)	13,8	396
7.	Ubieszyn	9,1	7,2	197
8.	Wólka Małkowa	3,5	3,2	90
9.	Wólka Ogryzkowa	2,3	1,7	71
Razem:		101,60 (magistrala 8,40)	74,10	2 254

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Tryńcza na lata 2016-2020

Dostęp gospodarstw do sieci kanalizacyjnej zapewnia oczyszczalnia ścieków o średniej dobowej przepustowości $Q_{dśr} = 480 \text{ m}^3/\text{d}$, odbierająca ścieki z terenu całej Gminy. Wybudowana została w 2001 roku, a w chwili obecnej opracowywany jest projekt modernizacji i rozbudowy oczyszczalni na przepływ średni dobowy $Q_{dśr} = 704 \text{ m}^3/\text{d}$

Całkowita długość linii kanalizacyjnej w Gminie wynosi obecnie 187,6 km, długość przyłączy wynosi 28,6 km, a ich łączna liczba to 1.920. Dane te w sposób szczegółowy ilustruje poniższa tabela.

Tabela 6 Długość sieci kanalizacyjnej w Gminie Tryńcza. Stan na 31.08.2015 (oprac. wł. na podstawie danych UG)

L.p.	Sołectwo/wieś	Długość linii (km)	Długość przyłączy (km)	Ilość przyłączy (szt.)
1.	Głogowiec	10,640	1,021	75
2.	Gniewczyna Łańcucka	47,047	5,171	449
3.	Gniewczyna Tryniecka	18,824	2,919	197
4.	Gorzyce	26,156	4,187	289
5.	Jagiełła	25,119	5,789	270
6.	Tryńcza	26,612	4,526	320
7.	Ubieszyn	17,515	3,073	181
8.	Wólka Małkowa	9,257	1,423	77
9.	Wólka Ogryzkowa	6,390	0,520	62
Razem:		187,560	28,629	1 920

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Tryńcza na lata 2016-2020

Dostęp do sieci kanalizacyjnej w Gminie można określić jako dobry. Z pewnością zadaniem ważnym będzie modernizacja oczyszczalni ścieków, a także prowadzenie działań obliczonych na wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.

Stan sieci gazowej w Gminie Tryńcza pokazuje poniższa tabela. Według stanu na koniec roku 2014 długość sieci gazowej w gminie wynosiła ponad 89 km, długość przyłączy gazowych ponad 41 km, zaś ich liczba wynosiła 1.764. Odbiorcami gazu z sieci było 1.478 gospodarstw.

Tabela 7 Stan sieci gazowej na terenie Gminy Tryńcza. Stan na 30.12.2014 (oprac. wł. na podst. danych z UG)

L.p.	Miejscowość	Długość przyłączy (m)	Ilość przyłączy	Długość sieci (m)	Liczba odbiorców
1.	Głogowiec	1 930	73	4 553	55
2.	Gniewczyna Łańcucka	12 913	435	22 377	377
3.	Gniewczyna Tryniecka		174		148
4.	Gorzyce	5 012	246	12 871	215
5.	Jagiełła	4 227	230	14 210	223
6.	Tryńcza	7 043	336	18 249	255
7.	Ubieszyn	3 569	142	8 876	118
8.	Wólka Małkowa	1 500	69	4 073	47
9.	Wólka Ogryzkowa	4 831	59	3 977	40
	Razem:	41 025	1764	89 186	1 478

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Tryńcza na lata 2016-2020

Gmina Tryńcza jest w pełni zelektryfikowana. Energia elektryczna na terenie Gminy Tryńcza pochodzi od jednego dostawcy, wyłonionego w drodze przetargu, którym jest Zamojska Korporacja Energetyczna. Sieć energetyczna Gminy została zmodernizowana. Obecnie w miejscach, gdzie istnieje zapotrzebowanie, sieć jest sukcesywnie rozbudowywana. Przez północno-wschodnią część Gminy biegnie linia 750 kV i rezerwa terenu pod linię 400 kV. Wybudowano stację transformatorową i linię kablową dla zasilania osiedla mieszkaniowego i zespołu budynków administracyjnych w centrum Tryńczy. Planowane inwestycje z zakresu energetyki dotyczą oświetlenia miejsc publicznych (latarnie) i wymiany lamp z gazowych na ledowe, a także zastosowania oświetlenia solarnego (hybrydowego).

Odpady składowane są w Giedlarowej. Na terenie Gminy działa jeden Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). W roku referencyjnym 2014 deklaracje w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi złożyło 1.947 właścicieli nieruchomości, a objętych opłatą zostało 6.764 osoby. W 1.889 gospodarstwach odpady segregowało 6.678 osób, a w 48 gospodarstwach 86 osób dostarczało odpady zmieszane. Liczba mieszkańców objętych opłatą ma charakter zmienny. Spowodowane jest to faktem zmiany miejsca zamieszkania, wymeldowaniem, zameldowaniem, zgonami i urodzeniami. Firmą wybraną w drodze przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów zostało „Stare Miasto-Park” Sp. z o.o. (Wierzawice 874, 37-300 Leżajsk), Sortownia Odpadów Komunalnych w Giedlarowej.

Infrastruktura sportowa i rekreacyjna

Jedną z priorytetowych działalności prowadzonych przez Gminę Tryńcza jest propagowanie rozwoju kultury fizycznej i sportu oraz jego upowszechnianie wśród mieszkańców.

Aktualnie Gmina dysponuje rozwiniętą infrastrukturą sportową w skład której wchodzi następujące obiekty sportowe:

- Hala sportowa w miejscowości Gniewczyna Łańcucka;
- Hala widowiskowo-sportowa w miejscowości Tryńcza;
- Sala gimnastyczna przy Zespole Szkół w Jagielle;

- Sala gimnastyczna przy Zespole Szkół w Gorzycach;
 - Stadiony sportowe z boiskiem o nawierzchni trawiastej i zapleczem szatniowo – sanitarnym w miejscowościach Tryńcza, Gorzyce, Gniewczyna Tryniecka i Jagiełta;
 - Kompleksy boisk sportowo– rekreacyjnych Orlik 2012, w skład których wchodzi:
 - o boisko piłkarskie o wymiarach 30 m x 62 m z nawierzchnią z trawy syntetycznej,
 - o boisko wielofunkcyjne do koszykówki i piłki siatkowej o wymiarach 19,1 m x 32,1 m z poliuretanową nawierzchnią oraz budynek sanitarno-szatniowy.
- Obiekty te są w całości ogrodzone i oświetlone. Zlokalizowane są w miejscowościach Tryńcza, Gorzyce, Gniewczyna Łańcucka;
- Boiska tartanowe przy szkołach w miejscowości Gniewczyna Łańcucka, Jagiełta, Ubieszyn;
 - Sezonowe lodowisko składane Biały Orlik w miejscowości Tryńcza.

Właściwe wykorzystanie posiadanej infrastruktury powinno przyczynić się do podniesienia poziomu usportowienia w Gminie i zainteresowania mieszkańców aktywnymi formami spędzania wolnego czasu.

Infrastruktura kultury

Gmina Tryńcza to obszar atrakcyjny nie tylko ze względu na wymienione powyżej walory krajobrazowe i przyrodnicze, ale także na swoje dziedzictwo kulturowe i pamiątki materialne w postaci zabytków i obiektów historycznych, zlokalizowanych w wielu miejscowościach gminy:

Głogowiec

W tej miejscowości o historii sięgającej XIV wieku obiektami o znaczeniu historycznym są:

- murowana kapliczka z końca XIX wieku;
- kapliczka – krzyż z około 1930 r.;
- drewniana zabudowa wiejska, na ogół konstrukcji zrębowej z widocznymi ostatkami, nakryta dachami dwuspadowymi ze szczytami ozdobionymi snycerką

Gniewczyna

Obiektami o szczególnym znaczeniu dla historii wsi datującej się na wiek XIV są:

- zespół kościoła p.w. św. Mateusza składający się z kościoła wybudowanego w latach 1901-1909 o cechach neogotyckich, budynku dawnej plebani z początku XX wieku oraz budynku gospodarczego;
- murowana kapliczka z końca XIX wieku o oryginalnym neobarokowym charakterze;
- murowana kapliczka z lat trzydziestych XX wieku;
- murowana kapliczka z lat czterdziestych XX wieku;
- pomnik kamienny poświęcony księdzu Stojałowskiemu z 1911 r.;
- zachowana zabudowa drewniana wiejska z okresu międzywojennego, o zrębowych konstrukcjach, ze szczytami ozdobionymi snycerką.

Gorzyce

Gorzyce to wieś założona nie później niż w XV wieku, określana była również jako Wola Posańska lub Podsańska. W zachowanym układzie przestrzennym Gorzyc szczególnie warte uwagi są następujące elementy:

- miejsce po nieistniejącej cerkwi, zaznaczone na terenie poprzez rosnące na jego obrzeżu drzewa, z drewnianym krzyżem oznaczającym znajdujący się tu niegdyś cmentarz;
- cmentarz z okresu I wojny światowej, kryjący szczątki poległych 184 żołnierzy z armii austro-węgierskiej, niemieckiej i rosyjskiej, piękny kamienny pomnik;
- pomnik upamiętniający I wojnę światową przy zagrodzie nr 186;
- kapliczka murowana, słupowa usytuowana w drewnianym ogrodzeniu z lat dwudziestych XX wieku;
- zachowana drewniana zabudowa wsi o konstrukcji zrębowej, nakryta dwuspadowymi dachami, ze szczytami zdobionymi snycerką, pochodząca głównie z lat okresu międzywojennego;
- murowany dom siostr Karmelitanek z XIX wieku.

Jagiełta

Jagiełta to wieś założona prawdopodobnie w XV wieku, która dawniej nosiła nazwę Wola. Na uwagę w zabudowie wsi zasługują m.in.:

- kapliczka murowana z XIX wieku;
- kapliczka murowana z lat dwudziestych XX wieku;
- dawna szkoła – obok przedszkola, budynek murowany, parterowy na rzucie prostokąta z dachem czterospadowym pokrytym dachówką z początku XX wieku;
- dawny Dom Ludowy – murowany, parterowy z dachem dwuspadowym pokrytym dachówką z facjatką na osi od strony frontowej z elewacjami o narożach zaakcentowanych obramieniami;
- drewniana zabudowa mieszkalna z połowy XX wieku, głównie o konstrukcji zrębowej, kilka domów o konstrukcji sumikowo-łętkowej z dachami dwuspadowymi i szczytami ozdobionymi snycerką;
- cmentarz z II wojny światowej, gdzie pochowane są ofiary hitleryzmu z lat 1939-1945, m.in. żołnierze sowieccy z obozu jenieckiego w Wólce Pełkińskiej oraz osoby cywilne
- kopiec usypany w 1910 roku na cześć króla Władysława Jagiełły, który ponoć często tu przebywał wracając z polowań w Puszczy Sandomierskiej.

Tryńcza

W zachowanej zabudowie Tryńczy, wsi o metryce sięgającej XV wieku, obiektami o szczególnym znaczeniu dla historii są:

- zespół kościelny, na który składają się Kościół pod wezwaniem Św. Kazimierza wybudowany w latach 1909 – 1910 o charakterze neogotyckim, ozdobiony współczesną polichromią artysty Bolesława Szpechta z Krakowa; dzwonnica z początku XX wieku; pomniki nagrobne przy kościele;
- pozostałości zespołu dworsko-parkowego, którego niegdyś centralnym punktem był drewniany rozłożysty dwór z gankiem, który w latach 50-tych został całkowicie przebudowany. Zachowany jest stary XVIII – wieczny spichlerz dworski;
- dworzec kolejowy z początku XX wieku o typowej, charakterystycznej dla małych stacji parterowej bryle, z drewnianym wgłębionym portykiem (obecnie Wólka Małkowa);
- zespół mostu kolejowego na Wisłoku – most z 1898 roku oraz budynek strażnicy na przyczółku mostowym z około 1904 roku o bardzo interesującej i malowniczej bryle w typie średniowiecznych zameczków obronnych;
- zespół zachowanej zabudowy drewnianej na ogół pochodzących z okresu międzywojennego;
- dwie drewniane kapliczki z 1867 roku;
- figura Serca Jezusowego z 1914 roku;

- przednia część budynku Zespołu Szkół w Tryńcy z pierwszej dekady XX wieku;
- most drogowy na rzece Wisłok z czwartej dekady XX wieku.

Ubieszyn

Wcześniejsze dzieje wsi nie są znane, wydaje się jednak, że podobnie jak i inne miejscowości tego obszaru jej powstanie można datować na XV wiek. Obiekty o znaczeniu historycznym w Ubieszynie to:

- kapliczka drewniana przy szkole z początku XIX wieku;
- kapliczka murowana przy drodze Tryńcza – Sieniawa XIX wieku;
- cmentarz wojenny z I wojny światowej żołnierzy trzech armii: austro-węgierskiej, niemieckiej i rosyjskiej;
- drewniana zabudowa mieszkalna, głównie konstrukcji zrębowej z ostatkami, dachy dwuspadowe ze szczytami ozdobionymi snycerką.

Wólka Małkowa

Na uwagę w zabudowaniu Wólki Małkowej, również o genezie XV-wiecznej, zasługują:

- budynek szkoły z lat trzydziestych XX wieku, parterowy, murowany z dachem czterospadowym pokrytym dachówką z narożami zaakcentowanymi boniami;
- kapliczka murowana z XX wieku, przy głównej drodze;
- zabudowa mieszkalna drewniana w większości o konstrukcji zrębowej z dachami dwuspadowymi pokrytymi dachówką i szczytami z dekoracją snycerską;
- cmentarz z I wojny światowej kryjący poległych żołnierzy armii austro-węgierskiej, niemieckiej i rosyjskiej.

Wólka Ogryzkowa

W zabudowie Wólki Ogryzkowej (dawniej Gryzkowej) na uwagę zasługuje drewniana zabudowa mieszkaniowa z lat trzydziestych XX wieku, głównie o konstrukcji zrębowej z dachami dwuspadowymi pokrytymi dachówką, ze szczytami ozdobionymi snycerką.

Do infrastruktury kultury w gminie Tryńcza zalicza się również nowsze budynki pełniące rolę gminnego i wiejskich domów kultury.

Trynieckie Centrum Kultury jest gminną instytucją kultury, istniejącą nieprzerwanie od roku 1973. Od roku 2003 posiada swą nową siedzibę w miejscowości Tryńcza. Przy Trynieckim Centrum Kultury działają zespoły artystyczne, kluby sportowe, Koła Gospodyń Wiejskich i młodzieżowe koła zainteresowań. W Gminie działają liczne zespoły ludowe kultywujące lokalny folklor i tradycje m.in.: Ludowy Zespół Śpiewaczy „Dolanie” z Gniewczyny Trynieckiej działający od 1980 roku, Zespół Piosenki Biesiadnej „Jagiellanie” z Jagiełły powstały w roku 2005, Kapela Ludowa działająca od roku 1993 oraz Młodzieżowa Orkiestra Dęta z Tryńcy, która powstała w 1983 roku. Natomiast z młodzieżowych zespołów na uwagę zasługują: zespół wokalny „HIT” z Gorzyc i zespół taneczny „Just Dance”. Mieszkańcy Gminy uczestniczą w wielu cyklicznych imprezach kulturalnych i sportowych. Największą z nich są „Dni Gminy Tryńcza”, „Przegląd Piosenki Biesiadnej”, „Rozgrywki Piłkarskie O Puchar Wójta Gminy”, „Dożynki Gminne”.

Do zadań TCK należy działalność w zakresie tworzenia, upowszechniania i ochrony kultury wśród społeczności gminnej, a w szczególności poprzez:

- edukację kulturalną i wychowanie poprzez sztukę,
- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowanie wiedzą i sztuką,
- tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego,
- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych,
- współpracę ze społecznym ruchem kulturalnym i udzielanie pomocy organizacyjnej, merytorycznej, a także repertuarowej,
- otaczanie opieką wszelkich wartościowych form, dotyczących zachowania tożsamości narodowej, w tym patriotycznej,

Trynieckie Centrum Kultury przyczynia się do rozwoju i upowszechniania kultury wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Stwarza warunki do kształtowania, rozwijania i realizacji różnorodnych pasji. Oprócz oferty skierowanej dla dzieci i młodzieży (jak np. teatr, tańce ludowe, nowoczesne i towarzyskie, grupa wokalna, czy pracownia plastyczna) Centrum otwiera się również na potrzeby i problemy ludzi starszych i niepełnosprawnych – stąd inicjatywy w postaci grupy teatralnej dorosłych, klubu miłośników nordic walking, kursu tańca towarzyskiego, klubu poetów, klubu seniora, klubu numizmatyków, czy też spotkań kombatantów.

Działalność organizacji pozarządowych oraz inicjatyw społecznych wspierana jest przez sieć funkcjonujących w Gminie dziewięciu wiejskich domów kultury w miejscowościach: Trynca, Głogowiec, Gniewczyna Łańcucka, Gniewczyna Tryniecka, Jagiełła, Ubieszyn, Gorzyce, Wólka Małkowa, Wólka Ogryzkowa.

Tabela 8 Stałe planowe zajęcia realizowane w wybranych placówkach kultury w Gminie Trynca

TCK Trynca	nauka gry na instrumentach dętych (początkujący i średniozaawansowani) nauka gry na puzonach i tubach nauka gry na trąbkach nauka gry (saksofon) zajęcia wokalne z młodzieżą próby Młodzieżowej Orkiestry Dętej próby Chóru
WDK Gniewczyna Łańcucka	próby Zespołu „H&Z” próby Zespołu Śpiewające „Zośki” zajęcia rękodzielnicze próby Kapeli Ludowej z Gniewczyny
WDK Gniewczyna Tryniecka	Próby Zespołu Śpiewaczego „Dolanie” z Gniewczyny Trynieckiej
WDK Jagiełła	próby Zespołu Biesiadnego „Jagiellanie” próby zespołu wokalnego „Mirabelki” z Jagiełły
WDK Gorzyce	próby zespołu wokalnego „TREND” z Gorzyc próby zespołu wokalnego „ASY” z Gorzyc próby zespołu wokalnego „HIT” z Gorzyc

Źródło: Informacje ze strony internetowej www.trynca.eu

Gminna Biblioteka Publiczna w Trynczy jest główną biblioteką w Gminie Trynca. Ponadto na terenie Gminy posiada ona następujące filie zlokalizowane w:

- Ubieszynie,

- Gorzycach,
- Jagielle,
- Głogowcu,
- Gniewczynie Łańcuckiej.

Ponadto działają dwa punkty biblioteczne w:

- Wólce Małkowej
- Wólce Ogryzkowej.

Biblioteka opiekuje się również punktami internetowymi w Gniewczynie Łańcuckiej, w Gniewczynie Trynieckiej oraz Wioską Internetową w Ubieszynie.

W ostatnich latach biblioteka zaangażowała się również w organizację imprez i turniejów sportowych, m.in. turnieju tenisa stołowego o Rakietską Wójtę Gminy Tryńcza, czy Biblioteczny Turniej Piłki Siatkowej. Od maja 2009 roku Biblioteka sprawuje również opiekę nad galerią sztuki „Pod Aniołem” im. Stanisława Perykasy w Tryńczy – lokalnego artysty rzeźbiarza, malarza i poety, bohatera wielu śmiesznych, ciepłych opowieści, malarz aniołów. Urodził się on 16.04.1947 w Woli Buchowskiej niedaleko Tryńczy. Stworzył okazały kompleks rzeźb gipsowych dla Klasztoru w Leżajsku oraz do Kościoła w Jagielle Osiem lat po ukończeniu studiów, 10 października 1983 roku, został zatrudniony jako instruktor plastyki w GOK w Tryńczy z siedzibą w Gorzycach. W okresie pracy w GOK powołał do istnienia Teatrzyk Amatorski. W okresie pracy w GOK tymczasowo pełnił obowiązki dyrektora placówki. Przez pięć lat działał również wraz z lokalnymi artystami w grupie „Przykopa”, obejmującej działalność artystyczną, a także teatralną. Pod jej egidą powstał amatorski zespół teatralny „Tułacze”. Zmarł w wieku 55 lat. 15 maja 2009 jego imieniem została nazwana Galeria Sztuki „Pod Aniołem”, znajdująca się w budynku Urzędu Gminy w Tryńczy.

Infrastruktura oświaty

Na terenie Gminy działa pięć placówek edukacyjnych prowadzonych przez Gminę Tryńcza, do których łącznie w roku szkolnym 2014/2015 uczęszczało 1.043 uczniów. Wśród nich znajdują się

- Szkoła Podstawowa im. gen. A.Chruściela w Gniewczynie Łańcuckiej
- Szkoła Podstawowa im. Św. J. Kantego w Tryńczy
- Szkoła Podstawowa im. Ojca Św. Jana Pawła II w Gorzycach,
- Zespół Szkoły: Podstawowej i Przedszkola Samorządowego im. Króla Władysława Jagiełły w Jagielle
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Ubieszynie.

Tabela 9 Najważniejsze informacje na temat infrastruktury placówek oświatowych

Szkoła Podstawowa im. gen. A.Chruściela w Gniewczynie Łańcuckiej	Szkoła powstała w 1636 roku jako szkoła parafialna. W czasie II wojny nauczyciele zorganizowali tajne nauczanie dla uczniów szkoły podstawowej i średniej. W okresie powojennym prowadzili kursy dla dorosłych, których celem była likwidacja analfabetyzmu wśród mieszkańców.
--	--

Szkoła Podstawowa im. Św. J. Kantego w Tryńczy	Szkoła w Tryńczy istnieje od 1883r., a od 1909r. posiada własny budynek. W 2004r. utworzono Zespół Szkół, w skład którego wchodziły Gimnazjum oraz Szkoła Podstawowa. W 2017 roku w wyniku zmian w prawie oświatowym przekształcono zespół szkół w Szkołę Podstawową. Szkoła dysponuje 14 salami lekcyjnymi w tym: pracownią informatyczną, halą sportowo - widowiskową, siłownią, salą fitness, kompleksem boisk tartanowych, świetlicą, biblioteką, kuchnią i pokojem nauczycielskimi.
Szkoła Podstawowa im. Ojca Św. Jana Pawła II w Gorzycach,	Można przypuszczać, że szkoła powstała w ostatnim dziesięcioleciu XIX wieku. Szkołę wybudowano przed wybuchem I wojny światowej. Był to budynek murowany, parterowy, składający się z dwu izb lekcyjnych i mieszkania przeznaczonego dla kierownika szkoły. W pierwszych dniach II wojny światowej budynek został częściowo zburzony. W roku 1947, dzięki staraniom Tomasza Szerszenia, adaptowano dla potrzeb szkoły barak poniemiecki. Drugi z nich przeznaczono na kościół rzymskokatolicki. Powstała w ten sposób szkoła składająca się z sześciu izb lekcyjnych, kancelarii, małego pokoju nauczycielskiego oraz dwóch mieszkań funkcjonalnych. Początkowo budynek szkoły oświetlany był prądem elektrycznym dostarczonym z pobliskiego młyna. Taka sytuacja istniała do roku 1964, kiedy to Gorzyce zostały zelektryfikowane. W 1964 roku z inicjatywy społeczeństwa wsi, rozpoczęto budowę nowej szkoły. 22 lipca 1965 roku nastąpiło uroczyste oddanie szkoły do użytku. W roku 1997 cały budynek szkoły poddany został kapitalnemu remontowi.
Zespół Szkół: Podstawowej i Przedszkola Samorządowego im. Króla Władysława Jagiełły w Jagiell	Szkoła w Jagiell funkcjonuje od 1911 roku (jako szkoła czteroklasowa powszechna), w 1929 przekształciła się w szkołę siedmioletnią. W roku 1964 oddano nowy budynek szkoły. Do dnia dzisiejszego był on kilkakrotnie rozbudowywany i remontowany.
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Ubieszynie.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Ubieszynie powstała około roku 1860. Mieściła się ona w parterowym budynku, który składał się z dwu części: jedna przeznaczona była na salę lekcyjną, druga – stanowiła mieszkanie kierownika szkoły. Działania wojenne, jakie miały miejsce w Ubieszynie w latach 1914-1915 doprowadziły do zniszczenia budynku szkoły, ale – dzięki zaangażowaniu mieszkańców – już rok później dzieci z powrotem mogły podjąć naukę. Po wojnie – w latach 1948-1949 w celu poprawy warunków lokalowych dobudowano do istniejącego budynku piętro, nie wzmacniając przy tym fundamentów. 28 sierpnia 1969 roku w czynie społecznym przystąpiono do wykonania fundamentów pod nową szkołę. Budowa trwała 5 lat. Remont przeprowadzono w 1997 roku. W 2008 roku dzięki dofinansowaniu z Europejskiego Funduszu Społecznego i Ministra Edukacji Narodowej stworzono nowoczesną jak na tamte czasy pracownię komputerową.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji ze stron internetowych szkół: www.psp.ubieszyn.pl,
<http://www.zstryncza.itl.pl>, <http://www.zsgorzycze.cba.pl>, <http://www.zsgniewczyna.pl/>,
<http://www.zspipsjagiella.strefa.pl>

Infrastruktura szkolna wymaga remontów, organizacji przestrzeni wokół szkół oraz doposażenia w najnowszą technologię i materiały edukacyjne.

Infrastruktura pomocy społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tryńcy działa od roku 1990 i jest jednostką organizacyjną Gminy Tryńcza. Wg stanu na koniec roku 2015 GOPS w Tryńcy zatrudniał 9 osób: kierownika ośrodka, 4 pracowników socjalnych, 3 osoby pracujące w sekcji świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz asystenta rodzinnego.

Pracownicy socjalni działają w obrębie przypisanych im rejonów opiekuńczych, które obejmują następujące miejscowości:

- Rejon opiekuńczy 1: Gorzyce, Jagiełta,
- Rejon opiekuńczy 2: Głogowiec, Ubieszyn, Wólka Ogryzkowa, Wólka Małkowa,
- Rejon opiekuńczy 3: Tryńcza,
- Rejon opiekuńczy 4: Gniewczyna Łańcucka, Gniewczyna Tryniecka.

Na terenie gminy nie są prowadzone inne instytucje pomocy społecznej takie jak Domy Pomocy Społecznej czy Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Poza terenem gminy znajdują się następujące obiekty wspierające osoby w podeszłym wieku, niepełnosprawne czy przewlekle chore, z których mogą korzystać mieszkańcy gminy:

- Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego i Urządzeń Pomocniczych „Szansa”. Prowadzona wypożyczalnia oferuje: wózki elektryczne i ręczne mające różne przeznaczenie, łóżka szpitalne, kule łokciowe, laski inwalidzkie, różnego rodzaju balkoniki, krzesła i wózki toaletowe, siedziska kąpielowe (wannowe i prysznicowe), pionizatory, szyny wjazdowe dla wózków i inne. Dostępne są również sprzęty przeznaczone do ćwiczeń: rowery stacjonarne, orbitreki, steppery, wioślarze, rotory rehabilitacyjne, tablice do ćwiczeń manualnych. Wypożyczalnia funkcjonuje w strukturach Urzędu Miasta Przeworska.
- Dom Pomocy Społecznej dla Kobiet Przewlekle Somatycznie Chorych w Przeworsku. Prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo. Ma swą siedzibę w zabytkowym gmachu w centrum miasta przy ul. Krakowskiej 1. Organizacja Domu dostosowana jest do potrzeb mieszkańców. W Domu stworzono warunki, którym towarzyszy poczucie bezpieczeństwa, zrozumienia i akceptacji. Wszyscy mieszkańcy, a jest ich obecnie 50 otoczeni są troską i opieką.³
- Miejski Dom Pomocy Społecznej Lipowiec w Przemyślu jest placówką zapewniającą usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, osób przewlekle chorych psychicznie, osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych. Dom powstał w 2013r. z połączenia dwóch domów pomocy społecznej i obecnie składa się z kompleksu budynków mieszczących się przy ulicy Wysockiego 99 oraz budynku przy ulicy Św. Brata Alberta 3 w Przemyślu.⁴
- placówka typu socjalizacyjnego tj. Dom dla Dzieci w Łopuszce Małej, który obejmuje opieką 30 dzieci. Prowadzony jest przez Fundację Pomocy Młodzieży im. Jana Pawła II „Wzrastanie” na mocy zawartego w 1999 roku porozumienia.
- Warsztaty Terapii Zajęciowej zapewniają określone indywidualnymi potrzebami formy rehabilitacji osobom, których stan psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza czy uniemożliwia właściwe wypełnianie ról społecznych. W jednej tego typu placówce działającej od 2001

³ Informacje ze strony: <http://www.pcpr.przeworsk.pl>

⁴ Informacje ze strony: <http://mdps.przemysl.pl/>

roku na terenie Przeworska przy ul. Kasztanowej 1, finansowanej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób niepełnosprawnych rehabilitacją objętych jest 50 osób niepełnosprawnych.

W 2014 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tryńcy opłacał pobyt 3 mieszkańców gminy skierowanych do DPS-ów, wydatkując kwotę 60 668 zł. Średnio w 2014 r. gmina dopłacała do osoby umieszczonej w DPS ok. 1 700 zł przy średnim poziomie kosztu pobytu wynoszącym 2 700 zł. Jedną osobę skierowano do DPS Lipowica dla niepełnosprawnych intelektualnie oraz przewlekłe psychicznie chorych i 2 osoby do DPS Przeworsk dla przewlekłe chorych somatycznie.

W gminie i okolicach brakuje infrastruktury dziennych i całodobowych domów pomocy seniorom i osobom przewlekłe chorym oraz niepełnosprawnym.

Infrastruktura opieki zdrowotnej

Opiekę medyczną w Gminie Tryńcza sprawują 3 zakłady opieki zdrowotnej oraz 2 apteki. Na jeden zakład opieki zdrowotnej w roku 2014 przypadało 2.830 osób. Działalność placówek zdrowia uzupełniają dwie apteki, zlokalizowane w miejscowości Tryńcza oraz Gniewczyna Łańcucka. Działające w Gminie ośrodki zdrowia, zapewniające mieszkańcom dostęp do podstawowej opieki medycznej są placówkami niepublicznymi:

- NZOZ „Salus” Ośrodek Zdrowia w Tryńcy,
- NZOZ „Consilium” Gabinet Lekarski w Gniewczynie Łańcuckiej
- Placówka rehabilitacyjna Marcin Pieniążek w Tryńcy
- Placówka rehabilitacyjna Elżbieta Słysz w Gniewczynie

Opieka sprawowana przez te placówki ma charakter opieki podstawowej, pediatrycznej oraz stomatologicznej.

Infrastruktura związana z bezpieczeństwem mieszkańców

Za bezpieczeństwo na terenie Gminy odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Przeworsku. Posterunek Policji zlokalizowany jest w Tryńcy. Podlega Komisariatowi Policji w Sieniawie. Z kolei o bezpieczeństwo pożarowe dba Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej zlokalizowana w Przeworsku przy ul. Ignacego Krasickiego 7. Na wyposażeniu jednostki znajdują się:

- ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy Scania (GCBA 5/30),
- samochód ratowniczo-gaśniczy Renault (GBA 2,5/3),
- samochód ratowniczo-gaśniczy Star (GBA 2/30),
- pojazd PMT-25D Man,
- samochód terenowy SOp - Nissan X-Trail,
- mikrobus Citroen,
- dwa samochody osobowe SOp marki Toyota i Opel,

- pojazd typu Van Volkswagen Transporter Sop,
- łódka motorowa,
- ponton.

Jednostka działa w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (KSRG), który współtworzą oraz koordynują jego funkcjonowanie następujące organy władzy:

- starosta, który określa zadania i kontroluje wykonywanie zadań na obszarze powiatu, a w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń życia, zdrowia, środowiska i mienia zarządza systemem przy pomocy zespołu do spraw ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa,
- wojewoda, który określa zadania i kontroluje ich wykonanie na obszarze województwa,
- wójt (burmistrz lub prezydent miasta) w zakresie zadań ustalonych przez wojewodę, a w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń życia, zdrowia, środowiska i mienia zarządza systemem przy pomocy zespołu do spraw ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa.

W skład KSRG na szczeblu powiatu przeworskiego wchodzi także jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP), wśród których znajduje się m.in. zlokalizowana na terenie Gminy Ochotnicza Straż Pożarna Tryńcza. OSP w Tryńczy posiada historię sięgającą roku 1905.

Na terenie Gminy działa łącznie 7 jednostek OSP w miejscowościach:

- Głogowiec,
- Gniewczyna Łańcucka,
- Gniewczyna Tryniecka,
- Gorzyce,
- Jagiełła,
- Tryńcza,
- Ubieszyn.

Ich zadaniem jest zapewnianie bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy i wspomaganie działań Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Przeworsku w działaniach ratowniczo - gaśniczych oraz w zwalczaniu klęsk żywiołowych na terenie Gminy, jak również poza nią. Jednostki OSP łącznie dysponują 9 wozami bojowymi oraz dużą ilością specjalistycznego sprzętu ratowniczo - gaśniczego.

Infrastruktura mieszkaniowa

Na układ osadniczy gminy składa się wieś Tryńcza (15,63% ludności gminy) – będąca siedzibą gminy – oraz następujące osady: Głogowiec (3,60%), Gniewczyna Łańcucka (25,30%), Gniewczyna Tryniecka (10,01%), Gorzyce (15,87%), Jagiełła (13,28%), Ubieszyn (8,95%), Wólka Małkowa (3,74%), Wólka Ogryzkowa (3,63).

Tabela 10 Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2008-2014

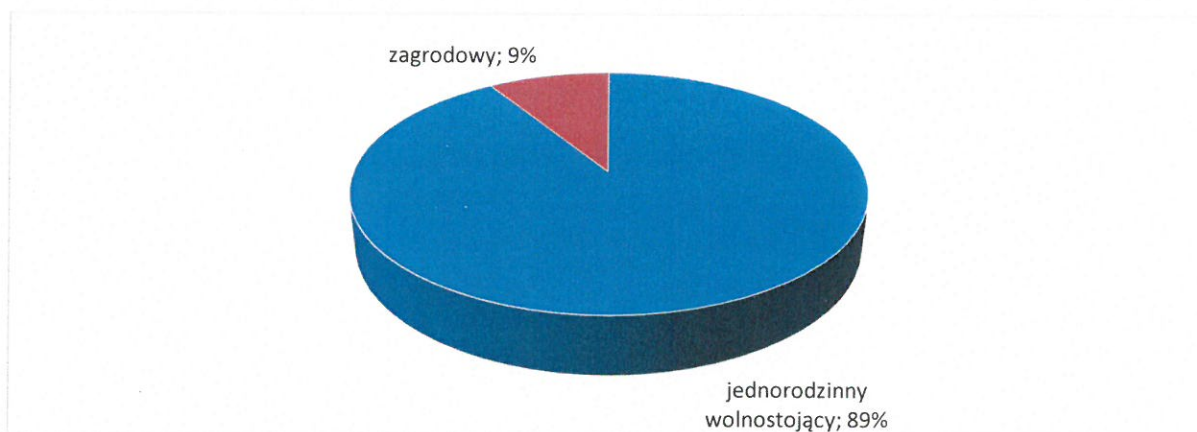
zasoby mieszkaniowe	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mieszkania	2230	2253	2238	2246	2276	2286	2302	2329
Izby	8835	8974	9250	9295	9474	9534	9634	9791

powierzchnia użytkowa mieszkań	195220	198421	201786	202764	206643	208258	210557	214262
budynki mieszkalne w gminie (ogółem)	2337	2359	2341	2315	2344	2355	2371	2398
Wodociąg, przyłącza do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	2078	2114	2132	2158	2190	2224	2254	2305
Kanalizacja, przyłącza do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	1401	1697	1718	1766	1808	1845	1920	2005
Gaz, przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	1690	1699	1700	1714	1720	1723	1728	1736

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W ostatnich latach odnotowano nieznaczny przyrost liczby mieszkań. Głównie są to domy jednorodzinne.

Wykres 13 Budownictwo mieszkaniowe w podziale na rodzaj budynków mieszkalnych

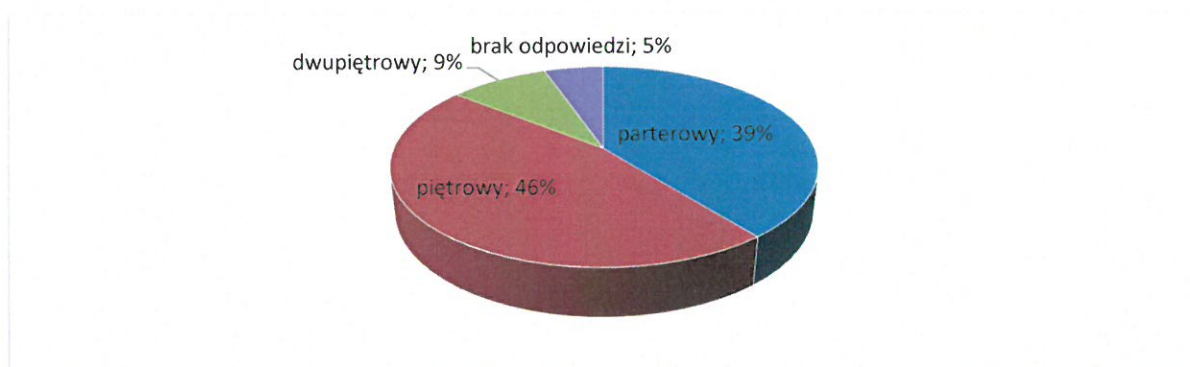

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Tryńcza

Zgodnie z analizą wyników ankiet, prowadzonych na rzecz przygotowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Tryńcza, domy jednorodzinne wolnostojące stanowią prawie 90% wszystkich gospodarstw domowych.

Większość budynków mieszkalnych to budynki piętrowe. Budynki dwupiętrowe nie stanowią więcej niż 10% wszystkich budynków.

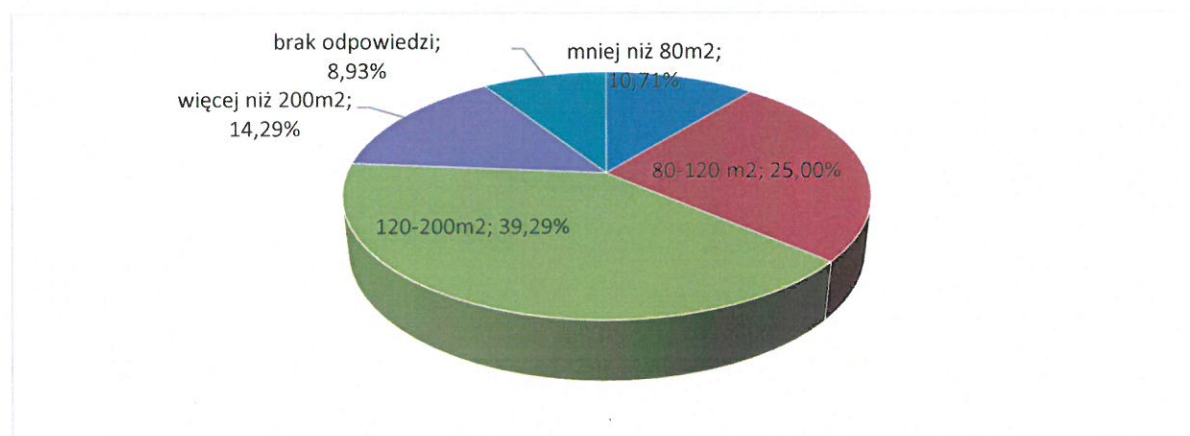
Wykres 14 Budownictwo mieszkaniowe w podziale na liczbę kondygnacji

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Tryńcza

Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania wg wyników badań ankietowych (dane za 2015) wynosi 135,42m² (wyniki ankiet nie są porównywalne z danymi GUS – dla 2015 r. - 91,99 m²). Grupując budynki mieszkalne według klas wielkości największy odsetek respondentów zamieszkuje domy o powierzchni od 120 do 200 m².

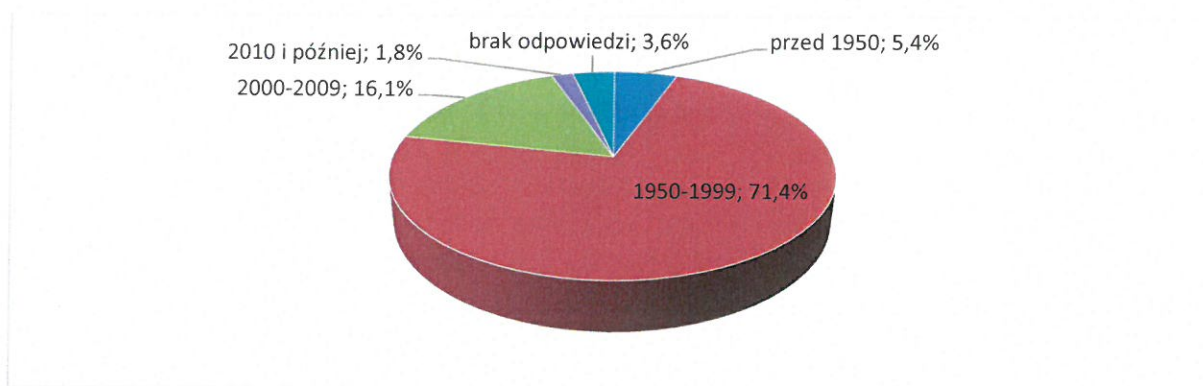
Wykres 15 Budownictwo mieszkaniowe w podziale na powierzchnię użytkową

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Tryńcza

Jak wynika z badań ankietowych prawie ¾ wszystkich budynków mieszkalnych zostało zbudowanych w II połowie XX wieku. Po 2000 roku wybudowano prawie 18% wszystkich budynków mieszkalnych w gminie.

Wykres 16 Budownictwo mieszkaniowe w podziale na lata budowy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w centralne ogrzewanie wyposażonych jest prawie 65% mieszkań, wodociąg doprowadzony jest do ponad 90% mieszkań i prawie 60% gaz sieciowy.

Tabela 11 Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
wodociąg	88,4	88,5	90,8	90,9	91,0	91,0	91,1	91,2
łazienka	73,2	73,5	78,8	78,9	79,1	79,2	79,4	79,7
centralne ogrzewanie	57,9	58,5	63,2	63,4	63,8	64,0	64,3	64,7
gaz sieciowy	59,92	59,92	60,55	60,64	60,19	59,97	59,82	59,30

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Stan sieci gazowej w Gminie Tryńcza pokazuje poniższa tabela. Według stanu na koniec roku 2014 długość sieci gazowej w gminie wynosiła ponad 89 km, długość przyłączy gazowych ponad 41 km, zaś ich liczba wynosiła 1.764. Odbiorcami gazu z sieci było 1.478 gospodarstw.

Tabela 12: Stan sieci gazowej na terenie Gminy Tryńcza. Stan na 30.12.2014

L.p.	Miejscowość	Długość przyłączy (m)	Ilość przyłączy	Długość sieci (m)	Liczba odbiorców
	Głogowiec	1 930	73	4 553	55
	Gniewczyna	12 913	435	22 377	377
	Łańcucka				
	Gniewczyna Tryniecka		174		148
	Gorzyce	5 012	246	12 871	215
	Jagiełta	4 227	230	14 210	223
	Tryńcza	7 043	336	18 249	255
	Ubieszyn	3 569	142	8 876	118
	Wólka Małkowska	1 500	69	4 073	47
	Wólka Ogryzkowa	4 831	59	3 977	40
	Razem:	41 025	1764	89 186	1 478

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Tryńcza

Środowisko i zasoby przyrodnicze

Gmina Tryńcza leży w typowej dla większości obszaru Polski strefie klimatu umiarkowanego, przejściowego. Średnie temperatury roczne wynoszą w okresie od kwietnia do września około 15° C i są nieznacznie wyższe od średnich temperatur odnotowywanych w tym regionie. Średnia roczna suma opadów kształtuje się na poziomie 432 mm.

Korzystne warunki klimatu lokalnego występują na terenach nadzalewowych, gdzie wody zalegają głęboko. Są to tereny korzystne dla lokalizacji zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi, z uwagi na ich przeciętne nasłonecznienie oraz dobre przewietrzanie.

Niekorzystne warunki dla osadnictwa oraz sadownictwa występują natomiast w obrębie terenów zalewowych i lokalnych obniżen terenowych oraz na obszarach podmokłych. Tereny terenów zalewowych, pomimo dobrego nasłonecznienia narażone są na napływ i stagnację zimnych, wilgotnych mas powietrza. W obszarach lokalnych obniżen terenowych występuje natomiast zjawisko zastoisk zimna.

Przez teren Gminy Tryńcza przepływają rzeki: San (ok. 10 km), Wisłok (ok. 18 km) oraz Mleczka (ok. 2,5 km). Wszystkie rzeki w swoim dolnym biegu łączą się w jeden ciek wodny. Rzeka Mleczka w miejscowości Gniewczyna Tryniecka wpada do Wisłoka, natomiast Wisłok wpada do Sanu poza terenem Gminy na północ od miejscowości Głogowiec. Ponadto przez obszar Gminy przepływają 3 potoki: Przykopa, Strzyganka oraz Leszczynka. Przepływające przez teren Gminy rzeki i potoki mają charakter dolinny. Brzegi rzek są wysokie, koryta głębokie i piaszczyste.

Z występowaniem wód powierzchniowych związane są zagrożenia powodziowe. Wysokie stany wód rzecznych występujące głównie w okresie wiosennym i letnim spowodowane są głównie wiosennymi roztopami i intensywnymi opadami letnim. W okresie wysokich opadów rzeki występują z koryt i zalewają okoliczne doliny. Największemu zagrożeniu podlegają obszary przyległe do rzek miejscowości takich jak Głogowiec, Gorzyce, Ubieszyn, Gniewczyna Łańcucka Gniewczyna Tryniecka, Tryńcza i Wólka Małkowa.

Przeprowadzone w rejonie położonym na północ od wsi Jagiełta badania hydrologiczne na powierzchni około 300 ha wykazały, że zalegają tam zasoby wód podziemnych w ilościach mogących zaspokoić potrzeby Gminy Tryńcza. W systemie zarządzania gospodarką wodną, teren Gminy należy do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie. Występujące na terenie Gminy Tryńcza warunki wodne związane są z poziomem wód czwartorzędowych. Wody podziemne są podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę odbiorców, stanowią ponadto bazę dla ujęć komunalnych. Pod względem hydrograficznym teren Gminy należy do dorzecza Wisły i znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 Dębica - Stalowa Wola - Rzeszów, którego wody są dobrej jakości i należą do I i II klasy. Nieustannym zagrożeniem dla jakości wód podziemnych w/w zbiornika jest odprowadzanie nieczyszczonych ścieków komunalnych i deszczowych do wód powierzchniowych oraz nieszczelnych szamb pełniących rolę osadników tylko dla części stałych.

Charakterystyczną cechą krajobrazu Gminy i zarazem atrakcją turystyczną są tereny nadbrzeżne i szerokie koryta rzeki Wisłok i San. Brak naturalnych wyniesień terenowych nie ogranicza otwartych przestrzeni, a horyzont oznacza linia lasu. Tereny leśne tworzą zwarte kompleksy, graniczące z drogami i terenami upraw rolnych. Największe kompleksy leśne znajdują się w środkowo-wschodniej części Gminy. Północna i środkowa część obszaru Gminy jest położona w obrębie Sieniawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Środowisko przyrodnicze Gminy jest dobrze zachowane i niezwykle

bogate pod względem świata fauny i flory. Bogate w rośliny bagienne jest stare koryto Wisłoka między miejscowościami Gniewczyna Tryniecka a Wólka Małkowa. Wydmy piaszczyste występujące w okolicy Jagiełty, Gorzyc, Wólki Ogryzkowej i Małkowej, Tryńczy i Gniewczyny Trynieckiej porośnięte są lasami sosnowymi i dębami. Nad brzegami rzek rosną głównie wierzy, olchy, osiki i topole.

Tabela 13 Powierzchnia gruntów leśnych

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	1118,3	1133,4	1151,0	1163,1	1172,1	1173,3	1179,9	1191,7
grunty leśne publiczne ogółem	ha	890,8	886,6	886,6	887,6	887,58	887,58	887,49	887,23
grunty leśne prywatne	ha	227,5	246,8	264,4	275,5	284,52	285,79	292,49	304,52
lesistość w %	%	15,7	16,0	16,2	16,4	16,5	16,5	16,6	16,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych na podstawie danych GUS – przekroje terytorialne BDL

Fauna ma charakter wybitnie nizinny. Z ssaków można spotkać: łosia, borsuka, kunę leśną, orzesznicę, z ptaków: gadożera, pszczołojada, kobuza, bociana czarnego, remiza, z płazów: ropuchę zieloną i paskówkę. Ciekawie reprezentuje się obszar pod względem ichtiologicznym. W rzekach występują: dziki karp, sazan, sandacz, sum, sumik karłowaty, wzdręga i ciernik.

Na skrajach lasów, nad brzegami rzek i potoków, na moczarach oraz łąkach można napotkać w sezonie wiosenno-letnim roje motyli. Na terenie Gminy występują unikalne gatunki zwierząt, ptaków oraz roślin. W środowisku leśnym spotyka się sarny, jelenie, dziki, lisy, wiewiórki czy też zające. Wśród licznej gromady ptaków żyjących w lasach, parkach i na polach występują ptaki łowne, wodne i drapieżne.

Na terenie gminy Tryńcza znajduje się fragment Sieniawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który w całości zlokalizowany jest na terenie gmin: Jarosław, Wiązownica, Stary Dzików, Oleszyce, Adamówka, Sieniawa i Tryńcza oraz miasta Sieniawa. Ogólna jego powierzchnia wynosi 52 408 ha. Założony w 1987 roku (uchwała Wojewódzkiej Rady Narodowej w Przemyślu, nr XX/148/87 z dnia 25.06.1987 r., utrzymany w mocy Obwieszczeniem Wojewody Przemyskiego z dnia 11.XII.1990r.). Obszar ten został utworzony dla ochrony Lasów Sieniawskich, jednego z największych kompleksów leśnych w województwie, będącego częścią Puszczy Sandomierskiej.

Na terenie gminy zlokalizowane są dwa obszary zatwierdzone Decyzją Komisji Europejskiej w ramach ochrony sieci Natura 2000. Obszar Dolny San jest proponowany przez organizacje pozarządowe w ramach Shadow List w ramach Dyrektywy Siedliskowej:

- Dolina Dolnego Sanu (Kod obszaru: PLH180020) objęta jest Dyrektywą Siedliskową oraz Ptasią. Występuje na terenie gminy Sieniawa i Tryńcza. Dolina Dolnego Sanu obejmuje powierzchnię 10176,6 ha w ramach Dyrektywy Siedliskowej. Obszar położony jest w Kotlinie Sandomierskiej na wysokości 140-225 m n.p.m. i obejmuje najbardziej cenne przyrodniczo fragmenty doliny dolnego Sanu na odcinku Jarosław - ujście. Dolina rzeki w stadium dojrzałym osiąga szerokość 7-15 km. Zasadniczymi elementami jej budowy są dwa poziomy terasowe holoceny oraz terasa plejstoceny. W dolinie

dominuje krajobraz rolniczy. Siedliska rolnicze zajmują ponad połowę powierzchni, jedną czwartą - siedliska łąkowe i zaroślowe, prawie jedną piątą - wody Sanu. Lasy iglaste, liściaste oraz obszary zantropogenizowane stanowią około 5%. Zidentyfikowano tu 14 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Największe znaczenie mają: kompleks zbiorowisk przykorytowych (łągi wierzbowe, ziołorośla i pionierska roślinność na piaszczystych odsypach i namuliskach). Istotną rolę w dolinie odgrywają także różnego typu ekstensywnie użytkowane łąki oraz liczne starorzecza z bogatą florą wodną. Na suchych łąkach i pastwiskach oraz na krawędziach erozyjnych występują ciekawe zbiorowiska kserotermiczne. Florę i faunę cechuje znaczne bogactwo, wykazano tu 19 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Występują tu istotne regionalnie populacjomodraszka teleiusa, modraszka nausithousa, wydry i bolenia. W dolinie występują również takie gatunki roślin jak storczyk cuchnący, róża francuska, pięciornik skalny, powojnik prosty, kotewka orzech wodny oraz owad: modliszka zwyczajna. Obszar stanowi istotny korytarz ekologiczny w tym dla ichtiofauny. Wody rzeki San i jej dopływów są siedliskiem cennych gatunków ryb z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Dorzecze Sanu objęte jest krajowym programem restytucji ryb wędrownych (certy, troci wędrownej, łososia i jesiotra ostronosego). Dopływy Sanu prezentują walory potencjalnych tarlisk i siedlisk wędrownych ryb prądolubnych o znaczeniu europejskim.

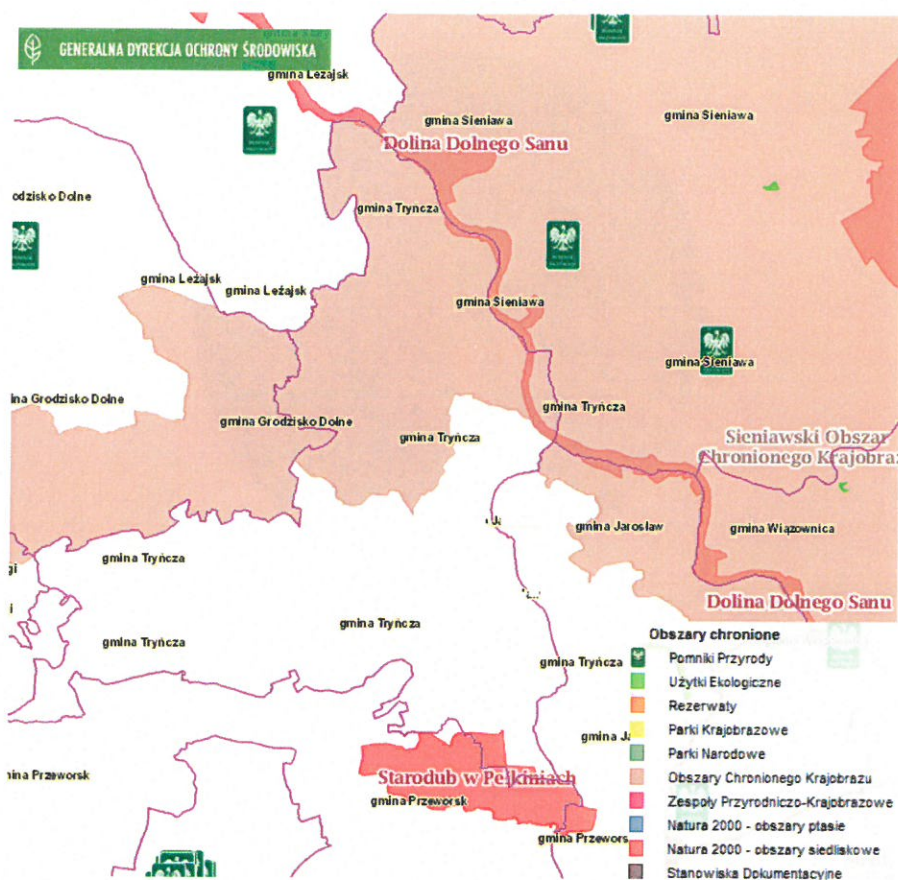
Starodub w Pełkiniach (Kod obszaru: PLH180050) obejmuje gminy Przeworsk i Tryńcza. Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000 jest specjalny obszar ochrony siedlisk o powierzchni 574,8 ha. Obszar leży na wysokości 180-185 m n.p.m. i obejmuje dobrze zachowany, zwarty kompleks bogatych florystycznie, cennych łąk (77% powierzchni obszaru) znajdujący się pomiędzy miejscowościami Pełkinie, Ujezna, Jagiełła i Rozbórz. Najcenniejsza jest liczna populacja (ponad 1000 osobników) staroduba łąkowego występująca przede wszystkim we wschodniej części obszaru. Siedliska rolnicze zajmują 22%.

Do najważniejszych surowców mineralnych na terenie Gminy zaliczyć można złoża kruszywa naturalnego, które zajmują powierzchnię ok. 300 ha. Znajdują się one w administracyjnych granicach miejscowości Tryńcza, Gorzyce, Wólka Ogryzkowa i Ubieszyn oraz w Gniewczynie Łańcuckiej i Gniewczynie Trynieckiej (obszary górnicze). Pola w Tryńczy w Wólce Ogryzkowej i Ubieszynie położone są w granicach Sieniawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

W północno – zachodniej części obszaru Gminy występują złoża gazu ziemnego objęte Obszarem Górniczym „Żołynia – Leżajsk”, utworzonym decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy są paleniska domowe (indywidualne kotłownie), wykorzystujące jako paliwo węgiel kamienny oraz ruch komunikacyjny. W okresie wegetacji istnieje możliwość zanieczyszczenia powietrza środkami owadobójczymi i chwastobójczymi rozpylanymi na polach.

Mapa 3 Obszary chronione na terenie gminy Tryńcza

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Gospodarka

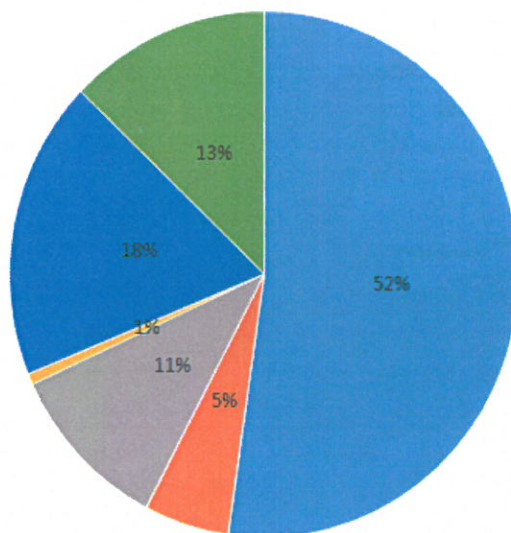
Rolnictwo

Gmina Tryńcza ma charakter rolniczy. Położona jest na terenie glebowo-rolniczego Regionu Kańczudzko-Przemyskiego i stanowi jego odrębny podregion. Gleby występujące na terenie Gminy zaliczane są do przeciętnych z przewagą gruntów słabszych. Większość gleb zbonitacjonowana jest w klasach: V, następnie IIIa, IVb oraz IVa. Grunty klasy I stanowią zaledwie 0,1% ogólnej powierzchni gruntów. Do najbardziej żyznych gleb należą mady występujące w dolinach rzek San oraz Wiśłok przepływających przez teren Gminy.

Stan gleb na terenie Gminy jest na ogół dobry. Brak jest intensywnego oddziaływania przemysłu, a tym samym zmian w naturalnych właściwościach fizyko-chemicznych gleb, przez co stopień zanieczyszczenia chemicznego gleb jest znikomy. Nie stwierdzono także wpływu emisji przemysłowych na poziom zawartości metali ciężkich i aktywności promieniotwórczej w glebie. Z całkowitej powierzchni Gminy (7.005 ha) użytki rolne zajmują 4.820 ha.

Sposób wykorzystania gruntów na terenie Gminy Tryńcza obrazuje wykres poniżej.

Wykres 17 Użytki rolne na terenie Gminy Tryńcza jako procent powierzchni gminy. Stan na 31.12.2014

■ Grunty orne ■ Łąki ■ Pastwiska ■ Sady ■ Lasy i grunty leśne ■ Pozostałe grunty i nieużytki

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Tryńcza

Według stanu na koniec roku 2014 w Gminie działało 1.436 gospodarstw, co oznacza stały spadek – w roku 2002 było ich 1.943. W strukturze rolnej Gminy Tryńcza dominują gospodarstwa małopowierzchniowe: do 5 hektarów, których jest łącznie 1.338, co stanowi 93,2% ogółu gospodarstw. Gospodarstw większych – o areale przekraczającym 15 hektarów było 16 (1,1%). Nie widać również przesłanek ku temu, aby niekorzystna struktura obszarowa gospodarstw rolnych uległa w najbliższym czasie szybkim przekształceniom. Zmiany takie są konieczne, gdyż istniejące rozdrobnienie gospodarstw rolnych jest przyczyną niskiej towarowości produkcji rolnej, co w bezpośredni sposób przekłada się na wyniki ekonomiczne. Jedną z konsekwencji istniejącego rozdrobnienia jest produkcja wielokierunkowa i niewyspecjalizowana.

Zgodnie ze stanem na 31.12.2015 w Gminie Tryńcza zarejestrowanych jest obecnie 1244 podatników posiadających na terenie Gminy Tryńcza grunty o powierzchni do 1 ha i zaliczanych do grupy rolników ze względu na fakt posiadania gruntów również na terenie innych gmin. Ponadto w Gminie zarejestrowanych jest 1894 - podatników posiadających nieruchomości (grunty) o powierzchni do 1 ha, a co za tym idzie nie zaliczających się do gospodarstw rolnych.

Skutkiem rozdrobnienia jest wspomniany niski poziom konkurencyjności prowadzonej działalności rolniczej. Gospodarstwa te znaczną część lub całość wytworzonej produkcji przeznaczają na zaopatrzenie w żywność swojej rodziny. Podobna tendencja zauważalna jest wśród gospodarstw rolnych na terenie powiatu przeworskiego. Ponad 60% gospodarstw jest zarządzana przez osoby nie posiadające wykształcenia rolniczego, a jedynie poniżej 1% prowadzona jest przez osoby z wyższym wykształceniem rolniczym. Taka struktura wykształcenia wśród osób odpowiedzialnych za kierowanie gospodarstwem rolnym znacznie zmniejsza stopień konkurencyjności. Stąd ważnym zadaniem będzie działanie na rzecz podnoszenia jakości funkcjonowania gospodarstw rolnych w Gminie przy współpracy ze strony Ośrodków Doradztwa Rolniczego (ODR). Działalność w zakresie doradztwa rolniczego dla rolników z terenu Gminy prowadzi Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego (PODR), działający w oparciu o ustawę o jednostkach doradztwa rolniczego, prowadzący działalność informacyjną,

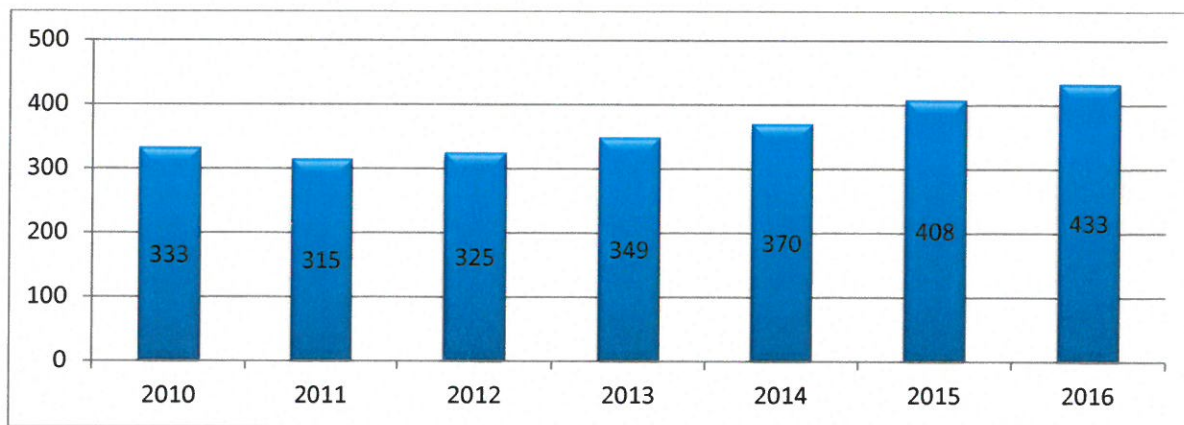
edukacyjno-szkoleniową oraz doradczą. Udziela on wszechstronnej pomocy rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich, mając na celu zwiększania dochodów gospodarstw rolnych oraz poprawę warunków życia na wsi. Najbliższy oddział terenowy (powiatowy) zlokalizowany jest w Przeworsku.

Podmioty gospodarcze

Gmina Tryńcza na tle innych gmin powiatu przeworskiego oraz województwa podkarpackiego nie wykazuje szczególnie wysokiego nasycenia podmiotami gospodarczymi. Według rejestru REGON, na koniec roku 2014 na terenie Gminy zarejestrowanych było 370 podmiotów gospodarki narodowej, z czego zdecydowaną większość, bo 294 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Stanowiły one 79,4% ogółu przedsiębiorców w Gminie. Liczba podmiotów gospodarczych plasuje gminę na 3. miejscu w powiecie.

Podmioty gospodarcze działające na terenie Gminy to w przeważającej mierze mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające poniżej 10 pracowników – w roku referencyjnym 2014 było ich łącznie 354, co stanowiło 95,7% ogólnej ich liczby. Ponadto działało 15 firm małych, nie będących firmami mikro (czyli zatrudniających od 10 do 49 pracowników), co stanowi 4% ogółu. Brakuje firm średnich i dużych. [Fabryka Wagonów Gniewczyna Łańcucka zaprzestała działalności po ogłoszeniu upadłości].

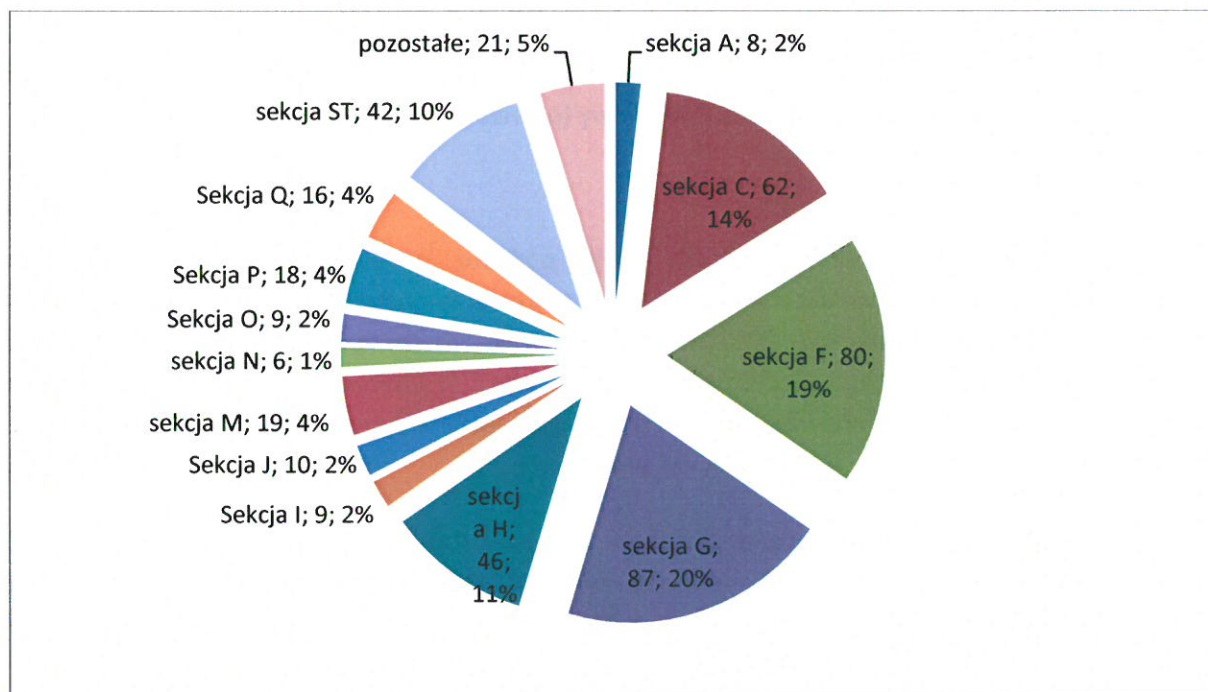
Wykres 18 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie gminy Tryńcza w latach 2010-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych na podstawie danych GUS – przekroje terytorialne BDL

Najliczniejszą grupę przedsiębiorstw stanowią przedsiębiorstwa sekcji G (handel hurtowy i detaliczny), sekcji F (budownictwo) sekcji C (przetwórstwo przemysłowe) oraz sekcji H (transport i gospodarka magazynowa) oraz sekcji SiT (pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników oraz gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby).

Wykres 19 Podmioty gospodarki narodowej na terenie gminy Tryńcza w podziale na sekcje PKD – dane za rok 2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych na podstawie danych GUS – przekroje terytorialne BDL

Na terenie gminy nie występują przedsiębiorstwa sekcji D (wytworzenie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych) i U (organizacje i zespoły eksterytorialne).

Na terenie gminy przedsiębiorczość jest słabo rozwinięta. Dysproporcje pomiędzy gminą, powiatem a województwem przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 14 Podmioty gospodarki narodowej wskaźniki

	Gmina Trynca		Powiat przeworski		Województwo podkarpackie	
	2014	2016	2014	2016	2014	2016
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	442	513	564	598	763	788
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	53	71	54	56	70	67
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	30	45	43	44	54	53
podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	44	51	56	60	76	79
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	70,5	81,3	89,7	95,3	120,3	125,4
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	35	41	43	46	57	58
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	5,6	6,5	6,8	7,3	9,0	9,2
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	2,39	2,49	2,73	3,00	3,25	3,58

fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	24	25	27	30	33	36
nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	1	0	1	1	1	2
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	84	113	86	89	110	107
udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON	6,8	8,8	7,7	7,3	7,1	6,8
udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora medycznego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem	2,27	10,00	3,29	4,75	3,64	4,38
udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem	4,55	3,33	5,18	2,49	6,67	6,18
udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora przetwórstwa rolno-spożywczego w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem	2,27	0,00	0,71	0,68	0,60	0,43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych na podstawie danych GUS – przekroje terytorialne BDL

Tereny inwestycyjne

Na terenie Gminy Tryńcza wyznaczono 6 obszarów terenów inwestycyjnych:

OBSZAR NR 1 miejscowość GNIEWCZYNA ŁAŃCUCKA

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tryńcza w/w tereny przeznaczone są na cele inwestycyjne przemysłu i rzemiosła. Obszar ten podzielono na 3 warianty:

Wariant I Teren o pow. ok. 22 ha, w tym grunty stanowiące własność Gminy Tryńcza - 2.00 ha, pozostałe to grunty prywatnych właścicieli. Bonitacja gruntów przedstawia się następująco:

- ok. 30% gruntów klasy IV,
- ok. 60% gruntów klasy V,
- ok. 10% gruntów klasy VI,

Wariant II Teren o pow. ok. 12 ha, w tym grunty stanowiące własność Gminy Tryńcza - 5,64 ha; pozostałe to grunty właścicieli prywatnych. Bonitacja gruntów przedstawia się następująco:

- ok. 30% gruntów to grunty klasy IV;
- ok. 50% gruntów to grunty klasy V,
- ok. 20% gruntów to grunty klasy VI,

Wariant III Teren o pow. ok. 30 ha, w tym grunty stanowiące własność Gminy Tryńcza - 2.12 ha. Pozostałe grunty to grunty właścicieli prywatnych, Bonitacja przedstawia się następująco:

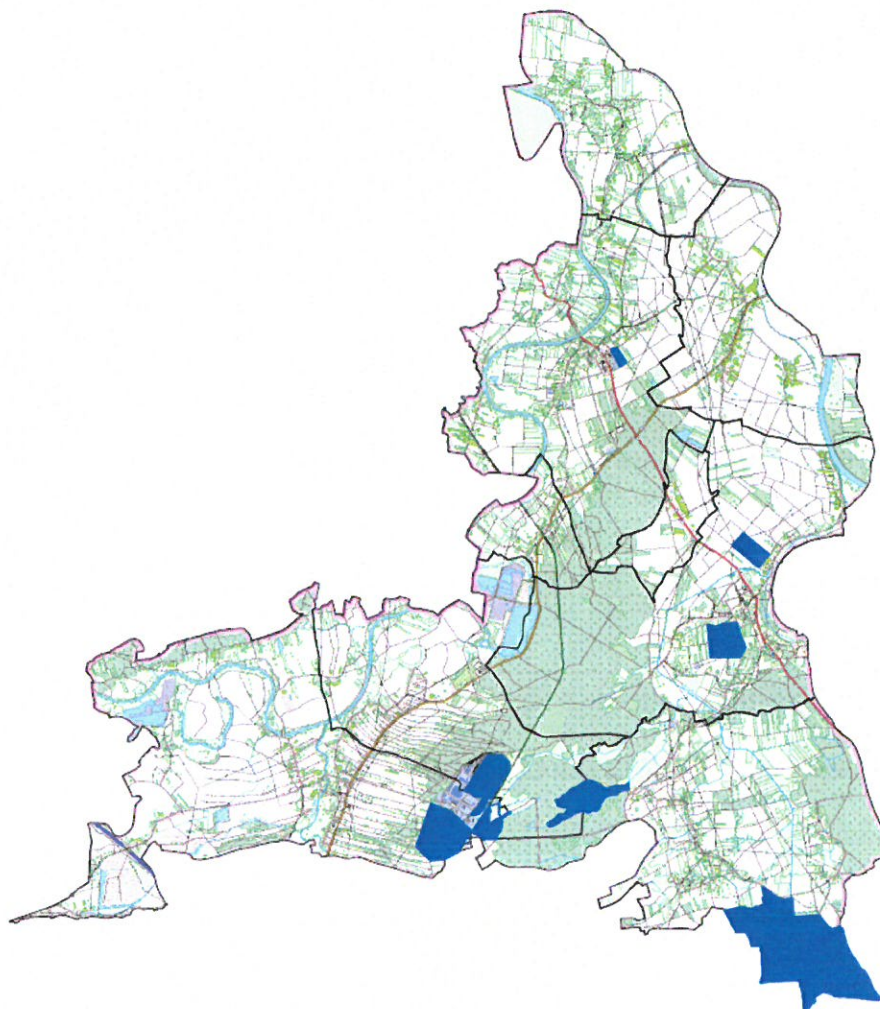
- ok. 50% to grunty IV klasy,

ok. 50% to grunty V klasy.

OBSZAR NR 2 miejscowość TRYŃCZA

Na ten teren jest w opracowaniu Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tryńcza. W/w tereny przeznaczone są na cele przemysłu i usług komercyjnych. Na obszarze ok. 1. 50 ha znajdują się magazyny składowe, obiekty handlu i piekarni. Pozostały teren o pow. ok. 2.00ha stanowi własność prywatnych właścicieli.

Mapa 4 Obszary inwestycyjne Gminy Tryńcza

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy, ze stron: <http://www.tryncza.eu/page/podstrona/101/inwestycje/oferta-inwestycyjna.html>

OBSZAR NR 3 miejscowość GORZYCE

Teren o pow. ok., 5.00ha, grunt stanowiący własność prywatnych właścicieli. Bonitacja gruntów przedstawia się następująco:

ok. 90% to pastwiska kl. V

ok. 10 % grunty kL IV

OBSZAR NR 4 miejscowość GORZYCE

Teren o pow. ok. 5.00 ha , grunt stanowiący własność prywatnych właścicieli. Bonitacja gruntów przedstawia się następująco:

ok. 90 % grunty orne kl. IV

ok. 10% grunty kl. V

OBSZAR NR 5 miejscowość JAGIEŁŁA

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tryńcza w/w tereny przeznaczone są na cele rekreacji i wypoczynku. Teren o pow. ok. 153,00 ha , grunt stanowiące własność Gminy Tryńcza. Bonitacja gruntów przedstawia się następująco:

ok. 80 % stanowią pastwiska kl III

ok. 20 % stanowią pastwiska i grunty orne kl IV

OBSZAR NR 6 miejscowość JAGIEŁŁA

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tryńcza w/w tereny przeznaczone są na cele rekreacji i wypoczynku. Teren o pow. ok. 20.00 ha , grunt stanowiące własność Gminy Tryńcza. Bonitacja gruntów przedstawia się następująco:

ok. 85 % stanowią pastwiska kl IV,

ok. 15 % stanowią pastwiska kl V.

Aktywność społeczna mieszkańców

Na terenie Gminy Tryńcza swoje siedziby mają organizacje pozarządowe, prowadzące działalność w różnych obszarach. Współpraca z sektorem NGO może przynosić Gminie i jej mieszkańcom korzyści w postaci lepszej diagnozy lokalnych potrzeb, podniesienia jakości świadczonych usług publicznych poprzez realizację części z nich w różnych formułach partnerstwa, czy też wzmocnienie poczucia odpowiedzialności za dobro wspólne u mieszkańców i zwiększenie ich aktywności na niwie społecznej. Roczne programy współpracy Gminy Tryńcza z organizacjami pozarządowymi określają jako strategiczne następujące obszary współpracy:

- upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i rekreacji,
- kultury artystycznej i sztuki,
- działalności charytatywnej,
- nauki, edukacji, oświaty i wychowania.

Ponadto, współpraca pomiędzy Gminą Tryńcza, a sektorem NGO prowadzona jest w szczególności poprzez:

- zlecanie zadań publicznych w formie:
 - powierzania wykonania zadania wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie jego realizacji;
 - wspierania wykonania zadania wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie jego realizacji.
- wspólną realizację zadań publicznych na zasadzie partnerstwa,
- formy współpracy pozafinansowej, w postaci:
 - wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działań i współdziałania
 - w celu zharmonizowania tych kierunków;
 - współpracy w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł;

- udostępniania lokalu na spotkania, szkolenia i konferencje;
- pomocy merytorycznej dotyczącej przepisów prawnych i tworzenia aktów normatywnych związanych z funkcjonowaniem organizacji.

Lista organizacji pozarządowych działających na terenie gminy:

- Koła Gospodyń Wiejskich (9): Tryńcza, Głogowiec, Gniewczyna Łańcucka, Gniewczyna Tryniecka, Jagiełła, Ubieszyn, Gorzyce, Wólka Małkowa, Wólka Ogryzkowa;
- Ludowe Kluby Sportowe (4): LKS „Wisłoczanka” Tryńcza, LKS „SAN” Gorzyce, LKS „Huragan” Gniewczyna, LKS „Zorza” Jagiełła;
- Ochotnicze Straże Pożarne (7): Tryńcza, Gniewczyna Łańcucka, Gniewczyna Tryniecka, Gorzyce, Jagiełła, Głogowiec, Ubieszyn;
- Stowarzyszenia (4): Stowarzyszenie „Kraina Sanu” – Lokalna Grupa Działania, Stowarzyszenie Chóralne Chór Cantilena i Przyjaciół Czytelnictwa, Gniewczyńskie Stowarzyszenie Pomocy i Rozwoju, Parafialne Stowarzyszenie Rozwoju „Wiara”;
- Straże Grobowe „Turki” (5): Tryńcza, Gniewczyna Łańcucka, Gniewczyna Tryniecka, Gorzyce, Jagiełła;
- Parafialny Oddział Akcji Katolickiej (3): Tryńcza, Gniewczyna Łańcucka, Gorzyce;
- Ruch Apostolski Młodzieży (1): Gniewczyna Łańcucka;
- Izby Pamięci Narodowej (3): Tryńcza, Gorzyce, Gniewczyna Łańcucka.

Atutem Gminy w kontekście rozwijania aktywności mieszkańców jest posiadanie uchwalonego przez Radę Gminy Tryńcza dokumentu w postaci „Strategii Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Gminy Tryńcza” (SRSOGT). Przewiduje on osiągnięcie następujących celów strategicznych:

- Zwiększenie aktywności społeczności lokalnej;
- Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystanie istniejących zasobów;
- Wzrost zaangażowania organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań samorządowych;
- Powstanie nowych organizacji pozarządowych i inicjatyw wolontarystycznych;
- Usprawnienie procesu informacji;
- Zmniejszenie obszaru wykluczenia społecznego;
- Stały monitoring potrzeb środowiska społecznego;
- Realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności.

Poza faktem niewielkiej liczby organizacji pozarządowych, problemem większości z nich jest niski potencjał organizacyjny i finansowy, co ogranicza możliwości oddziaływania wielu z nich w zakresie realizacji własnych celów statutowych. Wzmocnienie sektora NGO, zarówno poprzez niniejszą Strategię, jak też „Strategię Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Gminy Tryńcza” podniosłoby poziom aktywności społecznej i rozwoju postaw obywatelskich na terenie Gminy, przez co uległaby poprawie zarówno sfera jakości zarządzania, jak też postrzeganie lokalnego samorządu przez mieszkańców.

Podsumowanie szczegółowej diagnozy – mocne i słabe strony

Mocne strony

Słabe strony

Dogodne położenie komunikacyjne
Dobry stan infrastruktury drogowej,
komunikacyjnej, komunalnej, sportowej
i kulturalnej.

Wysoka aktywność ośrodków kultury
i organizacji pozarządowych
zlokalizowanych na terenie gminy
Gmina Tryńcza posiada uchwaloną
Strategię Rozwoju Społeczeństwa
Obywatelskiego Gminy Tryńcza

Duży potencjał rekreacyjny, związany z
turystyką weekendową i prozdrowotną

Wykwalifikowana kadra techniczna

Gmina posiada wolne tereny inwestycyjne

Przybywa ludności w wieku
przedprodukcyjnym

Utrzymanie infrastruktury drogowej
(odśnieżanie, energia elektryczna
oświetlenia, bieżące remonty) stanowi
znaczące obciążenie budżetu gminy
Utrzymanie kubaturowej infrastruktury
gminnej (oświetlenie i bieżące remonty)
stanowi znaczące obciążenie budżetu gminy
Na terenie gminy brakuje infrastruktury z
przeznaczeniem na mieszkania socjalne,
dzienne domy opieki, kluby seniora wraz z
opieką rehabilitanta czy psychologa,
stacjonarnych domów pomocy społecznej,
warsztatów terapii zajęciowej czy świetlic
socjoterapeutycznych.
Infrastruktura szkolna wymaga remontów,
organizacji przestrzeni wokół szkół oraz
doposażenia w najnowszą technologię i
materiały edukacyjne.

Niskie wskaźniki nasyceniem organizacjami
pozarządowymi na 10 000 mieszkańców

Do największych problemów
demograficznych zalicza się starzenie się
społeczeństwa
do największych problemów społecznych
mieszkańców gminy należą bezrobocie i
ubóstwo

w latach 2012-2015 ponad 600 osób straciło
prace w wyniku upadłości fabryki wagonów
w Gniewczynie Łańcuckiej.

Na terenie Gminy nie ma średnich i dużych
przedsiębiorstw.

Na terenie gminy nie ma ani żłobków ani
szkół średnich

Analiza według kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji według instrukcji Samorządu Województwa Podkarpackiego

W celu wytypowania obszarów kryzysowych w gminie niezbędna jest analiza zróżnicowania wewnętrznego różnorodnych zjawisk w niej zachodzących. Do takiej analizy konieczny jest podział przestrzeni gminy na jednostki podstawowe, które stanowić będą pewne najmniejsze, niepodzielne już w procesie analizy obszarów, dla których przeprowadzana będzie agregacja danych.⁵ Na potrzeby delimitacji obszaru kryzysowego w gminie Tryńcza przyjęto do diagnozy podział na sołectwa.

Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (wersja z sierpnia 2016 r.; dalej: „Wytyczne Ministra Rozwoju”) definiują stan kryzysowy w sposób nieco bardziej rozbudowany niż *Ustawa o rewitalizacji* - jako stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk w zdegradowanych obszarach, których **skala i dynamika** (czyli zmiany w czasie, obserwowane trendy) **mierzone są w odniesieniu do wszystkich sfer tj. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej w odniesieniu do wartości dla całej gminy.**⁶

W województwie podkarpackim poza spełnieniem Wytycznych Ministerstwa Rozwoju projektem rewitalizacyjnym oraz GPR stawiane są dodatkowe wymagania, także w odniesieniu do sposobu przeprowadzenia diagnozy (np. wymaga się użycia konkretnych mierników w analizie). W niniejszym podrozdziale zostały opisane wyniki analizy według kryteriów i wskaźników wyznaczonych w *Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020* (zwaną w dalszej części dokumentu Instrukcją).

Zgodnie z Instrukcją wymagane jest wskazanie, że wyznaczony zgodnie z Wytycznymi Ministra obszar rewitalizacji charakteryzuje minimum 4 z niżej wymienionych wskaźników (maksymalnie po 1 z każdej kategorii), dla których wartości oszacowane dla tego obszaru są mniej korzystne niż wartości referencyjne dla województwa podkarpackiego. Wybór każdorazowo powinien być uzasadniony.

Gmina pozyskała dane dla obszaru rewitalizacji z dostępnych źródeł (statystyka publiczna nie podaje danych na poziomie niższym niż NTS -5), uwzględniając opisaną w instrukcji metodologię. Jednostka przestrzenna (mniejsza niż region statystyczny poziomu NTS 5) została określona jako miejscowość, w granicach administracyjnych miejscowości. Na tym poziomie skupia się więc agregacja danych.

⁵ Delimitacja krok po kroku, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 2017 rok, s. 7

⁶ Tamże, s. 10

Kategoria: demografia

Zgodnie z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, zwana dalej Instrukcją⁷ w kategorii demografia określono następujące wskaźniki:

1. Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania

Tabela 15 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości

-0,11	dane referencyjne 2014
-0,0018	POWIAT PRZEWORSKI
0,95	Gmina Tryńcza (ogółem)
0,95	Gmina Tryńcza (mężczyźni)
0,95	Gmina Tryńcza (kobiety)
1,7	Głogowiec (ogółem)
0,64	Głogowiec (mężczyźni)
2,76	Głogowiec (kobiety)
0,045	Gniewczyna Łańcucka (ogółem)
0	Gniewczyna Łańcucka (mężczyźni)
0,09	Gniewczyna Łańcucka (kobiety)
0,81	Gniewczyna Tryniecka (ogółem)
0,91	Gniewczyna Tryniecka (mężczyźni)
0,71	Gniewczyna Tryniecka (kobiety)
0,515	Gorzyce (ogółem)
0,62	Gorzyce (mężczyźni)
0,41	Gorzyce (kobiety)
1,135	Jagiełła (ogółem)
1	Jagiełła (mężczyźni)
1,27	Jagiełła (kobiety)
0,385	Tryńcza (ogółem)
0,77	Tryńcza (mężczyźni)
0	Tryńcza (kobiety)
0,395	Ubieszyn (ogółem)
0,28	Ubieszyn (mężczyźni)
0,51	Ubieszyn (kobiety)
-0,035	Wólka Małkowska (ogółem)
-0,06	Wólka Małkowska (mężczyźni)
-0,01	Wólka Małkowska (kobiety)
3,59	Wólka Ogryzkowa (ogółem)
4,4	Wólka Ogryzkowa (mężczyźni)
2,78	Wólka Ogryzkowa (kobiety)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz danych szacunkowych w proporcji do liczby zamieszkałych kobiet i mężczyzn w poszczególnych miejscowościach gminnych. – dane za 2014 rok

⁷ Instrukcja została wydana na podstawie art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z dnia 2016 r. poz. 486 t.j.), w związku z art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. 2016, poz. 217). Zgodnie z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 3 lipca 2015 r. Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014-2020 może opracować szczegółowe wytyczne w zakresie rewitalizacji, w których uzupełni lub rozwinie zakres i wymogi wobec programów rewitalizacji.

2. Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania

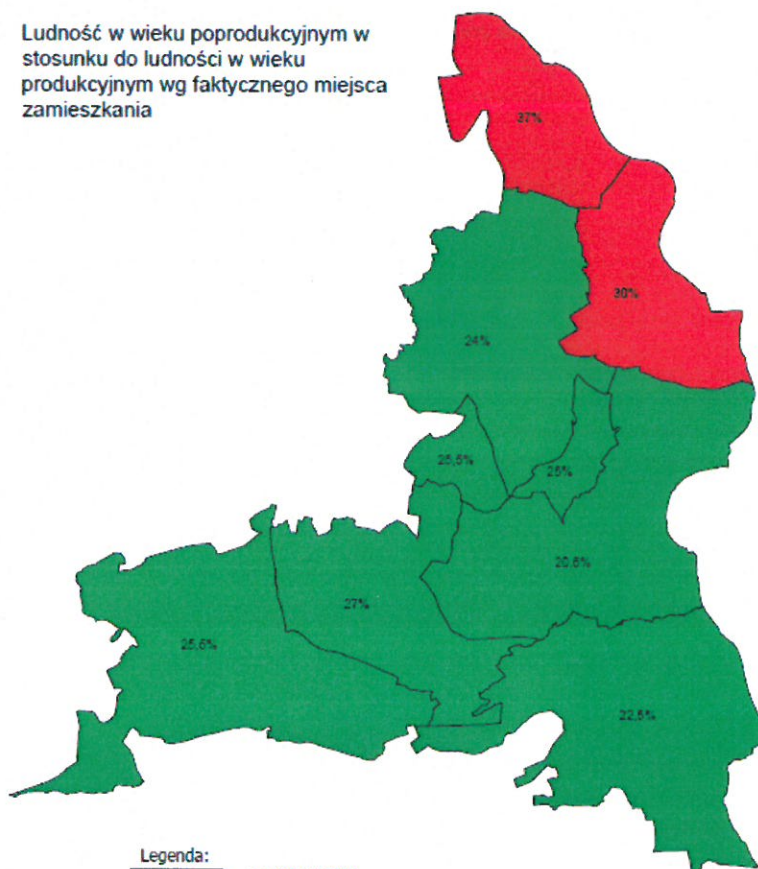
Tabela 16 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości

27,90%	dane referencyjne 2014
28,19%	POWIAT PRZEWORSKI
26,50%	Gmina Tryńcza (ogółem)
15,00%	Gmina Tryńcza (mężczyźni)
38,00%	Gmina Tryńcza (kobiety)
37,00%	Głogowiec (ogółem)
18,00%	Głogowiec (mężczyźni)
56,00%	Głogowiec (kobiety)
25,50%	Gniewczyna Łańcucka (ogółem)
14,00%	Gniewczyna Łańcucka (mężczyźni)
37,00%	Gniewczyna Łańcucka (kobiety)
27,00%	Gniewczyna Tryniecka (ogółem)
18,00%	Gniewczyna Tryniecka (mężczyźni)
36,00%	Gniewczyna Tryniecka (kobiety)
20,50%	Gorzyce (ogółem)
14,00%	Gorzyce (mężczyźni)
27,00%	Gorzyce (kobiety)
22,50%	Jagiełta (ogółem)
11,00%	Jagiełta (mężczyźni)
34,00%	Jagiełta (kobiety)
24,00%	Tryńcza (ogółem)
12,00%	Tryńcza (mężczyźni)
36,00%	Tryńcza (kobiety)
30,00%	Ubieszyn (ogółem)
21,00%	Ubieszyn (mężczyźni)
39,00%	Ubieszyn (kobiety)
25,50%	Wólka Małkowska (ogółem)
16,00%	Wólka Małkowska (mężczyźni)
35,00%	Wólka Małkowska (kobiety)
25,00%	Wólka Ogryzkowa (ogółem)
12,00%	Wólka Ogryzkowa (mężczyźni)
38,00%	Wólka Ogryzkowa (kobiety)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz danych szacunkowych w proporcji do liczby zamieszkałych kobiet i mężczyzn w poszczególnych miejscowościach gminnych – dane za 2014 rok

Mapa 5 „Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości

Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz danych szacunkowych w proporcji do liczby zamieszkałych kobiet i mężczyzn w poszczególnych miejscowościach gminnych.

Legenda:

- mniej niż 25%
- poziom danych referencyjnych 27,9%
- od 27,9% do 30%
- od 30% do 35%
- powyżej 35%

3. Mediana wieku

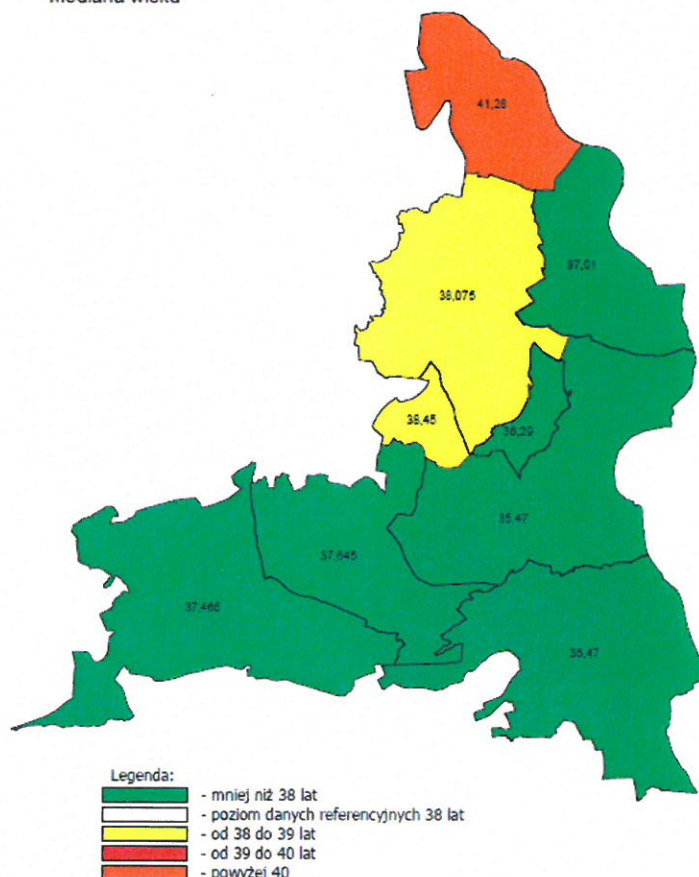
Tabela 17 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Mediana wieku” dla poszczególnych miejscowości

38	dane referencyjne 2014
bd	POWIAT PRZEWORSKI
37,45	Gmina Tryńcza (ogółem)
36,28	Gmina Tryńcza (mężczyźni)
38,63	Gmina Tryńcza (kobiety)
41,28	Głogowiec (ogółem)
37,3	Głogowiec (mężczyźni)
45,26	Głogowiec (kobiety)
37,46	Gniewczyna Łańcucka (ogółem)
36,84	Gniewczyna Łańcucka (mężczyźni)
38,09	Gniewczyna Łańcucka (kobiety)
37,64	Gniewczyna Tryniecka (ogółem)
36,19	Gniewczyna Tryniecka (mężczyźni)
39,1	Gniewczyna Tryniecka (kobiety)
35,47	Gorzyce (ogółem)
35,62	Gorzyce (mężczyźni)
35,32	Gorzyce (kobiety)
35,47	Jagiełta (ogółem)
33,83	Jagiełta (mężczyźni)
37,11	Jagiełta (kobiety)
38,07	Tryńcza (ogółem)
37,75	Tryńcza (mężczyźni)
38,4	Tryńcza (kobiety)
37,01	Ubieszyn (ogółem)
36,84	Ubieszyn (mężczyźni)
37,18	Ubieszyn (kobiety)
38,45	Wólka Małkowska (ogółem)
38,27	Wólka Małkowska (mężczyźni)
38,63	Wólka Małkowska (kobiety)
36,29	Wólka Ogryzkowa (ogółem)
33,95	Wólka Ogryzkowa (mężczyźni)
38,63	Wólka Ogryzkowa (kobiety)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz danych szacunkowych w proporcji do liczby zamieszkałych kobiet i mężczyzn w poszczególnych miejscowościach gminnych. – dane za 2014 rok

Mapa 6 „Mediana wieku wg faktycznego miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości

Mediana wieku

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz danych szacunkowych w proporcji do liczby zamieszkałych kobiet i mężczyzn w poszczególnych miejscowościach gminnych.

4. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania

Tabela 18 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości

0,07	dane referencyjne 2014
-0,1	POWIAT PRZEWORSKI
0,125	Gmina Tryńcza (ogółem)
-0,22	Gmina Tryńcza (mężczyźni)
0,47	Gmina Tryńcza (kobiety)
-1,65	Głogowiec (ogółem)
-1,92	Głogowiec (mężczyźni)
-1,38	Głogowiec (kobiety)
-0,19	Gniewczyna Łańcucka (ogółem)
-0,19	Gniewczyna Łańcucka (mężczyźni)
-0,19	Gniewczyna Łańcucka (kobiety)
0,13	Gniewczyna Tryniecka (ogółem)
-0,69	Gniewczyna Tryniecka (mężczyźni)
0,95	Gniewczyna Tryniecka (kobiety)
0,355	Gorzyce (ogółem)
0,15	Gorzyce (mężczyźni)
0,56	Gorzyce (kobiety)
0,185	Jagiełła (ogółem)
-0,17	Jagiełła (mężczyźni)
0,54	Jagiełła (kobiety)
0,075	Tryńcza (ogółem)
-0,15	Tryńcza (mężczyźni)
0,3	Tryńcza (kobiety)
0,24	Ubieszyn (ogółem)
-0,28	Ubieszyn (mężczyźni)
0,76	Ubieszyn (kobiety)
0,98	Wólka Małkowa (ogółem)
0,63	Wólka Małkowa (mężczyźni)
1,33	Wólka Małkowa (kobiety)
1,01	Wólka Ogryzkowa (ogółem)
0,63	Wólka Ogryzkowa (mężczyźni)
1,39	Wólka Ogryzkowa (kobiety)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz danych szacunkowych w proporcji do liczby zamieszkałych kobiet i mężczyzn w poszczególnych miejscowościach gminnych – dane za 2014 rok.

Mapa 7 „Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości

Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz danych szacunkowych w proporcji do liczby zamieszkałych kobiet i mężczyzn w poszczególnych miejscowościach gminnych.

W kategorii demografii następujące miejscowości spełniają wymagane minimum: Głogowiec, Ubieszyn, Tryńcza, Wólka Małkowa, Gniewczyna Łańcucka.

Legenda:

- więcej niż 0,07
- poziom danych referencyjnych 0,07
- od 0,07 do 0
- od 0 do "-1"
- mniej niż "-1"

Kategoria: rynek pracy

Zgodnie z Instrukcją w kategorii rynek pracy określono następujące wskaźniki:

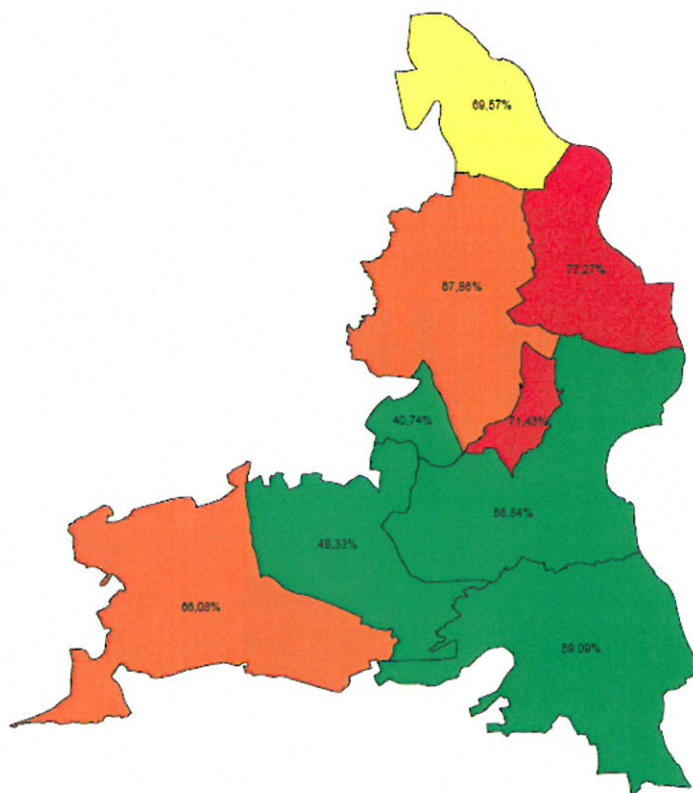
5. Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem

Tabela 19 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem” dla poszczególnych miejscowości

61,50%	dane referencyjne 2014
42,53%	POWIAT PRZEWORSKI
62,29%	Gmina Tryńcza (ogółem)
54,19%	Gmina Tryńcza (mężczyźni)
70,52%	Gmina Tryńcza (kobiety)
69,57%	Głogowiec (ogółem)
72,73%	Głogowiec (mężczyźni)
66,67%	Głogowiec (kobiety)
66,08%	Gniewczyna Łańcucka (ogółem)
54,35%	Gniewczyna Łańcucka (mężczyźni)
79,75%	Gniewczyna Łańcucka (kobiety)
48,33%	Gniewczyna Tryniecka (ogółem)
48,28%	Gniewczyna Tryniecka (mężczyźni)
48,39%	Gniewczyna Tryniecka (kobiety)
56,84%	Gorzyce (ogółem)
43,18%	Gorzyce (mężczyźni)
68,63%	Gorzyce (kobiety)
59,09%	Jagiełła (ogółem)
51,67%	Jagiełła (mężczyźni)
68,00%	Jagiełła (kobiety)
67,86%	Tryńcza (ogółem)
60,38%	Tryńcza (mężczyźni)
74,58%	Tryńcza (kobiety)
77,27%	Ubieszyn (ogółem)
69,57%	Ubieszyn (mężczyźni)
85,71%	Ubieszyn (kobiety)
40,74%	Wólka Małkowska (ogółem)
33,33%	Wólka Małkowska (mężczyźni)
46,67%	Wólka Małkowska (kobiety)
71,43%	Wólka Ogryzkowa (ogółem)
70,00%	Wólka Ogryzkowa (mężczyźni)
72,73%	Wólka Ogryzkowa (kobiety)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku – dane za 2014 rok

Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem

Mapa 8 „Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości

Legenda:

- mniej niż 61,5%
- poziom danych referencyjnych 61,5%
- od 61,5% do 65%
- od 65% do 70%
- powyżej 70%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku

6. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania

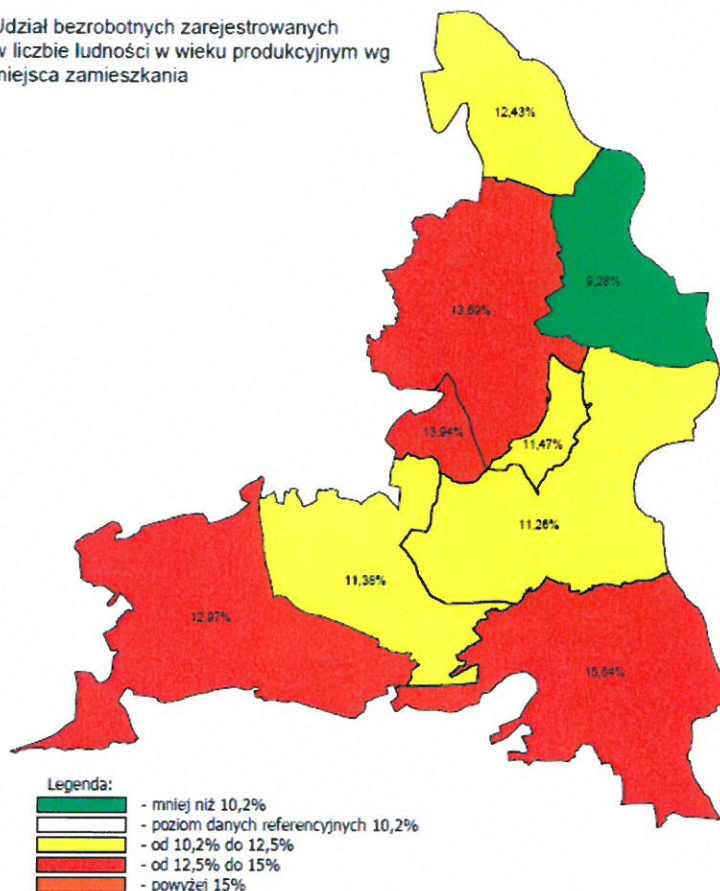
Tabela 20 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości

10,20%	dane referencyjne 2014	
11,39%	POWIAT PRZEWORSKI	
12,60%	Gmina Tryńcza (ogółem)	
11,60%	Gmina Tryńcza (mężczyźni)	
13,80%	Gmina Tryńcza (kobiety)	
12,43%	Głogowiec (ogółem)	
10,83%	Głogowiec (mężczyźni)	
14,37%	Głogowiec (kobiety)	
12,97%	Gniewczyna Łańcucka (ogółem)	
12,72%	Gniewczyna Łańcucka (mężczyźni)	
13,28%	Gniewczyna Łańcucka (kobiety)	
11,38%	Gniewczyna Tryniecka (ogółem)	
10,03%	Gniewczyna Tryniecka (mężczyźni)	
13,04%	Gniewczyna Tryniecka (kobiety)	
11,26%	Gorzyce (ogółem)	
9,51%	Gorzyce (mężczyźni)	
13,40%	Gorzyce (kobiety)	
15,64%	Jagiełta (ogółem)	
15,54%	Jagiełta (mężczyźni)	
15,76%	Jagiełta (kobiety)	
13,69%	Tryńcza (ogółem)	
11,81%	Tryńcza (mężczyźni)	
15,99%	Tryńcza (kobiety)	
9,28%	Ubieszyn (ogółem)	
8,84%	Ubieszyn (mężczyźni)	
9,82%	Ubieszyn (kobiety)	
13,94%	Wólka Małkowska (ogółem)	
11,29%	Wólka Małkowska (mężczyźni)	
17,16%	Wólka Małkowska (kobiety)	
11,47%	Wólka Ogryzkowa (ogółem)	
9,95%	Wólka Ogryzkowa (mężczyźni)	
13,31%	Wólka Ogryzkowa (kobiety)	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku – dane za 2014 rok

Mapa 9 „Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Przeworsku

7. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Zgodnie z metodologią przedstawioną w Instrukcji „Stopę bezrobocia rejestrowanego oblicza się jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo (ogółem oraz danej grupy), tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo).

Ze względu na brak danych dotyczących tego wskaźnika w podziale na miejscowości, w delimitacji obszaru nie wzięto pod uwagę stopy bezrobocia rejestrowanego, która dla całego powiatu przeworskiego wynosi 17,50% podczas gdy dane referencyjne dla województwa wynoszą 14,60%. Można więc przyjąć, że stopa bezrobocia rejestrowanego w całej gminie Tryńcza jest wyższa niż średnia referencyjna dla województwa.

Podsumowując, pomijając wskaźnik 7, w kategorii rynek pracy następujące miejscowości spełniają wymagane minimum: Głogowiec, Ubieszyn, Tryńcza, Wólka Małkowa, Wólka Ogryzkowa, Gorzyce, Gniewczyzna Tryniecka, Gniewczyzna Łańcucka i Jagiełła (tzn. wszystkie miejscowości gminne).

Kategoria: pomoc społeczna

Zgodnie z *Instrukcją* w kategorii pomoc społeczna określono następujące wskaźniki:

8. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania

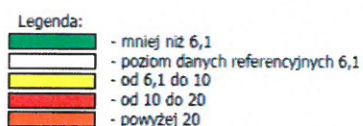
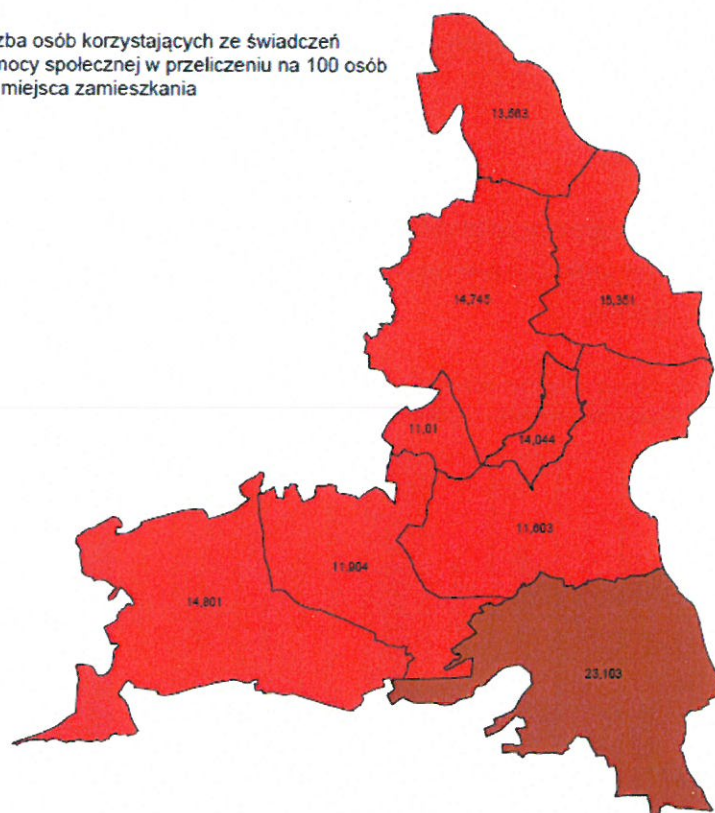
Tabela 21 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości

6,1	dane referencyjne 2014
12,25	POWIAT PRZEWORSKI
14,75	Gmina Tryńcza (ogółem)
14,77	Gmina Tryńcza (mężczyźni)
14,72	Gmina Tryńcza (kobiety)
13,56	Głogowiec (ogółem)
14,88	Głogowiec (mężczyźni)
12,24	Głogowiec (kobiety)
14,80	Gniewczyna Łańcucka (ogółem)
14,53	Gniewczyna Łańcucka (mężczyźni)
15,08	Gniewczyna Łańcucka (kobiety)
11,90	Gniewczyna Tryniecka (ogółem)
10,92	Gniewczyna Tryniecka (mężczyźni)
12,89	Gniewczyna Tryniecka (kobiety)
11,60	Gorzyce (ogółem)
10,98	Gorzyce (mężczyźni)
12,23	Gorzyce (kobiety)
23,10	Jagiełta (ogółem)
24,20	Jagiełta (mężczyźni)
22,00	Jagiełta (kobiety)
13,50	Tryńcza (ogółem)
14,53	Tryńcza (mężczyźni)
12,46	Tryńcza (kobiety)
15,35	Ubieszyn (ogółem)
14,52	Ubieszyn (mężczyźni)
16,19	Ubieszyn (kobiety)
11,01	Wólka Małkowa (ogółem)
10,33	Wólka Małkowa (mężczyźni)
11,69	Wólka Małkowa (kobiety)
14,04	Wólka Ogryzkowa (ogółem)
15,03	Wólka Ogryzkowa (mężczyźni)
13,05	Wólka Ogryzkowa (kobiety)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Tryńcza oraz danych szacunkowych w proporcji do liczby zamieszkałych kobiet i mężczyzn w poszczególnych miejscowościach gminnych – dane za 2014 rok

Mapa 10 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości

Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Tryńcza

9. Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania

W związku z wysokim wskaźnikiem korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (ogółem), przekraczającym minimum dwukrotnie wskaźnik referencyjny dla województwa, nie poddawano analizie powodów przyznawania świadczeń, w tym z tytułu niepełnosprawności w podziale na miejscowości gminne.

Tym samym w kategorii pomoc społeczna następujące miejscowości spełniają wymagane minimum: Głogowiec, Ubieszyn, Tryńcza, Wólka Małkowska, Wólka Ogryzkowa, Gorzyce, Gniewczyna Tryniecka, Gniewczyna Łańcucka i Jagiełła (tzn. wszystkie miejscowości gminne).

Kategoria: edukacja

Zgodnie z *Instrukcją* w kategorii edukacja określono jeden wskaźnik: „10. Wyniki egzaminów 6-klasisty” ze wskaźnikiem referencyjnym na poziomie 67,7% (a 2015r.). Według danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie, wyniki egzaminów 6-klasisty w poszczególnych szkołach w gminie były lepsze. Dlatego też nie przeprowadzono pogłębianych analiz w tej kategorii.

Kategoria: podmioty gospodarcze

Zgodnie z *Instrukcją* w kategorii podmioty gospodarcze określono następujące wskaźniki:

11. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - ogółem.

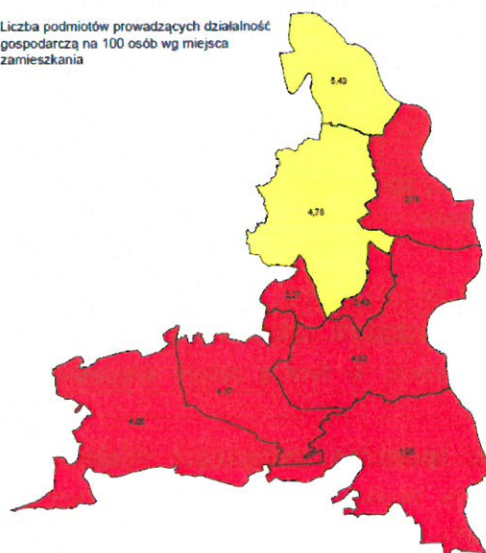
Tabela 22 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - ogółem” dla poszczególnych miejscowości

	dane referencyjne 2014	Gmina Tryńcza	Głogowiec	Gniewczyna Łańcucka	Gniewczyna Tryniecka	Gorzyce	Jagiełta	Tryńcza	Ubieszyn	Wólka Małkowska	Wólka Ogryzkowa
liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób wg miejsca zamieszkania	7,6	3,53	5,43	4,05	4,17	4,02	1,96	4,76	2,78	2,27	2,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz CEIDG

Mapa 11 Wskaźnik zarejestrowanych REGON w przeliczeniu zamieszkania - miejscowości

Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób wg miejsca zamieszkania

Legenda:

- więcej niż 7,5
- poziom danych referencyjnych 7,5
- od 5 do 7,5
- od 2,5 do 5
- mniej niż 2,5

referencyjny oraz wskaźnik „Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze na 100 osób wg faktycznego miejsca ogółem” dla poszczególnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz CEIDG

12. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – obszar wiejski [jak wskaźnik 11]

13. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – obszar miejski [nie dotyczy gminy Tryńcza]

14. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – ogółem

W związku z niskim wskaźnikiem nasycenia przedsiębiorczością (ogółem) oraz niższym niż dane referencyjne dla województwa podkarpackiego wskaźnika – jakim jest liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON [wartość referencyjna 0,7 dla województwa, 0,52 dla gminy Tryńcza] nie poddawano wskaźnika szczegółowej analizie w podziale na miejscowości gminy.

15. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - obszar wiejski

W związku z niskim wskaźnikiem nasycenia przedsiębiorczością (ogółem) oraz niższym niż dane referencyjne dla województwa podkarpackiego wskaźnika – jakim jest liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w rejestrze REGON [wartość referencyjna 0,6 dla województwa w obszarach wiejskich przy wartości 0,52 dla gminy Tryńcza] nie poddawano wskaźnika szczegółowej analizie w podziale na miejscowości gminy.

16. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – obszar miejski [nie dotyczy gminy Tryńcza]

Tym samym w kategorii podmioty gospodarcze następujące miejscowości spełniają wymagane minimum: Głogowiec, Ubieszyn, Tryńcza, Wólka Małkowa, Wólka Ogryzkowa, Gorzyce, Gniewczyna Tryniecka, Gniewczyna Łańcucka i Jagiełła (tzn. wszystkie miejscowości gminne).

Zgodnie z *Instrukcją* w kategorii bezpieczeństwo publiczne określono wskaźnik: 17. Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania. W związku z tym, że liczba stwierdzonych przestępstw w ciągu roku na terenie całej Gminy (w tym kolizji i wykroczeń) jest znikoma nie poddawano pogłębionej analizie tego wskaźnika dla poszczególnych miejscowości.

Tabela 23 Dane dotyczące kategorii bezpieczeństwo publiczne

	dane referencyjne 2014	Gmina Tryńcza	Głogowiec	Gniewczyzna Łańcucka	Gniewczyzna Tryniecka	Gorzyce	Jagiełta	Tryńcza	Ubieszyn	Wólka Małkowa	Wólka Ogrzyzkowa
Liczba stwierdzonych przestępstw		36	1	8	4	2	6	8	3	3	1
liczba stwierdzonych wykroczeń		236	9	63	13	26	27	64	11	18	5
liczba kolizji drogowych		24	0	4	2	5	3	6	3	0	1
liczba wypadków drogowych		1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	1,32	0,43	0,34	0,38	0,48	0,15	0,54	0,61	0,40	0,97	0,34

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Policji

Tym samym, żadna z miejscowości gminy Tryńcza nie spełnia kryterium w kategorii bezpieczeństwa publicznego.

Kategoria: uwarunkowania przestrzenne

Zgodnie z *Instrukcją* w kategorii uwarunkowania przestrzenne określono wskaźnik: 18. Liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych zamieszkałych. Dane referencyjne dla województwa wynoszą 76,36% [za rok 2011].

W związku z brakiem szczegółowych danych dotyczących wieku poszczególnych budynków mieszkalnych w podziale na miejscowości gminne, w delimitacji obszaru nie uwzględniono wskaźnika kategorii: planowanie przestrzenne.

Kategoria: integracja społeczna

Zgodnie z *Instrukcją* w kategorii integracja społeczna określono dwa wskaźniki:

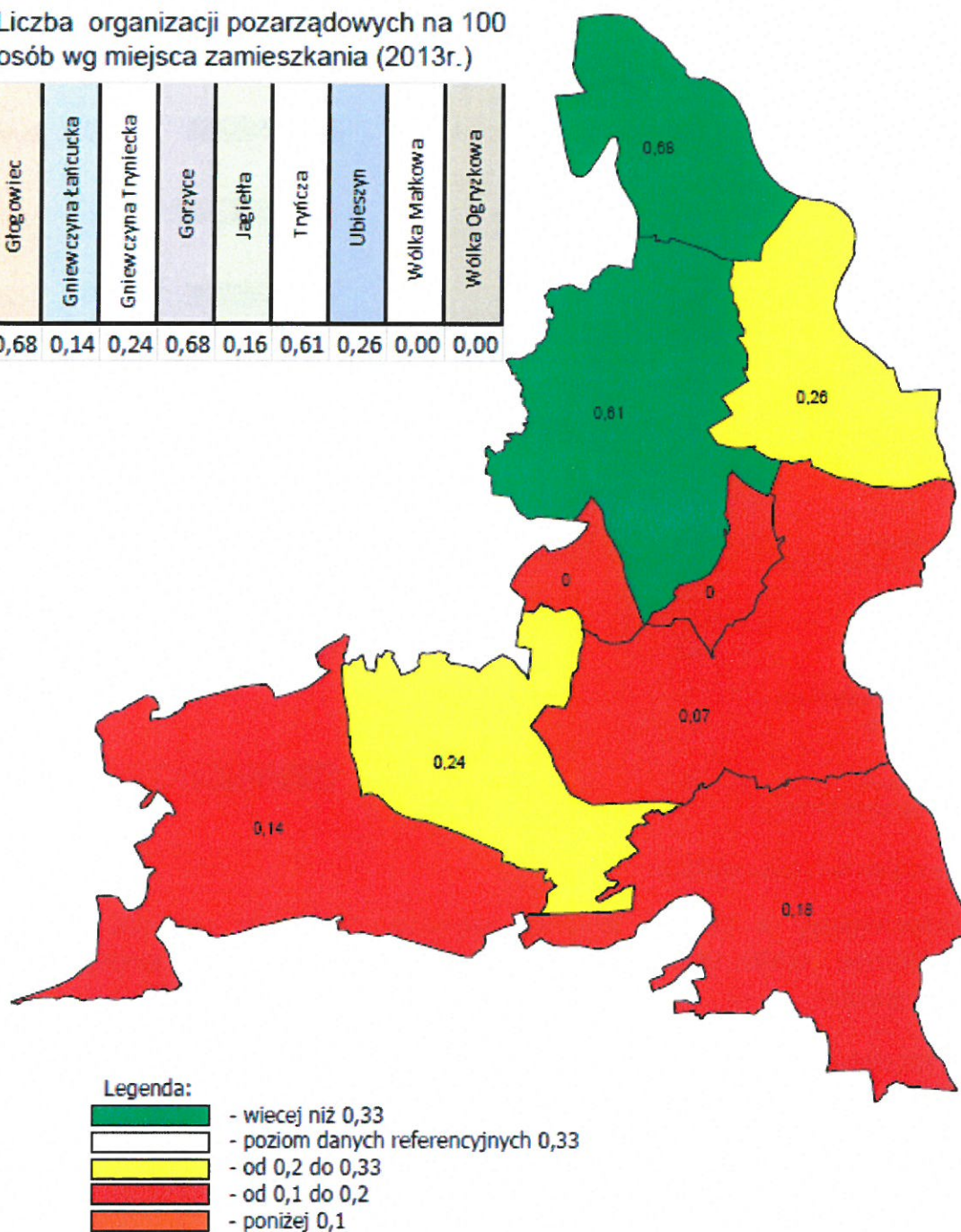
19. Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania oraz 20. Frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura)

Na terenie Gminy Tryńcza zarejestrowanych jest 20 organizacji pozarządowych (dane organizacji KLON-JAWOR): 2 w Głogowcu, 3 w Gniewczynie Łańcuckiej, 2 w Gniewczynie Trynieckiej, 1 w Gorzycach, 2 w Jagiellach, 8 w Tryńczy, 2 w Ubieszynie.

Mapa 12 Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania

Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania (2013r.)

dane referencyjne 2014	Głogowiec	Gniewczyna Łańcucka	Gniewczyna Tryniecka	Gorzycy	Jagiella	Tryńcza	Ubieszyn	Wólka Małkowa	Wólka Ogryzkowa
0,33	0,68	0,14	0,24	0,68	0,16	0,61	0,26	0,00	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy oraz raportu KLON JAWOR.

Tym samym poza Tryńczą i Głogowcem, wszystkie pozostałe miejscowości spełniają kryteria delimitacji z kategorii integracji społecznej.

20. Frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego 2014 (I tura)

Zgodnie z instrukcją minimalny poziom danych referencyjnych wynosi 43,85% frekwencji. Na terenie całej gminy zanotowano frekwencję na poziomie 54,22%, nawet w samym Ubieszynie frekwencja na poziomie 44,29% nie spełnia minimalnych wartości dla tego wskaźnika.

Tabela 24 Frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego 2014 (I tura)

Nazwa jednostki	Nr	Liczba uprawnionych	Liczba wydanych kart	Frekwencja (%)
Zespół Szkół w Tryńcy, Tryńcza 129, 37-204 Tryńcza	1	1522	842	55.32%
Wiejski Dom Kultury Gorzyce, Gorzyce 88, 37-204 Tryńcza	2	1049	584	55.67%
Wiejski Dom Kultury w Gniewczynie Łańcuckiej, Gniewczyna Łańcucka 621, 37-203 Gniewczyna Łańcucka	3	1642	911	55.48%
Zespół Szkoły i Przedszkola w Jagiellu, Jagiella 275, 37-203 Gniewczyna Łańcucka	4	891	481	53.98%
Wiejski Dom Kultury w Głogowcu, Głogowiec 60, 37-204 Tryńcza	5	244	158	64.75%
Wiejski Dom Kultury w Gniewczynie Trynieckiej, Gniewczyna Tryniecka 27, 37-203 Gniewczyna Łańcucka	6	680	349	51.32%
Szkoła Podstawowa w Ubieszynie, Ubieszyn 65, 37-204 Tryńcza	7	569	252	44.29%

Źródło: Dane Państwowej Komisji Wyborczej

Podsumowując, w kategorii Integracja społeczna, Gniewczyna Łańcucka, Gniewczyna Tryniecka, Gorzyce, Jagiella, Ubieszyn, Wólka Małkowa i Wólka Ogryzkowa spełniają minimalne kryteria delimitacyjne.

Kategoria: ochrona środowiska

Zgodnie z *Instrukcją* w kategorii ochrona środowiska określono następujące wskaźniki:

21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej,
22. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej, oraz
23. Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej.

W gminie Tryńcza, minimalne kryterium spełnione jest dla obszaru całej gminy, w przypadku wskaźnika 21. Z sieci gazowej korzystało w 2014 roku mniej niż 72,5% wszystkich gospodarstw.

Obszar zdegradowany - podsumowanie

Mapa 13 Obszar zdegradowany

Z przedstawionych w
Instrukcji kategorii:

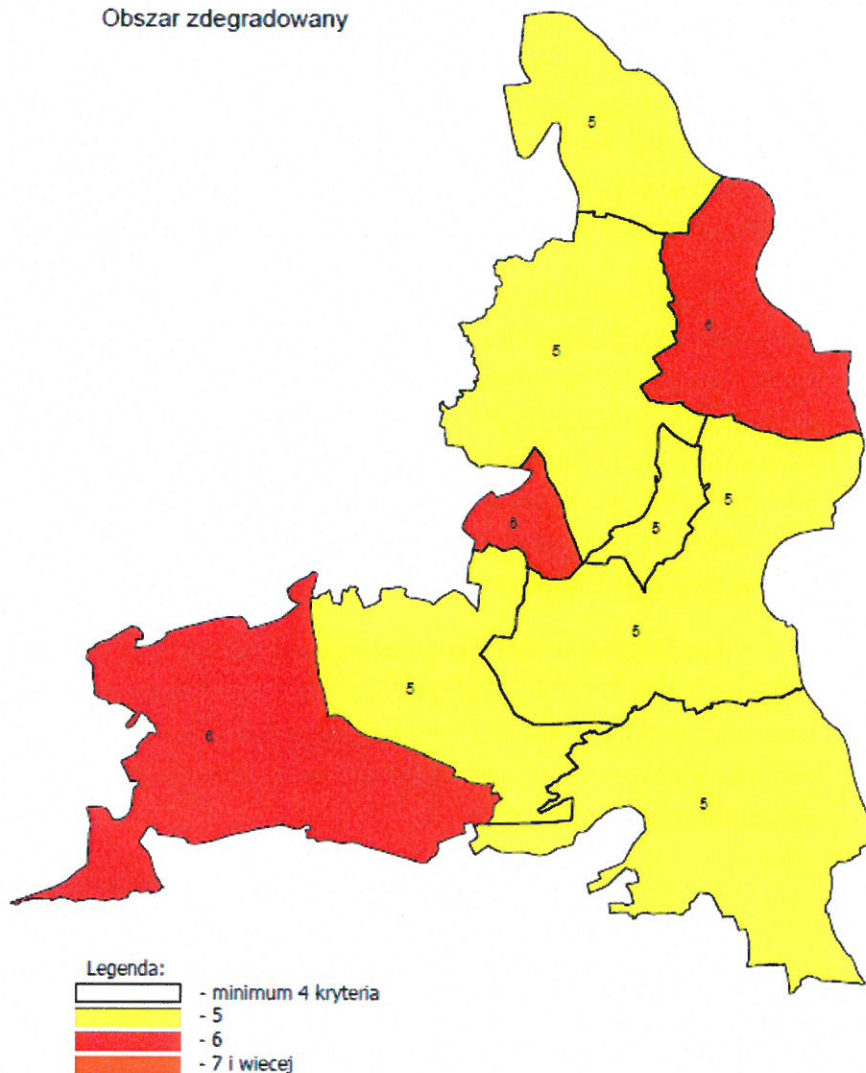
- a) Demografia,
- b) Rynek pracy
- c) Pomoc społeczna
- d) Edukacja
- e) Podmioty
gospodarcze
- f) Bezpieczeństwo
publiczne
- g) Uwarunkowania
przestrzenne
- h) Integracja społeczna,
i
- i) Ochrona środowiska

nie poddano szczegółowej
analizie następujących
kategorii: edukacja (wyższy
poziom wskaźników niż dane
referencyjne),
bezpieczeństwo publiczne
(niższy udział przestępstw niż
wymagane dane
referencyjne) i

uwarunkowania przestrzenne
(brak danych). Tym samym
poszczególne miejscowości
gminy Tryńcza spełniają

wymagane kryteria w 5 lub 6 kategoriach.

Obszar zdegradowany

Źródło: Opracowanie własne

Tym samym cały obszar gminy Tryńcza, zgodnie z wymaganiami *Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020* zmoże zostać uznany za obszar zdegradowany.

Obszar rewitalizacji

Zgodnie z zapisami Rozdziału 3. Wytycznych Ministra, obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

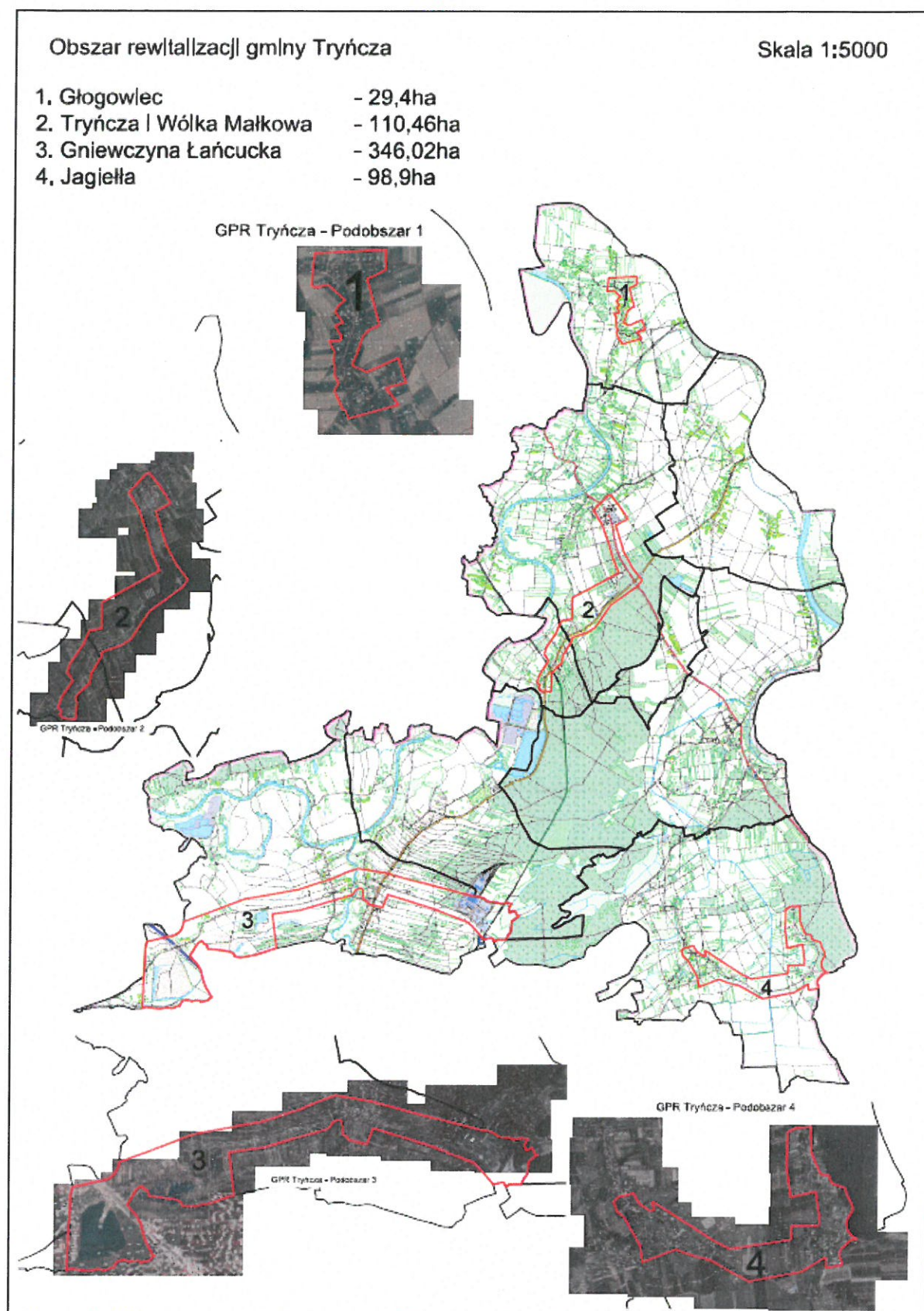
Gmina wyznacza obszar rewitalizacji w oparciu o rozstrzygnięcia dokumentów strategicznych lub planistycznych, albo indywidualne kryteria wraz z odniesieniem ich do wartości referencyjnych dla danej gminy i przy uwzględnieniu wartości referencyjnych wskazanych przez IZ RPO (jako kwalifikujących obszar rewitalizacji do wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020). Wartości referencyjne są dodatkowym kryterium ustalonym przez IZ, które ma wskazać obszar rewitalizacji (ustalony przez gminę) możliwy do wsparcia w ramach projektów przeznaczonych do dofinansowania w RPO WP 2014-2020. Ma to ukierunkować wsparcie RPO WP 2014-2020 na najbardziej dotknięte problemami obszary województwa podkarpackiego.

Uwzględniając cele i uwarunkowania zawarte w dokumentach strategicznych (zapisy Strategii Rozwoju Gminy Tryńcza, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych), planistycznych (Studium Uwarunkowań i Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego) a także wnioski ze spotkania konsultacyjnego przeprowadzonego w dniu 13 stycznia 2017 roku, obszar rewitalizacji Gminy Tryńcza obejmuje cztery podobszary:

1. Podobszar Głogowiec (powierzchnia 29,4 ha – ludność 114 osób)
2. Podobszar Tryńcza – Wólka Małkowa (110, 46 ha – ludność 180 osób)
3. Podobszar Gniewczyzna Łańcucka (346,02 ha – ludność 520 osób)
4. Podobszar Jagiełka (98,9 ha – ludność 522 osoby),

Zgodnie z delimitacją uwzględniającą tereny przemysłowe (tereny dawnej fabryki Wagonów) i przeznaczone na rozwój przedsiębiorczości oraz tereny planowanych inwestycji społecznych (infrastruktura domów pomocy społecznej i ośrodków opieki senioralnej).

Tym samym wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje 584.78 ha (8,35% powierzchni ogółem) oraz 1336 mieszkańców (15,94% ludności ogółem – wg danych za 2015 rok).

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Warunki delimitacji, o których mowa w Ustawie o rewitalizacji i Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Zgodnie z art. 9 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1023, 1529, 1566.) „Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Zgodnie z przedstawioną analizą obszaru gminy Tryńcza (na podstawie danych statystycznych) oraz pogłębioną analizą według kryteriów i wskaźników *Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020* w podziale na miejscowości gminne (dane Urzędu Gminy Tryńcza, GOPS, PUP w Przeworsku) jako negatywne zjawiska społeczne uznano bezrobocie i ubóstwo a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Wymienione problemy społeczne według analizowanych wskaźników spełniają warunki Instrukcji dla następujących trzech kategorii: **a) Demografia, b) Rynek pracy, c) Pomoc społeczna.**

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji obszar kryzysowy poza problemami społecznymi boryka się również z negatywnymi zjawiskami gospodarczymi – w gminie Tryńcza jest to głównie niskie nasycenie przedsiębiorczością, silne rozdrobnienie przedsiębiorstw, brak średnich i dużych przedsiębiorstw, a także upadek fabryki wagonów i pustka rynkowa rozumiana zarówno przestrzennie jak też w sferze osób na rynku pracy – ponad 600 osób na przełomie 2014/2015 roku straciło pracę (zgodnie z Instrukcją jest to **kryterium Podmioty gospodarcze**) oraz przestrzenno-funkcjonalnymi dotyczącymi

niewystarczającej infrastruktury społecznej (zwłaszcza z myślą o seniorach, osobach niepełnosprawnych i przewlekle chorych). Ponadto zgodnie z Instrukcją obszar kryzysowy wyznaczony na terenie gminy Trynca spełnia również piąte kryterium - Integracja społeczna.

Tabela 25 Wskaźniki świadczące o sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Trynca

Kryterium delimitacji	Nazwa wskaźnika i jego wartość
Powierzchnia obszaru	584.78 ha (8,35% powierzchni ogółem)
Mieszkańcy obszaru	1336 mieszkańców (15,94% ludności ogółem – wg danych za 2015 rok).
Negatywne zjawiska społeczne - bezrobocie	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania – 13,73% ogółem, 12,4% mężczyźni, 15,31% kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 6 kategorii Rynek pracy za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo – 10,20% bezrobotnych ogółem, powiat przeworski – 11,39% bezrobotnych ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - ubóstwo	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 15,19 ogółem, 15,69 mężczyźni, 14,69 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 8 kategorii Pomoc społeczna za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 6,1, powiat przeworski - 12,25 ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - Niekorzystne trendy demograficzne	Mediana wieku – 38,15 ogółem w tym 39,50 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 3 kategorii Demografia za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 38) Przyrost naturalny: -0,12 ogółem, w tym -0,36 mężczyźni (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 4 kategorii Demografia za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 0,07)
Negatywne zjawiska gospodarcze	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – ogółem – 3,7
Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	niewystarczającej infrastruktury społecznej (zwłaszcza z myślą o seniorach, osobach niepełnosprawnych i przewlekle chorych – na terenie Gminy nie ma Domów Pomocy Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Świetlic Socjoterapeutycznych, mieszkań chronionych lub wytchnieniach. Gmina dysponuje ciekawymi obszarami - koryta i brzegi rzek, zbiorniki wodne, ścieżki - do wykorzystania w celach rekreacyjnych, turystycznych i integrujących społeczność lokalną (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 11 kategorii Podmioty gospodarcze za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 7,6
Negatywne zjawiska środowiskowe	Wysoki udział CO2 pochodzącego ze spalania w paleniskach domowych – więcej opisano w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Trynca. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej – ogółem 50,92% za 2014 rok (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, w ramach kategorii Ochrona Środowiska przyjęto następujące dane referencyjne: województwa 72,5% wszystkich gospodarstw
Niewystarczający udział partycypacji społecznej – niskie zaangażowanie mieszkańców w sprawy gminne	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 0,318 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 19 kategorii Integracja Społeczna za 2013 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 0,33)

Źródło: Opracowanie własne – dane dla obszaru rewitalizacji wyliczono jako średnią dla poszczególnych miejscowości – przyjmując założenie, że zdelimitowane fragmenty obszarów danych miejscowości wyznaczone jako podobszary rewitalizacji charakteryzują przynajmniej tak złe wskaźniki jak średnia dla całej miejscowości.

Zgodnie z artykułem 10 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji „Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych, o których mowa w ust. 1.” Poniżej przedstawiono opis poszczególnych podobszarów rewitalizacji na terenie Gminy Tryńcza.

Podobszar Głogowiec

Obszar spełnia wymagania art. 9 ust. 1 o rewitalizacji i minimum cztery kryteria Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Kryterium delimitacji	Nazwa wskaźnika i jego wartość
Powierzchnia obszaru	29,4 ha
Mieszkańcy obszaru	114 osób
Negatywne zjawiska społeczne - bezrobocie	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania – 12,43% ogółem, 10,83% mężczyźni, 14,37% kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 6 kategorii Rynek pracy za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo – 10,20% bezrobotnych ogółem, powiat przeworski – 11,39% bezrobotnych ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - ubóstwo	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 13,56 ogółem, 14,88 mężczyźni, 12,24 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 8 kategorii Pomoc społeczna za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 6,1, powiat przeworski - 12,25 ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - Niekorzystne trendy demograficzne	Mediana wieku – 41,28 ogółem w tym 45,26 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 3 kategorii Demografia za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 38) Przyrost naturalny: -1,65 ogółem, w tym -1,92 mężczyźni i -1,38 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 4 kategorii Demografia za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 0,07)
Negatywne zjawiska gospodarcze	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – ogółem – 5,46 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 11 kategorii Podmioty gospodarcze za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 7,6)
Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	niewystarczającej infrastruktury społecznej (zwłaszcza z myślą o seniorach, osobach niepełnosprawnych i przewlekle chorych – na terenie Gminy nie ma Domów Pomocy Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Świetlic Socjoterapeutycznych, mieszkań chronionych lub wytchnieniach. Gmina dysponuje ciekawymi obszarami - koryta i brzegi rzek, zbiorniki wodne, ścieżki - do wykorzystania w celach rekreacyjnych, turystycznych i integrujących społeczność lokalną Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej – ogółem 50,92% za 2014 rok (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, w ramach kategorii Ochrona Środowiska przyjęto następujące dane referencyjne: województwa 72,5% wszystkich gospodarstw)

Negatywne zjawiska środowiskowe	Wysoki udział CO2 pochodzącego ze spalania w paleniskach domowych – więcej opisano w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Tryńcza. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej – ogółem 50,92% za 2014 rok (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, w ramach kategorii Ochrona Środowiska przyjęto następujące dane referencyjne: województwa 72,5% wszystkich gospodarstw)
Niewystarczający udział partycypacji społecznej – niskie zaangażowanie mieszkańców w sprawy gminne	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 0,68 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 19 kategorii Integracja Społeczna za 2013 rok przyjęto następujące dane referencyjne: województwo 0,33)

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Tryńcza – Wólka Małkowa

Obszar spełnia wymagania art. 9 ust. 1 o rewitalizacji i minimum cztery kryteria Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Kryterium delimitacji	Nazwa wskaźnika i jego wartość
Powierzchnia obszaru	110,46 ha
Mieszkańcy obszaru	180 osób
Negatywne zjawiska społeczne - bezrobocie	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania – 13,82% ogółem, 11,55% mężczyźni, 16,58% kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 6 kategorii Rynek pracy za 2014 rok przyjęto następujące dane referencyjne: województwo – 10,20% bezrobotnych ogółem, powiat przeworski – 11,39% bezrobotnych ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - ubóstwo	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 12,26 ogółem, 12,43 mężczyźni, 12,08 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 8 kategorii Pomoc społeczna za 2014 rok przyjęto następujące dane referencyjne: województwo 6,1, powiat przeworski - 12,25 ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - Niekorzystne trendy demograficzne	Mediana wieku – 38,26 ogółem w tym 38,52 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 3 kategorii Demografia za 2014 rok przyjęto następujące dane referencyjne: województwo 38)
Negatywne zjawiska gospodarcze	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – ogółem – 3,52 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 11 kategorii Podmioty gospodarcze za 2014 rok przyjęto następujące dane referencyjne: województwo 7,6)
Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	niewystarczającej infrastruktury społecznej (zwłaszcza z myślą o seniorach, osobach niepełnosprawnych i przewlekle chorych – na terenie Gminy nie ma Domów Pomocy Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Świetlic Socjoterapeutycznych, mieszkań chronionych lub wychnieniach. Gmina dysponuje ciekawymi obszarami - koryta i brzegi rzek, zbiorniki wodne, ścieżki - do wykorzystania w celach rekreacyjnych, turystycznych i integrujących społeczność lokalną Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej – ogółem 50,92% za 2014 rok (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, w ramach kategorii Ochrona Środowiska przyjęto następujące dane referencyjne: województwa 72,5% wszystkich gospodarstw)

Negatywne zjawiska środowiskowe	Wysoki udział CO ₂ pochodzącego ze spalania w paleniskach domowych – więcej opisano w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Tryńcza. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej – ogółem 50,92% za 2014 rok (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, w ramach kategorii Ochrona Środowiska przyjęto następujące dane referencyjne: województwa 72,5% wszystkich gospodarstw)
Niewystarczający udział partycypacji społecznej – niskie zaangażowanie mieszkańców w sprawy gminne	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 0,31 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 19 kategorii Integracja Społeczna za 2013 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 0,33)

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Gniewczyna Łańcucka

Obszar spełnia wymagania art. 9 ust. 1 o rewitalizacji i minimum cztery kryteria Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Kryterium delimitacji	Nazwa wskaźnika i jego wartość
Powierzchnia obszaru	346,02 ha
Mieszkańcy obszaru	520 osób
Negatywne zjawiska społeczne - bezrobocie	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania – 12,97% ogółem, 12,72% mężczyźni, 13,28% kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 6 kategorii Rynek pracy za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo – 10,20% bezrobotnych ogółem, powiat przeworski – 11,39% bezrobotnych ogółem) Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem 66,08%, w tym kobiet 79,75% (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 5 kategorii Rynek pracy za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo – 6,50% bezrobotnych ogółem, dla porównania powiat przeworski – 42,53% bezrobotnych ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - ubóstwo	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 14,8 ogółem, 14,53 mężczyźni, 15,08 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 8 kategorii Pomoc społeczna za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 6,1, powiat przeworski - 12,25 ogółem)
Negatywne zjawiska społeczne - Niekorzystne trendy demograficzne	Mediana wieku – 38,09 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 3 kategorii Demografia za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 38)
Negatywne zjawiska gospodarcze	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – ogółem – 4,05 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 11 kategorii Podmioty gospodarcze za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 7,6)

Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	niewystarczającej infrastruktury społecznej (zwłaszcza z myślą o seniorach, osobach niepełnosprawnych i przewlekle chorych – na terenie Gminy nie ma Domów Pomocy Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Świetlic Socjoterapeutycznych, mieszkań chronionych lub wyciszeniach). Gmina dysponuje ciekawymi obszarami – koryta i brzegi rzek, zbiorniki wodne, ścieżki – do wykorzystania w celach rekreacyjnych, turystycznych i integrujących społeczność lokalną Na terenie podobszaru zlokalizowane są tereny przemysłowe po byłej fabryce wagonów. W 2015 roku w związku z upadłością fabryki prace straciło około 600 osób. W przypadku uruchomienia działalności przemysłowej na tym terenie przez nowopowstałą spółkę zwiększy się potencjał zatrudnieniowy w gminie. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej – ogółem 50,92% za 2014 rok (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 21. <i>Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, w ramach kategorii Ochrona Środowiska przyjęto następujące dane referencyjne: województwa 72,5% wszystkich gospodarstw</i>)
Negatywne zjawiska środowiskowe	Wysoki udział CO2 pochodzącego ze spalania w paleniskach domowych – więcej opisano w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Tryńcza. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej – ogółem 50,92% za 2014 rok (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 21. <i>Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, w ramach kategorii Ochrona Środowiska przyjęto następujące dane referencyjne: województwa 72,5% wszystkich gospodarstw</i>)
Niewystarczający udział partycypacji społecznej – niskie zaangażowanie mieszkańców w sprawy gminne	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 0,14 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 19 kategorii <i>Integracja Społeczna</i> za 2013 rok <i>przyjął następujące dane referencyjne: województwo 0,33</i>)

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Jagiełła

Obszar spełnia wymagania art. 9 ust. 1 o rewitalizacji i minimum cztery kryteria Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Kryterium delimitacji	Nazwa wskaźnika i jego wartość
Powierzchnia obszaru	98,9 ha
Mieszkańcy obszaru	522 osoby
Negatywne zjawiska społeczne - bezrobocie	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania – 15,647% ogółem, 15,54% mężczyźni, 15,76% kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 6 kategorii <i>Rynek pracy</i> za 2014 rok <i>przyjął następujące dane referencyjne: województwo – 10,20% bezrobotnych ogółem, powiat przeworski – 11,39% bezrobotnych ogółem</i>)
Negatywne zjawiska społeczne - ubóstwo	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 23,1 ogółem, 24,2 mężczyźni, 22 kobiety (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 8 kategorii <i>Pomoc społeczna</i> za 2014 rok <i>przyjął następujące dane referencyjne: województwo 6,1, powiat przeworski - 12,25 ogółem</i>)
Negatywne zjawiska społeczne - Niekorzystne trendy demograficzne	
Negatywne zjawiska gospodarcze	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania – ogółem – 1,96

	(zgodnie z Instrukcją wskaźnik 11 kategorii Podmioty gospodarcze za 2014 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 7,6)
Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	niewystarczającej infrastruktury społecznej (zwłaszcza z myślą o seniorach, osobach niepełnosprawnych i przewlekle chorych – na terenie Gminy nie ma Domów Pomocy Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Świetlic Socjoterapeutycznych, mieszkań chronionych lub wytchnieniach. Gmina dysponuje ciekawymi obszarami - koryta i brzegi rzek, zbiorniki wodne, ścieżki - do wykorzystania w celach rekreacyjnych, turystycznych i integrujących społeczność lokalną
Negatywne zjawiska środowiskowe	Wysoki udział CO ₂ pochodzącego ze spalania w paleniskach domowych – więcej opisano w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Trynca. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej – ogółem 50,92% za 2014 rok (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 21. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej, w ramach kategorii Ochrona Środowiska przyjęto następujące dane referencyjne: województwa 72,5% wszystkich gospodarstw
Niewystarczający udział partycypacji społecznej – niskie zaangażowanie mieszkańców w sprawy gminne	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania – 0,16 (zgodnie z Instrukcją wskaźnik 19 kategorii Integracja Społeczna za 2013 rok przyjął następujące dane referencyjne: województwo 0,33)

Źródło: Opracowanie własne

Uzasadnienie dla objęcia obszarem rewitalizacji obszarów przemysłowych

Zgodnie z art. 10 ust. 3 Ustawy o rewitalizacji „Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym poportowe i powydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1–4, mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1”

Fabryka przez wiele lat była wiodącym na rynku podmiotem zajmującym się produkcją i modernizacją taboru towarowego i jednym z największych pracodawców w powiecie przeworskim zatrudniającym ponad tysiąc pracowników. Niestety, w październiku 2014 r. spółka Fabryka Wagonów Gniewczyna SA. ogłosiła niewypłacalność i została postawiona w stan upadłości likwidacyjnej z powodu skomplikowanej sytuacji własnościowej, organizacyjnej, jak i finansowej.

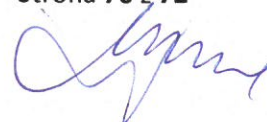
Decyzją Sądu Rejonowego z dnia 15 stycznia 2015 r., Fabryka została postawiona w stan upadłości likwidacyjnej tym samym pracę straciło około 600 pracowników. We wrześniu 2015 r., nowo utworzona Spółka Fabryka Wagonów Gniewczyna Sp. z o.o. podpisała ze słowacką firmą Forespo (właścicielem nieruchomości) umowę dzierżawy części majątku. Wciąż nie podjęto decyzji o dalszym losie byłej fabryki wagonów.

Gmina, nie będąc właścicielem nieruchomości, nie planuje prowadzić na terenie byłej fabryki działań rewitalizacyjnych. Jednakowoż jest zaangażowana w rozmowy z potencjalnymi inwestorami

i w przypadku rozpoczęcia przez potencjalnego przedsiębiorcę, przedsiębiorców prac na terenie przemysłowym zamierza aktywnie wspierać przedsiębiorcę i przy współpracy GOPSu z Powiatowym Urzędem Pracy w Przeworsku prowadzić programy aktywizacji zawodowej mieszkańców gminy Tryncha zapewniając tym samym wykwalifikowaną kadrę potencjalnym inwestorom.

Spis map:

Mapa 1 Obszar gminy	3
Mapa 2 Liczba ludności w podziale na miejscowości gminy Tryncha za 2014 rok.....	9
Mapa 3 Obszary chronione na terenie gminy Tryncha	35
Mapa 4 Obszary inwestycyjne Gminy Tryncha	41
Mapa 4 „Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości.....	47
Mapa 5 „Mediana wieku wg faktycznego miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości ..	48
Mapa 6 „Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości.....	49
Mapa 7 „Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości.....	51
Mapa 8 „Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości	52
Mapa 9 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości .	54
Mapa 10 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - ogółem” dla poszczególnych miejscowości.....	55
Mapa 11 Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania	58
Mapa 12 Obszar zdegradowany	60
Mapa 13.....	62

Spis tabel:

Tabela 1 Powierzchnia gruntów leśnych	5
Tabela 2 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2014 r.....	14
Tabela 3 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wg kryterium przyznania pomocy	15
Tabela 4 Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej wg kryterium przyznania pomocy	15
Tabela 5 Długość linii wodociągowej w Gminie Tryńcza. Stan na 31.08.2015 (oprac. wł. na podstawie danych UG)	19
Tabela 6 Długość sieci kanalizacyjnej w Gminie Tryńcza . Stan na 31.08.2015 (oprac. wł. na podstawie danych UG)	19
Tabela 7 Stan sieci gazowej na terenie Gminy Tryńcza. Stan na 30.12.2014 (oprac. wł. na podst. danych z UG).....	20
Tabela 8 Stałe planowe zajęcia realizowane w wybranych placówkach kultury w Gminie Tryńcza	24
Tabela 9 Najważniejsze informacje na temat infrastruktury placówek oświatowych	25
Tabela 10 Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2008-2014.....	29
Tabela 11 Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań	32
Tabela 12: Stan sieci gazowej na terenie Gminy Tryńcza. Stan na 30.12.2014	32
Tabela 13 Powierzchnia gruntów leśnych	34
Tabela 14 Podmioty gospodarki narodowej wskaźniki.....	39
Tabela 15 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości	46
Tabela 16 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości.....	47
Tabela 17 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Mediana wieku” dla poszczególnych miejscowości	48
Tabela 18 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości.....	49
Tabela 19 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem” dla poszczególnych miejscowości	50
Tabela 20 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości.....	51
Tabela 21 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania” dla poszczególnych miejscowości.	53
Tabela 22 Wskaźnik referencyjny oraz wskaźnik „Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - ogółem” dla poszczególnych miejscowości.....	55
Tabela 23 Dane dotyczące kategorii bezpieczeństwo publiczne	57
Tabela 24 Frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego 2014 (I tura)...	59
Tabela 25 Wskaźniki świadczące o sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Tryńcza	64

Spis wykresów:

Wykres 1 Liczba ludności gminy Tryńcza w latach 2006-2015	7
Wykres 2 Struktura wieku mieszkańców Gminy Tryńcza w 2006 i 2015 roku.	7
Wykres 3 Wskaźnik obciążenia demograficznego.	8
Wykres 4 Bezrobotni zarejestrowani w latach 2006-2016	9
Wykres 5 Liczba osób pracujących na terenie gminy Tryńcza w latach 2006-2016	10
Wykres 6 Liczba podmiotów gospodarki narodowej na terenie gminy Tryńcza w latach 2006-2016 ..	10
Wykres 7 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	13
Wykres 8 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	13
Wykres 9 Korzystający ze świadczeń rodzinnych Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych na podstawie danych GUS – przekroje terytorialne BDL.....	14
Wykres 10 udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku.....	15
Wykres 11 Wydatki budżetu gminy Tryńcza w dziale 852 pomoc społeczna w latach 2012-2016.....	16
Wykres 12 Korzystający z instalacji w procencie ogółu ludności gminy Tryńcza w latach 2010-2015..	18
Wykres 13 Budownictwo mieszkaniowe w podziale na rodzaj budynków mieszkalnych.....	30
Wykres 14 Budownictwo mieszkaniowe w podziale na liczbę kondygnacji.....	30
Wykres 15 Budownictwo mieszkaniowe w podziale na powierzchnię użytkową	31
Wykres 16 Budownictwo mieszkaniowe w podziale na lata budowy	31
Wykres 17 Użytki rolne na terenie Gminy Tryńcza jako procent powierzchni gminy. Stan na 31.12.2014	36
Wykres 18 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie gminy Tryńcza w latach 2010-2017	38
Wykres 19 Podmioty gospodarki narodowej na terenie gminy Tryńcza w podziale na sekcje PKD – dane za rok 2016.....	38

